

ГТ 170

1663

ПРОВЕРКА
2010

ОЗ СЛУЖБА

КНИГА ПЪРВА * 1945 - 1947 г.

1875

11/173
ПРОБЕРКА
2010

НАШИТЕ ПРЕДСТОЯЩИ ЗАДАЧИ

Български младежки Червен кръст навлиза в своята трета възстановителна година. Разрухата, в която беше заварена организацията, организационна и идейна, макар и бавно се превъзмогва. Поражението, което донесе миналото, от ден на ден се изживява и новите младежки кадри подемат здраво идеята за пълно и всестранно обновяване на тази така необходима за младежта организация. Но както е изтъквано не веднаж, Младежки Червен кръст не може да не се съобразява с новата обстановка, в която навлезе нашата страна след 9 септември 1944 год. и особено след станалите големи исторически преобразования след 8 септември и 27 октомври 1946 год.

Младежки Червен кръст преустрои и преустройва своята дейност с съзнаването, че трябва да бъде напълно в служба на нашия народ, в услуга на нова републиканска България. Организацията чувствава и разбира голямата отговорност, която носи както пред днешната младежка общественост, така също и пред Отечествения фронт.

Сработването, така необходимо в живота ни младежките организации, трябва да се осъществи в истинско здраво и смислено сътрудничество. Единството на младежта, единството на младежките организации е основа за правилното развитие на младежта.

Младежта най-добре ще изпълни задачите, които ѝ се поставят и ще ѝ се поставят от Отечествения фронт, ако запази своето единство и не позволи на чужди на младежта и на днешна България среди да се вмъкват в нейните организации и да разяждат дружеските отношения, така щастливо

АНКВУД 50

осъществени в комитетите на Демократичната младеж. Младежки Червен кръст, при своето участие в комитета не само ще утвърди вярата на останалите организации в нея, но ще допринесе и за единството въобще на младежта.

Все повече и повече се демаскират чуждите за българската общественост опозиционни клики и техните младежки представители.

В настоящата учебна година Младежки Червен кръст ще направи всичко възможно за осъществяване на тази общо младежка задача.

Тази година изниква една друга голяма и основна задача в живота на нашата организация. Това е санитарно-здравната подготовка. Курсовете за първа помощ, здравната просвета и пропаганда трябва да бъдат реализирани на всяка цена. С ръководствата, които се подготвят за издаване, ще се запълни една празнина, ще се задоволи една голяма нужда. Обаче, ако това сега може да се реализира, необходимо е да се осъществи друго — организирани и правилно ръководени на курсовете. Всеки червенокръстец, свършил курса, трябва да бъде ръководен от мисълта, че е готов за санитарна помощ при бедствия и нещастия, които биха сполетели страната и народа. За тази санитарна подготовка ние трябва да се готвим системно и настойчиво.

През тази учебна година червенокръстците ще трябва да засилят своята междушколка кореспонденция. Всяко училище, клас или отделение, всеки червенокръстки клон, на дори и отделни червенокръстци ще трябва да установят кореспонденция с някое друго училище, клас или другарчета из нашата страна.

Освен това ще трябва да бъде засилена международната кореспонденция. Червенокръстците от цял свят се борят за здрав и пълен мир между народите. Червенокръстците работят с всички сили за избягване на войната. А тя ще се избегне, когато народите се опознаят един друг, когато стане ясно на всички, че няма пълноценни и непълноценни народи, които са годни само да бъдат колония, а други, които да господствуват над тях, когато се премахне хищническият империализъм. Чрез нашата международна кореспонденция ние ще запознаем червенокръстците от цял свят с нашата хубава родина. В малки разказчета и описания на случки ние ще им покажем борбата ни срещу фашизма, партизанското движение, Отечествената война. Чрез писмата си за чужбина ние ще изразим младежкия си възторг, безграничната преданост и активно участие във великото дело на спасителния Отечествен фронт.

Кореспонденцията, която червенокръстците изпращат за чужбина ще минава през Върховното управление на Български младежки Червен кръст, за да бъдат писмата преведени добре на съответния чужд език и да бъдат грижливо изгледани стилово.

Тези специфични задачи на нашата организация трябва да изпълним с чест и тогава най-добре ще оправдаем голямото доверие, което ни дава, както Червен кръст, така също и Отечествения фронт.

Нека положим всички усилия, за да изпълним с чест предстоящите задачи.

АЗ СЛУЖА

КОНФЕРЕНЦИЯТА НА МЛАДЕЖКИТЕ ЧЕРВЕНИ КРЪСТОВЕ В СТОКХОЛМ

Открита на 31 август в Стокхолм в великолепните зали на клуба на студентите, оставени на разположение на Шведския Червен кръст, конференцията продължи работите си до 4 септември в присъствието на 44 делегати, представляващи националните дружества на следните страни: Албания, Австралия, Белгия, Дания, С. А. Щ., Финландия, Фран-

ция, Великобритания, Гърция, Унгария, Ирландия, Исландия, Италия, Норвегия, Холандия, Полша, Румъния, Швейцария, Чехословакия, Турция, С. С. С. Р., Югославия. От Шведския Младежки Червен кръст участва в конференцията голяма делегация. Първото заседание бе председателствувано от д-р Густав Иверус, председател на Шведския Младежки Червен кръст.

Конференцията бе открита от граф Фолке Бернадот, председател на Шведския Червен кръст. Той изказа удовлетвие си от това, че голямо число от дружествата бяха отговорили на поканата на Шведския Червен кръст и подчерта вярата си в бъдещето на Младежки Червен кръст.

Г-н Жорж Милсон, главен подсекретар на Лигата на д-вата на Червения кръст и директор

на бюрото на Младежки Червен кръст съобщи, че Лигата благодари на Шведския Червен кръст, който позволи „това връщане в Стокхолм“, града в който, ще си спомните, се състоя през юни 1939 година последната конференция на Младежки Червен кръст. После той отдаде почит на паметта на многобройните младежи, присъствували на същата конференция и които по-късно паднаха на бойните полета. След като конференцията изслуша приветствените слова на различните делегации, се пристъпи към избор на председател за всяко от заседанията.

Въпросът за международната помощ бе предмет на първите разисквания на събрането. Предложенният проект на Лигата бе одобрен без да претърпи важни изменения.

Заседанията, определени за разглеждане местни и национални програми, за организацията на Младежкия Червен кръст и за значението което има като фактор при възпитанието, показаха голям интерес, който проявиха всичките секции за развиване на техните младежки организации. В много страни Младежният Червен кръст дейно сътрудничи при възстановяването на опустошените области от

войната. Конференцията изказа мнението, че червенкръстците които са ангажирани в това дело, би трябвало да бъдат подпомогнати.

Бяха проучени някои технически страни на международната междушколска кореспонденция, както и подходящите методи за сближаването между червенкръстците и техните ръководители. Делегата

тите изказаха желанието да се организират размени на материали между националните секции: списания, текстове за радиопредавания, филми и пр. Американският делегат направи предложение да се осигури издаването и преведането на най-хубавите детски книжки, издадени в различни страни.

Бюрото на Младежки Червен кръст при Лигата бе натоварено да приложи най-добрите методи за подпомагане националните секции при укрепване тяхната организация и засилване на тяхната дейност, както национална така и международна, и да работят с оглед на свикването през 1947 год. на международна конференция на Младежки Червен кръст.

Конференцията в Стокхолм с задоволство научи и за резо-

люциите отнасящи, се за Младежки Червен кръст, приети в Оксфорд и особено тая която предвидя приложението на програмата за дейност, която има, за цел да засили взаимното разбиране и добрата воля между народите. Прочие, конференцията утвърди тази препоръка с удобрителен вот.

Шведския Червен кръст организира приеми, които позволиха на делегатите по-близко запознанство в приятна атмосфера.

Приетата резолюция

Конференцията на Младежките Червени кръстове в Стокхолм одобри и прие единодушно резолюцията, която бе взета от конференцията на Червения кръст в Оксфорд от 8—20 юли 1946 год.

Резолюцията има следния текст:

1. Всяко национално дружество, което има Младежки Червен кръст, да вземе веднага най-добри мерки за засилване на персонала, бюджета и организацията му по такъв начин, че Младежки Червен

Председателят на Шведския червен кръст г. Бернадот приема доклад.

Шведска червенокръстка с подаръци за своите пострадали от войната другарчета в чужбина.

ЛИТЕРАТУРА И Изкуство

ИВАН ВАЗОВ

Иван Минчев Вазов е роден в Сопот през 1850 г. — на 27 юни.

Първоначално Вазов учи във азбучното, а после в класното училище в Сопот и Пловдив. Запознава се с поезията на Ломоносов, Державин, Хомиков. Започва да пише стихове. Решава да стане поет. Баща му, обаче, го записва в IV клас на Пловдивското епархиално училище. Тук Вазов се учила по френската поезия. Опитва се да превежда Юго, Ламартин, Беранже. Но пропада наизпит по турски език. Баща му го прибира в Сопот, където младият поет насърчаван от майка си, пише тайно от баща си.

През 1870 г. Вазов отива по търгозия в Букурещ, Галац и Бранла. Там се обличава с хъшовете. В него се поражда друг човек, решен да служи на народа си. Напечатава няколко стихотворения, които го правят известен като поет. По-късно, след учителствувание в Санктпетербург, той се отдава на революционна дейност и бива принуден да мине отново във Влашко.

Идва освобождението. Вазов става дребен чиновник в Русь, после председател на окръжния съд в Берковица, депутат в Пловдив. Редактира сп. „Наука“ и в. „Народен глас“. През същото време неуорно твори

Политическите борби в 1886 г. го карат

кръст да бъде движение за всички младежи — ученици, които желаят да служат на организацията на родна си и света в духа на Червения кръст.

2. Всяко национално дружество, което няма още своя младежка секция да вземе веднага мерки за организиране на такива; желателно е да получи одобрението на училищните власти и учителския съвет, за да изпълнят програмата на Младежки Червен кръст.

3. Да се наблегне на голямото значение на Младежкия Червен кръст, като средство за развитие на младите поколения в морално и физическо отношение, за да може на практика да се осъществи идеала на Младежкия Червен кръст за всеобща служба на човека.

4. Младежкия Червен кръст да бъде натоварен с прилагането между младежите от всички страни на програмата за дейност, която ще засили взаимното разбирателство и добрите отношения между народите и която ще спомогне за премахване причините на войните.

5. Лигата на дружествата на Червения кръст да насърчи където е необходимо, националните дружества за създаване секция в самия Червен кръст, която да групира всички ония младежи които са завършили училището си, но които още не са влезли в секциите на старци Червен кръст.

да емигрира като русофил в Одеса. Песешава Москва и Петроград. През 1899 г. се връща в София, урежда сп. „Денница“, в което прилича най-добрите тогавашни писатели.

На 70 г. възраст, Вазов празнува своята 50 год. писателска дейност. На 27 септември 1921 год., в работа над последната си творба, умира.

Вазов е най-плодовития български писател. Работи с успех във всички области на литературата. В този успех се дължи, преди всичко, на правилното му отношение към народа. Той живее с тъгите и радостите на своя народ. В произведенията си отразява последователно революционната борба, освобождението, опинението от свободата, усиления и възторга при гледане на нова България, първата буйна но неопитна стълка на младия народ, братоубийствените войни. Не по-малко са мотивите от далечното минало на народа, природата, труда, тежкия живот на грудящите се, бит, любовта, народните предания.

С творчеството си — огромно и все-странно — Вазов прави ценен принос за обогатяване на българската литература и развитието на българския език. Днес той заслужено заема достойно място в културната история на българския народ.

КЕРВАНЪТ

ИВ. ВАЗОВ

В пустинята керван минува.
Той иде нейде от далеч,
И надалеко той пътува:
Познал е жажда, труд и пек.
Завчас духна самум ужасен:
Керванът сви се дор мина
Талазът удушлив опасен —
И пак напред тръгна.

И пак върви напред керванът
Из безконечния си път
На пясъка през океанът.
Внезапно екнува ревът
На лева, и той сам излезна.
Почна се бой и кръвинна.
Ранений звяр бега, изчезна —
Керванът пак мина.

Върви безстрашно пак кервана.
Но в кръгозора спре се, ням:
Ог пясък планина навяна
Засипваше му пътя там:
И дълго в тази безотрадна
Пустиня той лута се клет,
В посока върна дор попадна —
И пак тръгна напред.

Друг път, при жажда зла, лъжливи
Оазиси в мираж гони,
Друг път във битки с шайки диви
Влиза и эле се нанърни. . .
И се към нови небосклони
Върви в примеждия безчет,
И трупове из пътя рони —
Но все върви напред.

Върви той бодър, неуморен,
Върви години, векове. . .
А тоя чуден, неуморен
Керван: Напредък се зове.
Не смята жертви, труд не сеща
Човешкий дух из пътя свой,
Едни беда след други среща.
Но се пътува той.

И се напред върви, стива
Към правда и към светлина,
През заблудения друм пробива
И води с мракове война.
Но той назади не поглежда,
Не се повръща никой път:
Фърчи ил пъпли — се напредва
Керванът на духът.

След войната

РАЗКАС

Това се случи през есента тази година. Беше празничен ден. Седях в една сладкарница. Влезе младо момиче, моя позната, която аз отдавна не бях виждала. Носеше разношен букет от бели карамфили. Почти всички маси бяха заети. В последния миг тя ме съзря и дойде при мен. Поллобитистаувах да узная къде се губи. Тя ме изгледа с очуване и отговори:

— Не бях тук! — После тихо пошепна:

— Бях мобилизирана като милосърдна сестра. През целия период на отечествената война бях между полуживи хора тук в болницата, после в Унгария, след това отново тук. Вие вероятно на кино отивате?

Кимнах утвърдително с глава. Тя се усмихна и започна възбудена и малко нервно:

— Знаете ли, че ми се вижда вече чудно, как много хора още продължават да живеят със своя стар навик и мир, изпълняват редовно своята ежеседмична програма, свършват текущата си работа и свободните си часове изпълват с посещения по апертивни, сладкарници или кино. Аз преди година бях същата. Но знаете ли, че след като бях в болницата, след като минах по кръвата дияра на войната до Унгария, където видях хората да живеят само на часове и смъртта беше еженинута тяхна гостенка в околите и в тила, и след като помагах на освободените от германски пленнически лагери: югославяни, австрийци, поляци, унгарци, чехи, италианци, хървати и французи, вижда ми се странно да се живее така безцветно и мимолетно, без силни напрежения и човешки стремежи. Има хора, които все още могат спокойно да минават като непознати един край друг, когато онези, там, на огнената линия, разбираха, че страданието и себеотрицанието ги правят близки и братя, без разлика на народност, цвят и раса. Вие може би се очуваха на думите ми. Очуваат се мнозина, които не са били там. Те не могат да почувствуват новото в тази война, в която милиони мъже и жени, стари и млади, без разлика на народност и раса, се хвърлиха срещу врага на човечеството. От Владивосток, от Канада, от Австралия, от нос Добра Надежда, от всички континенти в света — черни и бели, жълти и меднококи — тръгнаха към Берлин, за да изградят един нов и красив свят. Вие ме питате, разбирам по очите Ви, за къде са тия цветя? Чувствавам, че предполагате някоя малка интимност и нежност, съпроводена с повече поезия. Колко много се мамите! Вие забравяте, може би, че още доста хора лежат из залите на нашите болници с страшни поразения от войната.

Много от нас не се сещат да ги посетят и облекчат поне морално със своето съчувствие и внимание техните болки и страдания. Вие знаете, че по професия съм шивачка. Работните дни изпълвам с моя труд, а празничните с посещения

на моите болни. В първа Дивизионна болница оставих един тежко ранен момък, който няма нигде никого и моето посещение всяка неделя му доставя неизказано удоволствие. А той е олицетворение на войнишка храброст.

Момъкът се нарича Лозан. Бил е в щаба, но пред река Пчния по заповед на шурмова част с задача да атакува противника, който се очертавал на около три километра зад реката. Придвижили се през една височинка и слизайки по незалесен спад към долината на реката, са били изненадани от германски СС части. Германците открили артчетен и минен огън. Лозан и другарите му легнали върху пещчливия спад. Два дни над живи, ранени и убити, свистели противникови куршуми и минни парчета. Лозан бил в безсъзнание. На третия ден нови шурмоваци, подпомогнати от артилерията, обградили, сразили и отхвърлили германците. Лозан не помни нищо от тези дни. Разправяли му, че го натоварили с останалите убити и го захвърлили в мортата на болницата в Крива паланка. Благодарение на това, че един ден изохкал, затиснат от трупове и една милосърдна сестра го чула, той бил спасен. След това започва една дълга история — болницата в Кюстендил, Банки, Александровата болница, нервно психиатричната клиника, ушната клиника, хирургия, пак Банки и най-после при нас, където той прогледа и пак се почувствувал като човек.

Десният му крак е адървен — неподвижен и в колената става и в ходилото. Ще го отрежат по късно, защото сега е много слаб. От лявото ухо е останала само една малка частичка. Личи дълбока и широка дупка зад ухото му до тила. Той не чува с ухото си, а другото му ухо пиши и с него сигурно ще оглушее. Очите му са сини и гледат мъгливо, мокро и разсеено. Косата му е останала само отред. Преди да говори дълго мисли.

— Какво знаете вие, продължи тихо тя, които имате единствената грижа да си изберете днес един хубав филм или най-голямата Ви неприятност е, че не сте успели да си купите, онова което сте желали.

Тя ме погледна така, че мен ми стана неудобно. Почувствувала това, тя съобразително смени темата:

— Но не всичко в болницата носи печата на такова страшно страдание, защото желанието за живот дава сили на всекиго. Спомням си, че когато за пръв път влезох в болничната стая, която трябваше да обслужвам, видях три свободни легла. Чистите хенеси чаршафи светеха с белоснежна чистота. Ден, два става продължаваше да бъде тиха, светла и слънчева. Една вечер дотичаха прислужниците при болницата и разтровожили съобщава: „Тази нощ ще пристигнат първите ранени от фронта“. Помня като днес тази първа моя нощ

като сестра в болницата! Поемахте ги от автомобилите, настаняхме ги в превозните коли и отведяхме до болничните им легла. На сутринта, само след едночасова сънна почивка, отново отидох в моята стая. Ранените бяха трима. Първият бе ранен в долната челюст на лицето и трябваше през пробитата ми дясна страна да го храня с каучукова тръбичка, като малко бебе. На втория бе счулен

и гипсиран левия крак. Той беше мургав, обгорял от слънцето момък, който по-късно със страст четеше романи, а когато се умореше, затваряше очи и може би мечтаеше. Третият бе най-тежко пострадал—очите му бяха превързани. Често пъти изпаднаше в кризисни състояния, бълнуваше и тогава, наведена над него, чувах как подутите му, изгоряли от страдание и огън устни, мъчително молеха и зовеа:

— Мамо, мамо. . .

Минаха дни, седмици, месеци. Първият се хранеше вече сам, вторият се разкожидаше около леглото с багун, а третият открил единственото си здраво око се радваше като дете на красивия зимен сняг, който блестеше отвън. Когато настъпиха първите пролетни дни, те подпомагани от мен и другите сестри, излизаха на двора и дишаха с наслада пролетния въздух. Бавно, но сигурно те отново се връщаха към радостното слънце на живота.

Един след обед в стаята ми влезе една възрастна жена и младо, светлокосо момиче. Те попитаха за мо-

мъка с ранения крак. Посочих леглото му. Те взеха столове и седнаха срещу него. По страните на младото момиче бликаше възлнуваща руменина, а в очите му блестяха сълзи. Изведнаж заспалият трепна, може би, почувствувал тяхното присъствие, и се събуди. Погледна дошлите и в очите му заблещиха възторг. Младото момиче се приближи до леглото му, прегърна го и заплака. После се

обърна към старата жена и тихо продума:

— Аз доведох и мама!

Старата се наведе над леглото, целуна челото на момъка и едва чуто промълви:

— Добринна желее да се ожените. . .

Редост огре лицето на ранения. Той отхвърли завивката на леглото си, изправи се на краката си като здрав, обгърна с ръцете си двете жени, обърна се

с сияещ срещу нас и развълнуван продума:

— В неделя ви каня на сватба!

Моят събеседница млъкна, погали цветята, погледна часовника си и стана.

— Трябва да вървя. Моят Лозан сигурно вече поглежда към вратата на стаята. Простете!

Усмивката ми подаде ръка и промълви:

— Извинете, аз може би Ви досадих! Желая Ви приятно кино!

Нейната фигура изчезна зад рамката на вратата. В затопления въздух на сладкарницата остана ароматния лъх от росни бели карамфили.

Нина Пейчева

ТЕНЪК СЛУЧАЙ

Рис. В. ПЕТРОВ

Текст ЕММА РО

— Ало! Моля, помогнете! — Ще ви дам човека с паря. Върне помощ изречете на „Бавелската“ № 3.

— Дале свещения призовава в помощ да Ви се явят. За ларя въпрос не става, в живота да спасим.

И влиза с вой тревожен поветва в облак прат. . . Как? Поважи! Преглемай! Боже! Ветят добротен и страх.

В миг присетув святари със носката в ръце. — Пудно и лас, другари! — Дале не иска да ед. . .

— Да, докторе, тежък случай! Направи си тоя труд! Не разбират!.. Ало, слушай! в № 3 влезе лар. . .

ПЪРВЕНЦИ НА НАУКАТА

ВЛАДИМИР ЛЕОНТИЕВИЧ КОМАРОВ

На 5. XII. 1945 г. в Москва почина бащата на руските ботаници и председател на Академията на науките на С. С. С. Р. Владимир Леонтиевич Комаров, учен от световен мащаб, съчетаващ в себе си общественика и човека на науката.

Владимир Леонтиевич Комаров е роден в 1869 год. в Петербург. Още от ранна възраст, като способен ученик, той е бил с подчертано влечение към естествените науки. Сам той пише за себе си: „На 14 години аз все повече и повече се увличах от четенето на естествонаучни книги“. Завършил с успех средното си образование, той постъпва в 1890 г., т. е. на 20 години, в Петербургския университет и започва естествена история. Лекции по ботаника слушал при проф. Бекетов, който бил известен крупен учен и голям общественик по онова време. Бекетов е именно бащата на оная славна руска ботаническа школа, която даде учени като К. А. Тимирязев, В. Л. Комаров, А. Н. Краснов, Н. И. Кузнецов, Т. И. Танфилов и др.

Будният ум на младия Комаров не се задоволявал със сухата официална школа, а търсил разрешение на всички животрепцящи въпроси, които тогавашната наука и обществено поставяла пред него. Поради това той започнал самостоятелно да си изработва из основи свое научно мировъзрение. В периода на търсенето попада под влиянието на дарвинизма, възприема го горещо и застава за през целия си научен живот върху позициите на последователното учение за еволюцията на видовете. В него той вижда онзи естествено-научен мироглед, който открива пред науката широк простор за безграничен прогрес в полза на народ и човечество. Също през университетските години той си изработва прогресивно обществени идеи и попада в средата на революционни мислящите тогава младежки кръгове. Заради това той е бил под надзора на тогавашната „охранка“.

Още гимназист той започва ботаническото изучаване на Новгородската губерния, а като млад изследовател на 22 години извършва редица научни пътешествия в Средна Азия, където сред трудно проходима и мрачна пустиня Кара-Кум калява волята, издръжливостта и неуморимостта си.

С постепенното овладяване на науката и натрупването на емпирически знания Комаров уточнява все повече и повече своето последователно материалистическо мировъзрение.

След свършването на университетта, поради политическата си неблагонадежност, не е могъл да постъпи на работа и е бил принуден да поеме служба в Амурската железопътна линия. Там в 1895 година започва изследването на източно азиатската

растителност. Добитите резултати, обработени от естествено-историческата, географска и икономическа мисъл на младия учен, доказали, че крайбрежието на Амур е годно за населяване. Той написва тогава големия си труд „Условия за колонизиране на Амур“.

През 1896 година той преброява цяла Централна Манджурия и се заварява с параход в Одеса, след което започва преподавателска дейност в Петербургския университет.

В 1901 г. излиза книгата му „Флората на Манджурия“, където описва 1682 растителни вида, като за пръв път — 84 нови вида. Сведенията са толкова подробни и попълнени с толкова ботанико-географски данни, че след него учените в описанията на флората на далеко източния край на необятната му родина С. С. С. Р. различават вече „комаровски“ и „докомаровски“ периоди.

За този му труд много академици и научни дружества го награждават с медали и учени титли.

В 1902 година той отново почва пътешествие в Северна Монголия като преминава през най-живописни, неизучени и трудно проходими долини гори и планини. Плод на изследванията му е трудът „Флората на Китай и Монголия“.

По същото време той бива назначен за частен доцент, като е чел лекции „Из история и развитие на растителното царство“ (1903 — 1906 г.), „Теорията на видообразуването“ (908 — 911 г.), „Общи основи на растителната систематика (911 — 914 г.)“ и „География и екология на растенията“ (914 — 919 г.). След това заради разпространение на антиправителствени мисли из разните учебни заведения бива отстранен.

Годините минавали, но научната слава на някогашния гонен частен доцент растяла, неговото сърце оставало неизменено все тъй пламенно, благородно и великодушно, неговите мисли все тъй блестящи и ярки, неговият характер все тъй отзвучава.

Великата октомврийска революция разкрива пред Комаров нови възможности в научната работа. Той заема вече катедрата по ботаника и ръководи работата в лабораторията по експериментална морфология и систематика, като съчетава университетското преподаване с научното творчество. През 1926 година става действителен член на Академията

на науките. Организиран и ръководи нови многобройни научни експедиции в Якутия, Далечния изток, Кавказка, Франция и др., като става прославения ботаник на гигантския праисторически материк Евразия. Издигайки се постепенно, той със чест заема поста Председател на Академията на науките на С. С. С. Р., на който пост го сваери и смъртта.

Приживе Комаров ръководи редактирането на многотомната „Флора на С. С. С. Р.“ с 17,000 растителни вида, където може да се намери описание на кое да е растение от територията на отечеството му. В него Комаров въвежда специален параграф „Стопанско значение на дадено растение“. За заслугите си бива избран за депутат в Върховния съвет на С. С. С. Р. и награден с званието „герой на социалистическия труд“. През време на войната

той ръководи устремена към засилване отбраната на родината научна дейност на Академията на науките.

Като учен той проявява научна смелост в изказванията на хипотезите и новите идеи, най-строга самокритика, голяма задълбоченост, плавност и единство в теорията и практиката.

Комаров разработва теоретически дарвинизма, като го обогатява с нови наблюдения и изводи и задълбочава проблема за вида.

През време на войната той пише за себе си: „През цялата моя полувековна научна дейност не съм изпълнявал таква дълбоко нравствено удоволствование, както в работата по мобилизирането неизчерпаемите ресурси на нашата велика страна за делото на отбраната“.

Комаров може да бъде учител и вдъхновител на цялата демократична и прогресивна младеж.

Д-р К. И.

* В СЛУЖБА НА ЧОВЕКА *

ФИТОНЦИДИ*)

Грамадно число от болестите се причиняват от микроби. Убиването на микробите е следователно най-правилния път към излекуването на болните. За съжаление болшинството от средствата, които убиват микробите (те се наричат антисептици) убиват и много чувствителните телесни клетки. Едва напоследък човечеството се сдоби с химически лекарствени средства, които в много малки количества убиват сигурно микробите, като все пак засягат много слабо и клетките на организма. Това са сулфонамидните лекарства. Те се синтезират от човека в химическите заводи. Но има и друга група лекарства убиващи микробите, които пък се произвеждат от живите клетки на някои растения и плесени. Това са биологическите антисептици. Те са последното завоевание на медицината в борбата ѝ против микробите. Тук спадат пеницилина**), фитонцидите и др.

Фитонцидите са следователно такива отрови за микробите, които се произвеждат от някои растения в периода на развитието им. Каточели тези растения да осигурят безпрепятственото си развитие постоянно отделят бактерицидни вещества, с които се бранят от микробите. Това явление и тези вещества са открити от съветския биолог Токин в 1930 г. от Томския университет.

Той прави следния опит: в стъкло с колония от най-просто организиранията вещества (Protozoa — протисти): инфузори, чехълчета и др. той поставя зелени листа от сиралника. След известно време всички живи същества в чашата са убити вероятно вследствие отделянето от листата на някакви силно отровни за протистите вещества. Той отива по-нататък: под стъклен похлупак поставя чашата с живи протисти, а до нея кашича от стрит на ситно лук. След няколко часа в чашата с протистите спират всички движения, спира и всякакъв живот. Следователно от луковата каша са се отделили някакви летливи отровни вещества, които са напълнили въздуха под похлупака и са умъртвили новите същества.

След тези категорични резултати Токин, Карелина, Коваленок и др. изследват до 200 растения за да търсят протистоцидните им вещества. Доказава

се че най-силни такива свойства притежават луковите на лука и чесъна, листата на портокала, лимона, мандарината, брезата. Бактерицидни свойства притежават и листата от мирзливата тополя, жълтата акашия, смрадликата, двойната, бора, бялата елха.

Въз основа на тези и други опити Токин и сътрудниците му установяват че тези вещества са продукт на жизнеспособността на растението, че даже в разреждания 1 : 10, 1 : 50, 1 : 100 те пак не губят своите свойства си, че след ядене на лук или чесън, а също и при инхалация на парите им фитонцидите бърже постъпват в кръвния ток и не загубват с часове своите свойства си.

Филатов и Тебжкин опитват ефекта на фитонцидите върху най-различни микроби (болезноотворни за човека) и получават все положителни резултати.

Очепиен резултат те получават при въздействието върху микробната флора на устата: достатъчна е да се сядва лук или чесън в течение на 3 до 5, а понежкога и 1 минута и при търсенето след това на микроби, такива да не се намират живи.

Харченко и Фридман опитват разтвор от чеснов лук при сърдечни заболявания.

Янович опитва с успех действието им и върху дифтерийната пръчица. Накрай Торощев и Картов прилагат соковете от лук и чесън при лечението на гнойни рани. Установява се, че оздравяването им се ускорява, като се подтиква растена на ръбовете на раната, а гнойните отделяния изчезват.

Виждаме още от сега какво широко приложение намират вече тези новооткрити вещества: в заболяването, при лекуването на раните, при лекуването на белодробните заболявания, при смущения в храносмилането и при страдания на сърдечно съдовата система.

Сигурно е, че изследванията и опитите ще продължат, както в търсенето на нови по-силни сходни вещества, тъй и в усъвършенстване на приложението на откритите до сега. От друга страна не можем да не си спомним, че от дълбока древност още народът употребява лука и чесъна, като лечебни и диететични средства. Ще подчертаем, че едва сега тази емпирическа практика добива сигурна научна основа.

*) От думите: фитос — растение и цидо — убива.

**) Вж. ст. сл. „В служба“ кн. 5 и 6, 1946 г.

КРАЙ ДРАГАЛЕВЦИ РЕПОРТАЖ

В полите на Витоша под гората на Драгалевския манастир са разпънати на обширна поляна с лице към София двайсетина палатки. Това е станационна школа на Младешкия Червен Кръст. В него лагеруват вече 25 дни 120 девойки от гимназиите и основните училища на цяла България. Тук, в благоприятната среда на природата те са калили своето тяло и дух и са събрали сили за новата учебна година. По големите гимназистки, са прекарвали кратък инструкторски курс, държали са изпит и са получили дипломи. Тази вечер, по този случай и по случай закриването на стана ще имат прочетен лагерен огън и ще изпълнят малка художествена програма с мотото: „За народната република“.

Ние, гостите, пристигаме в стана привечер. От планината, заедно с приятния хладен ветрец слеза и вечерния зарач. Пред входа на поляната ни посреща млада червенокръстка с пушка на пост и първа ни приветства с добре дошли.

По поляната, в белия полукръг на палатките, има голямо движение. Млади девойки в зелени ризи и къси панталонки тичат насам-натам, а една голяма група е наобиколила войници с акордеон. Изпреварили са ни други гости — школници санитарии от София.

Запознаваме се с началника на стана и ръководителките. До запалване на огъня има още време.

Една от палатките, по-настрана, е определена за караванно помещение. Лагерничките сами пазят стана си ноще. Там пък тухлената паянтова постройка е кухнята с артелната. Обзаведена е с хубав инвентар. Наблизо е столовата — над дългите маси е опънато платнище.

В полукръг са палатките, в които момичетата живеят. Всяка палатка носи името на някой виден антифашист, което самите обитатели са избрали. Така първата е наречена „Георги Димитров“, вто-

рата — „Ал. Стамболийски“, останалите „Иор. Чанкова“, „Зоя Космодемьянская“ и т. н.

Спираме се пред палатката „Зоя Космодемьянская“. Вътре се виждат осем хубаво подредени пружинени легла с чисти покривки, топли завивки и маса с столчета. Запитаам една от девойките, защо именно такава име са избрали за палатката си.

— Защото светлият подвиг и саможертва на младата съветска героиня Зоя ни служи за пример. Ние искаме да бъдем като нея смели и последователни борници за народната свобода и да бъдем готови да жертвуваме живота си за благо на народа си! — отговаря уверено девойката Мария.

Станът има и стеновестник „Аз служа“, красиво подреден с рисунки, снимки и републикански лозунги.

В това време около нас се е събрала любопитна група червенокръстки. Задавам им някои въпроси и те охотно отговарят.

— Аз съм много доволна от лагеруването и от другарските отношения тук. Когато си отида в родното място и посрещна народната република, ще заработя с още по-голямо желание за дялото на Червен кръст и благо на Родината — казва Мария, ученичка от 6 кл. на гимназията в Бяла Слатина.

— Много съжалявам, че нямам още 18 години да да мога и аз да гласувам за народната република — прибавя Нора от Горна Оряховица.

Вся, Мартчето, Софи, всички с младежки възторг очакват 9 септември да се поздравят като дъщерии на народната република България. Те обещават да укрепват младежкото единство чрез своите отечественофронтови организации Младешкия Червен кръст, Емос и Септемврийци.

Лунният сърп постепенно се скрива зад Камен дел. Мракът покрива поляната. Долу пред нас София

разпростря вече блестящ килим от електрически лампи. Време е да се запали лагерния огън. И наистина разнася се команда за строеване.

Всички девойки бързо се нареждат около стълба на знамето и бодро по войнишки отговарят на поздравленията на председателя на Мл. Червен кръст д-р Ангелов. С кратко слово той апелира към тях да носят гордо младежкото знаме на Червения кръст и като негови инструкторки да подпомогнат другарите и близките си в изграждането на народната република. Девойките изразяват готовността си за това с „ура“. Поляната кънти от младите гласове.

А сега около огъня. Голямият куп от съчки и дървета пламва изведнъж, подпален от няколко страни. Високите пламъци осветяват тъмните сталове на гората и правят младите лица наоколо приятно да розовеят. Светлините на София бледнеят.

Стегнатият хор на червенокръстките запява „Шуни Марица“, „Хей славяни“. Следва „Републикански марш“ и много други песни.

Гостите са предволни. Изведнъж изненада. Най-малките лагерувачки устройват маскено шествие, което предизвиква бурно веселие. Огънят е все така буен.

Но ето и нова програма. Гостите школьници се амбицират и те искат да ни попеят. С акордеон и китара бодрият войнишки импровизиран хор пее маршове за народната република, български и руски народни песни. Декламации, злободневки за монархията, песни, композирани от школьници и накрая неизбежната песен за взвода, за войнишкия живот.

Сега началникът на стана взема думата и съобщава името на първата по успех от инструкторския курс девойка, Михаелина Михайлова, ученичка от Пловдив.

Самата Михаелина е скромна и заявява:

— Аз зная, че това, което съм дала тук, е още много малко. Искам да работя още повече.

Късно е вече. Огънят догаря. Време е да си вървим. Сбогуваме се с всички. Момичетата ни изпращат възторжено и започват непринудена веселба с танци и хора. Дълго време от поляната се носят смях и песни.

Ние отнасяме най-добри впечатления от грижите които полага отечественофронтовската власт за демократичното възпитание на младежта. Уверени сме че и младежта е на своя пост. Нейното участие в изграждането на народната република ще бъде решаващо.

Владимир Атанасов

ПРАЗНИК

Някакъв делник може да бъде —
делник без слънце, с вятър и дъжд,
но аз ще вървя сгорещен и разгърден
като жетвар сред узрялата ръж.

Празник ще бъде и черната угар
ще стане зелена — тъй както през май,
и обич всеобща като теменуга
в живота на всеки човек ще ухай.

И няма да има богати и бедни.
а всеки ще бъде работник щастлив. —
На прах ще разбие прегради последни
човешката воля със обич и възря.

Тогава... тогава светът ще е тесен
възторга стихнен и луд да сбере —
човешката радост със пролетна песен
над целия свят ще размахва криле.

М. Данаилов

НЕОБИКНОВЕННИ БИБЛИОТЕКИ

Глинена библиотека

Най-старата библиотека на света, намерена от археолозите, принадлежи на асирския цар Асурбанипал, живял преди около 2600 години. Тази библиотека се е състояла не от книги, а от дъсчици и плочки, на които с остри пръчици са били нанесени особени клинообразни знаци.

Повечето от плочките, намерени из развалините на двореца, са били снабдени с печата на библиотека — кратък надпис, който гласял: „Дворец на Асурбанипал, цар на вселената, цар на Асирия“. Няколко плочки заедно представлявали някое дълго литературно произведение и всяка плочка е била, следователно, страница от глинена книга. На всяка такава страница стоял белег — обикновено първата, заглавна фраза на произведението и номера. Плочките, представляващи едно произведение, се пазели отделно в дървени кутии.

ОТ ВСЯКЪДЕ...

— „*Интернационалът*“, борческата песен на световния пролетариат, е създадена в Франция. Съчинил го е френският пролетарски писател **ЕЖЕН ПАТНЕ**.

Патне е роден в работническо семейство и сам е бил работник — бойдисвал е платове.

През революцията 1848 год. Патне се е бил на барикадите, а през 1871 год. бива избран в Комуната на Париж, където е работил всеотдайно и неуморно.

На юни 1871 год., при изгнаничеството си от Франция, комунистът Патне свиква своята борческа песен „*Интернационалът*“. Умрял е на 7. XI. 1887 г.

Мелодията е композирана от френския работник — резбар **ПИЕР ДЕГАТЕР**.

Интернационалът бе любямата песен на широките народни маси през славатите дни на ве-

Когато на учените се отдадо да разчетат написаното върху глинените плочки, те узнали много нещо ново и интересно за живота на хората преди хиляди години.

Лилипутска библиотека

През 1870—1871 година се водила франко-пруската война. Немците обсадили Париж. Тогаво още не е съществувало радното и парижаните се оказали отрязани от всички останали градове в Франция. Тогаво парижкият фотограф Дагрон предложил да се използва гълъбите като поща. А за да може гълъбът да отнесе със себе си цели вестници, листове или много документи, Дагрон прибегнал към помощта на фотографите. Вестниците били фотографирани, а след това от фотографите стъкла свявали внимателно пласта емулсия с отпечатъка от вестника. Този пласт свявали в тръба и го прикрепвали на шияте или под крилото на гълъба.

Когато гълъбът кацнал при французите отпътък фронтовата линия последните му прибрали ценния товар. Отпечатъкът от вестник, това малък, че с просто око никой не би прочел нито една буква, увеличавали и после четели как живеят и се борят обсадените парижани.

След това дълго време никой не се е занимавал с пренасяне на вестници или книги. Но в наши дни отново започнали да правят умалени фотографии на книги, вестници, чертежи и писма. Фотографирането се усъвършенствувало. Стъклата или филмите с изобразените на тях страници лесно се пазят и пренасят. Ценните и особено редки книги се снимат страница по страница на филмова лента с помощта на особена дребнозърниста и трайна емулсия. И вместо да се пренасят от град в град или от една страна в друга самите книги, пренасяли техните умалени фотографии. Точно така се постъпва и при документите. През време на войната англичаните, бояйки се да не бива немците да изгорят ценните книги и ръкописи, преснимали хиляди книги и малки снимки от тях скрили в дълбоки скривалища. Така се е получила цяла лилипутска библиотека.

Стъклена библиотека

Това е огромна колекция от фотографически стъкла с изобразените на тях звездите, луната, планетите и слънцето. Такива библиотеки се появили не много отдавна. Едва в 1841 година се отдадо на учените за пръв път да фотографират луната. В 1845 г., обаче, били вече фотографирани слънцето, луната, светлата звезда Вега и много други. От тогава е започнало фотографирането на небесните тела.

На фотографическото стъкло може да се види много от това, което е недостъпно за простото око. Телескопът с часово е насочен към някаква дребна звезда и в фотоапарата, закрепен към телескопа, се отбелязва ясно

лика **Октомврийска революция**

Той играе огромна роля в борбата на световния пролетариат за политическа свобода и по-добър живот.

— Превозът по море и изобщо водният превоз е 20 пъти по-евтин от този по железниците и 60 пъти по-евтин от превоза с коли. Същевременно по водните пътища се пренасят наеднаж голяма количества. Например, 1 кон влече 200 центнера (Б. р. 1 метрически центнер е равен на 50 кгр., 1 английска центнер е равен на 50.8 кгр.) тежестта върху релси, а по един канал — 1200 центнера. Най-малкият речен параход превозва тежестта на товарен влак, а шлепът — на 13 товарни влака. Същевременно, влакът консумира много въглища и има много персонал, а шлепът — малко въглища и има малък екипаж.

Червенокръстката конференция в Стокхолм заседава

изображение на невидимата с просто око звезда.

В фотоапарата се запечатват за винаги такива гигантски изригвания върху слъщето, които мъчно биха се проследили с око дори при помощта на най-силния телескоп. Върху фотолентата може да се снима някоя звезда и след десет или двадесет години да се направи нова снимка на същата планета. Като се сравнят тези снимки ще се открие дали се мени тази звезда или не. Ето защо тези снимки се пазят внимателно в обсерваториите. Такива хранилища се наричат „стъклени библиотеки“.

Най-голямата стъклена библиотека е събрана в една обсерватория в САЩ. Тук се пазят около 200,000 небесни фотографии. В СССР също има огромни стъклени библиотеки.

Говоряща библиотека

Пред нас е шкаф, натъпнен с книжни ленти на роло. Да развием една от тях. По вътрешната повърхност на лентите се виждат шест черни навички. Всяка от тях е покрита с тънки резки и както изглежда по тях е минало перо, което непрестанно е променяло натиска си.

Новата книга не е предназначена за обикновено четене. Тази книга не е необходимо да се чете с очи. Тя трябва да се слуша. За това тя е получила името си „говорящата книга“.

„Говорящата книга“ е нов вид

звукозаписване, изобретен от съветските хора.

За да се прочете книгата на бъдещето, необходимо е тя да се сложи в апарат, наречен с същото име, и да започне да ви говори. Има записани концерти, лекции и даже цели опери.

В книгата на бъдещето има много забележителни качества. Обикновената книга леко се скъсва. Грамофонната плоча почва да стърже и става негодна след 30—40 изсирвания, а „говорящата книга“ може, без да се намалат нейните качества, да изговори или изсвири едно нещо хиляда пъти.

Даже случайното скъсване на книгата на бъдещето не е страш-

но. Достатъчно е да я залепите с обикновено канцеларско лепило или клайстер и вие няма да можете да откриете на слух мястото на залепването. „Говорящата книга“ почти не гори. Да се запали навитата на роло книга е по-трудно, отколкото да се подпали дърво. Ето защо тази книга по-лесно се опазва.

„Говорящата книга“ е родна сестра на обикновената книга. И двете се раждат в печатницата. Ето защо книгата на бъдещето може да се издава в огромни тиражи.

Не е далеко времето, когато всяка библиотека ще раздава на своите читатели говорящи, пеещи или свирещи книги.

МОРСКИ ВЪЛЦИ

Морски вълци се наричат китове-убийци, страшни морски хищници с огромни зъбести уста.

Морските вълци се срещат в Японското, Охотското, Камчатското, Беринговото и Чукоткото морета. Те плават поединично или на цели стада от 3—5, а по някога и по няколко десетки глави.

Съветският учен Б. А. Зенкович е наблюдавал едно нападение на морски вълци върху стадо моржове. Моржът, както е известно, е голямо и силно животно. Неговите огромни кучешки зъби леко пробиват дървения борт на лодка. С възрастните моржове не вътпяват в бой дори такива свирепи хищници като бялата мечка. За

морските вълци, обаче, моржът е лека плячка.

Нападението на морските вълци съветският учен е наблюдавал от самолет. Ето какво е видял той: „Стадото моржове от около 60—70 глави се движеше по посока на нос Преображение, когато бе обградено от морски вълци на брой около 15 глави. Ние направихме няколко кръга около това място на височина 40—50 метра и можахме да проследим тактиката на хищниците. Морските вълци обкръжиха стадото моржове, а междуременно два високи плавника (тези зъбати китове имат висок гръбен плавник, приличащ по форма на коса), се

МЛАДЕЖКИ ЧЕРВЕН КРЪСТ ИО СВЕТА

АМЕРИКА

Брошури за санитарно възпитание

Американският Червен кръст току що изпрати на секретариата една серия от 5 малки брошури наскоро издадени и засягащи въпроси за маларията, туберкулозата, ампутиациите, глухотата и слепотата. Тези брошури представляват новост с това, че те се отнасят специално не към пациента, но към членовете на неговото семейство или към придружателите му. Брошурите дават съвети как да става предпазването от евентуални инфекционни заболявания, както е например борбата срещу комарите в случай на маларични заболявания. Колкото се отнася до слепите, глухите или хромите, брошурите дават методи, благодарение на които тези лица ще могат да преодолеят своите недъзи. А на тези, които се грижат за болните брошурите дават такива познания, които им позволяват да създадат на болния приятна и сърдечна атмосфера, която ще подпомогне неговото оздравяване.

Б. Р. В октомвриската книжка на америкаското младежко червенокръстно списание „J. R. C. News“ е поместен разказът „Шепя слив“ със сюжет из селекия бит на България. Авторка на разказа е Ана Мило Ънджон, която познава добре нашата родина.

В същия брой е поместено едно писмо на червенокръстците от гр. Казанлък до америкаските червенокръстци.

В следущия брой на сп. „Аз служа“ ще поместим разказа в превод на българска.

КАНАДА

Патки на канадския червен кръст до военнопленниците

Между 1941 и 1945 година, Канадският Червен кръст предложи 16,310,592 пакета с провизии на обща стойност 47,529,114 лири стерлинги. Общата тежест на храните съдържащи се в тези пакети, бе около 70,000 тона. Разноскици бяха покрити от Британския, Канадския, Австалийския и Новозеландския Червени кръстове. Независимо от това 80,000 пакета, които изпращащите всяка седмица на Британското влагаище в Женева, Канадския Червен кръст предложи хранителна помощ на пленниците на съюзническите народи.

ФИНЛАНДИЯ

Грижи на финландския Червен кръст за ранените от войната

Болницата, която Финландския Червен кръст основа в Хелзинки има 200 легла. Тя служи за хирургически център и като пост за първа помощ. Там се лекуват особено наранявания на черепната ку-

В една финландска болница

хина; лекарите и самарянките добиват в болницата опит за в случай на война.

От войната в Финландия дейно се занимават с превъзпитанието на ранените. Благодарение на усилията на Червения кръст, 17 центъра са могли да бъдат на разположение на военно инвалидите. Една болница с 600 легла и една поликлиника в Хелзинки ги подпомагат при възстановяването на нормалния им живот. 50 слепци бяха предадени на специално дрсирано куче.

Всяка година близо 200 души са лекувани в специална болница за лечение на разцепени устни. Проектира се откриването на болница за лечение на ревматизъм, много разпространено заболяване в Финландия.

Детски Страници

Малкият санитар

Събраха се Иванчо, Гошо
Миленка, Лили, Том
на криеница да играят
пред Гошовия дом.

Започвам! Багайте по-скоро!
Ще прочета по три. —
извика Лили и лицето
с ръцете си закри.

За миг дружинката изчезна
от Гошовия двор.
Напразно Лилито ги търси
зад стария стобор.

Но Гошо събърчи си нослето
и кихна за беда —
надникна Лилито в мазето
— там всичките видя.

— Я виж! — очудиха се всички.
Сякаш е доктор стар!
От днес във нашата дружинка
ще бъде санитар!

И хукна цялата дружинка
да тича през глава,
но Лилито се спъна, падна
във купчина дърва.

Одреска си до кръв крачето.
О, как я заболел...
Извика страшно и заплака:
— Ах, мамо!... Олеле...

Изплашиха се Том, Иванчо
от бликналата кръв,
а Гошо смело се притече
и помощ даде пръв.

Той чиста кърпичка намери
и с опитна ръка
кръвта изчисти и превърза
на Лилито крака.

Радка Р.

Аз съм малкия турист,
вечно здрав и вечно чист.
Сутрин раницата стягам
и навън на слънце бягам.

Цял ден песнички си пея,
тичам, скачам и се смея.

Вечер чак се връщам в къщи.
Нека баба да се мръщи,
че съм вечния турист! —
Нали аз съм здрав и чист.

*Неделя В. Жалова
уч. от III отб.*

ПРИКАЗКА КРАЙ ЛАГЕРНИЯ ОГЪН

Теменужено синята нощ бавно обви притихналата планина. Небето беше дълбоко и мастилено. По него безбройните весели звездичи плахо примигваха. Една голяма лъчиста звезда се пълзна по небосвода и остави след себе си светла диря. Полята, сякаш към лагерния огън, лумнаха на средата на поляната — пред белите палатки.

— Вижте, вижте! — извика Ваньо. — Нещият огън примамва голямата звезда.

Групата, огрени от пламъка деца утихнаха и очите забродиха по звездното небе.

— Колко е голям вечерния път. Колко много трябва да са звездите в него една до друга, та чак изглежда като лента. Ех, представи си да имаш толкова много пари. И все златни да са.

— Не бъди алчен, прошелна тихо Митко. Има хора които имат безброй пари, но нямат най-скъпото — радостта в живота. Ето аз знам такава една приказка. Ако искате мога да ви я разкажа...

— Разказвай, слушаме!

— Живял някога един много богат цар, на име Мидий. Той владее много земя и имал цяла стая пълна с злато. Всеки ден цар Мидий броял златничките си и мислил как може да стане още по-богат.

Един ден, както си седял, явил се пред него едно малко крилато човече и го попитало:

— Защо си така замислен, царю? Какво ти липсва?

— Нищо не ми липсва, — отговорил цар Мидий. — Но искам да стана още по-богат. . . Кой си ти? Как си дошел тук?

— Аз съм Меркурий, бог на парите и търговията и мога да ти дам каквото пожелаеш.

— О, моля ти се, — казал царят, — искам всичко около мен да бъде от злато.

— Добре! Това е лесно: от утре каквото пишпеш ще се обръща на злато — казал Меркурий и изчезнал.

На следната сутрин цар Мидий се пробудил много рано. Той сложил ръка на леглото си и изведнаж леглото станало златно.

— Ах, това значи е вярно? — извикал царят.

Той станал и започнал да пипа предметите в стаята си. След няколко минути всичко било злато: столове, маси, прозорци и украшения.

Изтичал цар Мидий в градината.

Сага ще направя и градината златна! — казал той и почнал да пипа цветята, тревата и дърветата. За няколко минути всичко се преобърнало на злато

и всичко заблестяло на слънцето.

След това цар Мидий влязъл в трапезарията да закуси. Но преди да започне, дотичало момиченцето му, което държало в ръката си златна роза и плачело:

— Татко, татко, ние нямаме вече живи цветя в градината си. Гледай тази роза! Тя е коравя и не мирише. Тя не е жива, татко! — разправяло и плачело момиченцето.

— Е, та това е златна роза — не ти ли харесва? Ела, седни да закусим.

На трапезата имало сложено мляко, масло, хляб и сладки. Едва що посегнал цар Мидий към хляба, и той се обърнал на злато. Цялът чашата с мляко и тя станала златна, заедно с млякото.

— Ех, какво ще ядем, татко? — заплакало още по-жално момиченцето.

— Ела при мене, детето ми! — посегнал царят да прегърне дъщеря си, но страшна била изненадата, като видял че, тя веднага се обърнала на златна кукла.

— Детето ми, радостта ми! — заплакал горко царят. Затичала се царичата да види какво става. Посегнала да вземе детето от ръцете на царя, но изведнаж замръзнала на мястото си и станала голяма златна кукла.

Целият дворец се обърнал на бездушно богатство — без живот.

Цар Мидий се разхождал ужасен из стаята и страшно охкал.

След няколко минути се явило малкото крилато човече и запитало:

— Защо охкаш, царю, нали получи това, което желаваше?

— Защо ми е всичкото това богатство без живот? . . . Сега разбирам, че най-скъпото в света е живота. Моля ти се, вземи възшебството, което ми даде и върни живота на детето и на жена ми!

— Добре! — казало малкото човече. — Вземи една кана вода от реката, която тече през гората и при изгрева на слънцето полей всичко златно с малко вода! — и като изрече тя думи, човечето изчезнало.

Веднага цар Мидий направил това, което му казал Меркурий и отново всичко се съживило. Така той се научил да благодарят за това, което има и да се радва на най-скъпото — живота!

Лагерният огън догаряше. Беше време за сън.

ОРГАНИЗАЦИОНЕН ЖИВОТ

Нашата организация Младешки Червен кръст с всеки изминат ден се разраства. Хилехи младежи, възлюбващи от дъното „Аз служба“, встъпят в иридни редове. Днес повече от 3500 клонца с над 200,000 члена са в преха и постоянна връзка с Върховното управление. Получават се писма от много възстановени клонове, които за съжаление още са изолирани от Върховното управление и не могат достатъчно добре да съчетат своята дейност с тази на другите клонове. Една от предпо-

ветни отдели, Благина Василева — зав. отдел средношколи, Зора Стоянова — зав. студентите, Мария Груева — зав. детски отдели, д-р Мара Салкатушева — зав. санитарния отдел.

Клонът на Младешки Червен Кръст в гр. Мюстендлъ ни изпрати доклад за дейността си от 10. VIII. до 30. IX. 1946 г. На 10 август е устроил заседание с Червен кръст гражданско увеселение, придобил от което е предизвикал за купуване на санитарна линейка за града. От 1. IX. до 2. X. т. г. е уредил санитарен пост в помощ на бригадирите, работил по коритото на р. Банска.

Младши червенкръстци в Горна Баня, Софийско, са провели през септември т. г. голяма дейност: издадени три стен-вестника и две агит-табла, раздадени 15 здравни лозунги и 50 лозунги по случай референдума, на 15 септември изнесено утро — посветено на учебната година, образуван художествен колектив, извършени задачи по референдума — възможности от колектива на демократичната младеж в района. На клонното събрание на 6 септември е избрано ръководство с председател — Петър Радулов и секретар Тодорка Василева.

Възстановен е клонът от Б. М. Ч. К. при Института за първоначални учители в гр. Стара Загора. С учредително събрание, състояло се на 7. X. т. г. е избрано ръководство с председател — Н. Начев и секретар — Йор. Ангелов.

Редакцията на сп. „Аз служба“ покани червенкръстците от всички клонове в страната да изпращат редовно дописки, които ще бъдат помествани.

Червенкръстска трудова бригада

След 9-и септември се правят усилия за обликване между града и селото. Многобройни бригади, от града към селото и от селото към града, крътосват нашата страна. И червенкръстци не искат да останат по-назад.

Нашият лагер се намира до баташките ливади. Под нещото ръководство на началника ни г. Манасиев, на 26. VII. 1946 г. проведохме акция по събиране сено. Акцията се прие от всички червенкръстци с въздушевление. Лагеришите в стройни редици и с песни навлязоха в ливадите на баташките селяни. Големи и малки започнаха да събират на купи сено, което по късно ще послужи да се изхрани добитък. По този начин се прибра сено от две ливади от 8 декара, чинто стопани не можах да намерят работна ръка.

Като ударници в работата се проявиха някои червенкръстци от II, III и IV палатки. Селяните останах много доволни от навременната помощ.

К. Н. Николов

Клон на МЧК в Пловдив, Варошево

ставките за общо действие от всички клонове с отчитане дейността пред Върховното управление и изпращане дописки до сп. „Аз служба“.

От Пловдив ни съобщават, че е избрано областно управление в следния състав: Рада Тодорова — председател, Циган Николов — подпредседател, Недялка Кирякова — секретар, Антон Войнов — зав. културно про-

С настоящата книжка I списание „Аз служба“ започва своята нова годишнина. През настоящата учебна година списанието ще проба да възпитава нашата червенкръстска младеж в идеите за обществена взаимопомощ, международна солидарност и човешколюбие в прогресивно-демократически отговорностен дух. Народ е това то в насочва младежта към правия научен мироглед.

В списанието на „Аз служба“ могат да участват всички червенкръстци с разкази, стихове, рисунки, ребуси, дописки и пр.

Момоментът на списанието основа щрих — 300 лв. годишно за 10 книжки.

На работа за списание „Аз служба“!

СЪДЪРЖАНИЕ

Нашите предстоящи задачи — уводна; Конференцията на младежките Червени кръстове в Стокхолм; Иазн Вазов — биограф. Бележки; Керванът — Ив. Вазов; След войната — разказ — Нина Пейчева; В. Л. Комеров; Фитонциди — Д-р Неиков; Младешки Червен кръст по света; Детски страници; Репортаж от лагера край Драгалевци — Вл. Атанасов; Организационен живот.

БАЛКАН

БЪЛГАРСКО ОФИЦИАЛНО ПЪТНИЧЕСКО БЮРО

ЦЕНТРАЛА: СОФИЯ, бул. Ц. Освободител 6

КЛОНОВЕ: СОФИЯ, ул. Екзарх Йосиф 19
ПЛОВДИВ, пл. Стамболийски
ВАРНА, ул. 6-й септември
РУСЕ, ул. Средец

Издава билети за всички гари и спирки в страната.
Централата издава билети и за чужбина.

Българска земеделска и кооперат. банка

ДЪРЖАВЕН КРЕДИТЕН ИНСТИТУТ

Централно управление в София, с 119 клона и 57 агенции
действащи в страната

Капитал и фондове	1.693.747.000
Пласмент в заеми	24.732.427.000
Пласмент в доставки	9.620.149.000
Влогове	42.439.229.000

БАНКАТА:

Снабдява земеделските стопани и занаятчии с евтин кредит за разширение и рационализиране на стопанствата им;

Кредитира, напътствува и контролира кооперативните сдружения и техните съюзи и централи;

Кредитира водните синдикати за извършване строежи и снабдяване с необходимите им съоръжения;

Отпуска заеми на министерства, дирекции и общини за благоустройствени и стопански мероприятия и за постройка на училища;

Финансира доставките на земеделски оръдия и машини, на материали за занаятчийските кооперации;

Продава и подпомага износа на земеделски и занаятчийски произведения;

ИЗВЪРШВА вътрешна и чуждестранна продажба и кредитиране; депозита и комиссионна операция, както и всички банки операции в страната и в чужбина; **ПРИЕМА** за спестителство всички видове влогове и ликвидни текущи сметки

С кредитната си дейност, с извършваните доставки, преработки и продажби, с провежданите мероприятия и широко развитата влогова служба, банката чрез клоновете и кредитираните кооперативни сдружения се намира в досег с всички стопански дейности и обслужва цялостно българското народно стопанство.

ДРОГЕРИЯ В. Н. АРУЕТИ

ул. Търговска № 15 ъгъла пас. Св. Никола

ХИМИКАЛИ, ПРЕВЪРЗОЧНИ И САНИТАРНИ МАТЕРИАЛИ
ЕДРО - ДРЕБНО

БАНКА БЪЛГАРСКИ КРЕДИТ

ЦЕНТРАЛА — СОФИЯ

30 КЛОНА В ПРОВИНЦИЯТА
В ОСТАНАЛИТЕ ГРАДОВЕ — ПРЕДСТАВИТЕЛСТВА ПРИ
КЛОНОВЕТЕ НА БЪЛГ. НАР. БАНКА

Капитал и резерви лв.	577.900.000
Пласмент	12.720.000.000

Извършва всички банкови операции — Телеграф. адрес — БЪЛКРЕД

1-ва Българска ф-ка за метални профили „МЕПРО“

съб. д-во на инж. Атанас Г. Минчев и Борис А. Попов — гара Искър
телефон 4-70-28

ПРОИЗВЕЖДА: Пресовани профили, пръти и тръби от месинг, мед, цинкова сплав, специален месинг и др. нежелезни метали. Месинг за оксигенова завърка, медни пръти за оксигенова завърка, специален бронз за лагерни втулки, пръти, тръби и профили от сплави с специални качества.

ЛЕКАРСКА КООПЕРАЦИЯ — СОФИЯ

ЗА ОБЩИ ДОСТАВКИ И ПРОИЗВОДСТВО В БЪЛГАРИЯ
Телегр. адрес „Лекоп“ — Чек. с-ни 640, 6310 — Тел. 2-34-02

Приемат се за поправка всякакви инструменти и апарати. Доставки и обзавеждане на лекарски кабинети и болници. Производство на инструменти и лекарски мебели и принадлежности.

Отдел книгоиздателство: ТЪРСЕТЕ ВИАНИГЪ СЪСЛОВНАТА СИ ЛЕКАРСКА КООПЕРАЦИЯ
Чрез този отдел лекарската кооперация цели: намаление цената на медицинската литература, въвеждане на бълг. медицинска мисъл, поддържане справедлив и нормален тонорар за авторите. Издава учебници и хабилитации. **ИЗЛЕЗЕ ОТ ПЕЧАТ:** Обща биология — Проф. Д-р М. Попов, Болести на стомаха, гастрит, язва и рак — Д-р Т. Ташев. Търсете вианиги „ЛЕКОП“ — София

БЪЛГАРСКИ МЛАДЕНКИ ЧЕРВЕН КРЪСТ ДОСТАВЯ:

1. Млад юнак — здравеняк — здравни стихове и прами за деца и юноши от Яс. Босев, цена 100 лв.
2. Момчето Мирко — пиеса в 3 действия от Д-р Н. Манолов, цена 40 лв.
3. Аз слушам — детска пиеса в 1 картина от К. Воденичарова — 20 лв.
4. Как изързалият Гого обикна водата много — пиеса в 1 картина от К. Воденичарова, цена 20 лв.
5. Лагерен огън — юнак картини — безплатно.
6. Марш на червеноръстите — 15 лв.
7. Кратък курс по майчинство и детство — 15 лв.
8. Ръководство за работа при децата — от Славка Младенова — 20 лв.
9. Тезиси за курсовете по първа и бърза помощ — безплатно.
10. Шестцветно фотоофсетово здравно табло — 150 лв.

Под печат:

1. Шестцветен фотоофсетов календар за 1947 г. — цена 40 лв.
2. Ръководство за санитарна подготовка на червеноръстите — около 200 стр. с много обяснителни рисунки.

Книгите могат да се набавят от Б. М. Ч. К., бул. „Дондуков“ 63, чекова сметка 4000 —

БЪЛГАРСКО
АКЦИОНЕРНО
ДРУЖЕСТВО

ГРАНИТОИД

ЗА ЕЛЕКТРИЧЕСКИ, ИНДУСТРИАЛНИ
И МИННИ ПРЕДПРИЯТИЯ

ПРОИЗВОДСТВА : електрическа енергия, портланд-
цимент, разни видове гипс и цимен-
тови изделия, пирински каменни
въглища и брикети

У Ч А С Т И Я : минно акц. д-во „Пирин“, камено-
въглено акц. д-во „Вулкан“

Т I / 173

АЗ СЛУЖА

ПРОВЕРКА
2010

КНИГА ВТОРА И ТРЕТА 1946—1947 г.

71/113

ПРЕД СВЕТОВНИЯ МЛАДЕЖКИ ФЕСТИВАЛ В ПРАГА

Най-голямата проява на антифашисткото демократично единство на световната младеж през новата 1947 година ще бъде международния младежки фестивал в Прага. Фестивалът се организира от Световната федерация на демократичната младеж и ще се състои през последните две седмици на юли и първите две седмици на август 1947 г. Приготовленията за него са вече отдавна започнали.

Фестивалът е от огромно значение за цялата световна младеж. На него ще бъде демонстрирана твърдата воля на демократичната младеж от всички краища на земното кълбо да живее в мир и да гради спокойно благоденствието на своите народи. Фестивалът ще бъде една грандиозна среща между първите младежки дейци и заслужили хора от всички страни. Тук ще се стекат повече от 50,000 младежи, представители на 64 страни. Чехквата младеж ще участвува в фестивала с около 250,000 младежи.

Общият лозунг, под който ще се проведе фестивалът, ще бъде: **„Чрез дружба и разбирателство младежта гради мира“.**

Фестивалът ще обхване следните младежки прояви: изнасяне на театрални представления от национални театрални младежки трупи, съставени от любители или професионалисти, балет, концерти на младежки симфонични оркестри и отделни даровити музиканти, национални фолклорки танци и музика, младежки художествени колективи, състезания на почти всички спортни дисциплини, участие с младежка бригада във възстановяване

на изцяло изгореното от германците село Лидице, лагерни огньове, екскурзии и пр. Ще бъде организирана голяма изложба, в която ще бъде показано как младежта е участвувала в съпротивителното движение, в борбата срещу фашизма и как сега тя гради благополучието на своите страни.

Българската младеж ще вземе дейно участие в този пръв световен младежки фестивал. Вече е сформирани при ЦКДМ централен организационен комитет, в който имат представители всички младежки организации, членуващи в ЦКДМ и всички обществени институти и министерства, които ще бъдат пряко замалжирани в осигуряване участието на нашата младеж в фестивала. Преди световния фестивал у нас ще се проведат околийски събори, областни прегледи и национален фестивал. Околийските и областни събори ще се проведат през март и април, а националният фестивал — от 24 май до 1 юни. От тези събори и от фестивала ще бъдат излъчени най-добрите изпълнители и колективи, които ще заминат за Прага.

Още в първоначалния проект за участието на България във световния младежки фестивал е предвидено и участието на Българския младежки Червен кръст. Представителната червенокръстка група ще бъде съставена от най-дейните червенокръстци в страната. Обявено е съгласование от Пловдивското областно червенокръстно управление на всички области в страната ще улесни много Върховното управление в избора му на ония червенокръстци, които ще трябва да заминат за световния младежки фестивал. Ще се предпочитат също тъй и ония, които са завършили с отлични курсовете за първа и бърза помощ или които да престават премията такъв курс и го завършат с отличие. Превекето ни се дава и на оная червенокръстци, които извършат някое значително дело на обществена взаимопомощ. Червенокръстките колективи ще се състезават на общо основание в всички звонци и ако покажат достатъчно качество, ще участват в националния фестивал в София, от където ще бъде излъчен колективът, който ще замине за световния младежки фестивал. В изложбата ЦКЧК ще участвуват със снимки, диаграми, изработени предмети от червенокръстки клонове и рисунки на даровити червенокръстци от първоначалните и прогимназиялни училища.

Участието на Българския младежки Червен кръст в световния младежки фестивал поставя пред организацията сериозни задачи и особено пред ръководствата на клоновете и отделните червенокръстци. Преди всичко трябва да се затегнат организационно всички клонове, да увеличат своята членска маса, да започнат незабавно курсове по първа и бърза помощ, да организират широка помощна и културно просветна дейност, там, където има възможност, да се образуват колективи за художествена самодейност, а съществуващите такива да се запазят с репертоар предимно от наши, български народни песни. За всяка предприета дейност от клоновете да се уведомява Върх. управление, като се организира и изпращането на дописки до еп. „Аз служа“. По отношение курсовете за първа и бърза помощ Върховното управление ще се дава помощ на лекторите с едно пълно и отлично разработено ръководство, което е вече под печат и ще се разпрати на клоновете към 20 февруари 1947 год.

Нека се подготвим зораво за националния и световния младежки фестивали!

Денят на Червения кръст

От 18 до 24 ноември 1946 година в цялата страна бе проведена седмицата на Български Червен кръст. Тя послужи за пропагандиране идеите на Червения кръст за обществена взаимопомощ, международна солидарност и човеколюбие. Навсякъде гражданството се отзова масово на апела на БЧК за подкрепа на неговата широка помощна и здравна дейност.

В Столицата седмицата мина при голям успех. Софийският клон на Български Червен кръст, един от най-дейните клонове в страната, организира във всички софийски училища и казарми беседи за делото на Червения кръст, издаде и разлепи из града голям художествен плакат със множество снимки, постави почти във всяка търговска витрина знаменца, лозунги и здравно просветни напътствия.

На площад „9 септември“ бе издигната черве-

нокръстката палатка — пункт за първа и бърза помощ. Пунктът се обслужваше от младежи червенкръстци. В самия ден на Червения кръст бяха построени такива палатки и на други оживени места из града.

Само в София през седмицата на Червения кръст бяха събрани около 500.000 лева, които се разпределят така: от почетни комисии — 1261000 лева; от касички — 253000 лева; от делви — 280000 лева; от кинопредставленията — 1277000 лева; от трамваите — 425000 лева; от концерта — 200000 лева; от кифли — 1196000 лева.

Всички червенкръстски младежки клонове в страната се поставиха в разположение на клоновете на Червения кръст и активно участваха в успешното изнасяне на седмицата и 61 ден на Български Червен кръст.

БЪЛГАРСКИ ЧЕРВЕН КРЪСТ И МЕЖДУНАРОДНАТА ВЗАИМОПОМОЩ

Един от основните принципи, на които се крепи организацията на Червения кръст, това е *международната солидарност*. Този принцип добива реален израз чрез международната взаимопомощ и е особено ценен в дни на народни напряжения, войни, обществени бедствия, епидемии и пр.

Българският Червен кръст от своето основаване до днес не един път се е ползвал от плодовете на международната взаимопомощ и не един път сам той е помагал. Забележителни в това отношение са помощите, които Българският Червен кръст е получил през време на сръбско-българската, през време на балканската и първата световна войни, когато в нашата страна са пристигнали значително число мисии от чужди национални дружества на Червения кръст, които са изиграли значителна роля в пропагандиране и укрепване делото на Червения кръст. Специално внимание заслужава помощта, която другите национални друже-

ства са указали на Българския Червен кръст по време на незапомненото у нас земетресение през 1928 година в южна България. От събраните общо около 35,000,000 лева помощи — 24,000,000 лева са били получени от тези дружества, независимо от мисните, които те са изпратили.

Особено значение придобиват, обаче, помощите, които Българския Червен кръст получава след 9 септември 1944 год., когато ограбената от немците и изтощена икономически България е почти единствената страна на света, която не е получила помощ от УНРРА.

След 9 септември 1944 година, Българският Червен кръст получи следните по-големи помощи: 1. от СССР — витамини, превъзрочни материали, стерилни бинтове, спринцовки и пр. на обща стойност 60,000,000 лева; 2. от Ирландския Червен кръст — кондензирано мляко, захар, витамини, дрехи, одеяла и пр. на обща стойност 45,000,000 лв.; 3. от Южно-Африканския Червен кръст — сапун, обувки, бельо, санитарни материали и пр. за над 20,000,000 лева; 4. от Американския Червен кръст 3,000 флакона пеницилин на обща стойност от 4,500,000 лева; 5. от Канадския Червен кръст една санитарна линейка за 2,000,000 лева и пр.

Помощта, която Българският Червен кръст е указал в полето на международната солидарност се изразява главно в следното: през 1903 година изпраща на Далечния изток, в помощ на руските войски, специална мисия с болница от 60 легла, 2 лекари, 2 фелдшери, 2 милосърдни сестри, за което изразходва 157,600 лева; през 1921 год. открива в Саратовска губерния трапезария за 2,000 бедстващи руски деца по време на големия глад в Русия, за което изразходва 1,411,431 лева. През 1924 година отпуска на Японския Червен кръст сумата 50,000 лева във връзка с пострадалото от земетресение население; през 1928 година подпомага Гръцкия Червен кръст с 50,000 лева, за подпомагане пострадалите от земетресението в Коринто и пр.

След 9 септември 1944 година, Българският Червен кръст продължи и разшири тази благородна традиция. Така например, още в първите дни след тази война, той пое пълната издръжка на освободените от немски плен съветски, унгарски, чехоски, полски, гръцки, египетски и др. военнопленници. Той отвори широко вратите на болницата „Червен кръст“ за лекуване югославските партизани и ранени войници, устрои в Пирот и Ниш 5 болници с 2,000 легла за ранените югославски бойци и цивилното население в околността, изпрати 9 санитарни бригади в Босна, Херцеговина и Сърбия за борба с появилите се епидемии и отделно

Конференция по световния младежки фестивал

На 19 януари 1946 година в София се състоя разширена конференция на областното управление на БМЧК, стличническа червенкръстички съвет, председателите и секретарите на стличническите червенкръстички клонове, учителско-ръководители и представители на Върховното управление по участието на Български Младежки Червен кръст в околните събори, областните прегледи, националния фестивал в София и Световния младежки фестивал в Прага.

Конференцията бе открита с кратка музикална програма, изпълнена от Художествения колектив при Върховното управление под диригентството на Влад. Иванов.

След това председателят на Български Младежки Червен кръст д-р Георг Ангелов говори върху бъдещите задачи на нашата организация. Той подчерта особено участие, което българските червенкръстички вземат, заедно с цялата българска младеж, в строителството на младата република. Б. М. Ч. К. ще поеме санитарните грижи в трудовите младежки бригади, в които през тази година ще участват над 50 000 младежи.

Представителят на Върховното управление в Централния организационен комитет при ЦКДМ Алеко Големанов изнесе доклад върху околните събори, областните прегледи, националния и световния младежки фестивали.

Накрая бе избран комитет, който да поеме грижата по осигуряване участието на БМЧК в младежките фестивали.

на Югославския Червен кръст значително количество медикаменти и превързочни материали. Точно срещу Нова година — 1945, изпрати на югославските учени един вагон с хранителни продукти. По време на акцията за подпомагане на югославските деца, Българският Червен кръст взе най-дейно участие в тяхното посрещане, настаняване и издръжка в цялата страна. На съветската военно-санитарна служба отпусна за временно обслужване до завършване на войната 2 санитарни влака и материали за разгръщане на 3 болници с 900 легла. Албания беше подпомогната с медикаменти, пре-

вързочни материали и инструменти на обща стойност около 1,000,000 лева и пр. През 1946 година Българският Червен кръст посрещна и отчасти издържа 100 албански и 30 френски деца, а на 200 полски деца пое пълната издръжка, като им уреди във Варна специално летище.

Днес Българският Червен кръст разширява и укрепва връзките си с чужбина и, бидейки отличен и ценен проводник на международната солидарност, се надява, че ще допринесе твърде много за благо на нашия народ.

Ив. Шаков

Нач. отд. "Печат и пропаганда" при Върх. управлението на Б. Ч. К.

ЛИТЕРАТУРА И Изкуство

Александър Твардовски

„Написах „Василий Тюркин“ през време на войната.

От първите дни се намирах в частите на Червената Армия. В началото на войната положението за нас беше твърде тежко. Немците имаха превъзходство. Нашата войска отстъпваше. Населението бягаше. Аз наблюдавах войниците. Сприх се на един тип руски човек, когото никакви обстоятелства не бяха в състояние да променят. Основната черта в него бе бодър дух. Бодростта му помагаше да преодолява трудностите. Яви се в мен мисълта да напиша книга, в която тази черта, тъй характерна за нашия народ, да бъде вплотена в лицето на героя.

Така започнах да пиша „Василий Тюркин“ — книга за боеца. Най-напред печатах части от нея във военнически вестници. Успехът бе грамаден. Всички обикнаха „Тюркин“ Много читатели изпра-

щаха писма, в които се опитаха да ми помогнат. Разказвах ми епизоди, сочеха ми геройства в техните части, напътстваха ме.

Завърших „книгата за боеца“ в края на войната.

„Василий Тюркин“ не е повест, не е и поема. Нарекох я „книга за боеца“. Не можах да измисля по-сполучливо название. Защото „книгата за боеца“ се роди постепенно с развитието на войната. Тя трябваше саобидно, в стихове, да отговори на чувствата на войниците.

„Василий Тюркин“ беше радост за воюващия на фронта. Чувствавам, че принесе полза.

За тази книга аз получих Сталинска премия, първа степен, която се състои от диплом, подписан от Сталин, златен медал и парична сума. Но най-голямата награда за мене е признанието на читателите.“

Александър Твардовски е роден през 1910 година в село Загоре, Смоленска област. Баща му бил ковач. Твардовски се учил в селското училище, а по-късно завършил Московския Институт по история, философия и литература. Той е голем майстор на стиха. Формата у него винаги съответствувала на съдържанието. Езикът му е богат и близък до народното творчество.

Твардовски започнал да печата в 1928 година в Смоленския областен вестник. В 1930 година излязла от печат неговата първа книга, поема за колхоза, „Път към социализма“. За поемите „Страна Муравина“ и „Василий Тюркин“ е удостоен два пъти със Сталинска премия и орден „Ленин“. Неотдавна е публикувал следващото си произведение, лирическата хроника „Дон край пътя“.

В Отечественната война Твардовски е взел активно участие през цялото време време на военните действия. Участвувал е в битката за Ленинград, Москва, и в особобителния поход на Червената Армия през Белорусия, Украйна и Полша до Берлин.

Награден е за военни заслуги с ордените „Красна звезда“ и „Отечествена война“.

ИЗ „ВАСИЛИЙ ТЬОРКИН“

КНИГА ЗА БОЕЦА

Да разкажа ли, момчета,
ще повярвате ли вий:
немецът на хвърлей, ето,
жив към мен, към мен върви.

Идва той във дрехи бели,
Снишен, от куршум се крий.
Иде сякаш с важно дело,
идва — за да не убий.

От рова, като из печка,
заднишком се той провря. . .

Тьоркин, не прави засечка!
Ще пропаднеш, знай това!

За секундица до взрива —
пример ще им дава зер,
прав из рова скочи живо
в полушубка офицер.

Той се спуска неочелен.
Зад вратата мъжком стой!
С пистолет е офицерът.
Тьоркин с шик започва бой.

Нещо парна го през рамо.
Пожела да седне само.
Изведнаж се умори.
Рана! Мокри го, гори. . .
Долу своя или чужда
ловка кръв докосна с пръст?
Взрив внезапно го буджда,
сякаш става земетръс.
Подир него втори, трети.
Потъмня сред всен ден.

— Нашите са! — той усети.
— Наши! Туй е край за мен!

Оглушен от трясък страшен
Тьоркин пак надава вик:
— Тула! Тула! Тула! Наши!
Тука жив е свой войник!

До стеничката се свлича,
кръв ручи като река.
Тула! Тула! Не обича
да умира той така!
Не! Желание той няма
тук на пода, ей така,
да загине с болно рамо
и с измокрени крака.
Жално ти е да загинеш,
с всичко да се разделиш.
Искаш в дом да отпочинеш,
дрехите да изсушиш.
Скръб лицето му прибули.
— Тула! Що ще сторих, Тула?
Аз съм Тьоркин, кой не знай?
Тула! Тула! Роден край!

Издадено, все по-близо,
като под земя трещят

с тътен равен, дружен, нисък,
що расте, расте. . . От изток
танкове вървят.

Нискогръдест, плоскодънен,
със товар обременен,
със насочено оръдие
танк към бой е устремен.

А зад грохота — могъщи
в бронята седят бойци.
Те седят, като че акъци,
трима, четирима същите,
наше стригани момци.
Може в боя да са страшни,
но кога са в танка те
хващат в дупки съгледвашки
само нивичка поле.

Зърват стряхата разбита
чак на две-три крачки. Спри!
Здраво бито, цел открита —
там не се ли някой крий?
Може тук да се разгръща
други случай за борба.
Танкче, ребром се обръщай!
Бронебойна дай стрелба!
Фриц навярно с автомат
там се крий, глупак не е,
и следи там наше братя,
дебне ги. . . Защо пък не?

Двама тръгват с командира
с бомба близо край стена.
Тихо. . . Вътре тъмнина. . .
— Хей, заел съм таз квартира! —
чу се глас из дълбина.

Не е вражи трик, личи си,
предрезнял, но роден глас:
— Помогнете! Изморих се
в тоз имот да властвам аз!

Долу в тъмното копторче
наш боец във кръв лежи.
Кой е той? Но млъкна Тьоркин—
колкото си щеш крещи,
той лежи с лице от глина
и не иръдва се дори.
Ей, добре че танкът мина
и случайно го откри!

Танкът в снежен дим трещеше.
Тьоркин, клетият боец,
във прегръдката лежеше
на един танкист-стрелец.
С дъх го стопли, с длан загръна
тоя пръв път срещнат мъж,
в едва ли ще го зърне
във очи поне веднаж.

ШЕТА СЛИВИ

Ана Мило Ђажов*)

A Bunch of Grapes
HOW TO GROW THEM

Борис и Калоян бяха загорели от слънцето, стройни и пълни с хумор и енергия момци. [Дали жънеха, или игръеха на хорото, или пък вършееха, те винаги изгръеаха пред другите. Те изглеждаха много весели и спретнати в белите си памучни ризи, оранжеви пояси и високи черни калпаци.

Нивята бяха ожънати. Из въздуха се носеше аромат на зрели сливи. В ранната утрин Дося и Мария Николова изкараха овцете из кошарата и ги подкараха нагоре по хълма. Леко подрънкваха звънци. Когато минаваха покрай овошните градини, те хвърляха завистлив поглед към група момчета, които слизаха по пътеката. Те отиваха да берат плодове за пазара.

Всички в селото очакваха с нетърпение жетвата. За всички тя означаваше приятни вечери на хармана, придружени с игри и хора под звуците на гъдулките. Ако Дося и Мария не бяха овчарки, то също щяха да бъдат между берачките. Но те бяха заети цяло лято с пазене на овцете, които пасяха в планината. То се знае, че те не биха заменили тяхната постоянна работа с едностранната беридба на овошния, но колкото забавно е да береш и нареждаш ароматичните сливи заедно с дружините си!

Под всяко дърво лежаха купове синьо-червени плодове. Дося се наведе, зареба шела сливи и ги скри в торбичката си, където беше скромния ѝ обед. Това не беше кражба. Та под дърветата се търкаляха с хиляди сливи, а ти почти нямаше нищо за обед. Какво можеше да значат няколко сливи повече или по-малко за собственицата на градината? Все пак, ти бе радостна, че старата Марго, която притежаваше овошките, не се намираще на близо, защото всички знаеха, че е много голяма сълперница. Нейните сливи бяха висококачествени и се закупуваха от търговеците за сушене.

По пътя, момчетата срещнаха две момчета, които караха крави. На това място четиримата се срещаха всеки ден. Тун, под трите кестенови дървета бликаше изворче, което се изливаше в голямо каменено корито, от където животните се спираха да пият.

— Здравейте, момчета! — извикаха те. Ще дойдете ли днес вечер на седняката?

— Разбира се, че ще дойдем! Даже се надяваме да спечелим някак награда.

Когато момчетата подкараха кравите и се разделиха с девойките, Калоян се обърна и подвикна:

— Ще игръеш ли с мене, Дося?

— О, разбира се! — отговори Дося, като направил няколко стъпки от „хоро“ — националния български танц.

Момчетата тръгнаха към сенчестата част на планината, където тревата бе по-сочна и по-буйна, докато момчетата поеха към каменистия, ветровит връх, където имаше по-подходяща трева за овцете. Стадото знаеше добре пътя си и овчиците тролоха по каменистата пътека, бързайки да стигнат пашата. Когато някое агънце се отделише от стадото, момчетата използваша хурките си, за да го върнат към групата.

Беше свежо и тихо. Пъстри килими от изтравички и други синьо-червени цветя се бяха прострнали по склоновете, сякаш за да ги посрещнат по-тържествено. Селото лежеше долу в подножието, като поставено върху каменна полица. То се бе сгушило сред гъстите орехови дървета. А още по-надолу, в основите на планината, където игривата река Струма улавяше светлината, можеше да се види железопътната станция. Там спираха вагоните, на които товареха сливите на адонацията Марго, за да ги откарат в София.

На където се обзире погледът ти, се извисяваха планини, като огромни вкаменени вълни. Докато овцете хрупаха крехката тревица, а пчелиците бръмчаха над близката чубрика, момчетата седнаха и се захванаха с удоволствие за хурките. Дося предеше кафява вълна, а Мария — бяла. Те си напридаха вълна от сега, за да могат през зимата да си изтъкат на домашните станове това, от което имат нужда.

Тази сутрин те не можеше да горвят за нищо друго освен за седняката, която доточера щеше да се състои у Анни. След кукурузобер, селяните имаха обичай да се събират под ред у всякого от съседите си, за да ронят царевичата, която ще се сее. Останалата царевича се навървяше и се закачваше по стенице да се суши заедно с червени чушки и деделокори тикви.

Башта на Ана притежаваше лозя и кукурузища и много овце. Една част от неговите овце бяха в стадото, което пазеше Мария. Дося пък пащеше овцете на вдонцията Марго.

*) Разказът със сюжет из селския бит на България е поместен в октомвриския брой на Голото американско червенокръстно списание „J. R. C. News“.

Същата вечер, когато Доса докара овцете в двора на Марго, старата седеше в един ъгъл и бъркаше трици за прасетата. Като забеляза Доса, тя остави големия котел върху един камък и мина бързо покрай гумното. Беше ядосана. Заговори сурово.

— Ти открадна тази сутрин от сливите ми. Аз те видях. Не искам крадла да пасе стадото ми. Няма нужда да идваш утре.

Сърцето на Доса спря да бие. Нима тя беше крадла? Тя беше взела сливите крадешком, и не би ги докоснала ако знаеше, че Марго гледаше. Да, тя беше крадла! Тя потрелера.

— Аз не искам да крада. Взех само пет. Ще ти ги запламя.

— Не искам парите ти, — каза Марго.

После тръгна бавно към къщи, взеле и тръшна вратата след себе си. Доса почувства, че земята под нея се разтвара. Тя беше като замаяна. Но овцете се въртяха около нея и тя не можеше да ги остави да си легнат мажри. Бързо тя започна да пълни коритото,

докато водата преля. После тя прибра стадото в кошарата и го затвори потрениливо от обикновено.

Беше уясно, че загуби работата си, но много по-неприятно беше, че я бяха нарекли крадла!

Радостта от предстоящата тлъка беше изчезнала. Дори гладът беше изчезнал, макар да знаеше, че я очаква хубава гостба от чушки и кисело мляко. Сърцето ѝ беше бързо, а краката ѝ едвам се отлепваха от къдърьма.

Най-после тя стигна в къщи и се хвърли в обятията на майка си. И двете заплакаха.

— Да, това е така. Ти не трябваше да пишаш плодовете на Марго. Те са нейни, независимо от това дали са много или малко. Това, което ти ти дължи за пасенето на овцете ще го задържи за сливите. А сега изтрий очите си, облечи си новите дрехи и върви на тлъката. Попитай вуйчото на Ана, дали няма някаква работа за тебе.

Беше се стъмнило, когато Доса излезе гиздаво облечена, но с сърце тежко като олово. Тя беше закъсняла и имаше малък изглед за спечели някоя награда на седаншата.

На пътя за Анини се намираше къщата на Марго и когато я наближи Доса чу бързи, отсечени удари, като че ли някой грукаше жито. Завинайки зад ъгъла, пред очите ѝ се изпречи гледка, която я стълбна. От двора на Марго се издигаха пламъци, които бяха обхванали гумното и припламваха и се разгаряха от разпръснатата из двора слама. Всред пламъците стоеше Марго и диво ударише запалените купчинки слама с една кобилица. Но докато загасаше с свирепи удари някоя купчинка, зад нея друга се разпалаваша от движението на широките поли на фусятата ѝ. Доса виде това с изплашени очи и веднага всичко разбра. Когато Марго бе влязла в къщи тя бе забравила да угаси огнището, което тлеше в един ъгъл на двора и от което вятърът бе отнесъл искри до сламата.

Доса забеляза, че пламъците се приближават към купата сено до гумното, и разбра, че ако огъня ѝ обхване всичко ще бъде загубено. За миг тя забрави днешната постъпка на Марго, тлъката и новите си дрехи. Нейните мили овце бяха в опасност!

Ана никога не ходеше да пасе овцете из планината, но тя беше добра приятелка и не забравяше Мария и Доса, когато у тях имаше веселба.

Момичетата започнаха да разискват, какво ще облекат. Мария имаше нови обувки, за които тя се боеше, че ще ѝ обиват като играе. Доса никога не бе имала истински обувки и разбира се щеше да отиде с своите изрваулки. И двете имаха зелени лятаци и бели ленени блузи изпъстрени с бродерия. Лятците им бяха ушити с сърма и тилдлейки. Също така бяха обшити и техните тежки, домашно изработени престилки, които бяха тъкани на хоризонтални ивици от най-различни цветове. Тези дрехи, обаче, се носеха само в празник. В планината момичетата ходеха боси или с царшули от коза кожа и лятаци от груба, черна материя. Но техните забродки биваха винаги в весели тонове. Те бяха згъгнали хурките в коланите си и докато си говореха вълната намаляваше, а вретената увеличава обема си.

Няколко пъти тази сутрин Доса пхна ръката си в торбичката, за да попила сливите. Тя ги пазеше, като приятна изненада за обед. Колко добре щяха да дойдат след черния хляб и козьото сирене! Сливите бяха всичко пет. Дали да даде две на Мария и да запази три за себе си? Или да даде три и да задържи две?

Момичетата имаха ръчни часовници, но слънцето и техните стомаси, им подсказваха кога да потърсят сянката на хвойноните храсти и да разтворят торбичките си. Тук Доса съвсем неочаквано каза:

— Ето няколко сливи. Аз ги взех когато минахте покрай овошните градини тази сутрин.

И тя изпита три сливи в скута на Мария.

Беше ѝ радостно, че постъпи така.

— О, Доса, но ти имаш само две! Ето, ние ще разделим тази.

Доса не беше се сетила за това.

Овчарките изядоха хляба и сиренето си и се наслаждаваха на вкуса на сливите, без да знаят колко много неприятности се крият зад сините им кокички! После те се простигна в сянката, забойколни от овцете, докато скалите на отсрещната страна на долината блестяха и трептяха от пладнешка марана.

В каменното корито имаше още вода. Гравитайки едно ведро, тя зареба от коритото и плисна върху горщата слама. Над купчинката се издигна облак пара. Тя започна да излива ведро след ведро докато и последната искра бе изгасена. Марго й помагаше. И двете бяха се изцапали; краката им бяха потънали в кал и полузизгорала слама, от която се издигаше дим.

Марго се дотърпа до прага на къщата и се отпусна на него, като дишаше тежко и стенеше. Дося напомпа прясна вода и ѝ я поднесе боязливо. Целият ѝ кураж беше изчезнал, заедно с попара. Все пак тя намери смелост да каже:

— На, пийни си.

Старата започна да пие и се успокои.

— Ти си добро момиче, — пошепна тя.

Дося потрепера леко и промълви:

— Аз не исках да открадна.

— Ела утре да изведеш овцете. Ще дойдеш, нали?

Дося не можеше да проговори от щастие. Тя започна да навива престилката около едната си ръка и най-после отговори тихо:

— Да!

Луната се показа и разпръсна тъмнината. Над полето се понесоха звуци от гъдулка. Ръкавите на блузата ѝ бяха изцапани, но на луна светлина това не се забелязваше. Обувките ѝ бяха мокри, но тя щеше да играе, докато изсъхнат. . . .

Областната червенокръстка конференция в гр. Пловдив

На 15 декември 1946 година Пловдивското областно управление на Български младежки Червен кръст свика конференция на представители на червенокръстките клонове в областта.

Конференцията бе открита от председателката на областното управление в Пловдив, Рада Тодорова.

Председателстващият даде думата на председателя на Върховното управление Алеко Големанов, редактор на сп. „Аз служа“, който поздравил конференцията и очерта някои принципи положения в характера на нашата организация и нейното място всред другите младежки организации. След това бяха изнесени рефератите: „Цели и задачи на Червения кръст“ — от Благина Василева, „Отношение на МЧК към ЕМОС и „Септемврийче“ — от Михаелина Михайлова. Недялка Кирякова направи организационен отчет за областта, а Цв. Николов —

отчет за дейността около лагера, най-крупното предприятие на областното управление.

След докладите всички делегати направиха кратки отчети за дейността на клоновете. Подчерта се най-вече отличното сработване почти навсякъде между Младежки Червен кръст, ЕМОС и „Септемврийче“ и слабото връзка на клоновете с Върховното управление.

Конференцията прие единодушно обявеното от Софийската област съревнувание и от своя страна реши: Пловдивска област да обяви съревнувание на всички области в страната. Съревнуващето да трае от Нова година до 10 март т. г.*)

След попълване с нови членове областното управление, секретарят на Върховното управление Стефан Райчинов даде някои организационни напътствия и отговори на възникналите през време на конференцията въпроси.

Конференцията завърши с гла-

суване резолюция и изпращане поздравителни телеграми до М-ра на народното здраве, ЦКДМ, Върховните управления на БЧК и БМЧК.

Резолюция

Областната конференция прие следната резолюция: 1. Възстановяване в най-непродължително време всички клонове в областта. 2. Организиране на местни комитети при М. Ч. К. в места, където е възможно и активизирането им. 3. Редовно месечно отчитане на 60% членски внос в Областното управление. 4. Срочно отчитане дейността на клоновете. 5. Организиране екскурзии, свързани с взаимни дружествени гостувания. 6. Провеждане широка трудово-стопанска дейност. 7. Широка санитарно-здравна дейност. 8. Засилване вътрешната междучленска и международна кореспонденция. 9. Повече абонати на сп. „Аз служа“ и редовно сътрудничество с статии, дописки и снимки. 10. Създаване по места на художествени колективи и гостувания с тях. 11. Редовно писване на стен-весици. 12. Пълно сработване и сътрудничество с Е. М. О. С. и „Септемврийче“ — всеки червенокръстец Емосист и всяко червенокръстче Септемврийче. 13. По случай агитационната седмица на М. Ч. К. да се обяви съревнувание на всички области в страната и се приеме това на Софийската област.

Делегатите след завършване на конференцията

*) По решение на Върховното управление на Български младежки Червен кръст съревнуването се продължава до 24 май т. г., когато ще се състои Националния младежки фестивал.

СТО ГОДИНИ ОТ УПОЙКАТА

СТИВЪН БЛЕК

Преди сто години, на 16 октомврий 1846 г., един американски зъболекар, облечен в жакет и рве панталон, даде етер на един свой пациент в масачузетската щатска болница, като за тази цел употреби апарат, който сам бе изобретил преди два дни.

След известна борба, пациентът загуби съзнание и един тумор бе твърде безболезнено отстранен от неговата челюст. Бостонските хирурзи, които наблюдаваха тази операция, я вклмираха сърдечно, а зъболекарят У. Т. Мортън не захксия да патентова своето откритие.

Все пак, дали Мортън е истинският откривател на упойката е спорно, защото хирургическата анестезия, както повечето човешки открития, е резултат на дълга еволюция. В ръкописите от древността още се намират известни намеци за употреба на наркотизи и упойки. В средата на седемнадесети век Кирхер, иезуит от Фулда, твърдял, че е в състояние да онесвестява животни. В 1843 година Джон Елингтън, професор в Лондонския университет, публикува студия, в която изнася, че е извършил много безболезнени хирургически операции върху предварително упоени пациенти.

Още в 1799 година сяр Хамфри Дейви предлага възтния окис — „смешшия се газ“ — като сам изпитал неговото действие при болезненото вадене на един свой кълтник. Но идеята не била

подета изведнъж. Доктор С. У. Лонг от Джорджия бе първият, който употреби етер. Той бе бързо последван от Хорас Уелс, зъболекар в Хартфорд, Конектикут, но когато той се опита да демонстрира откритието си в Масачузетската щатска болница, пациентът започна да вика и Уелс стана за смех. Съществуват достатъчно указания, че Мортън фактически е почерпил своята идея от американския химик доктор Джаксън, с когото по този повод той започна дълга и глупава разпревния. Спорът приключи едва, когато Джаксън полуудял, а Мортън умрял от аполексия.

За да разберем защо духовете са били така възбудени, трябва да имаме предвид какво мъчилише са представлявали операционните зали преди сто години. Толстоевото описание в „война и мир“ на една походна болница след битката при Бородино ни дава известна картина за това:

... Виковете и стенанията, от една страна, и страшната болка, която той чувствуваше в хълбока, корема и гърба си, парализираха всичките му сили. В съзнанието всичко се смесваше в едно единствено впечатление на оголена, разкъравена плът, изпълаваща низната палатка. ... На близката маса седеше един татарин, вероятно казак, ако се съдеше по муницира, който бе хвърлен до него. Четирима войници го държаха, докато лекарят с очилата решише нещо от неговия черен, мускулист гръб. „Ух, ух, ух“ — сякаш груктеше татаринът и

изведнџж, като повдигна нагоре широкобузестото си черно, със слескан нос лице, като си показа белите зџби, почна да се дърпа и да пиши с провлечен, пронизителен писџк, като се дърпаше в страни, за да се отскубне от държащите го мъже." . . .

Поради тези условия, хирургията от онова време бе извънредно нечовечна и откритията на упойката не само спаси пациента от болки, но даде и нов тласък на изкуството и науката за оперирането, което по този начин бе подготвено за откритията на Листър и Пастџор. В края на миналия век парната стерилизация на инструментите и безболезнената операция с помощта на упойка станаха универсалните белези на модерната хирургия.

Днес операционната маса е най-малко болезненото място в всяка болница и това, от което може да се бои пациента е само болката, която се явява след операцията.

Анестезията, както и самата хирургия, бе въздигната до изкуство и наука и броя на разните видове упойки нарастна бързо.

Въпреки всичко и до сега не е открита „идеалната упойка“, и най-очудващото е това, че етерът от 1846 г. е все още най-доброто, което науката може да предложи.

Днес все пак се твърди, че най-добри резултати се добиват, като се подбира упойтелното вещество с оглед на разните видове операции.

Днес техниката на операциите се подпомага от цяла серия специалитети. Час и половина преди започване на операцията, на пациента се слага морфинова инжекция, която успокоява нервната система и отстранява всякаква уплаха. Дава се също и атропин, който да предпази слюнката и други секрети да не запушат дихателния отвор. Точно преди операцията новата упойка „пентотал“, се инжектира в някоя вена на ръката на пациента, който изпада в безсъзнание веднага.

Паралелно с пентотала, който действа много бързо, се употребяват още: „смесция се газ“, кислорода и етера, които се комбинират в такова съотношение, каквото е необходимо за дадения случай.

Употребата на комбинация от упойтелни вещества не е напълно нова. Тя бе известна в медицинския свят още през 1847 год., когато проф. Симпсън от Единбург за пръв път употреби хлороформа като упойка. Сам по себе си хлороформът е опасен и за него може да се каже, че е причинил по-вече пакости отколкото полза, поради отровния му характер. Поради лесния начин на бораве-

Каква разлика между първите апарати за упойка с етер от 1846 г. и съвременния — с циклопропан.

не с него, хлороформът има широка употреба при недобре подготвен клинически персонал и домашни леки операции и въпреки големата антихлороформна пропаганда, той е все още популярен. Той все още се употребява при раждане, например. Въпреки това напием основания да мислим, че бременните жени са по-малко изложени на опасните ефекти на хлороформа, отколкото другите пациенти. Но и етерът има също своите неудобства, като напр. неговата лесна запалимост. Не са редки случаите на експлозии при работа с етер.

Днес са в употреба етил-хлоридът, винил-етерът, трихлоретиленът, етиленът, циклопропанът, нитровият оксид, пентоталът и евилан, като упойтелни вещества.

Ефектът на упойката може да се раздели на четири етапа: 1. Начален момент, през който пациентът се чувства сънлив. 2. Възбуждане (за щастие — редко при модерния метод). 3. Загуба на съзнание и контрол върху мускулната система. 4. Изчезване на възбудата и пълно мускулно отпускане. 5. И най-опасният етап на дихателен парализ или скочаване на дихателните мускули, който рядко настъпва; това е обикновено като резултат

на много голяма доза упойка. При настъпването на този етап, моментално всяка по-материална упойка трябва да се спре и да се започне изкуствено дишане и вкарване на кислород.

Тъй като не всеки пациент желае да изпадне в пълно безсъзнание, то за тези които не искат, се прави локална упойка.

Апаратите, с които си служат при анестезия, са различни. От простата първообитна лицева маска до модерната машина за упойка съществуват цяла редица разнообразни апарати.

Проблемът за отстраняване възможността за задущаване на пациента, особено когато се работи около дробовите, се разрешава с специалния уред ларингоскоп.

Това са постиженията за 100 години в тази област. При все, че упойките са достигнали голяма цифра и разнообразие, етерът все още си остава неомладяват. Фактически, не са самите упойтелни вещества, които са претърпели големи промени и усъвършенствувания, а по-скоро методите по които те се употребяват.

ПАРТЕНОКАРПИЯ

С това име се обозначава развитието у растенията на плод без оплождане, т. е. без участието на прашец.

Знаем, че нормално плодът се появява и расте едва след попадането на прашец върху семеялката, т. е. след оплождане от мъжките семена на женската семеялка. В случаите на партенокарпия мъжкият прашец отсъства, а неговата роля се изпълнява от различни сложни химически вещества.

Естествено, щом като човек веднъж е опознал законите на оплодителните процеси в природата, то той ще се стреми да ги направлява в своя полза. И действително, установява се, че нафтилоцетната киселина, нафтоксиоцетната киселина, в — индолмаслинна киселина, колхицинът (алкалоид от есенния минзухар), растителният хормон за растене, ауксин, етерен извлек от доматните цветове и др. вещества имат свойството и силата след попадането върху семеялката да предизвикват буен клетъчен растеж. В резултат на това растене се появяват партенокарпически плодове, които не само не са по-лоши от нормалните, но в някои отношения са и по-добри: например те нямат костилки, семки и пр., което ги прави по-удобни за ядене и индустриално използване.

Начините за въздействие със споменатите вещества са най-различни. Те могат да бъдат пулверизирани върху цветовете на растението. В такива случаи се употребяват разтвори с концентрации 1 — 60 на 1 000 000. Тolkова силно разредени разтвори показват какви малки количества възбуждащи вещества са нужни, за да подтинат клетките към размножение. Китайските пък учени Лиу и Лоу са показали, че тези вещества могат да бъдат поставени в действие и под форма на паста. Тъй например, те употребявали ланолинова паста смесена с 1% флуоресцин. Последната, поставена върху семеялката на някои представители от рода на тиквените растения, е предизвикала в 50% образуването на партенокарпически плодове.

От 1930 година насам редица учени са заели упорито със задачата да произведат партенокарпически плодове от домати, тикви, чушки, банани, портокали и др. вкусни плодове и зеленчуци. Интересно е, че са получени очуващи резултати.

Нещо повече: известно е, че у всяко растение не всички цветове се оплождат, а при изкуствено „оплождане“ не е имало такива случаи. Даме с тази метода се намаляват до минимум и неоплодените по естествено път цветове, като повторно се подлагат на партенокарпическо въздействие.

През периода на цъфтеж, тези възбуждащи вещества, напръскани върху пълките, предизвикват бързо отваряне на последните. По този начин се избягват усмилката и повредите при изкуственото ръчно отваряне.

Ако пък се напръска в края на сезона върху вече зреещи плодове то откъсването на последните от дървото майка се задържа, регулира и едва в определено време всички плодове се откъсват наведнъж. В такива случаи беритбата може да се извърши също наведнъж. За някои растения и плодови дървета (кафе, пипони) това е от голямо значение: не се губят плодове и се пести работна ръка.

Особен е ефектът на тези хормони за растения върху корените, които те подтикат към растеж и върху стареещи, угасващи дървета. Последните като че ли се подмладяват: листата им стават по-зелени и плодвете по-обилни. Картофите пък обратно не давали ранно пролетно поникване на „очите“, а се консервирали за по-продължително време.

Често са били получавани и интересни модификации във вкуса, формата и големината на плодвете: например получавани са домати гиганти.

Както виждаме практическието значение на тези вещества — хормони за растенията — е огромно.

Науката за сетен път доказва че тя може и трябва да служи само за доброто на човечеството.

Д-р К. И.

★ нашите лагери ★ 1946

В началото на м. август 1946 г. двама представители на Върховното управление на БМЧК направиха няколко-дневна инспекционна обиколка из устроените от областните управления на БМЧК лагери — в местността „Докса“, под вр. Чумерна, на Старо-Загорското областно управление, в местността „Шугов чарк“, край с. Батак, Пешероко, на Пловдивското областно управление и в гр. Варна на Русенското областно управление. Тук предаваме някои впечатления от тази обиколка.

След като сменяме влака на гара Тулово, към 1 часа на обед сме в с. Твърдица. Тук ни посреща човек от твърдишките миньори, който ни съобщава, че скоро от горе ще слезе камион с въглища, ще ги разтовари и на връщане към мините ще ни отквара към червенокръстия лагер на Старо-загорска област.

Имаме малко време да разгледаме планинския курорт Твърдица. Наистина планината е близо, издига се току до крайните къщи на селото. Но дали защото ние влязохме в селото по най-горещото време или пък действително Твърдица си беше едно от горещите села на Розовата долина не знам, но планинската прохлада ние тук не почувствувахме. По улиците трепти душна мараня. Селото има спретнат изглед с очевидни признаци на сравнително благополучие.

Камионът скоро пристига, пълен с черни дребни ковашки въглища, разтоварва ги на гарата, връща се отново в селото, спира на главния площад и двама помощник шофьори, с лица набълска ни здраво от черната въглищна прах, ни съобщават с чисто шофьорска „любезност“, че можем да се качим в камиона.

Вътре насяднахме около 14 души: миньори, жени на миньори и родители на летиращи горе деца. За пейки ни служат кафезите с зарвават, предназначени за миньорските селища в планината и за двата младежки лагера: на Младежки Червен кръст и на „Септемврийче“.

Камионът поема по трудните подстъпи на

планината. Навлизаме в Твърдишкия проход. шосето извира като серпантин, изкачва се току на самия връх над селото и после се влива в гънките на гордия Балкан. Минаваме над почти отвесна дълбока пропаст, обградена отасякжде със спокойни заоблени върхове. Тук, за да се прокара шосето, се е наложило да бъде построена дълга подпорна стена.

Шосето прави завой след завой.

Една майка винажда писмо от сина си — лагерник. Писмото минава от ръка на ръка. Малкият червенокръстец е имал завидното търпение да брочи завоите на шосето докато стигне в лагера. И съобщаваше в писмото резултата на своя труд — 151 завои.

Минаваме покрай една от мините. На другата страна на дълбокия дол се виждат големите постройки и минните съоръжения. Минаваме и през миньорските селища. Скоро камионът завива на площада в сред последното миньорско село и ни остава. Още два километра стръмен път и ние стигаме лагера. На преден план са двете големи палатки на лагера „Септемврийче“, а на другия край на полната, на самия връх „Докса“, е лагера на областното управление на Младежкия Червен кръст в Старо-Загоря. По нататък се синят като приказан декор безкрайните гънки на родния Балкан. Накъде в дясно, на 5 км. от тук, е връх Чумерна. Към него води този дълбок дол, в който се спуска сега голямото стадо овце. Ние сме на 1040 м. над морското равнище. Въздухът е действително чист и ведър.^{№2}

Лагерничките са строени и очакват нашето посещение. Пред палатките се издигат два пилона, на които се веят националното и червенокръстското знамена. Между двата пилона е застанала на пост червенокръстка в бяла престилка и боне. Такъв пост има и пред арката при входа за района на лагера. После ние научихме, че поради липса на охрана, червенокръстките безстрашно са поддържали денонощно поста през цялото времетраене на лагера.

Едва що стъпили в района на лагера и изведнаж започна да вие унопомрачително някаква противовъздушна сирена. Посрещат ни сърдечно и едва с глас не се смеят на нашите сепнати по софийски от сирената дига.

През двата дни, които прекарахме тук, имашме възможност до-

На пост пред знамената

„Докса“

Днес имаме наряд в кухнята „Девца“

статично да свикнем със сирената — тя служише вместо камбана, за ставане, за лягане, обед, вечер и при всички случаи, когато трябваше да се даде сигнала „сбор“. Оригинално измислено за тоя широк балкан с просторна поляна и девствена гора — никои не можеше да се оправдае, че не е чул сигнала, и за това е закъснял в строя.

В лагера летуват 83 девойки от девическата и търговска гимназии, учителския институт в Стара Загора и девическите гимназии в областта. С началник лагера Георги Георгиев правим първата обиколка. Всички палатки са подредени до най-малките подробности. И навсякъде идеална чистота.

Веднага след вечеря, която става в импровизираната трапезария в сред гората, бе устроен любимиц лагерен огън. Времето е съвсем тихо. Лунват огромни пламъци. Под осветлението на огъня лицата на червенокръстните стоят като странно изрязани в сред заобикалящата тъмнина. Никъде отпред се белее постъп при входа на лагера. Програмата скоро ще започне. Чакат се, обаче, гостите. Те са вече предупредили, че тази вечер непременно ще направят своето посещение.

В тъмнината излъчва свирка, някаква строй се разсипва и изведнаж около огъня се струва самата радост. Септемвричетата са дошли на гости. Песен след песен, стихотворение след стихотворение се редят и моделират с майсторска ръка лицата на внимателните слушателчета. Програмата продължава докато и последното дърво изгори. Тя би могла още много да продължи. Хорът при лагера, благодарение опитността и старанието на ръководителката по музика, разполага с репертоар от повече от 40 песни. Културно-просветният кръжок също разполага с много материал. Но времето е напреднало. Милите гостенчета едва се отделят от лагера. Чудно хубаво е тук, в сред стихналата планина пред голям огън. Но време е за сън.

На другия ден цялото време се прекарва според програмата. В нея са включени достатъчно часове за беседи, реферати, за курса по първа помощ, майчинство, детство и хигиена, физкултура, разходки. И всичко това при отлична дисциплина и голямо старание от страна на всички ръководители. Здравословен режим, обилна храна и природата довършила останалото — ето днес, последния ден от лагера, едно девойче може да отчете покачане в телгото с 8100 кгр. Всички са доволни — лагерът е оказал огромно влияние върху идеологичното

оформяне на тези 83 девойки от Ст. Загорска област. Същата вечер при раздаване на свидетелствата, представителите на Върховното управление можаха с радост да чуят, че слаб успех са показали само две ученички. Тази последна вечер бе много мила и завърши със здраво младежко веселие.

На другия ден поехме пътя към мините. Някъде из гората ни настигна мощния вой на сирената — тя виеше на изповядване.

Автобусът Пещера — Брацигово е така натъпкан, та дори няма място и за कुченцето на презеятата стара гогозица от втората пейка. Минаваме историческия Батак. Колата с мъка се измъква към Баташките поляни. На един кръстопът автобусът спря и шофьорът Илия тържествено обяви:

— Цигов чарк, За лагера на Червените кръст. Слизаме. Автобусът бързо се скрива зад завоните. Пред нас са полегатите гънки на Родопите, обрасли с великолепна борова гора, а от другата страна — идеално равните баташки поляни, които никъде в дъното се превръщат в проучното баташко тресавище. Вижда се и върхът „Баташки въртък“.

Никъде близо до палатките ни спира младеж с пушка. Ние трябва да обясним кои сме и защо искаме да влезем в лагера. Правилно. Младекта има свои заклетия врагове, които дебнат.

Още малко път и пред нас блесва целият лагер, огрян обилно от обедното слънце. Лагерът има великолепно местоположение. От него се открива рядко просторна гледка, просторно е и около лагера и все пак самият той е в сред вековна борова гора.

Посрещат ни началникът на лагера Манасиев и завеждащ физкултурата Найденов. Лагерът е разположен с вкус. Пред всяка палатка момчетата са се постарали да направят спретнати земни украси и да им сложат подходящи наименования.

Ние и тук пристигнахме едва ли не в последния ден на мъжката смяна. След обед ще започнат изпитите по първа и бърза помощ. Но все пак ни остава време да организираме една отлична екскурзия из великолепните околности на лагера. Малките червенокръстци, каквито има в лагера, показват очуваща издръжливост, плод на отличните грижи на завеждащ физкултурата. Малките червенокръстци, излизат не за пръв път на такава екскурзия. Те вече са ходили на братската могила на седемте избити ятци на отряда „Антон Иванов“ и там са се поклонили пред скъпите жертви [за народната свобода.

Самите изпити, в които участва и [представител на Върховното управление, показва едно твърде сериозно отношение както от страна на лагерниците, така и от страна на младия енергичен лекар. Курсът, личеше си, бе здраво организиран.

Пред палатката „Девца чарк“

Лагерът е в съседство с големия младежко-лагер на еврейското майчинство „Бетко Коен“.

Двата лагера намиращи най-различни форми на сътрудничество и об-

Общ изглед на лагера „Цигов чарк“

щи забавления, особено в това, че лагерниците от „Бетко Коен“ бяха останали без всякакъв лекар.

Работата, обаче, в нашия лагер често е била спъвана, поради вмешателството на не твърде запознати и компетентни по лагерното дело хора. Възникнали са и редица неправилности в снабдяването, поради неудачен избор на хората, върху които е трябвало да легне тази грижа. Водил се е излишен и крайно вреден спор, кому принадлежи лагера — дали на БМЧК или на старши Червен кръст. Поради тази двойственост са успели да се промъкнат няколко недисциплинирани лагерници. Не е имало и ръководител за художествен колектив.

Но въпреки всичко това, лагерьт завършваше с завиден успех. Дейното областно управление доказва с тоя свой пръв лагер, че може да организира лагер и че другата година пловдивския лагер ще бъде един от най-добрите.

Краткото време до закриването на лагера във Варна ни накарва да изобръзме с отпътуването си. Червенкръстците ни изпращат чак до шосето и дочакват идването и отпътуването на автобуса.

Не малко безсъние ни костваваше пътуването от Пещера до Варна през Карнобат и Мурна. Когато пристигнахме в тежкото каменно здание на де-

вическия католически пансион „Св. Андрей“, можахме да научим от многословния правилник, че никаква мъж не може да преспи в пансиона дори и през лятната ваканция. Мярката за нас щеше да се окаже особено отчайваща в претъпкания с летовници град, ако не беше лято и ако лекарят на колонията не беше се различал и не беше открил две легла в една от колонията на „Септемвричче“.

Тук във Варна летишат 50 червенкръстки от Русенска област, от които 20 червенкръстки са от френското девическо училище „Св. Мария“ в Русе. Така подобрения състав на колонията дал особен тон на цялото летуване. Чувства се голямото влияние на католическото възпитание. Ръководителите са се старали да свържат летуването на море с начертаната здравно-възпитателна програма. Това се оказва не особено леко. От 9:30 часа сутринта червенкръстките тръгват към морето и престояват там до 12:30 часа. И от целия ден остават едва един — два часа свободни за беседи.

Културно-просветната работа се е развила без определен център, без една обединителна точка, отвлечено, без връзка с конкретните изисквания на живота и на червенкръстката работа. От всички изнесени беседи, около 20 на брой, 6 беседи са посветени изключително върху запознаването на червенкръстките с гр. Варна. Беседите на лекаря д-р Шиваров, макар и малко на брой, са особено подходящи и свързани с летните заболявания и даване първа и бърза помощ при несчастни случаи край море.

Д-р Шиваров, действителният ръководител на колонията, ни разведежа из помещениата. Всички девойки са разположени на отделни легла, чисто и спретнато подредени. Личи си добрата организация и стегнатата дисциплина. Католическият пансион е прелоставил на Младешки Червен кръст почти изцяло помещениата си и много от инвентара и кухненската си посъда.

В една от стаите срещаме мургаво девойче. То носи значка с полското знаме. Бодро си стискаме ръцете.

— Малгожата! Мурат Малгожата!

Ето една великолепна идея. Ръководството на колонията е решило да издири сред летуващите тук полски деца някоя червенкръстка и да я вземе в нашата червенкръстка колония.

Мурат Малгожата от Варшава
сред другарки червенкръстки
от Русе

„Варна“

И ето сега ученичката от 6 кл. на една от Варшавските гимназии Мурат Малгожата е сред близки по кръв и идея свои другарки. Тя се чувства щастлива, много щастлива. Нашето море,

Малките червенокръстци са най-щастливи край морето

„Варна“

И когато на следобедната забава помодихме Мурат да ни изпее някоя полска песен тя с готовност се съгласи. Девойката обичаше дълбоко своята изстрадала родина и желанието ѝ бе и ние да изпитаме същото чувство.

На другата вечер в колонията бе устроен концерт на гостуващите във Варна братя Янкови. Концертът излезе из рамките на обикновените вътрешни младежки самодейни прояви и се превърна в едно истинско музикално тържество. Едва що завършил последният номер и ние трябваше веднага да напуснем. Оставаше съвсем малко време до заминаването на влака за София.

Червенокръстното леговище във Варна можеше чудесно да се съчетае с един лагерен режим, стига да беше то извън града и на палатки. В такъв случай щяха да се догонят две цели: морелечение с практически и идеологична подготовка на червенокръстките за в служба на нашия народ.

Алеко Големанов

ПЪРВЕНЦИ НА НАУКАТА

ЛУИ ПАСТЪОР

Животът на този титан на научната мисъл е прекрасен пример за всеотдайна служба на народа. Няма проблем, няма задача, няма мисъл от неговото научно творчество, които да не са били породени, поставени, извикани от нуждата на живота.

Той е роден в 1822 год. а умира 1895 год. Животът му е низ от научни открития и биографията му не би могла да отбележи други събития в живота му извън научните трудове и постижения.

Той започва с прочути изследвания в областта на химическата кристалография, които му отварят вратите на френската Академия на науките. В тях той установява, че има връзка между из-

вестни оптически свойства на химическите тела и тяхната кристална форма.

1845 година бележи началото на неговите изследвания, с които той поставя основите на създадената от него и развила се извънредно много в днешно време наука — микробиология. Това са

изследванията върху млечната, оцетната и алкохолната ферментация, където той установява, че разлагането на известни сложни химически съединения (въглеhidрати, белтъци и др.) на по-прости такива се дължи на специални микроскопически нисши живи същества — микроорганизми. За да

бъде всеобщо възприета тази негова мисъл е била необходима не малко борба с твърдо установения тогава възглед на Лихбах, че кипенето се дължи само на химически ферменти. Неговите опити показват, че ферментациите се дължат на гъбички, че те именно при развитието си се хранят с захар, спирт или други вещества и по този начин ги разлагат. Извънредно плодотворно е практическото заключение от опитите му, че е достатъчно да подберем вида на гъбичката, да я създадем условия за жоневене и тя ще ни даде спирт, оцвет или други нам полезни продукти. Ето какво грамадно индустриално значение имат първите му открития, в които той дава пръв рационална теория за производството на бира, вино, хляб и пр.

Но изниква въпросът — от къде произлизат тези гъбички? Дали попадат в ферментационната система отвън или се самозараждат вътре в нея? По онова време е преобладавал възгледът, че те могат да се самозараждат. И ето, почват редица опити, които доказват обратното и които сочат за грамадната сила на неговата експериментална мисъл. Където и да се поизват, в каквато и да е система или среда да се установят микроорганизми — твърди той — последните са донесени винаги отвън. Въз властта на човека е да допусне, спре или подтикне полезното или вредното им развитие. Как да се развждат потребните, полезните в производството и как да се унищожават вредните микроорганизми, ето, това са въпросите, които Пастър разрешава. Специалният метод, с който микроорганизмите, без да се увреди средата в която са попаднали, се убиват постепенно, се нарича на негово име — Пастеризация. Днес имаме пастеризация на вино, на мляко и на други хранителни продукти. Продуктите, които са претърпели такава пастеризация за дълго

време се запазват от ферментация.

Разрешаването на този въпрос дава на Пастър ключа за успешното изясняване на още по-плодотворни проблеми — именно проблемите за борбата с заразните болести по човека и животните.

Южна Франция, прочута с коприната си, е страдала по онова време от едно зло, което е заплъщавало да разори поминъка на населението в цели области: явката епидемия върлувала и унищожавала бубите. Луи Пастър се отзовава в 1865 год. с цялото си сърце и научен жар на апела за борба с злото. Той работи 5 години и спясва бубарството на южна Франция. Установява се, че е било достатъчно да се употребява напълно чисто и здраво семе и бубите вече не умирали.

Следущата задача, която той разрешава, е въпроса за причинителя и начина на заразяване на синята пъпка (въглен — антракс). Той доказва, че тя се дължи на специален микроб, който вирее в пъпката и има спори за размножението си.

Не отбгва от аниманието му и кокошата холера. В 1879 год. той изолира микроба и показва начин за предпазване. Цяла група от сходни микроорганизми носи днес в негова чест името пасторели. Тук той се натъква на особено явление, което обезсмъртява името му. При престой на открито микробите губели от силата си и ставали постепенно безвредни за животните. Последните при заразяване прекарвали заболяването по-леко и оздравявали, без да могат след това да бъдат заразени отново. Това намаляване силата на заразата се счита като най-великото откритие на Пастър. Ясно е, че ако сме изолирали заразата на даденото заболяване и успеем да намалим силата ѝ, то лесно е след това да направим вече невъзприемчив спрямо нея организъм на животни или човека, които биха могли да заболелат от последната. Това е цялата

теория на ваксинациите, която ние дължим на Пастър.

На 28 II 1881 г. Пастър съобщава в академията на науките за антраксното ваксиниране, а през есента го прилага пред научна публична върху 50 овце. От тогава и до днес оцвете се ваксинира против антракс.

1882 год. той разрешава въпроса за червенката по свинете.

В 1883 год. започва най-трудната серия от опити през живота си с цел да избави човечеството от болеста бас. Възможно ли е постигането на ваксинация против бас? — За да се отговори на този въпрос преди всичко са били нужни дълги и дълги изследвания за откриването и изолирането на заразата. Ней Пастър не можал да открие. Тя и до днес не е открита. Той е успял обаче да определи мястото, където тя живее — мозъка на бесните животни. Служейки си с него, той успява да получи постепенно намаляване силата на заразата. Пастър открива извън това, че ако животното се ваксинира в скрития период (инкубация, т. е. времето от навиляването на заразата до проявата на заболяването), то последното не заболява никога вече. Това означава, че ваксината не само предпазва, но и лекува. И каква радост, какъв възторг е предизвикало в целия свят съобщението на 26 X 1887 пред Академията, че излекуването на беса у човека е вече факт!

Ето, това е животът, това е биографията на великия Пастър: беззаветна служба на човечеството. Значимият руски учен Тимирязев го охарактеризира в кратце тъй: „Луи Пастър е гений на експерименталния метод и на прикритическата наука“.

На паметника издигнат в Париж в негова чест и за обезсмъртяване делото му с право е написано:

Благодарното човечество на своя благодетел.

Д-р К. Ненков

МЛАДЕЖКИ ЧЕРВЕН КРЪСТ И ВО СВЕТА

Крупна проява в международните отношения на Български младежки Червен кръст ще бъде участието на българските червенкръстци в световния младежки фестивал през 1947 год. в гр. Прага, столица на братско Чехословашко. Върху конкретните форми на това участие и задачите, които ни предстоят във връзка с него е посветена уводната статия на настоящата книжка.

Писмата от словенски червенкръстци до български червенкръстци

Драго ни е да отбележим, че писмените ни връзки с младежите червенкръстци от цял свят се разширяват.

Между многото интересни по съдържание писма отбелязваме 4 от Бистрич — Словенско Приморие. Пишат прогимназиални червенкръстци. От писмата лъха свежест, бодрост и възторг от свободния живот. Младежите използват свободното си от уроци време в списване на стен-вестници, подреждане на гербари и други полезни занимания. В едно от писмата е описано подробно отпразнуването на 1-ви май и значението на този ден; в друго се разказва за последните черни дни от фашисткото робство и за паметния ден, в който партизаните донесат дългоочакваната свобода.

И от четирите писма струи жизнерадост, младежки ентузиазъм и горещо желание за по-здрави връзки с нашата червенкръстка младеж.

Писмата своевременно са препратени от Върховното управление до български червенкръстци, които да отговорят на словенските червенкръстци.

ЖЕНЕВА

Промяна в седалището на Секретарията на международния Червен кръст

През пролетта 1947 г., седалището на Секретарията на Съюза на дружествата „Червен кръст“ ще бъде преместен от Женева в Париж, в сградите на бившия Институт за Интелектуално сътрудничество, ул. Монпансие № 2.

Исполнителният комитет е решил да повери на един по-ограничен комитет, съставен от представителите на Франция, С. С. С. Р., Великобритания, Чехословакия и Холандия, трионите да определят, кои са необходимите условия за приемането на нови национални дружества за членове на Съюза.

Бил е създаден един съвещателен комитет, който ще има за задача да поощрява младежкото движение на Червения кръст. В този комитет са представени С.С.С.Р., С.А.Щ., Англия, Франция, Белгия, Швеция, Канада, Панама, Чехословакия и Турция.

САН-ДОМИНГО

Националният Червен кръст подпомага населението, пострадало от земетресение

В началото на м. август голямо земетресение опустоши северо източната част на Сан-Домингската република, причинявайки наводнения и опустошения. Националният Червен кръст веднага мобилизира персонала си, за да подпомогне населението от засегнатите области. Били са подпомогнати повече от 20 000 души, останали без подслон. На пострадалите е била дадена санитарна помощ, проведена е била месова ваксинация, раздадени са били провизи, медикаменти, облекло.

С помощта на квалифицирания персонал, снабден с необходимите материали, са били положени всички необходими грижи за невръстните деца.

На Червения кръст от Сан-Доминго са били изпратени съчувствени писма от другите национални секции, някои от които участвуват в помощната акция с пари и подаръци.

Международният комитет на Червения кръст и Лигата уведомили Червения кръст от Сан-Доминго да отпрати апел до националните секции за помощ.

Ленарста и подаръци за норвежките деца. На снимката секретарят на Норвежкия Червен кръст, който присъствува при разпаковката на пратките

Детски страници

МЪРЗЕЛИВЕЦ

ИЗЛЕКО, В БЕЗПОРЯДЪК, ОТ НЕБЕТО
СНЕЖИНКИТЕ ДОЛИТАХА БЕЗ ШУМ.
ПОД БЯЛАТА ПОКРИВКА, ПЪК, СЕЛЦЕТО
ПОЧИВАШЕ ВЪВ СЛАДЪК, ЗИМЕН СЪН.

ЕДНА СНЕЖИНКА, МАЛКА И НЕМИРНА,
ОТ БЕЛИЯ РОЯК СЕ ОТДЕЛИ
И КАЦНА НА ПРОЗОРЧЕТО НА МИРКОВИ,
ОТ ГДЕТО БЛИКАШЕ СТРУЯ ЛЪЧИ.

А В СТАЯТА БЕ ТОПЛО И ПРИЯТНО . . .
НО МИРКО НЕ УСЕЩАШЕ ТОВА —
НАД НЯКАКВА ЗАДАЧА НЕПОНЯТНА
ТОЙ КЛАТЕШЕ ЗАМИСЛЕНА ГЛАВА.

— АХ, УТРЕ ИМАТ КЛАСНО! НО ЗА БОГА,
ЗАЩО Е ТОЛКОЗ ТРУДНО ДА РЕШИ?
КАКВИ СА ТЕЗИ ЗНАЦИ, ТЕЗИ СКОБИ?
ОТ ГДЕ ДА ПОЧНЕ? ГДЕ ДА ПРЕКРАТИ?

НО ЦИФРИТЕ НЕСПИРНО СЕ ВЪРТЯХА
ВЪВ ХАОС НЯКАКЪВ ОТ МИНУС, ПЛЮС И ХИКС,
И МИРКО, РАЗЯДОСАН, СИРОМАХА,
ЗАДРАСКА НЕРВНО ВЕЧЕ ПЕТИ ЛИСТ! . . .

— ПРОКЛЕТИ ДА СА ТЕЗИ УМНИ ХОРА,
КОИТО ПИШАТ МЪЧНИТЕ НЕЩА;
НЕ ЗНАЯТ ЛИ, ЧЕ ДНЕСКА ЦЯЛ ДЕН В ДВОРА
ИГРАЛ Е МИРКО С НОВАТА ШЕЙНА?

ТОЙ БИ ЖЕЛАЛ СЕГА ДА ХАПНЕ НЕЩО,
А ПОСЛЕ СЛАДКО, СЛАДКО ДА ЗАСПИ
И ДА СЪНУВА ЧЕ Е ВЪН ГОРЕЩО,
И РИТА ТОПКА, И СТЪКЛА ТРОШИ . . .

НО, ЦИФРИТЕ, В ТЕТРАДКАТА СТРОЕНИ,
ВНЕЗАПНО СЕ РАЗВИКАХА СЪС ГЛАС:
„ЗАЩО ТИ, УЧЕНИЧЕ РАЗГНЕВЕНИ,
ЯДОСВАШ СЕ И СЪРДИШ СЕ ЗА НАС?

НЕ ПОМНИШ ЛИ, ЧЕ ВСИЧКИТЕ ДОМАШНИ
ПРЕПИСВАЛ СИ БЕЗ СТРАХ, БЕЗ СРАМ! ДОРИ?
НЕ ПОМНИШ ЛИ, ЧЕ ВСИЧКИТЕ ТИ КЛАСНИ
ЗАДРАСКАНИ СА СЪС ПО ДВЕ ЧЕРТИ?

ВЪВ ЧАС ШУМЕШЕ, БЕЗ ДА СЛУШАШ МИРНО
ТЪЙ КАКТО СЛУШАТ ЛИЛИТО И СПАС!
ТИ ИСКАШЕ ШЕЙНА, — ПРИЗНАЙ СИ, МИРКО! —
А НЕ ДА УЧИШ И РЕШАВАШ НАС!

НЕ ЩЕ СПОЛУЧИШ ЩОМ НЕ СИ НИ УЧИЛИ
НА МЪРЗЕЛИВЕЦА СЕ ПАДА ПЛАЧ И СРАМ!
СПОЛУКА И НАГРАДА ЩЕ СПОЛУЧИ,
САЛ КОЙТО Е ПОКАЗАЛ ТРУД ГОЛЯМ!

НА МИРКО, ЗНАЙТЕ, ЧАК МУ СЕ ДОПЛАКА . . .
НО, КАК ВИЙ МИСЛИТЕ ДЕЦА? —
НЕ Е ЛИ ДОСТА ЗАКЪСНЯЛ ЮНАКА
СЪС СМЯТАНЕТО? ЧАК СЕГА?

НАВЪНКА, В БЕЗПОРЯДЪК, ОТ НЕБЕТО
СНЕЖИНКИТЕ ДОЛИТАХА БЕЗ ШУМ.
ПОД БЯЛАТА ПОКРИВКА, ПЪК, СЕЛЦЕТО
ПОЧИВАШЕ ВЪВ СЛАДЪК ЗИМЕН СЪН . . . .

ЕДНА СНЕЖИНКА, МАЛКА И НЕМИРНА
ОТ БЕЛИЯ РОЯК СЕ ОТДЕЛИ.
ПОГЛЕДНА ПРЕЗ ПРОЗОРЧЕТО НА МИРКОВИ,
ЗАСЯМ СЕ . . . И ОТ СМЯХ СЕ РАЗТОПИ! . . .

Катя Воденичарова

ТАНЯ

РАЗКАЗ

Било още в царско време, Зима. Великата смъхнала снега от покривите и го натрупвала на преспи. Вятърът пищял в куминя и сърдито разгарял огъня в камината.

Случката станала късно вечерта,

Майката дванадесетгодишна Таня лежала в кривачето си и се мъчила да заспи. Но сънят сякаш бягал от очите ѝ. Навън пищяла свирепа зима, а Таня мислила за скъсаните си обувки, за изтритото си палтенце и... за дългия път до училището. Но Таня няма да се сърди и да капризничи. Тя знае, че нейният добър татко е слово-слагател, а майка ѝ шивачка. Знае, че работят неуморно от сутрин до вечер, но парите едва стигат. О, тя е доволна, че учи! А зимата... тя е само три месеца!...

Навън се чули стъпки. Майка ѝ отворила вратата и баща ѝ алжал. Таня притиснала силно очи, за да заспи, но до ушите ѝ достигнал особено радостният и весел глас на бащата.

— Доставах... Утре ще напечатате хиляда листа, а другарите ще ги разнесат из заводите...

И баща ѝ оставил на масата своите ситно изписани листа.

Таня съвсем не била глупавичко момиченце. Тя веднага се досетила за какво става дума.

Тези ситно изписани листа са против царя! Против богатите! И утре във всеки завод ще има от тях!... Но, сънят надвил и Таня заспала.

Изведнаж, през съня си, Таня чула шум от гласове. Няколко нервно повдигнал възглавницата ѝ и тя се стреснала. Надвесена над нея — бледна и тревожна майка ѝ мушнала нещо под възглавницата. От съседната стая се чували тежки стъпки.

— Мамо, — прошепнала Таня, — кой е?

— Обикс, детето ми! Ти спи — не се отнася до тебе. — и майката излезнала.

Таня пъкнала ръце под възглавниците. Гледа — тенекена кутия и в нея ситно изписани листи. А в къщи обикс! Ще го намерят и какво ще стане тогава? Трябва да го скрие. По-скоро! Но къде?

В печката? В шкафа? Ще го намерят.

И изведнаж Таня се сетила. На прозореца имало купа и в нея до половината мляко.

Прибягнала Таня до прозореца, кутията цопнала в млякото, а малката ученичка отново се свряла безшумно в леглото си.

Дошли полиците и започнали да търсят. Всичко преровили. Отместили Таня звездно с постилката. Бащата бил бледен, а майката треперила.

Търсили, търсили, но не намерили нищо.

Когато си отишли бащата казал:

— Чудно! Като че ли във вода потъна кутията!

А Таня извикала:

— Не, не във вода, а във мляко! — и измъкнала скъпоценната кутия от купата.

— Ех, Танюша, — засмял се бащата, ти си истинска революционерка.

ДОВЪР УРОК

Рис. П. ПЕТРОВ

Текст ЕММЛ РО

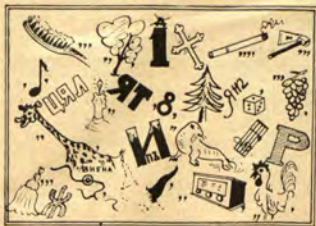
— Гледай ти — «важколюноци»! Май не ще излязат ням! — вжиква господарят и отмина разликва.

— Господи, за «Черва кръст» даде ли диняе динес? — Но! Откака! И не даваки! — Нямак динен интерес!

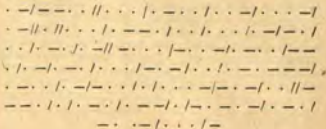
Но след малко с господаря става случай вжикава! от една вола прегави той и «Черва кръст» бе прибра.

Как извече се горават дълго време на диня, без прилика, без докани сям остави в туй тило.

Но едно път изнепадак той пострива радостта — малко недоволюство му донесоха цвета.

В миналия брой поместихме морзовата азбука. Заучихте ли я? Сега прочетете какво е написано по-долу. Забележете, че вертикалните чертици не са морзови знаци, а служат само за отделяне буквите (|) и думите (||) една от друга.

ЕСЕННА КАРТИНА

Текст КОСТАКЕВ

Музика ВЛ. ИВАНОВ

НАД ВО - ЛЯ - МА СА - ВУС - ТЯ - ЛН БАД - НО НО - СЯМ

СЯ МДГ - ЛН И СЯ - МЪН ДАМО СМ МЪ - БЪ - СА -

МА ДЪН И НОЩ ВА - ЛН ВА - ЛН ДЪН И НОЩ ВА - ЛН ВА - ЛН

Над полета запустели
бавно носят се мъгли
и ситен дъжд от небеса
ден и нощ вали, вали...

Тъжно тука е в гората
няма лесен да зърни
и мъртви клоножаха цветята
за слана ги ослани.

Капат златните вистенца
с шепот тих неуловим
и тъй настиват по земята
злато пурпурен клим.

ФИЗКУЛТУРА

ЗИМНИТЕ ПЪРЗАЛКИ НОСЯТ РАДОСТ И ЗДРАВЕ

Климатическите условия в страната позволяват през зимния сезон да се пригаждат на много места плацове за пързалане. Спортните игрища, част от училищните дворове, тия при фабриките и работилниците и въобще всички заравнени празни места, могат зиме да бъдат пригодени за пързалки.

Най-първо е необходимо определените места да се залее с вода, която вследствие студа се превръща в лед. Преди да се започне заливането с вода, обаче, е нужно, от страната, към която е на-

клона на терена, да се направи преграда с добре набития пръст, на височина до 25—30 см., която е достатъчна да задържа водата на определеното място. Добре е тая преграда да се направи преди да са започнали студовите.

Най-подходящо е заливането с вода да се извършва в началото на зимата, докато студовите не са още така големи. Установено е, че най-благоприятната температура, при която трябва да се залива терена с вода, е минус 2 до минус 5 граду-

са, по Целзий. При топло време не бива да се излива върху залиската, поради това, че незамерзналата още почва просмукава водата. От значение е, от друга страна, да се знае, че най-добра вода за заливане пързалката е чистата вода. Тя дава чист и здрав лед, който не омеква при затопляне на времето. Дебелината на леда не трябва да надминава 10—15 см, за да може на пролет терена по-скоро да се изсуши и да служи за пролетните игри.

При заливане на местата за пързалки, ако върху терена е навалил сняг до 2—3 см, той трябва да се отлъче преди заливането с вода. В случай, че е навалил по-дебел пласт сняг, препоръчително е той да бъде изрнат, защото иначе образуваните лед ще бъде гравяв и шуплив. От друга страна, освободената от сняг земя замръзва по-бързо и не просмукава водата.

Заливането на терена трябва да започва от краищата и да се отпраща постепенно към средата. Ако температурата на въздуха е до минус 8 градуса по Целзий, поливането става с маркуч, като направлението на водата се дава нагоре тъй, че тя да пада на терена като дъжд, така водата се охлажда и замръзва по-бързо. Ако ли пък студът е по-голям, маркучът се поставя на земята върху някоя

ламарина или дъска, за да може водата да се разлива върху терена равномерно. Най-добър лед се добива, когато пързалката се замедява при температура не по-висока от минус десет градуса по Целзий и когато дебелината на залиската не надминава 10 см.

След пързалките, при поливане на пързалката, стружиците от пързалането, или пък тия от падналия нов сняг, трябва да се измитат. Ако от пързалането са образувани трапчинки по леда или пък има широки цепнатини — трябва да се прави по-дебела заливка. По-големите и по-дълбоките трапчинки предварително се запълват с мокър сняг, който се наталъква добре.

Напролет, ако искаме да ускорим стопяването на леда, който е, примерно, върху футболно игрище — трябва да го покрим с пласт тор, до половин сантиметър. С това ще засилим действието на слънчевите лъчи върху леда и ще ускорим стопяването му. По-бързо стопяване на леда, от друга страна, ще повлече със себе си в почвата и дребните частички от тора, и оторвяването на горния пласт от почвата ще подпомогне растежа на тревата.

Много лесно е да се направи добра пързалка, в ползата от нея е много голяма.

ПОДБИРАНЕ И ГРИЖИ ЗА СКИТЕ

Скиорството е любим спорт на младенца. За да можем, обаче, да изпитаме цялата красота, която ни предлага този спорт, трябва да подберем ски-инвентара с голямо внимание. Много от начеващите скиори губят охота към ски-спорта и го изоставят само поради това, че неправилно подбират и лошо подготвят своя ски-инвентар. Затова преди да излезем върху снега да се учим да караме ски, необходимо е да се научим да избираме и пригаждаме ски-инвентара.

Познание няколко вида ски: за скачане, за дълго бягане, за слалом, за спускане, туристически, лоджийски и пр. Най-много употребяваните ски са туристическите и тези за слалом, които са удобни за каране по пресечена местност, върху нов (рохкав) и отлъпан сняг, за правене завой, за спиране и за скачане от неголеми шанци. Препоръчва се скиите да се избират с такава височина, която, като бъдат поставени отвесно, върхът им да може да бъде достигнат с ръка. За много високи хора това правило не подхожда, те трябва да се задоволят с по-къси ски.

Ценно качество на скиите е тяхната гъвкавост, което може да се провери така: след като допрем скиите една към друга с пълзгащите им повърхности, ние трябва да можем свободно, с една ръка, да ги делим.

За да запазим ръбовете на скиите от изхабяване, можем да им сложим кантове от метал.

Необходимо е скиите да бъдат здраво прекрепени към краката на скиора. Общата със скиите трябва да представляват едно цяло. Затова преди да се пристъпи към този вид спорт, трябва да си набавим здрави приспособления за закрепване — стоманена скоба и здрав ремък или пружина за

петата. Обувката се нагласява така върху ската, щото нейната ос да съпада с тая на ската.

Шеките трябва да се избират внимателно: да бъдат здрави, леки, за да не изморват ръката и на горния си край да имат кожени бринки, а на долния край — стоманени, закалени и добре заострени шипове. Дължината на шеките обикновено се подбира така, щото те да недостигат с 5 — 10 см. мишиниците на скиора.

Ако не се полагат грижи за инвентара, той може да стане твърде бързо негоден за употребление: скиите ще се изтрият, ще се изпраскат и ще изгубят огънатата си форма, обувката ще изсъхне и ще станат корави. Ето защо нужни са щателни грижи за ски-инвентара.

Редовното смазване увеличава много „живота“ на скиите. Преди смазване, обаче, скиите трябва да бъдат насмоленни или грундирани. При насмоляването пълзгащата се повърхност на скиите се нагрива, след което те се намазват с дървесна смола или смолена смазка. Грундирането става, като пълзгащата се повърхност се намазва с твърда смазка, съставена по следната рецепта: калофан — 50 на сто, вар или катран — 30 на сто, парафин — 10 на сто и восък — 10 на сто.

Върху насмолената или грундованата повърхност на скиите се разтрива „работната“ вакса.

Скиорските обувки изискват също така щателни грижи. Около два пъти в месеца те трябва да се смазват с мас, която прави кожата мека и водонепроницаема. Много добри резултати се получават, ако обувките се смазват със смазка, съставена от овча или конска мас и восък. Смазването трябва да става на топло — при печката или пред огън.

Организационен живот

Най-големите клонове на Б. М. Ч. К. ни изпратиха редовно дописки за провежданата от тях организационна и културно-просветна дейност.

Младешките червенокръсти от столицата работят под лозунга: „Тези година София трябва да бъде първа!“ Отчетат следните резултати:

1) По нараждане на Софийското областно управление клоновете в София трябва да бъдат възстановени, а неорганизираните организирани, най-късно до 11 ноември 1946 год. Същите, след усилена дейност, бяха възстановени 11 дни по-рано, а именно на 1 ноември с. г.

2) На 11 ноември бе свикана конференция, на която присъствуваха председателите и секретарите от столичните гимназии. Инише председателят от 22 средни училища. От този ден почна и дейността на новосформирания Местен червенокръстен съвет.

3) По случай дена на Българския Червен кръст бе организирана ация, която трая 7 дни — от 18 до 24 ноември 1946 год. В ацията взеха участие 1,044 червенокръсти от мъжките и девическите гимназии. Те бяха разпределени в четири постове при насите — дестна, които бяха предоставени на по-младите учени в София; кониски, които обикаляха магазините и събираха помощи за Червения кръст; групи, които раздаваха кифли на гражданството; кониски, които разнасяха афиши и други агитационни материали по магазините за украса; кониски, които събираха помощи срещу злокопачи с знаци на Червения кръст и социално изработени лонгичи. Във 1 всяко училище бяха изнесени подказници за целта реферати и беседи, а там където имаше възможност бяха проведени специални часове, посетения на Български Червен кръст; в всички училища бе изработен стенвесник, посветен на Червен кръст; училищата бяха украсени с лозунги и афиши; по улици бяха разпелени, а трамваите украсени също с лозунги и афиши; агитката на Художествения колектив при Младешки Червен кръст взе участие в агитацията, като обикаляше с плакати по улиците и издигаше лозунги; на 24 ноември бе изведено тържествено утро, на което след приветствените думи на председателя на Червен кръст д-р Любомир Рачев и беседата на секретаря на Върховното управление на Б. М. Ч. К. Ст. Райчилов, бе изпълнена подходяща програма от Художествения колектив на Б. М. Ч. К.

4) Екзекуцията на света на едно от своите събирания разгледана и удобни плакати за дейност през настоящата година изработени от списание Б. Същите, след одобрение от Областното управление, бяха напечатани и разпростриени по клоновете в София.

5) Третият етап на нашата организация до бива следва само от членския внос, бе определен срок, до който всички клонове в София трябва да бъдат отчетени както към Върховното, така и към Областното управление. Срокът бе две седмици — до 1 декември н. г. На тази дата от 27 средни училища се отчетоха 19, като събирателна сума възлизаша 20,600 лева. Освен това по

училищата бяха пръснати за разпространение марки за постройка на Младешки дом. До 11 декември бяха продадени марки на стойност 30,000 лева.

6) На 5 януари 1947 год. се изнесе кино-утро, с участието на Художествения колектив на Б. М. Ч. К. По случай новата година се уреди новогодишна томбаola пак с участието на Художествения колектив. Предметите за томбаola са дар от софийските червенокръсти.

7) Организиранни са още два извънкласни клона. Организиранни са списителни групи от младежи червенокръсти,

които ще бъдат изпратени по зони в плановата. На видни места в София ще се поставят табла, които ще осведомяват гражданите — туристи за състоянието на времето, положението на Витоша и т. н. Сега в подета ация за разпространението и дасирането на календара на Младешки Червен кръст.

От Горна Бана, Софийско ни съобщава за извършената работа през месец ноември 1946 год. — издадени 4 стенвесници, 4 художествени картини, 30 броя нарисвани на ръка лозунги, разпелени 200 печатни афиша на

ДА СЕ ПОДГОТВЯМ ЗА ФЕСТИВАЛА

УСЛОВИЯ НА ОБЯВЕНОТО СЪРЕВНУВАНЕ

Областното управление на Младешки Червен кръст в Пловдив е разпратило до клоновете си следното окръжие:

Точка 13 от гласуваната на областната конференция на 15. XII. 1946 година резолюция гласи: „По случай агитационната седмица на М. Ч. К. да се обявят съревнование (1 януари 1947 година до 10 март с. г.) на всички области в страната и се приеме това на Софийската област.

Съревнованието ще се изрази в следното: 1. Организиране на местни комитети на М. Ч. К. 2. Заслужено и организирано чествуване на големи празници и велики българи — за препоръчване в чествуванятия да стават съвместно с „Е. М. О. С.“ и „Септемврийче“. 3. Уреждане постове за „Първа помощ“ в планините, при големи тържества, физкултурни състезания и пр. 4. Организиране колективно приготвяне на колети, придружени с писма до войници — граничари. 5. Устройване взаимни дружествени гостувания свързани с организационна работа. 6. Организиране и изнасяне на утра, забави, концерти, кино-утра. За препоръчване е дружествените гостувания да стават всякога, когато дружеството домкин изнася някакво тържество. 7. Организиране суровакане, колеледуване, лазаруване с ръководителя учител. 8. Отлично провеждане атитационната седмица (1. III. — 10. III. 1947 г.) и тържествено отпразнуване дена на М. Ч. К. 9. Провеждане здравни походи, свързани с разяснителна работа по здравеопазването и личната хигиена на населението.

10. Широка и организирана по мощна дейност навсякъде и при всички случаи, където може да се прояви такава — помощи на бедни червенокръсти и такива въз на организацията; на бедни семейства и особено такива пострадали от фашизма и Отечествена война; посещения на болни, сиропиталища и приюти. 11. Провеждане курсове по „Първа помощ, майчинство и детство“, лична и обществена хигиена. 12. Изнасяне беседи с здравно възпитателен характер, организирано характер. 13. Засилване вътрешната междушколка и международна кореспонденция. Подредване художествени албуми за изпращане в чужбина. Размяна на дружествени албуми и такива между областните управления. 14. Изнасяне на пропагандни табла, отразяващи живота на клоновете. 15. Организиране седмички по селата и изнасяне кратки беседи по здравеопазване. 16. Уреждане на изложба-базар. Такава изложба ще бъде организирана в областни мащаб. 17. Постигане пълно съвротане и сътрудничество с ЕМОС и „Септемврийче“. В това отношение да се работи под лозунга: Всеки червенокръстец Емоист, всяко червенокръстче септемврийче и обратно.

Отчитане съревнованието ще стане с подходящо празненство в гр. Пловдив, в присъствието на делегати от всички клонове.

Драги червенокръсти на работата! Да превърнем решенията на Областната конференция в дела!

Ние можем и трябва да спечелим съревнованието.

Черен кръст, изнесени 3 ордена (1 в училището и 2 в фабриката), тоблата с числ. приход 2 420 лева, ученике уличните и площадите с знамена—брой 800, свиване със съдействието на О. Ф. комитет общо градско свиване, на което се положиха основите на клон в Български Червен кръст. Клоновете обхващат следните отдели: Вара Николова; Зарадна Павлова, Евгений Киров и Цветанка Георгиева.

Възстановен е клоноът на Б. М. Ч. К. при училището в с. Буяна, Трънско. Брой 100 члена. За ръководител е определен учителката Лор. п. Георгиева.

Клоноът при училището в с. Голово, Ябълско, продължава съществуването си. Членуват 100 ученици. По случай деня на Б. М. Ч. К. е изнесена литературно-музикална забава, добре посетен от ученици и възрастни.

От с. Ляфатар, Санданско не издържа следните досега:

На 24 ноември т. г. с. Ляфатар открива с забележителна тържественост 61 годишнината от основаването на Български Червен кръст. Седмичката, посветена на Б. М. Ч. К., през която бяха изредили лозунги за масово нивизиране и подреда на делото на Червения кръст, завърши с богата литературно-музикална програма, изнесена от младите червенкръстци, ученици от училищата в същото село. Ръководиха учителките Анастасия Якова и Мария П. Кольова. За значението, историята и задачите на Българския Червен кръст говори участъковият инспектор Обретенов. Препълнените с зариетели салони, между които личеха и мнозина герои—инвалиди от Отечествената война, сещаше ясно, че делото и идеите на Червения кръст не са чужди на нашия селянин и че при отсъствието на новото управление илюстрира достойно място в кръга на духовните ни интереси.

Възстановен е клон на Б. М. Ч. К. в с. Кучина, в Търновско разнава следната дейност: Записани са членове 48 момчета и 37 момчета над всичко 85. Всички вторична клоноът има свиване, на което се изнасят беседи, четат статии от учителя-ръководителя или членове ученици. Библиотекарят раздава книги от библиотеката на всички клоновете, по искане таква. Както всяка година така и през настоящата се подготвя изнасянето на писни от името на клон Б. М. Ч. К. В всеки клас или отделение е избран по един ученик хигиенист, който се грижи за хигиената в класната стая.

В нависо откритото училище в с. Гашецлия, в Търновско, е възстановен клоноът на Б. М. Ч. К.

По случай агитационната седмичка на Б. М. Ч. К. в гр. Ботевград себидата на М. Ч. К. при местната сменена гимназия „Проф. д-р Асен Златевор“, съвместно с градския комитет на Червен кръст, устрои литературно-музикална забава на 24 XI '46 година в салона на училището, за граждани. Забавата бе масово посещена от страна на гражданството. Същата забава се изнесе и пред учащата младеж. Представена бе и еднокласна пиеса „Дя служаж“, написана за случая от ученика П. Зелинградски. Пиеската беше изпратена с бурни аплодисменти от страна на гражданството и учениците. Приходът е за подпомагане на бедни ученици и други благотворителни цели.

От клон на М. Ч. К. при девическия гимназия гр. Г. Ореховица не съобщават: Дадохме три забави; една на 23 XI т. г. в гимназията ни по микрофона; друга на 24 XI с. г. в салона на читалището, със сценка от д-р Сл. Чучков и литературно-музикална част и трета на 5. XII, 1946 год. пред работ-

ниците от местната захарна фабрика. Получената, като подарък захар, раздадохме на бедни ученици.

По случай деня на Б. М. Ч. К. гимназията ни беше украсена, а стенестениците ни бе сменени, като материалът подготвихме за деня на Ч. К.

Клоноът на М. Ч. К. при II Софийския професионална девически гимназия изпрати дописка за следната своя дейност: 1. Изнесена беседа от учителя-ръководителя Долгеров на тема „Делото на Червения кръст в военен и мирновременен период“. 2. Пригледано в изправност класовите атлетици. 3. Захранване връзката с Върховното управление и пълно съдействие при всички акции. 4. Пригответе новогодишни подаръци за обшошовковата болница, при което особено старание прояви ученицката Виолета Стоянова. 5. Събирани помощи за фонда „Летовище“. 6. Подготвяне курсове по лечебна и обществена хигиена, първа помощ, майчинство и детство.

СЪОБЩЕНИЯ

— На 2 март т. г. из цялата страна се биде чествуван денят на Българския Младешки Червен кръст. Тази година нашият празник ще биде свързан е 25 годишнината на организацията, основана в края на м. декември 1921 год.

По този случай Върх. управление на Б.М.Ч.К. устройва в София тържество с участието на художествена колекция.

В скоро време ще бидат разпратени до клоновете най-различни материали за отразяването на тази голяма дата за Б. М. Ч. К.

— През тази година Върховното управление на Б.М.Ч.К. издаде редица печатни издания, които своевременно бяха разпратени до клоновете. Много клонове, макар че отдавна са получили изпратените материали, все още забавят отчитането им. Предвид на това, че в издателството Върхов-

ното управление вложи значителни средства, крайно необходимо е за правилното отправление на организационната работа, незабавното отчитане на получените материали. Нека учител-ръководителите и ръководствата на клоновете се погрижат да отчетат материалите по таблицата, поместена на последната страница от книгите 2 и 3 на сп. „Аз служа“.

— Върховното управление сложи под печат „Ръководство за санитарно обучение на червенкръстците“. Ръководството ще излезе към 20 февруари т. г. и веднага ще биде разпратено по клоновете. То ще обхваща над 200 страници с много разяснителни рисунки.

Ръководството ще биде от особена помощ по изнасяне курсовете за първа и бърза помощ.

— В сп. „Аз служа“ могат да сътрудничат всички червенкръстци с разкази, стихове, рисунки, снимки, ребуси, дописки и др.

СЪДЪРЖАНИЕ

Пред световния младежки фестивал — уводно; Денят на Червения кръст; Български Червен кръст и международната взаимопомощ — Ив. Шиков; Александър Твардовски — биограф. бележки; Из „Василий Тюрнин“ — Ал. Твардовски; Шепи сливи — разказ — Ана Мило Ъпжон; Областна червенкръстка конференция в Пловдив; Сто години от упожката — Стивън Блек; Партенокарпия — Д-р К. Н.; Нашите лагери — 1946 год. — Ал. Големанов; Луи Пастюр — Д-р К. Ненков; Младешки Червен кръст по света; Детски страници; Физкултура; Организационен живот.

„ПЕТРОЛ“

Българско Акционерно дружество за търговия и индустрия
София, ул. 6 септември № 10

Клонове и агенции във всички градове
на страната. Собствена рафинерия и
инсталация в Русе и Бургаз.

ПРОИЗВОДСТВО, ВНОС И ПРОДАМБА НА ВСИЧКИ ПЕТРОЛНИ ПРОДУКТИ

Телефони: Център. 2-63-23, 2-63-24, 2-19-98
Склад 3-83-11

Телеграфен адрес: „ПЕТРОЛ“ – София

БЪЛГАРСКО АПТЕКАРСКО КООПЕРАТИВНО ДРУЖЕСТВО

улица „ГЕОРГ ВАШИНГТОН“ № 22–24 – СОФИЯ, ТЕЛ. 3-10-21
ФАБРИКА С. ИЛИЯНЦИ, ТЕЛ. 3-83-94

Кооперативна организация на всички частни
и обществени аптеки в страната за доставка,
разпределение и производство на медикаменти,
дроги и специални препарати. Образцова лабо-
ратория за проверка качеството на всички
доставяни материали.

1-во Българско Акц. Д-во „ВЪГЛЕДВУОКИС“

София, ул. „Цар Симеон“ № 70

Телефони: кантора 3-17-81, 3-17-82 – фабрика 3-11-77 и 3-15-88

ПРОИЗВЕЖДА: Въгледвуокис, кислород, лед и сух лед.

За телеграми: „ВЪГЛЕДВУОКИС“ – София

Копринена фабрика „Ф И Л Т И С“

ФРАНКО-БЪЛГАРСКО АКЦ. Д-ВО ЗА ИНДУСТРИЯ И ТЪГОВИЯ

Тъкачница с. Орландовци тел. 3-23-37

Тъкачница и предачница: Казанлък тел. 28

Точене: Търново тел. 21-76

Главен фабричен депозит – София

ул. „Московска“ № 7 тел. 2-10-25

Центр. управл. ул. „Раковски“ № 117 тел. 2-40-54

А. Д-ВО „ГЛАРУС“

СОФИЯ, „ГРАФ ИГНАТИЕВ“ № 5

ТЕЛЕФОН № 2-05-36

БЪЛГАРСКИ МЛАДЕНКИ ЧЕРВЕН КРЪСТ ДОСТАВЯ:

1. Млад юнак — здравеняк — здравни стихове и поеми за деца и юноши от Ас. Босев, цена 100 лв.
2. Момчето Мирко — пиеса в 3 действия от Д-р Н. Манолов, цена 40 лв.
3. Аз слука — детска пиеса в 1 картина от К. Воденичарова — 20 лв.
4. Как мързеливият Гошо обикна водата много — пиеса в 1 картина от К. Воденичарова, цена 20 лв.
5. Лагерен огън — живи картини — безплатно.
6. Марш на червенокръстците — 15 лв.
7. Кратък курс по майчинство и детство — 15 лв.
8. Ръководство за работа при децата — от Славка Младенова — 20 лв.
9. Тезиси за курсовете по първа и бърза помощ — безплатно.
10. Шестцветно фотоофсетово здравно табло — 150 лв.
11. Шестцветен фотоофсетов календар за 1947 г. — цена 40 лв.

Под печат:

1. Ръководство за санитарна подготовка на червенокръстеца — около 200 стр. с много обяснителни рисунки.

Книгите могат да се набавят от Б. М. Ч. К., бул. „Дондуков“ 63, чекова сметка 4.000 —

„ПРОИЗВОДСТВО — ПЛАСМЕНТ“ А. Д.

ПРОИЗВОДСТВО НА СИНТЕТИЧЕН КАУЧУК

Фабрика за всякакъв вид обувки,
обувни и технически артикули от
естествен и синтетичен каучук

Изолiranje на електропроводници
произвеждане на всички видове
маркучи

Фабрика в о. Световрачене — Софийско

Кантора и оклад: София, ул. „Ц. Борис“, 99, ъгъла Позитано тел. 2-18-79

ФАБРИКА
БРАТЯ ГРАСИЯНИ
ИНДУСТРИАЛЕН КВАРТАЛ
СОФИЯ

ПРОВЕРКА
2010

КНИГА ЧЕТВЪРТА * 1947 г.

АЗ СЛУЖА

ОРГАН НА БЪЛГАРОКИ МЛАДЕНЖКИ ЧЕРВЕН КРЪСТ

Министър-председателя Г. Димитров сред червенокръстците

ГЕОРГИ ДИМИТРОВ ЗА МЛАДЕЖКИЯ ЧЕРВЕН КРЪСТ

При изпращането на първата подготвителна младежка бригада за лагерта „Перник—Волуяк“ при един от подкрепителните постове дойде любимият вожд на българския народ, министър-председателя на България Георги Димитров. Веднага червенокръстците наобиколиха министър-председателя. Георги Димитров завърза разговор с червенокръстците. Той попита:

— Уморихте ли се от дневната работа?

Червенокръстците ентузиастично отговориха:

— Не, другарю Димитров, Това е нашият дълг.

— Вашата организация — Младежки Червен кръст ще преуспее само ако в нея има дисциплина, дисциплина и дисциплина. Необходимо е пълно сцепление на силите ви. И помнете едно. Младежът — червенокръстец трябва да обича над всичко своята родина и да работи всеотдайно за нея.

Министър-председателят изслуша внимателно младежите червенокръстци за участието на Български младежки Червен кръст в общото младежко движение,

в изграждането на народната република, в националната младежка трудова бригада „Г. Димитров“. Червенокръстците с гордост съобщаваат, че Български младежки Червен кръст навсякъде е надхвърлял контролните цифри за записване младежа в националната младежка строителна бригада.

— Това само може да радва, заяви министър-председателя. По този начин Младежният Червен кръст показва, че стои твърдо зад Отечества фронт. Но пак повтарям. Между вас трябва да има дисциплина, здрава дисциплина и готовност за работа. Така ще издигнете Младежният Червен кръст на висотата, която заслужава, ще оправдаете и доверието, което ви се дава. Пожелавам ви да работите със същото себоотрицание и готовност, за да оправдаете вашия девиз“.

Червенокръстците изпратиха с дръжко ура думите на любимия министър-председател в най-голям приятел на българската младеж.

Б. М. Ч. К. И СТРОИТЕЛСТВОТО НА НАШАТА СТРАНА

Идеите на Хенрих Дюмак ще бъдат действителност в родината на Гаракия за това е, че за реализирането на своите идеи работи едно möglich народно движение, една жизнеспособна обществена система, каквато е Отечествения фронт.

Хуманизмът не трябва да бъде маска, параван за прикриване на прехитността, егоизма и користа, като това бе преди 9 септември. Народно училище и демократичната общественост у нас възпитават такива безкористни граждани на републиката, които в своите мисли и действия ще се ръководят от високо човешки чувства, ще обичат така човека, щото за неговата свобода и щастие ще бъдат готови да дадат и живота си.

Общественият взаимопомощ днес не е монашеско състрадание и милостордие, не е фарисейско благодеяние, не е средство за опрощаване на греховете и разкриване път към небесния рай. Общественият взаимопомощ е възможност за изваждане на нашата страна от блатото на икономическата изостаналост и разрухата, наследена от фашизма и войната. Общественият взаимопомощ е активна дейност за ликвидиране причините на социалните бедствия, глада, мизерията и страданията.

Международната солидарност не ще бъде само желание и мечта на хората. Тя ще бъде действителност. Нашата страна се изгражда като страна на мира и международната солидарност. Приобщена към другите миролюбиви и демократични народи, заедно ще браят делото на мира и ще разстроят плановете на подпалвачите на нова война.

При такъв благоприятни обективни условия за реализиране на нашите основни принципи и идеи, кои са конкретните задачи на нашата организация?

Първата задача е да ликвидираме с старото тълкуване на червенокръстките принципи и идеи за хуманизмът, обществена взаимопомощ и международна солидарност. Да започнем да служим на тях по новому.

Втората задача е Б. М. Ч. К. да стане един от първите помощници на Отечествения фронт в неговата величествена съзидателна дейност. Да приобщим своите сили към усилията на целия народ за реализиране на двегодишния народостопански план, който ще доведе до ликвидиране с икономическата изостаналост и разруха на страната, нейното индустриализиране и електрифициране, общото повишаване на материалното и културно ниво на народа ни, премахването на глада, мизерията и страданията в нашата родина. Осъществяването на всички тези перспективи са и тържеството на принципите и идеите на Младешкия Червен кръст. Най-добър служител на нашите високо човешки идеи и принципи, на нашето благородно дело, е червенокръстецът — бригадирец, червенокръстецът — участник в строителството на нашата страна при изпълнението на двегодишния народостопански план.

Каква по висока проява на хуманизмът може да има в този момент в нашата страна от тоя:

— Да дадем даром труда си за това, да няма повече в родината гладни, мизерстващи и страдащи,

— Да дадем труда си за общонародно щастие.

— Да заангажираш малките деца — червенокръстци в акции за събиране на лайка, липов дъвят, посадване на дръвчета, събиране на акациево семе, кости и др., с което се прави правос в народното стопанство и се гради тяхното щастливо бъдеще.

Мерило за нашия патриотизъм, за нашето възвишено човеколюбие е участието ни в изпълнението на двегодишния народостопански план. Всеки юноша — червенокръстец — бригадирец. Всяко дете — червенокръстче — участник в изпълнението на двегодишния народостопански план.

За успеха на Родината,

За нашето щастливо бъдеще,

За тържеството на нашите идеи,

На работа другари — червенокръстци.

Л. Антонов

СЪВЕТСКИЯ ЧЕРВЕН КРЪСТ СЛЕД ВОЙНАТА

(Изявление на Петър Даваков, зам. председател на
Съветския Червен кръст и Червен полумесец)

Следвоенната дейност на Съветския Червен кръст може да бъде охарактеризирана накратко така; заличаване на нанесените от войната рани. Практически това представлява значителен кръг от въпроси. Вниманието на дружеството е съсредоточено върху широкото обществено подпомагане на инвалидите от войната, на сираците и върху ликвидирването на последствията от войната в освободените от немската окупация райони.

За мащаба на тази работа (също както за дълбоките и тежки последствия на войната) може да се съди от следните цифри. На територията на СССР има 1,856 лечебни учреждения, в които продължават да се лекуват ранени войници на съветската армия, около 700 дома за инвалиди от войната и 3,601 детски дома, в които се възпитават децата на загиналите във войната войници и офицери.

Дружеството покровителства тези учреждения, оказва им систематически материална и медико-санитарна помощ. Над 130,000 активисти на Червения кръст — медицински сестри, санитарни дружиннички — участват в грижите за болните, инвалидите и децата. В 1945-46 г. г. материалната помощ, която дружеството е оказвало на покровителствуваните от него учреждения, възлезе на сума 22 милиона рубли.

Но извън стените на лечебните учреждения и на санитарнически има също много пострадали от войната, които се нуждаят от грижа и подкрепа. Дружеството оказва систематично индивидуална помощ на 78,000 инвалиди и на 100,000 осиротяли семейства.

Какви са конкретните факти на помощна дейност? В Ленинград, например, комитетът на Червения кръст е организирил топли закуски за 17 хиляди ученика. В Читинска област са учредени всекласни стипендии за учениците — деца на загинали фронтовици. В Белоруската ССР е организиран почивен дом за сирачета. Такива примери има много.

В комитетите на Червения кръст са създадени покровителствени комисии, в състава на които влизат учени, лекари, учители, инженери, работници и селяни. При всяко покровителствувано учреждение има наставнически съвет.

Ние възнамеряваме да засилваме и по-нататък всестранна помощта на инвалидите от войната, на сирачетата и на семействата на загиналите фронтовици.

Съветският Червен кръст придава също и голямо значение на ликвидирването на санитарните последици от войната. В освободените от немска окупация райони продължават работата си отрядите на Червения кръст. Те са извършили голяма работа в районите на Украйинската, Белоруската, Молдавската и Литовската съюзни републики,

Наградена с три ордена „Слава“ съветска милосърдна сестра Мотя Нещоркуова за заслугите ѝ през време на Отечествената война.

Контролът за чистотата и санитарния ред е най-първото задължение на актива на Червения кръст. В предприятия, колхозите, училищата и учрежденията са създадени санитарни постове на дружеството, броят на които в СССР надминава 200,000. Освен това, в селата са организирани със силите на дружеството 16,000 медицински пункта, възглавявани от селянки, завършили курсовете за медицински сестри при Червен кръст. В тези курсове се провеждат масови санитарно-профилактични мероприятия, пропагандират се основните правила и изисквания на санитарията и хигиената.

Обръща се сериозно внимание на борбата с тежкия бич на човечеството — раковите заболявания. В тази работа са привлечени активистите на дружеството. Главната им задача е да разясняват необходимостта от равното отношение на заболяелите до лекаря, да откриват случаите на ракови заболявания.

Ние издаваме в масов тираж плакати, брошури и позиви по въпросите за профилактиката на раковите заболявания и на борбата с тях.

Въпреки големият обем на работата вътре в страната, ние подпомагаме и народите в другите страни, които са пострадали от войната.

Дружеството е изпратило значителни партии медикаменти в Чехословакия и Югославия. След освобождението на България от хитлеристките поробители дружеството е изпратило за българския народ витаминни препарати на стойност 2,9 милиона рубли.

В 1946 година Съветският Червен кръст изпрати в Полската република 10 санитарно-епидемични отряда, които работиха там в течение на 8 месеца, за да ликвидират останените от окупантите огнища на заразни заболявания. Със същата цел четири лекарски отряда и 20 комплектувани болници бяха изпратени в Северна Корея.

Постоящият Съветският Червен кръст подготвя за изпращане в Иран болничен инвентар, който ще бъде подарен на иранския народ.

В славоиноната си дейност Съветският Червен кръст си поставя като централна политическа

задача борбата със всички сили за мир в целия свят. На XIX сесия на Съвета на Лигата на дружествата Червен кръст в Оксфорд през юли 1946 година съветската делегация призова всички дружества на Лигата да се включат в тази борба. Сесията прие нашите предложения.

Съветският Червен кръст се надява, че Лигата на дружествата Червен кръст ще направи нови крачки към заделяването на солидарността на дружествата във всички страни в борбата им за този висок идеал.

КОНГРЕСЪТ НА БЪЛГАРСКИ ЧЕРВЕН КРЪСТ

На 16, 17 и 18 март 1947 година в София се състоя 50-то поредно и първо след 9 септември Главно годишно събрание — конгрес на Българския Червен кръст.

Откриването на конгреса стана в салона на Военния клуб от художествения колектив на Младешкия Червен кръст, съвместно с хорът на училището за милосърдни сестри при Българския Червен кръст.

Председателят на Българския Червен кръст, проф. д-р Любел Рачев изнесе кратък отчет за дейността на дружеството, в който изтъкна големата дейност извършена след 9 септември 1944 година в подпомагане на бойците срещу фашизма, евакуиращото се население, в Отечествената война, на Съветската военно-санитарна служба, на братските югославянски народи и по-специално на югославянските, полските и албански деца, за обществено-здравните и стопански инициативи на дружеството, за които са изразходвани по-вече от 810,000,000 лева. Изтъкнати бяха и засилените и разширени международни връзки на Българския Червен кръст, вследствие на което бяха получени ценни подаръци за пострадалото от войната и белстувало българско население от много национални дружества на Червения кръст, за приносът на Българския Червен кръст в борбата за траен и справедлив мир.

Специално за Българския Младешки Червен кръст проф. д-р Рачев каза:

„Българският младешки Червен кръст е гордост за Българския Червен кръст. Ние помним

нашите младежи червенкръстци какви дела предприеха и какви акции извършиха по пренасянето на тежко ранените, които се връщаха от фронта по време на Отечествената война. Младешките червенкръстци бяха първите дарители и полуякразотори на дялото за кръводаряване. Ние никога няма да забравим тази дейност на Младешкия Червен кръст (Бурки ръкоплекания).

Българският Младешки Червен кръст, наново възстановен след 9 септември 1944 година като младежка, демократична, антифашистка организация има една значителна помощна, културно-просветна и организационна дейност. С своите 3,000 клона и 150,000 членове той е бил явният в помощ на всички клонове и дейтели на Български Червен кръст, в връзка с провеждане на акции от най-различен характер и в бъдеще неговото дело ще трябва да бъде още по дейно подкрепяно и от Върховното управление и от клоновете.

След избиране на бюро конгресът беше поздравен от името на министър-председателя на България, г. Георги Димитров, лично от министра на Народното здраве, г. д-р Рачо Ангелов, от Националния комитет на Отечественния фронт, от Министерството на войната и от много други обществени организации и институти. От името на Младешкия Червен кръст поздравления поднесе председателят — д-р Георги Ангелов, който между другото каза: *„Аз смятам, че покрай другите важни и сериозни задачи, които вие имате да разрешите тук, една*

Новият Инициативен комитет на БЧК, начело с д-р Л. Рачев, г-на Роза Г. Димитрова, д-р Георги Ангелов и др.

от задачите е да погледнете и върху делото на Българския Младешки Червен кръст. Дайте му своята подкрепа, за да може той да излъкне своя червенкръстки и граждански дълг.

Деловата работа на конгреса се проведе на 17 и 18 март в салоните на Алианс Франсез и Учителската каса. През тези дни много от делегатите изтъгнаха голямата помощ, която Младешкия Червен кръст оказа на старшия Червен кръст при провеждане на неговата дейност. Изказаха се пожелания за още по-тесен контакт и сработване на клоновете по места.

Конгресът прие новин устав и програма за бъдеща дейност на Българския Червен кръст, в който се отдели значително място на Младешкия Червен кръст, което ще осигури пълното развитие на БМЧК и сътрудничеството между двете организации в провеждане на практика високо благородните задачи на Червения кръст за *обществена взаимопомощ и международна солидарност.*

Министър на народното здравие д-р Рачо Ангелов поздравлява 50-то годишно събрание.

ЛИТЕРАТУРА И Изкуство

ВЕСЕЛИН ГЕОРГИЕВ

Веселин Георгиев е роден през 1918 година в гр. Пярдоп. Следвал е право в Софийския университет. В продължение на три години той бе в нелегалност, подгонен от фашистката полиция. Една година преди девети септември става партизанин и е политически командир на Първа софийска партизанска бригада „Чавдар“.

Понастоящем Веселин Георгиев е главен редактор на вестник „Народна войска“.

Веселин Георгиев е сътрудничил в надеждните вестници „Жар“ и „Съвременник“, в хумористичния вестник „Хоро вод“ и в ежедневника „Заря“. Под негово редакция са излизали вестниците „Академик“ и „Средногорска мисъл“. Сега е близък сътрудник на в. „Литературен фронт“, орган на Съюза на българските писатели и е редактор на сп. „Изкуство“, издание на Камарата на народната култура.

„Поетиза на Веселин Георгиев е социално божество и непосредствена. Тя не търси формалното изкуство, а говори направо на сърцето. Тези поезии се раждат в процеса на борбата и сама въздъхва за борба и саможертва. В това се заключава и нейната смисленост.“

Веселин Георгиев е един от най-надеждните поети от младото поколение, върху

чнито плещи най-вече легна грядиозната антифашистска борба. Съчетал в себе си политическия работник и партизанина са поета, на Веселин Георгиев се възлагат от цялата българска общественост, и то с право, особени надежди. В наскоро излязлата от печат първа стихосбирка „Партизански песни“ Веселин Георгиев доказа, че не напразни са били надеждите и че българската литература може много да очаква от него.

В стихосбирката са събрали голяма част от стихотворенията му, писани в Балкана като партизанин и като политически комисар на „Чавдар“. С завидно майсторство Веселин Георгиев отразил чувствата, мечтите и настроенията, които са възбуждали

сметлите борци за свобода, цялата героика на нашето партизанско движение.

Поетичното творчество на В. Георгиев дава нови масони в българската поезия, особено в изобразяване на нашата антифашистска борба, като донася че поет на революционен време е онзи, който участва в него.

Аз служба...

РАЗКАЗ

Околните хълмове бавно потъваха в лилава зрач. Голями черни облаци лезеха току над гората и се разливаха като туш по низкоприхлупеното недружелюбно небе. Тих вятър поклашаше околните хръсти и донасяше от далеч едва доловим шум — познатият шум на неприятеля. Из въздуха се носеше мирисът на изгорял барут.

След шест часа непосилна борба, отрядът успя да се отскубне от обръча на джандармерията и едва сега момчетата имаха възможност да поспрат и отпочинат.

Врагът остана долу. Не посяа да премине реката. Той е коварен и свиреп, но страхлив. Нощта го плаши. Те ще си починат тук за малко и като се спусне нощта, ще поемат нагоре.

Пребити от умора, момчетата лежаха пръснати из хръстите и тяхната почивка беше чуден съм. Отправили взор далеч из вечерния сумрак, те едва сега имаха възможност да почувствават ужаса на страшната битка. В ушите им пищеше тътенът на боя, зловещото сивстене на куршума, викът на ранения другар. Те виждаха сега пред себе си озверения враг, чуваха неговия зъл кръсък.

Маргарита, единствена, тяхната другарка, тази вечер все още не сядаше да почива. Тя за десети път вече преминаваше насан-натам и нейното тежко дишане тревожеше другарите ѝ.

Каква паника беше обхванала сега душата на тази юначна мома? Защо нейният поглед блуждаеше тази вечер из далечните тъмни хълмове?

— Марга, време е да почиваш.

— Другарю командир, Велико остана при реката. . .

— Но разбери, момиче, той е убит и опасно е сега да се отиде при него. С трупът му ще ни устроят засада. Пък и. . . рано е още.

И той обгърна с поглед зареचाщото се небе.

Марга се облегна на пушката си и отправи влажни очи из далечината.

Беше едра, здрава, златокъдра седемнадесет годишна девойка. Осце от малка беше закръмена с любов към народа си и желанието да му служи я изгаряше. Но, достатъчно ли му служеше тя като бедна, безпомощна самаринка в болницата?

— Какъв смисъл има нашето лекуване, когато съществуват условията за заболяване на хората? — казваше често Марга.

Случаят ѝ помогна. Възстаническите войски се нуждаеха от такива като нея. Тя се свърза с тях. Една вечер Марга замина за село. А оттам в гората.

Всрещ народа, като някаква легенда, се понесе, приказката за „докторката“ на отряда. Вече шест месеца този отряд чувствуваше нейните майчински грижи.

Затова тъкмо тази вечер нейното държание тревожеше момчетата.

— Другарю командир, той може би е още жив и чака нашата помощ. Дългът ми налага да отида — промълви едва чуто Марга.

Дряквата го беше надвила — командирът спеше.

Един силует пропълзя из мрака и се изгуби из тъмната сянка на отсрещния хълм. Марга отиде.

Талази от големи, черни облаци все още прииждаха, търкаляха се по байрите и са вливаха в огромното тъмно море на нощта.

В полунощ, внезапно, далечен изстрел раздрати тишината. Неговото ехо премина из спящия лес. Някой подсвирира тихичко, трекна някъде камък, едва чуто шушукане се чу и целият лес задиса тежко, тревожно. В мрака там, отсреща, сновеше някакъв тъмен и зловещ призрак — призракът на коварния враг. А далеч някъде в нощта отекваше неговият изстрел.

— Марга, — едва се чу гласът на командира. Една огромна, черна сянка лезеше по отсрещния скат. Повее вятър и заглъхна. Някакъв моно-

тонен шум бавно се приближаваше от към гората. Капнаха няколко капки. Зароса тих пролетен дъжд.

— Марга, — повтори по-силно командирът.

Никои не отвърщеше. Само еднообразното шумолене на леса и някакъв далечен лай на кучета се чуваше.

— Другарите Печорин и Майски, с мен!

— Разбрано, другарю командир.

И трите силуета се търкунаха татък из мрека.

След няколко хълма, пред тях изкочи реката и зина като някаква зловеща, бездънна пропаст. Услушаха се. Само тихото шумолене от дъжда и глухият тътен на реката се чуваше.

Силуетите пропъзяха внимателно по следите на Марга.

За кратко време я намериха.

Паднала върху труптът на убития другар, всред разхвърляните бинтове и лекарства, тяхната другарка дишаше тежко и мъчително.

— Марга! — повика я командирът, като повдигна главата ѝ.

— Другарко!

Марга не отговаряше. Нейното дишане ставаше все по-тежко, а устата ѝ се мъчеше да каже нещо.

— Аз служа, едва промълви тя.

А после нейната глава клюмна върху ръката на другаря ѝ. Устните ѝ спряха да шепнат, изстинаха.

Все по-силно и по силно блискаше студеният пролетен дъжд.

Елена Узуков

ПЪРВЕНЦИ НА НАУКАТА

АКАДЕМИКЪТ

А. А. БОГОМОЛЕЦ

„Смъртта на А. А. Богомолец представлява крупна загуба за съветската медицина и биология и за цялата съветска наука“ — така завършва некрологът издаден по случай смъртта му и подписан от 3 академици и 2 министерства (Ак. на науките УССР и СССР и Ак. медич. науки, министерствата на здравеопазването и на просветата).

И действително, животът на този велик учен е рядък пример на съчетание на наука, патриотизъм и обществена дейност. Той е роден на 24. V. 1881 г. в Киев, в затвора Луквиновка, където се намирала неговата майка, арестувана от царското правителство заради участие в тогавашните революционни организации. Майка си той вижда само веднаж, на 11 години. Тя се е намирала в Сибир и той е трябвало да пътува хиляди километра, за да я намери. Наскоро тя починала.

Така трагично сложилния се живот на малкия Богомолец поставил тежък печат на сериозност върху младия ум и го подтикнал към задълбочаване и търсене причината на събитията и явленията. Това са били чертите, които, заедно с подчертаните трудолюбие и способности, се характеризирали малкия Богомолец.

На 1900 г. той завършил Киевската гимназия, като за отличен успех, бил награден със златен медал. След това записва медицина в Новоросийския университет. Още тогава на студентската скамейка, той почва научната си дейност в кръжоци и медицински издания. Медицинското си образование завършва в 1906 год. със степен лекар с отличие. Ала вместо да се отдаде на практика, младият лекар предпочита търпелив и стръмен път на науката и почва подготвянето на докторат върху трудната и неразработена тема: „Микроскопически строеж и функции на надбъбрещите у човека“. Ако сега нам ни е из-

вестно, че това са жлези с вътрешна отлъчка и ако даже и химията е успяла вече да синтезира хормоните им, за онова време, все пак, се е изисквало голяма смелост, новаторство и далновидност, за да се почне подобна научна работа. Въпреки всички трудности, той успява да разработи темата си, защитава я блестящо и получава в 1909 г. научната титла — доктор по медицина. Тази първа научна работа оформя вече за през цял живот научния интерес на Богомолец — нормалната патологична физиология на хормоните в организма т. е. ендокринологията. Грамадно число от по-сетнешните му тру-

дове са посветени именно на актуални въпроси от тази наука. Едновременно с това, без никакво преувеличаване, той ръководи голяма педагогическа работа във висшето медицински школи.

На 1910 г. бива избран за частен доцент в медицинския факултет в Новоросийск. В 1911 г. бива командирован за 1 година в физиологичната лаборатория в Сорбонна — Париж. След завръщането си е бил приет за професор на катедрата по обща патология и бактериология в Саратовския университет. Тук той проявява талант на новатор, като основава и ръководи няколко лаборатории. Под негово ръководство и влияние са израли хиляди лекари и специалисти в областта на патологичната физиология, някои от които са вече ръководители на големи лаборатории и катедри.

Наред с огромната научно-педагогическа работа, А. А. Богомолец, след 1917 г. водил и борбата с епидемиите на юго-източния фронт на Червената армия.

В 1825 год., след конкурс, бива избран за професор от катедрата по патологична физиология в II Московски държавен университет.

От 1928 год. той ръководи института по кръвопреливане в Москва.

Но трудолюбивият и даровит учен не закъснява да се издигне до най-високите стъпала на научната иерархия.

В 1929 г. е бил избран за действителен член на Украинската Академия на науките, а в 1930 г. той става и неин председател. От

тогава до смъртта си, той ръководи работата ѝ.

В 1932 г. тъй е бил избран за действителен член на Академията на науките в СССР и получава именното название Академик на Съветския съюз. Той е бил същевременно действителен член на Белоруската и на Грузинската Академии. Неговият голям организаторски дар достига върха на приложението си, когато се поставя въпроса за основаването на Медицинската Академия в Съветския съюз. От самия момент на основаването ѝ, той влияе в нея като действителен член и като един от главните ѝ ръководители. Не може да се изброят научните дружества и общества, чиито действителен член е бил той.

Огромно е научното наследство, което остава след себе си академик Богомолец. На неговото перо се дължат повече от сто и петдесет работи. Той е автор на прекрасното многотомно ръководство по патологична физиология и на цял ред други учебни помагала. Извън работите в областта на ендокринологията нему принадлежат големи трудове върху обмяната на веществата, върху нервната регулация на вегетативните функции на организма, върху патологичната физиология на кръвното налягане, върху преливането на кръв и т. н. Трудовете му се ползват с всеобщо признание, както в Съветския съюз, тъй и извън границите му. Новатор по природа, той вписва нови страници във важни отдели на медицината: вътрешната сек-

реция, конституцията, имунитета и алергията.

Последния период на своята творческа огромна и многостранна научна дейност академикът Богомолец посветил на изучаването на функциите на физиологичната система на съединителната тъкан. От него именно е разработено схващането за защитната ѝ роля в организма. По теорията на Богомолец, нарушените функции на съединителната тъкан се явява една от причините на преждевременното остаряване, а така също и в много други болезнени състояния на организма. Тук приложил той големия си труд и тук е неговата голяма заслуга: разработването проблема за дълголетието и методите за предаване от преждевременното остаряване. Той предложил нов начин за стимулиране функциите на съединителната тъкан: с открития от него антитрикуларен цитотоксичен серум — А. Ц. С. Последният е намерил широко приложение при лечението на различните заболявания, особено през годините на Отечествена война. През време на войната той е дал и най-ценни методи за лечение на раните и на счупените кости. За тези му заслуги, той носи званието Герой на социалистическия труд, а за големите научни постижения е удостоен със Сталиновата премия I-ва степен. Той умира носител на три ордена: ордена на Ленин, ордена на Отечествена война I-ва степен и ордена на Червеното знаме. Учен — общественик от голям стил, изтънгат държавен деятел на страната си А. А. Богомолец е смятавал умело напрегнатата научна работа с държавно-обществената дейност от голям мащаб. Признателният съветски народ го е избрал за депутат на Върховния Съвет на УССР, и на СССР, и от март 1944 е заместник председател на Върховния Съвет на УССР.

Съветският народ и прогресивната научна мисъл в целия свят ще запазят в паметта си светлия образ на Ак. Богомолец, учен патриот и учен общественик.

Редакцията на сл. „Аз служа“, се осмелва да го посочи като пример за подражание на демократичната младеж в България.

Д-р К. Ненков

РАСТЕНИЯ — ИЗТРЕБИТЕЛИ НА БАКТЕРИИ

Съветският учен д-р В. Токин и неговите сътрудници изследвали действието на 150 вида растения над бактериите. Те установили важни факти. Оказало се, че кашчицата от счукан лук или чесън в няколко минути убива колоните на стрептококите — причинителите на много заболявания, в това число и на ангината, чревните бацили, бацилите на коремния тиф, и даже бацилите на туберкулозата. Летливите вещества, отделящи се от току що счукания лук или чесън в течение на 2—3 минути убиват много видове гъбички, а така също и яйца от животни, в това число и яйцата на мекотелите, обвивката на които не пропуска

много от химическите вещества. Обикновеният лук, чесън, рила, семената на горчицата, листата на лимоното, портокаловото и мандариновото дървета убиват бактериите по-силно от всички. Около смрадликата дори се образува истинска бактериоубийствена зона. Летливите вещества поразяват бактериите се отделят от растението без каквото и да било разтъркване на листата или клоните. Ако клонка от смрадлика се постави до влажна вода, в която живеят безчислено количество микроби и се покрит с калак, то след 15—20 минути всички най-нисши животни загиват.

МЛАДЕЖКИ ЧЕРВЕН КРЪСТ

ПО
СВЕТА

По покана на Младежкия Червен кръст в братска Югославия Б. М. Ч. К. изпраща тази година 10 души бригадири — червенкръстци, които ще се включат в представителната младежка трудова бригада и ще бъдат разпръснати по отделните младежки обекти в Югославия. Така че българската представителна бригада за Югославия ще наброява 260 души. Червенкръстците за Югославия ще бъдат подбрани из участващите в бригадите ударници — червенкръстци.

ЮГОСЛАВИЯ

През миналата ваканция на 1946 г. младежта в Югославия построи една железопътна линия. Тази дейност е част от участието на югославските младежи във възстановителната работа на страната им. Няколко хиляди младежи, между които се намират известен брой младежи от съседните страни, работеха за завършването на линията. Югославският младежки Червен кръст почертава, че 80% от тези младежи бяха или пък са станали членове на Младежкия Червен кръст.

Младежният Червен кръст бе също натоварен с построяването и с дейността на постове за първа помощ, санитарната хигиенна услуга, определена за младежите работници.

Г-н Лоренс Рик, от бюрото на младежки Червен кръст посети в края на м. декември Югославия, където води разговори с ръководителите на Югославския Червен кръст и на младежката секция в Белград и Загреб.

През време на обиколката си, г. Рик отчете, че Югославския младежки Червен кръст е добре организиран в училищата и детските институти и че развитието му бързо прогресира. Членовете му са приблизително 700.000 младежи.

ШВЕЦИЯ

За да подпомогне майките от бедните семейства, принудени да работят, Шведският Червен кръст се постави на разположение на местните квартални помощници, които се занимават с домакинствата и наглеждат децата.

В сътрудничество с държавата и общините, Шведския младежки Червен кръст организира центрове за детство, където бъдещите майки могат да се съветват и да получат помощ. Благодарение на тази дейност детската смъртност в Швеция е намалела.

ЛЮКСЕМБУРГ

Люксембургският Червен кръст организира служба за безплатна консултация за кърмачетата във всичките области на страната. Съществуват 25 такива диспансери в Гранд-Дюше и Люксембургският Червен кръст е натоварен да ги поддържа.

Открит е един преванториум за слаби деца с около 50 легла в Карелан до Люксембург. Управлението и финансирането му са обезпечени от Люксембургския Червен кръст.

В рамките на дейността си, дружеството образува противо-ракова лига, която дава финансова помощ на болните, като им отпуска пари за лечение.

Люксембургският Червен кръст организира редовни съвещания за лица болни от рак.

ИТАЛИЯ

Следствие препоръката за международната солидарност, приета на конференцията в Стокхолм по предложението на италианската делегация, Италианският младежки Червен кръст уреди наскоро два национални конкурса.

Учениците от първоначалните училища са поканени да представят кратки работи върху хигиенни въпроси, тия от средните училища да изпратят проекти за афиши, които да илюстрират целите и задачите на междушколската международна кореспонденция.

Окръжните на Министерството на народната просвета и на Италианския Червен кръст оповестиха конкурсите във всички училища на полуострова. Резултатите от тази интересна инициатива ще бъдат наскоро съобщени.

АЛБАНИЯ

Албанският Червен кръст откри сиропиталници за бедните деца и диспансери, където нуждаещите се могат да се ползват безплатно от медицинска помощ. Той сформира един екип, който в пазарни дни ве отзовава в полските места, за да се грижи за болните селани. Амбулаторната служба е натоварена да превозва болните. Секцията за закрила на децата е организирана служба за разпределение на млякото за малките, а една подкрепителна спирка предлага безплатна храна на нуждаещите се граждани.

Албанският Червен кръст откри и дом старци и недъгвани, летни лагери за деца и училища за саямарани.

Били са разпределени специални центрове за настаняване на туберкулозно болните.

Дейността на тия служби е била в началото ограничена, но напоследък бързо се разраства.

Детски страници

ЗОЯ И ПЕТКО

Зоя е малка девойка с пълни устни и бледо сини очи на мургаво лице. Нейната майка е военен лекар; наричали я Антонина Василевна. Когато започнала войната и Антонина Василевна отишла в армията, тя взела със себе си и Зоя. Затова тя си имала свои причини. През лятото на 1942 год. Антонина Василевна с Зоя се озовали в карбинското село Урухе, където бил разположен втория ешалон на нашата армия и редакцията на вестника. Антонина Василевна приемала болни в амбулаторията, а Зоя ѝ помагала. Тя седяла на стола малко настране и слушала. Ако Антонина Василевна говорела на болния: „Вие лейтенант, имате грип“, то Зоя потвърждавала: „Естествено, грип“.

Случи ми се и на мене да се прегледам в амбулаторията. Забелязвайки, че аз дърпам ръката си на бузата, Зоя не остана да чака какво ще каже майка ѝ, а реши сама:

— Чичото го боли зъб.

Когато Антонина Василевна ми сложи лекарство на зъба, аз казах на Зоя:

— Искаш ли да ти покажа куче? Много весело.

— А как го наричат? — деловито се освекли Зоя.

— Петко.

Зоя се усмихна снизходително:

— Кучетата не ги наричат Петко, Петко е име на момче.

Като получи от майка си разрешение, Зоя тръгна да се запознае с кучето.

Под шумящите тополи ние се отправихме към дома, в който аз бях на квартира. По пътя аз разказах за Петко. Петко — кученце от неизвестна порода, със сивкава по цята козина — прилична на печено кафе, с звъняк глас и немирни очи. Той е толкова малък, че се събира в фуражката ми и спи в нея. Петко обича да се кача и прави разни сплетни. Веднаж той откраднал от котката сябло котенце и го затворил в кокошарника. Котката ходела по двора и мукала, а Петко се завърля в сеното и от там я следил с хитрите си очи.

Когато влязохме в двора и Петко, протягайки се и прозявайки се, тръгна от предверието срещу нас, аз казах:

— Петко ето това е Зоя. Ти не я обиждай.

Зоя попита:

— Нима той разбира по руски?

Тук и аз се удивих. Петко се е родил и

отраснал в Урухе, където почти не говорят по руски, а въпреки това той ме разбира отлично.

Естествено той и сега разбира какво ми казах, но от немирство се залови за Зониня чорап и направи вид като че ли иска да го съгъва с лапи и да избяга. Зоя бързо дръпна Петко за ушите. Петко поскитна, но затова когато Зоя се наклони към него, лизна я по носа. И те започнаха своята дружба.

Веднаж налетяха немски самолети. Те изсипваха бомби и стреляха с оръжия и картечници. Явиха се пожари. Антонина Василевна беше на своя пост и превръзваше ранени. Когато аз минавах по задимената улица покрай амбулаторията, тя погледна в прозореца и извика:

— Зоя... Къде е Зоя?

Аз се стъпних поразен.

— Нима не е с вас?

Антонина Василевна побледня.

— Моля... Аз вас питам...

Но не бе необходимо повече да ме пита. Аз тоз час побягнах към къщите, където Антонина Василевна беше наела една стая. Къщата гореше. Хазите стояха наоколо и, вдигнали ръце към небето, говореха нещо зло и жално.

— Къде е Зоя? — втурнах се към тях.

Старата кабардинка наведе глава.

— Зоя я няма.

Аз се затичах из селото. Изведнаж гледам по пътя, в прахта се носи Петко. В зъбите му се разваля някаква си лента или къричка. Дотича, хвърли се към краката ми и задавяйки се залав. Аз бързо се наведох и вагнах: това беше детски чорап, изпразнен, с тъмни петна кръв.

— Зоя! възкликнах аз. Петко подскочи и обръщайки се затича. Тичаше и все се оглеждаше следвайки ли го. Аз едва успях.

Така ние излязохме из селото, захвихме около могилата и се скрихме в царевичите. Между стъблата се мярна розова роля. Петко пронизително залав.

В очакване на най-ужасното аз разтворих царевичата и радостно възкликнах: Зоя садеше на земята и мръщеше вежди.

Аз я взех на ръце и я понесох. Тя сърдито говореше:

— Ние дойдохме с Петко, за да ползем на страшилището, а те, проклетите, долетяха и започнаха да правят кръгове над нас.

Изплашени, Зоя и Петко се скрили в царевичата. И тук в краката на Зоя попаднало парче. Когато фашистите отлетели, Зоя се опитала да

стане, кракът я болял, Зоя свалила чорапа и превързала крака си с къричка, а на Петко казала:

— Какво цакаш! Викай мама!

Петко грабнал чорапа и полетял.

— Е, какво — с тържествуване казах аз на

Зоя, — значи, Петко разбира по руски!

Зоя не отговори изведнаж. Тя помисли и каза:

— Той разбира по човешки!

АЗ СЛУЖА

Аз служа на всички онези,
които притиска гледа,
през дупки и злите прорези
ги шибя с камшика студа.

Аз служа на воин пострънал,
във битка неравна ранен,
за помощ очите обрънал,
с лик бледен, и горък, сломен.

Аз служа орачу корави,
в полята безкрайни зарян,
косачу, със мишиците здравен,
и морен в потта си злиян.

Аз служа на всички нещастни
от суша, от болест, пожар,
сърцето си младо, прекрасно,
поднасям с готовност в дар!

Христо Божджиев

ХУДОЖЕСТВЕНИЯ КОЛЕКТИВ ПРИ ВЪХОВНОТО УПРАВЛЕНИЕ НА БМЧК.

Преди две години след едно посещение в гр. Кюстендил на една група червенокръстци се роди идеята да се образува един постоянен червенокръстки колектив за художествена дейност, който да служи за пропагандиране идеята на Червения кръст. Още с образуването на колектива биде назначен за диригент младия музикант Владимир Иванов. В работата си и най-вече в подпиране на репертоара диригентът бе подпомаган от художествения съвет при колектива.

От основаването си до сега колективът е изнесъл около 100 концерта. Концертите са изнасяни пред най-различна публика. Колективът е участвувал в най-различни тържества и чествувания, празници, конгреси, забави, утра, посещавал е с трудово културни бригади редица села от Софийската област. По сериозни излизания колективът е имал в Кюстедил, Ботевград и Пловдив.

С своята работа колективът е бил в помощ на много организации, освен на Български младежки Червен кръст. Така той е участвувал с цяла програма при образуването на нови клонове на старши

Червен кръст. Освен това бил е в помощ КДМ — Софийско градско ръководство, ОФ комитета — IV район, РМС — I район, сп. кл. „Славия“, профорганизацията при БЧК. Колективът изнесе концерт пред членката на ИК на Световната федерация на демократичната младеж — Кити Бумла при нейното гостуване в България през есента на 1946 година.

По акцията за набяране младежи за национална младежка бригада колективът изнесе няколко концерта.

Колективът има три отдела — музикален, артистичен и танцов всичко около 100 души, предимно ученици от столичните гимназии.

Грижи за колективът се полагат най-вече от Върховното и областното управление на БМЧК.

Пред колективна напостоящем стои важна задача — участието в областния и националния младежки прегледи за художествена самодейност. Репетициите се водят с най-голяма сериозност и с пълното съзнание че колективът ще представлява Български младежки Червен кръст пред целокупната българска младеж.

Колективът при Върх. у-ние на сцената на Военния клуб. Участие в програмата при откриване конгреса на БЧК.

ПО УЧАСТИЕТО НА Б.М.Ч.К. В СВЕТОВНИЯ МЛАДЕЖКИ ФЕСТИВАЛ

Във Върховното управление на БМЧК се получиха следните две писма във връзка със Световния младежки фестивал:

Участието на отделните национални Секции на Младежкия Червен кръст в този фестивал би показало без съмнение, характера на международната дружба, която е в основата на нашето движение. От друга страна е очевидно, че това участие би поставило различни идеини и организационни въпроси, както и много важни финансови проблеми, като Секретариата на Лигата да сезира по този въпрос Съвещателния Комитет на Младежкия Червен кръст и, евентуално, Изпълнителния Комитет при Лигата. Тези два Комитета трябва да се съберат в Париж през месец май т. г.

Освен това, ние сме натоварили един член от нашият Секретариат, който по-настоящем се намира в Прага, да обмисли заедно с Чехословашкия Младежкия Червен кръст този проблем.

По това, което засяга Вашето предложение да се организира, през време на фестивала, среща на представителите на всичките национални Секции, ние мислим, че е прибрано да се определи нова конференция на ръководителите на Младежкия Червен кръст толкова скоро след неотдавнашната конференция в Стокхолм; от друга страна, именно, на посочените по-горе инстанции се пада да разрешат свикването на нова областна или обща среща на Младежкия Червен кръст.

Ние не ще пропуснем да Ви държим в течение на всичко по въпроса за фестивала.

Благодарете да приемете, Господин Председателю, уверението за най-голямото ни уважение.

Женева

Жорж Милсом

Директор на Бюрото на младежкия Червен кръст

Други другари,

Ние сме Ви признателни за Вашето писмо, което ни беше препратено от Париж.

Вашето участие в Световния Младежки Фестивал заедно с общата делегация на българската младеж ще бъде прието много топло в тази голяма манифестация, която, надяваме се, ще бъде действително достойна за всички най-добри младежки секции от всички страни.

Ние сме загрижени за това, че Младежкия Червен кръст от другите страни би трябвало да участва в Фестивала, и Вашата инициатива в това отношение е от голяма полза и би имала големи резултати.

Предложението на г-н Йовков, представител на България в Международния комитет за фестивала, че националните секции на Младежкия Червен кръст би трябвало да бъдат поканени, бе прието. Ние ще се радваме да чуем резултата в най-скоро време и ще Ви дадем възможност да узнаете това толкова скоро, колкото по-скоро би дошел отговорът до нас.

По отношение нашите връзки с Международното управление на Младежкия Червен кръст в Женева с удоволствие мога да кажа, че имах възможност да направя визита там през миналата есен и да бъда много сърдечно посрещната от Директора. Ние върваме, че отношенията между СФДМ и Международния Червен кръст (Бюрото на МЧК) в Женева ще станат сардечни и, че ние ще намерим много начини, за да разширим сътрудничеството. Уверявайки Ви в най-голям почтителност.

Прага

Коти Хуклман

Секретар на Световната федерация на демократичната младеж

Организационен живот

Клоунът при френския девически клуб „Св. Иосиф“ — гр. Пловадив съобщава за следната своя дейност:

Срещу Клоунда червенокръстен посетиха сиропиталището „Св. Елисавета“ вълето бяха предадени 36 пакета за 36-те сирачета.

Пакетите съдържаха: 26 книги за деца, 22 тетрадки, 6 игри за момъци, 53 момъци, 2 чифта вълени ръкавици, 2 чифта вълини, 1 въленио шкарче, 2 чифта вълени чорапи, 1 стил, 1 флакел, 1 гривна и една детска игра. За радостта и благодарността на сиропиталището от сиропиталището говори получено след няколко дни писмо.

Срещу Нова година бе посетено сиропиталището в града и занесени следните подаръци: захар и кафе, бонбони, шуган и кирит.

Благодарностите на старците са безбройни. Бяха купени: 1 палто, 4 метри вълени плат, един чифт обувки и

раздадени за Нова година на нуждаещи се деца.

Една група червенокръстни посетиха и раздадоха на 22 бедни семейства пакети с провизии съдържали: 50 кгр. вълини, 5 кгр. спан, 5 кгр. картофи, 4 кгр. ориз, 2 кгр. фасул, 500 гр. ориз, 5 кгр. сухари и бисквити, 1 кгр. белеми, една въленио ролчица и 1 чифт вълени чорапи. Бяха раздадени също 2,500 лв.

Ръководството изпрати 6 писма, 2 албуна и 3 върнички с българска шевия, от които едно писмо и един албун за Младежкия Червен кръст в Женева, 1 писмо и 1 върничка в Париж, 1 писмо в Гренобъл, 1 писмо и 1 върничка в Лондон, 1 писмо с 1 върничка и един албун в Ню-Йорк. Едно другарско писмо бе изпратено на червенокръстната във Варненския колеж.

Бяха записани 33 нови червенокръстни (записването продължава). За-

писани бяха също 24 абоната за списание „На служба“ и 2 за списание „Червен кръст“.

Клоунът при девическия гимназия „Кузма Тръпчоса“ гр. Враца съобщава следното за своята дейност:

Още с започването на настоящата учебна година клоун и започна трескава работа. Така в периода от 1 октомври до 31 декември 1946 год. бяха проведени 5 събрания, на които бяха занесени по 1 доклад из областта на червенокръстното дело.

По случай годишнината от смъртта на Х. Донан бв занесена забава.

Бе уреден бюфет с пресни закуски, като на бедните червенокръстни бв отпусната безплатно закуска всекидневно.

По случай седмицата на Червения кръст като акция в гимназията имаме:

1. Уредени 2 четения в основ, у-ща на тема: "Червен кръст — пова, разво и дейност".

2. По гимназиалния микрофон изнесен радио-час с беседа от председателката.

3. По случай деня на Червения кръст бе издаден 1 стениксия с просветно-пропагандно съдържание.

4. Освен това все ученик в общата забела на 23. XI, и декориране гражданството.

Червенкръстците — всичко 80 наредно участват във всичко гимназиално — инициатива на клоня или гимназиално.

Ирина Абджиева

Писмо от червенкръстците от първоначалното у-ще "Св. Кирил и Методи" — с. Търнава, Белослатинско до всички червенкръстници.

"Други другарчета червенкръстници, ние учениците червенкръстници при училището "Св. Кирил и Методи", с. Търнава Белослатинско Желевен всички ученици от цяла България да бъдат до един под знамето на МЧК с девиза "Аз служа". Желевен Ви също здраве и много добър успех в училище. Нека растеж като добри ученици и червенкръстници да бъдем предани теорети на човешката, илюстрирането, добрите дела, следвайки делата на нашите от всички общин Червен Димитров.

Другарски поздрав "Аз служа"

В редакцията се получица за препращане до международния Червен кръст следните три писма от с. Дължика поляна, Омуртагско.

Септемвричетата от дружината "Славно Трънци" при дължиколянското основно училище искрено благодарни за изпратената захар от международния Червен кръст. Ние всички септемвричетата знаем, че нова отечествено-фронтова България полага големия грижи за нас бъдещите синове и дъщери.

Нашата родина заедно с нейния велик вожд другаря Георги Димитров мислят за младото поколение за нас — септемвричетата. Всички ние, знаями големите заслуги на Червения кръст, утре ще си наредим в неговите редици и ще издигнем високо лозунга — "Аз служа".

Дописник: *Цветя Захариева*

Младите червенкръстници при дължиколянското основно училище искрено благодарни за изпратената захар от

Международния Червен кръст за безплатната ученическа трапезария. Всяка сутрин ние пием сладък чай, с който поддържаме нашето сухо кочанче. Ние знаем, колко големи са заслугите на международния Червен кръст за илюстрирането се, затова обещаваме да станем добри граждани, с преданост да служим на О. Ф. републиканския България и добри червенкръстници.

Дописник: *С. Дамитрова*

Младите септемвричетата от четата "Лика Камбурава" в с. Д. поляна, Омуртагско, изказваме нашата безкрайна благодарност и признателност на международния Червен кръст за изпратената захар. В нашите сърца завинаги си остане спомена за топлите бащински грижи, които тази организация полага за нас. Ние знаем, че републиканското правителство, ръководено от нашия любим човек Димитров се грижи особено много за нас — младите. И ние обещаваме, че ще работим с младите си ръчки най-усърдно за просъществяването на народната република България и наредим под знамето на Мл. Червен кръст достойно ще изпълним нашата другарска длъжност.

С. Борисов

Дейността на клоня при училище "Св. Кирил и Методи" — Селдивево е следната:

1. Всяка седмица във вторник се прави общо събрание. Изнесени са докладни за Конституцията. Великото народно събрание за Максим Горки и четенето разказа на "Стариата Изергил" и др.

2. Образувано е хорче. Изпълняват се песните в сп. "Аз служа", като "Великото ние", "Зарави Москва" и др.

3. Издаден е стениксия под заглавие "Аз, любов и взаимност".

4. Предстои уреждане курс за хигиената.

Организирано в началото на м. декември 1945 г. клонът на М.Ч.К. при Първа мъжка гимназия — Плавдива е развил похвална дейност.

С всеки изминат ден броят на червенкръстците расте и обхваща в себе си все повече младежи, готови да дадат своите сили и ентузиазъм за изпълнението на девиза "Аз служа". Докато в началото броят беше 240, то днес вече надминава цифрата 350 членове.

От организирането на клоня до март са правени 6 събрания на гимназиалното ръководство, 4 организационни и 2 тържествени пред учениците от цялата гимназия. На тържествените събрания се чествувала през м. декември — Деня на Червения кръст, а в началото на м. март 25 годишнината на Бъл. младежкия Червен кръст.

Издадени са 3 стениксия и са прочетени 2 доклада.

През м. февруари до инициативата на клоня бе предложени за ученик филмът "Земзема Колосовски" с цена 11,000 лв.

Освен това младежките червенкръстци са в първите редици на всяка акция предирена от гимназията или Е.М.О.С. На състоянията с всички нашите червенкръстници се кла-

сирала на първите места.

Обществалото обаче, че четирни гимназии учия в едно задание представява известна пречка, но въпреки това ние обещаваме за в бъдеще още по-добра работа под лозунга: "Всички едноусто — червенкръстци и всички червенкръстци — едноусто!"

Младешкият Червен кръст при първоначалното училище "Св. Теодор" с. Новоселяне, Дупнишко, изказва най-сърдечна благодарност на братската нам славянска страна Чехословакия, по случай отпущаната захар за нашите червенкръстници.

Нека в поддръжката развити в сърцата на младите братам общ и вечна дружба с всички славянски народи, за да може славянството да се развива и върши към всепристен напредък и културен прогрес.

Ръководител: *Ел. Ваткова*

Младешкият Червен кръст при мъжката гимназия в гр. Лесовоград живее и твори! Вършим превените, които срещаме, не оставаме назад.

Новото ръководство начало с учител-ръководител Борис Колев по дължикостта си много класно. Но въпреки всичко, благодарение на ентузиазъм на младежките червенкръстници ние успяваме да се организираме и да почнем работата.

Пред учениците се изнесоха няколко реферата, с които ги запознаваме с целите и задачите на Мл. Червен кръст, Младешките червенкръстници при Лесовоградската мъжка гимназия дават тържествено обещание пред червенкръстците от цялата страна, че за напред ще зареботят с по-голям ентузиазъм за издигането на нашата организация.

На 1 март членовете на МЧК от с. Лъкево, Ловчишко изнесоха писмата "Занита погубва" с голям успех.

Червенкръстците обещава да работят присърце, за нова републиканския България.

Коса Никова

СЪОБЩЕНИЯ

— Разпратен е до всички клонове проекто-устава на Б. М. Ч. К. Уставът ще бъде разгледан в нарочни клонови събрания до 10 май, т. г. На 22 и 23 май Националната конференция в София ще разгледа и одобри проекта.

— Във Върховното управление стана следната промяна от началото на м. март:

Приет е за член на Върховното управление и с дължикост организационен секретар Л. Антонов.

— БМЧК получи покана да участва в червенкръстските изложби в Дания и Норвегия през м. юни. Нека клоновете изпратят по-скоро изготвените предмети за Световния млад фестивал, една част от които да бъде изпратена в Дания и Норвегия.

Тържествено отпразнуване на празника на БМЧК в гр. Янос

БЪЛГАРСКИ МЛАДЕНКИ ЧЕРВЕН КРЪСТ ДОСТАВЯ:

1. Млад юнак — здравеяк — здравни стихове и поеми за деца и юноши от Ас. Босев, цена 100 лв.
  2. Момчето Мирко — пиеса в 3 действия от Д-р Н. Манолов, цена 40 лв. — изчерпана
  3. Аз служа — детска пиеса в 1 картина от К. Воденичарова — 20 лв.
  4. Как мързеливият Гого обикна водата много — пиеса в 1 картина от К. Воденичарова, цена 20 лв.
  5. Лагерен огън — живи картини — безплатно.
  6. Марш на червенокръстците — 15 лв.
  7. Кратък курс по майчинство и детство — 15 лв.
  8. Ръководство за работа при децата — от Славка Младенова — 20 лв.
  9. Тезиси за курсовете по първа и бърза помощ — безплатно.
  10. Ръководство за санитарна подготовка на червенокръстеца — 180 лв.
- Книгите могат да се набавят от Б. М. Ч. К., бул. „Дондуков“ 63, чекова сметка 4.000 —

Червенокръстци, набавете си

„Ръководство за санитарно обучение на червенокръстеца“

Съставители: Д-р Пасков и Д-р К. Ненков

Ръководството е съобразно с най-новите постижения в тази област и е най-доброто помагало за курсове за първа и бърза помощ, санитарни групи, селски и промишлени санитарни и др. Над 80 обяснителни рисунки.

Цена 180 лева. При доставка на повече от три екземпляра — 160 лева.

Издание на Български младежки Червен кръст — София

СЪДЪРЖАНИЕ

Горги Димитров за БМЧК; Строителството на нашата страна и БМЧК; Съветският Червен кръст след войната; Конгресът на Български Червен кръст; Веселин Георгиев — биограф. бележки; Обич — стих. — Веселин Георгиев; Аз служа — разказ — Евгени Узунов; Академикът А. А. Богомолец — Д-р К. Ненков; Зоя и Петко — разказ; Аз служа — стих. — Асен Бояджиев; Художествения колектив при Върх управление на БМЧК; Младежки Червен кръст по света; Две писма до БМЧК; Организационен живот; Съобщения.

АЗ СЛУЖА

ДВЕРКА
2010

КНИГА ПЕТА • 1947 г.

ПЪРВАТА НАЦИОНАЛНА КОНФЕРЕНЦИЯ

На 22 и 23 май т. г. в София ще се състои първата национална конференция на Българския младежки Червен кръст.

Нашата първа конференция ще има да обсъди и разреши редица проблеми. Създаден като детска и юношеска организация Младежки Червен кръст успя в своя 25 годишен живот да се изгради като народна здравно-помощна организация. Тя обхваща значителен брой учаци се. През годините 1935 до 1938—39 тя достигна блязо 400.000 членове.

Обаче, въпреки огромния си членен ръст, въпреки не малките резултати, които бяха постигнати, тя не можа да се наложи като организация с здрави и устойчиви демократически принципи, не можа да даде прогресивно възпитание на своите членове.

Принципите взаимопомощ, международна солидарност бяха всаждани откъснато от проблемите на живота, нямаха реално конкретно съдържание. Затова, може би, при изграждането на здрав обществен мироглед Младежният Червен кръст не можа да постигне значителни резултати. Да се мисли, че идеал за „добрия човек“, за „милосърдния младеж“ може да бъде достатъчен, е погрешно. Така може само да се обясни преминаването без особени сътресения на Младежкия Червен кръст към „Бранник“ — една ултра фашистка организация. Неудачият обществен мироглед у много от младежите червенкръстци не им позволи да преценят своите ръководители, да вникнат добре в онова, което се върши с тях и тяхната организация, да вникнат и припятят пътя, в който ги водят. Хуманизмът и милосърдието, верката търпимост и международна солидарност бяха заменени с расова омраза и шовинизъм, каквито бяха истинските ръководни насоки на Бранник.

И доброто име, което си беше извоювала организацията бяха опетнени. Когато след 9 септември организацията бе възстановена отново, тя трябваше не само да се очисти от плевелта на Бранник, но и да се събори в големите промени, които настъпиха в нашата страна.

Тези промени бяха цялостни, те се отразиха дълбоко и в живота на младежта, те дадоха своя отпечатък и върху нашата организация. Български младежки Червен кръст се постави в услуга на своя народ, тя заживя с неговите стремежи и борби. Нашата организация не само се възвръща на своите демократични позиции, но явя в тях ново прогресивно съдържание. От организация, затворена в своите тесни рамки, в много отношения далеч от живота, тя се приобщи към стремежите на останалата младеж.

Български младежки Червен кръст е член на ЦКДМ, а чрез него и на Световната федерация на демократичната младеж.

Български младежки Червен кръст провежда не само своите специфични задачи, но участва и подпомага останалата българска младеж при осъществяването на задачите, които стоят пред цялата наша младеж. Ние сме неразделно цяло, част от нашата младеж, организирана в ЕМОС, ОСНС и всички други младежки организации. Заведно с тях ще градим нашата млада република, заедно с тях ще се борим против подпалачите на нова война, заедно с тях ще възпитаваме нашата младеж в принципите нов, осмислен и прогресивен хуманизъм. Ние не се готвим да лекуваме само раните, причинени от различните обществени катаклизми, но ще работим за тяхното предотвратяване. Нашата организация действително стъпва на нови релси.

Нашата първа конференция ще се изкаже върху цялата тази нова постановка на принципите на нашата организация. С първата национална конференция действително ще се утвърди нов и пълноценен Младежки Червен кръст.

В подготовката на нашата конференция всеки клон трябва да развие максимум усилия за записване повече бривадири, за провеждането на курсовете за първа и бърза помощ, за засилване нашата дейност по фестивала, по разгръщане широка работа за укрепване на организацията, за още по-пълно сплотяване на отношенията ни с ЕМОС, „Септемвриче“, за укрепване на връзките ни с дружествата на Червения кръст, за по-широка културно-просветна работа, за подпомагане училищните власти в тяхната хигиенна работа и т. н.

За нашата първа национална конференция ние трябва да се явим с резултати, които отговарят на всеобщия подем, както сред българската младеж, така и сред целия български народ.

Д-р Георги Ангелов
Председател на Върховното
управление на БМЧК.

МЕЖДУНАРОДНИ КОНВЕНЦИИ ЗА ЗАЩИТА НА ЖЕРТВИТЕ ОТ ВОЙНАТА

Основните грешки на конвенциите, които са имали за цел гарантирането на най-елементарните човешки права, лежи с това, че и те, както и всички други дипломатически документи в миналото, са били съставяни без участието на народа. Ето защо те са останали съвсем незнати за народите.

Така на фашистките завоеватели беше съвсем лесно да прикрият своите зверства с помощта на тези конвенции. Делегатите на международните комитети на Червен кръст, които на базата на Конвенцията за военнопленниците умело си бяха присвоили правото на контрол над военнопленническите лагери, благодарение на традицията и няколко неясни параграфа в Статута за Международния комитет, обикновено фашистките лагери и писаха известия за тях посещения. Техните известия не само не дадоха на света да разбере какви ужаси ставаха в лагерите за военнопленници, да не говорим за цивилните лагери, но и явно заблуждаваха, като съобщаваха в своите известия за „задоволителните хигиенни условия и добрата храна в лагерите“.

Друга основна грешка на конвенцията лежи в това, че в нея не са определени санкциите за случаите на нарушение на конвенцията, нито пък е определен съдът, който би бил компетентен, след установяване на нарушението, да накаже виновника.

Конвенциите са следните:

1864 г. е подписана в Женева първата конвенция т. н. Женевска конвенция, която е взела защитния знак на Червения кръст за ранените и болните и е постановила принципа на неутралитета на санитарните лица и позволяването им да евакуират и лекуват ранените.

1907 г. е подписана в Хага т. н. Хагска конвенция, която постановява принципа на начините на воюване, които трябва да се спазват от подписалите тази спогодба. Между своите общи принципи Хагската конвенция предвижда забрана на онези методи на воюване, които засягат цивилното население. Основните предмети, които засяга конвенцията са: дефиниция на понятието воюваща страна (участниците в народните възстания имат същия статут, както всички войници); приянето на военнопленници; задължение за лекуване на ранените и болните; правила относно самата война (за парламентарите, за сключване на примирие, капитулация); задължение спрямо окупирания територия (забрана на насилствената мобилизация и репресалиите); забрана на отровните газове и бактериологичната война и пр.

1929 г. е подписана „Конвенция за защита на военнопленниците“, която е разширила и детайлно разработила принципите на Хагската конвенция, отнасящи се до военнопленниците. Тази конвенция предвижда образуването на централна картотека на военнопленниците и дава право на контрола над лагерите за военнопленниците от страна на представителя на „държава — защитница на правата“ (неутрална страна към която една воюваща страна се обърнала за защита на правата)

Това кратко изложение на съдържанието на конвенциите показва, че за опълченците от нея тя дава право за защита на хиляди и хиляди не-

винни жертви на фашизма. А Хагската конвенция дава здрава база за борба срещу погизването на човешките права на цивилното население.

Но тъй както нам е известно как бяха защитавани интересите на военнопленниците през тази война, и че обвързаните от конвенцията не искаха да се борят за правата на човека, то ясно е защо Хагската конвенция бе държана добре скрита в архивите.

Войната против фашизма надигна широките народни маси и ги привлече към активно участие в създаването на историята. Днес народите не ще търпят вече задкулисната дипломация, а ще искат да участват в уреждането на международните органи и в изработването на новите принципи на международното право.

Ето защо на конференцията на дружествата на Червения кръст в началото на август 1946 взе две решения във връзка с проблема за конвенциите:

1. *Уреждане комисия, която да извърши промени в статута на Международния комитет на Червения кръст, както и в неговия състав.* Членовете на тази комисия са: СССР, САЩ, Великобритания, Бразилия, Франция, Белгия, Швеция.
2. *Уреждане комисия за изменение на конвенцията за защита на военнопленниците.*

Бъдещата конвенция трябва да бъде декларация за човешките права и да гарантира непогизването на принципите на международното право.

Из списанието на Югославския Червен кръст.

За дисциплината в нашата организация

Всяко едно сдружение от хора, за да може да съществува и да се развива, трябва да се подчинява на известна дисциплина.

Дисциплината е особено необходима в младежките организации, в организацията, върху които е легнала тежката и отговорна задача да възпитават младежта в нашата страна.

Всред цялостното младежко движение нашата организация зема особено място. Тя си има свой определен сектор на дейност, който сектор не се пресича с никой друга организация — това е сакралното здравното възпитание и обучение на младежта, разгледане широко младежко помощно движение.

Ето тази характерна особеност на нашата организация — да бъдат нейните членове изпитани в готовност да се отзоват бързо, навреме и безупречно организирани там, където дълът ги призова — налага да се поставят особени изисквания по отношение дисциплината. Български младежки Червен кръст трябва и ще премине към дисциплина по-здрава и по-стегната от дисциплината към всички други младежки организации. Въз служба значи всяка всекласна готовност да се притека в помощ там, където бъде извикан. А за да мог да се отзова навреме и успешно аз трябва да премина школа на здрава и стегната дисциплина.

Ето така има ще изпълвам съветите на любимия вожд на българския народ князятър-председателя Георги Димитров към младежите червенокръсти. „За да успее нашата организация в нея трябва да има дисциплина, дисциплина и дисциплина“.

На ръководите тела и на учител-ръководителите ще легне задачата да приложат на практика новото разбиране за дисциплината и всекласна готовност а нашата организация.

ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО В С. С. С. Р.

Сталинските петилетки ускориха гигантски не само стопанското развитие на Съветския съюз, но и повдигнаха високо материалното и културното ниво на живота сред населяващите го народи.

През време на мирния строиж съветското здравеопазване нарастна необикновено много, то стана неделима част на социалистическото стопанство. Броят на болничните легла порасна три пъти, на родилните легла 5 пъти и т. н.

През суровите дни на войната в значителна част здравеопазването премина към обслужване на бойците от Червената армия. Войната показа, че хората на съветското здравеопазване изпълниха с чест задачите си и мачаха да върнат в строя над 70% от ранените, които са били лекувани. Направено е много нещо за доброто организиране на лекуването на инвалидите от Отечествената война. За тази цел бе създадена мрежа от специални поликлиники, болници и санаториуми.

Четвъртият петгодишен план за възстановяването и развиването на здравеопазването през 1946—50 год. поставя задачата да се увеличи още повече качеството на медицинското обслужване на населението.

Голям дял в системата на здравеопазването заемат детските и родилно-спомогателните учреждения. Съветската жена е равноправен член на обществото. Наред с активното участие във всички области на трудовия и обществено-политическия живот на страната, жената е призвана да възпитава и деца. Съветското правителство проявява към тях вседневни грижи: отпуща помощи на многодетните, разширява мрежата от родилни домове, детски ясли и консултанционни станции, подобрява обслужването на майките и децата.

Към края на петилетката броят на родилните легла в градовете ще се увеличи веднаж и половина, а в селата — повече от два пъти, в сравнение с 1946 год. Този брой легла ще осигури стационарната помощ на всички родилки в града и повече от 50% от родилките в селата. Останалите родилки в селата ще бъдат обслужвани в колхозните родилни домове и в къщи от лекарите и

акушерките, които работят по участъците и пунктовете.

Петилетката предвижда още по-силното развитие на постоянните детски ясли — броят на местата в тях през 1950 г. да стане 1.250.000 срещу 759.000 през 1940 година.

Предвидени са мероприятия за подобряване на медицинската помощ на възрастното население. Значително се разширява болничната мрежа. Според новия петгодишен план през 1950 год. броят на болничните легла трябва да достигне до 985.000, срещу 710.000 през 1940 година. Най-много ще се разрастнат специалните видове лечебно обслужване: терапия, хитургия, включително травматологията и онкологията, помощта при уши и очни болести, при туберкулоза и при поражения на нервната система.

Амбулаторно-поликлиничната помощ за населението се характеризира с разширяването на профилактичната дейност. Към края на петилетката в Съветския съюз ще има 15.500 участъкови ординатори, срещу 9.400, а броят на лекарите-специалисти ще нарастне до 78.000, срещу 63.200 сега.

В петгодишния план ще намерят отражение задачите, които са във връзка с курортното дело. Те се състоят не само във възстановяването на курортите и санаториумите пострадали през време на немската окупация, но и в по-широкото, в сравнение с преди, използване на курортните богатства на Урал, Поволжието и Сибир и организирането на нови курорти и здравни станции.

Санитарно-курортните учреждения трябва през четвъртата петилетка да доведат броя на местата (за едновременно пребиване) в санаториумите до 250.000 души, и в почивните домове до 200.000 души.

Съветското правителство проявява голяма грижа за повишаването на културата и благосъстоянието на селяните. Лекарят, фелдшерът и медицинската сестра вършат голяма работа на село. За да се приближи лекарската помощ още повече до селското население, през новата петилетка броят на селските лечебни участъци ще се увеличи. Населението в районните центрове ще се обслужва от

болници с по 25—30 легла, от амбулатории със специализирани приеми, от санитарно-епидемиологични станции и ясли. Към края на петилетката ще бъдат открити 300.000 болнични легла за колективните. Поликлиниките или амбулаториите в районните центрове ще получат физиотерапевтични кабинети, клинично-диагностични лаборатории, а също и рентгенови кабинети.

Въпросът за кадрите става много актуален. Към 1950 година броят на лекарите от различните специалности трябва да се удвои. Осъществяване ще нарастне броят на фелдшерите, акушерките и ме-

дицинските сестри. В здравеопазването през 1950 г. ще работят повече от 2.000.000 души. Главната маса медицински работници ще излязат от институтите, средните медицински училища и сестринските училища на д-та „Червен кръст“ и „Червен полумесец“.

Тези са основните показатели на новия петгодишен план, характеризирайки мащаба на предстоящата работа, този огромен принос, който ще бъде направен от съветската държава за здравеопазването на трудящите се.

ЛИТЕРАТУРА И Изкуство

Кой изчисти двора?

В разпръснатото селце в равнината, единствена голяма и красива сграда беше училището. Неговият светло червен покрив се виждаше много-о-го отдалеч. Големите му блестящи прозорци отразяваха слънчевата светлина по усмихнатите детски лица. От сутрин до вечер стените на училището кънтяха от бодър детски смех.

Хубаво, много хубаво беше училището, но... дворът му не беше хубав. . . Такъв един, уж слънчев и просторен, но с толкова много боклук, с толкова много ненужни купища от камъни, разтрощени тухли и пръст, че се бе превърнал в някакво хълмисто пространство.

Гледаха го учители и ученици, цъкаха с език от възмущение и... това беше всичко. Обявяваха акции по чистотата, уреждаха трудови дни, но с двора на училището не се залавяха. Всеня път отлагаха за следващия. Пък и я си помислите, лесно ли е да се очисти толкова много боклук, от таква голямо място! И тъйеше голмото красиво училище сред нечистотията и сякаш цялата му красота беше изчезнала.

Доиде и Великденската ваканция. Разпуснаха учениците. Училището заглъзна съсем. Но добрите и работливи ученици съвсем не мислеха да лентяйствуват през почивката, а решиха да залестат близкия до селото хълм. И всяка сутрин поемаха те с песни към баира — момчетата с кирки и лопати, а момичетата с млади борчета.

Зад младите бригадирци винаги подтичваше Петърчо със санитарна чанта през рамо. Когато някой си удареше ръката, или малката Веска си опраскаше крачето, или въобще с някого се случеше някаква нещастие — Петърчо биваше винаги пръв на мястото. Йод, спирт, памук — знаеше си той работата.

Но, интересно нещо. От младата бригада редовно започнаха да отсъстват Пенчо, Стоян, Марийка, Кольо и Верка. Уж бяха работливи, уж бяха

старателни, а пък изведнаж престанаха да идват

— Зная, зная защо ги няма, — обаждаше се

Тодор, — останали са акъщи да си учат уроците!

— Да, да! Зубрачи! — подкрепяше го Васил.

— А не е чудно да са се преуморили от работата! ... — подигравателно прибавеше Милка.

Подиграваха ги всички.

Само Петърчо оправяше смутено санитарната си чанта и по някога се намесваше с тънкия си гласец:

— Не, не! Престанете! Може би имат някаква важна работа!

Но Митко — футболиста веднага му крещаше заплашително:

— Аха, защитаваш ги, защото са червеноръстци като тебе! Червеноръстците са мързеливи, затова бягат от работата! Важна работа имали! О, да! Сигурно предават курс по първа помощ на кучетата и котките в село!

— Е, ще видите, ще видите! — усмихваше се загадъчно Петърчо, но Митко разпламено продължаваше:

— Беглеци, беглеци! викаха децата и продължаваха с песни работата си.

Най-после залесването беше приключено — приближаваше края на ваканцията.

Един хубав празничен ден в селото дойде бригада от града. Разположи се на мегдана и започна работа. С бригадата имаше шивачи, обушари, оксименисти, дърводелци и лекари. Цялото село се насъбра на мегдана. Там бяха, разбира се, и младите бригадирци.

— Здравейте юнаци! — викна им лекарят с очилата, — кой ще дойде да ми помагаш?

— Аз, аз! започнаха да се надпреварват децата.

— Червеноръстци имате ли?

— Да, тука сме! — обадиха се Пенчо, Стоян, Марийка, Кольо и Верка — които също бяха дошли на мегдана.

Подирепителни спирин при състезанията по изпращането на Националната младежка бригада

— Не бива, не бива те да помагат! — извика някой от децата. — Те са беглеци!

— Беглеци, беглеци! — завикаха всички.

— Какви беглеци? — очуди се лекарят.

Тогава Митко — футболиста разбута групата, излезе напред и разказа всичко. Как работили, как ръцете им се разранили от лопатите, но те не прекъснали работата, а червенокръстците избягали от работа още първия ден.

Лекарят се намръщи, пооправи си с ръка очилата и погледна към „беглеците“ — петте деца и каза:

— Добре! Довечера ще направим събрание в двора на училището и ще наградим ударниците от бригадата, а „беглеците“ ще смърим пред всички! — и си продължи работата.

Групата деца се оттегли на страни.

— Как? В двора на училището? Ами сега! Какво ще направят с купищата боклук и камъни?

— Да кажем, че боклукът се е насъбрал през ваканцията! — предложи Милка.

— Ах, как ще се засрамят! Та там няма никакво място за събрание! — авайкаха се децата.

Само червенокръстците стояха спокойни на страни.

— Нека помолим лекаря събранието да стане тук на мегдана, — предложи Митко и бе да дочака отговор се затича към бригадирите.

— Не, не! Събранието ще стане в двора на училището — повтори лекарят — нека да видим, как сте го почистили и него.

Митко унило наведе глава и тръгна да разкаже на другарите си за отговора.

Работният ден свърши.

Смутени и селяни и ученици поведоха бригадирите към училището. Ето, приближават. Стигнаха. Лекарят отваря вратата. Влиза. Същата на селяни и ученици са сити. Ах, защо не се запренаха един ден да изчистят големия двор, та сега да се гордеят с него! Ето вече цялата бригада влезе. Селяни и ученици стоят засрамени отъзи и още по-ниско навеждат глава. Ето че старият даскал Марин се обажда:

— Влизайте де, влизайте! Защо се бавите?

Как? Даскал Марин ги подканя! Та нали той именно им се сърдеше най-много, че не обръщат внимание на дворе! Нали този непрекъснато ги подканяше да го изчистят! И този даскал Марин ги подканя сега да влязат! Та как ще гледат те гостите от София! С какви очи! Но как може даскал Марин да е толкова спокоен!

— Учителю, дворе! — обажда се някой.

— Е, дворе, дворе! Влизайте де, ще го видите.

— Ще го видят! Та няма не знаят те добре хълмистото от боклук и камъни пространство!

Но как? Нима това е дворе! Нечистият училищен двор! Къде е боклука? Къде са купищата камъни и натрошени тухли? Чий е този просторен и чисто изметен двор? И това училище с грейнали от чистота прозорци?

Кой е изчистил двора?

И как е спокоен даскал Марин! Сякаш знае. Събранието започва.

Говори водачът на бригадата — лекарят с очилата. Той ги поздравява за тъй светналото от чистота училище, за бригадата от млади ученици. След него думата взима кмегът. Но той е скутен. Той е развълчуван.

Поздравява го за грейналият от чистота двор. Но кой го изчисти, кой?

Доиде ред да наградят ударниците от ученическата бригада на селото.

Тогава Митко разбута другарчетата си, придвижи се напред и, с разширени от оудване очи, запита високо:

— Кой изчисти двора?

Бригадирите от града очудено се спогледаха. Тогава Митко им разказа какъа е бил преди този двор и как те всички сега са очудени и смаяни. Сякаш магическа пръчка е извършила всичко това! Те искат да знаят, те трябва да знаят чий ръце са извършили този трудов подвиг.

— Не, ние не сме ударниците, — заяви Митко. Ударници са тези, които изчистиха двора. Те заслужават наградата!

Бурни ръкопоклонения поздравиха Митковите думи. Над оживеното събрание висеше въпросът:

— Кой изчисти двора?

Тогава всички чуха гласът на спокойният даскал Марин:

— Те са между вас! Поздравете ги се извинете, че ги оскърбихте!

— Кои са, кои? Посочи ги! — внаха от всички страни.

— Извинете им се, млади бригадирци! — извиси глас даскал Марин — поздравете ги, бригадирци от града!

— Кои са, кои? — питаха всички.

— Червенокръстците! — И даскал Марин посочи петте срамеливо усмихнати деца.

Буря от ръкопоклонения и приветни възгласи поздравиха ударниците.

Митко и приятелите му издигнаха на ръце Пенчо, Стоян, Марийка, Кольо и Верка.

Всички ръкопоклониха доволни.

Е. Райкова

Пеницилинът е една от последните новости на медицината и все пак, макар и за кратко време, той си създаде извънредно голяма популярност. На какво се дължи това? Естествено на голямата му ефикасност.

Историята на пеницилина

е кратка и всички ние сме нейни съвременници. Д-р Ернст Шен, немски еврей, биохимик и рядко начетен мъж, напуска Германия след установяването на националсоциалистическата власт там и попада в Лондон. От начало е имал намерение да се отдаде на музиката — той е отличен пианист — обаче, влиза в връзка с професора по патология в Оксфордския университет д-р Флорей и започва научна работа там.

През 1939 год. двамата учени, използвайки данните изнесени в една брошура от проф. Флеминг, започват усилен опит с плесента, известна в науката под името „пеницилиум нотатум“, която имала свойството да спира развитието на някои бактерии. След безброй много опити и лутания из безпределните простори на науката и човешкото знание, най-после те успяват да получат разтвор на една сол — содиум пеницилин. Самият пеницилин, обаче, във вид на прах те добиват след заледяване на разтвора и изпаряване на леда в празно пространство.

Така добитият суров пеницилин показва изненадващи свойства: разтворен дори в пропорция 1 : 500,000 той спира развитието на опасните стафилококи, които причиняват инфекциите на раните.

Големите резултати се получават в време на войната — беше вече 1940 год. Налагаше се час по-скоро да започне масовото индустриално производство на това чудотворно лекарство. По споразумение между британското и американското правителства, производството трябва да започне в Съед. щати, където само за няколко месеца се построява огромен пеницилинов завод с всички най-модерни инсталации и съоръжения.

А след това? След това... след това нито един войник от армиите на обединените народи не умря от инфекция, нито пък е имал някога гноясали рани, защото всеки в санитарното пакетче си носеше таблетките от кафявия прах.

Едва след свършването на войната у нас става известно това постижение на медицината. Наши учени напреднаха силите си и за чест на нашия народ те добиха български пеницилин.

В българския пеницилинов завод*

Любопитни да видим как се добива това чудо на медицинската наука пристъпваме с изострено до крайна степен любопитство в лабораторията на д-р Тошков в Института за

народно здраве, където още от 1945 година са започнали опитите за добиването на пеницилин.

Сред множество грамадни реторти, епруветки, стъкленици и шишета младият изследовател ни посреща с приятна предразполагаща усмивка.

— Много е рано да се пише за нашия пеницилин. Ние сме още в стадий на лабораторно проучване и приготвяне — заявява скромно д-р Тошков, но скоро се съгласява и ни дава обяснения.

Тук в тази малка стая, която едва ли има 5 x 6 м. се добива българския пеницилин, което става по следния начин: на шишков мармалад, ябълки, сливи и др. се насажда пеницилиновата плесен и след това се развядва в специална среда при постоянна температура 23° — 25° С. Пред мен стои разтворен голям металически шкафъ причлен на хладилник и вътре етикетирани са наредени ретортите. Колкото повече дни престоят, толкова плесента става по-гъста и на края заприличава на кафява бледа жълто-зеленикава ковичка, която плува над една кафява течност.

— Ето, това е активния елемент... Или както обикновено му казват — пеницилинът. Тук пеницилиновата киселина е утаена, събира се, преработва се и на края се получава това...

Наистина пред нас на масата имаше наредени няколко обикновени аптекарски шишенца запечатани херметически. Прочетох етикетчето: „Нативен пеницилин“, титри... и пр.

Всичко на пръв поглед много просто, но да се добие... не вярвам да е съвсем лесно.

Научавам, че у нас се добива само нативен, т. е. естествен пеницилин, защото нямаме нито инсталации, нито химикали за преработка и добиване на пречистен.

— За да получим пеницилин в сухо състояние — обяснява ми д-р Тошков — се искат много средства, уреди и материали, каквито не разполагаме. Освен това не е и рентабилно. От 20 литра течен се получава едва 1 гр. пеницилин на прах.

Докторът бърка в един малък хладилник и от там вади три различни шишенца.

— Ето американски, ето руски и ето нашенски. По какво се различават? Американският лукозено опакван, в специални флакончета, руският също така, но не натруфено, а българския е в обикновени аптекарски шишенца с механически затворена запушалка. По съдържание, обаче, няма никаква разлика. Дори нашият има предимството, че е винаги пресен, докато другите пътуват с седмици, докато дойдат.

Запитвам за резултатите получени от лекуването с наш пеницилин. Отлични. Нещо повече — блестящи! Д-р Тошков разтвора един доклад на Работническата болница. 26 случая с изключително тежко поло-

Български пеницилин

ЧЕРВЕНОКРЪСТЦИ НА БОРБА ЗА ПРОГРЕС И МИР

(Спомени за един конгрес на БМЧК преди 9 септември)

Тежко беше в годините на фашизма у нас да бъдеш червенкръстец и да водиш борба за прогрес и мир. Но традициите на Червения кръст и високо хуманитарните му задачи възпитаваха и вдъхновяваха не малко младежи самоотвержено, честно и смело да поддържат факела на прогрес и мир, независимо от усилната на продажни, църковно-милитаристични и фашизирани ръководители и ръководства да превърнат Червения кръст в монархо-фашистка организация. За Червения кръст аз научих, узнах и разбрах през 1928 година, когато сред развалени и пушеците на земята в Чирпанско — Пловдивско, пристигнаха колите и отрядите с знака на Червения кръст. Запомних, че захарта, брашното, дрехите, ориса са пратени от Червения кръст в Полша, Югославия, Франция, Китай, Америка.

По късно — вече в училището — от Червения кръст ежегодно получавахме играчки, изработени от децата — червенкръстчета от Франция, Америка, Полша и др. Тия факти оставиха нещо хубаво, красиво, благородно в паметта и съзнанието ми за Червения кръст.

Към 1936-37 години, обаче, се случи нещо друго. В трета мъжка образцова гимназия в София, където бях ученик, се възстанови червенкръстното дружество. Но като че ли тук се правеха усилия да се създаде някакъв друг Червен кръст, а не като този, който ние познаваме. Както ръково-

жение. Всичките са оздравели. Дори има един типичен: прегазен от трамвая мъж. Крайниците раздробени. Инфекция — гной. Правят хирургични дренажи, не помагат. Имат вече намерение да ампутират крайника. Той и без това е със строгости кости. Но се намесва чудотворецът — пеницилин. Само за 3 дни раните са напълно очистени. Никаква гной, костите също. Лекарите правят операция, събират костите, гипсират и крайника на човека е спасен.

— Пеницилинът ще има много голямо приложение при даване първа помощ на пострадали с открити и изложени на заразяване и инфекционни рани. В такъв случай ролата му ще бъде превантивна. Но той ще улесни и по-нататъшната работа на лекаря.

Пред този кафяв спасител на страдащото човечество се разкриват огромни перспективи за приложение. Българският пеницилин се прилага с голям успех не само в болницата на Червен кръст, но така също и в кожно-венерическата клиника на Александровската болница.

— Постоянно пристигат писма от различни частни и държавни болници да им изпратим флакони. Производството е много малко и е смешно да се мисли, че по този начин ще можем да задоволим нуждите на нашия народ. Трябва да се построи час по-скоро пеницилинов завод, такъв какъвто почти вече е построен в Чехия. Тогава няма да имаме нужда от чуждестранния. Нашият ще бъде по-хубав, по-пресен и в достатъчни количества.

Разделяме с симпатичния „фабрикант“ на българския пеницилин с пожелание в скоро бъдеще да видим осъществена най-голямата му мечта — построен български пеницилинов завод.

дителят-учител, така и председателят-ученик упорито се мъчеха да всякажд у нас — членове вместо загриженост и любов към пострадалите хора и народи — ужраза и ненавист. Вместо идеята за мир, за разбирателство между народите, идеята за подготовка на война. На нас започнаха да ни четат реферати за „благородните“ и „неблагородните“ нации и народи, за „висшата“ германска раса и за „нисшата“ славянска раса, за вечните български врагове — сърбите и най-добрите ни приятели — немците, Хитлер. Създаваха култ към царя, към Хитлер, към Франкова Испания, към настъпващата война, и ненавист към свободолюбивите народи, към мира и най-вече към великия Съветски съюз.

Този антинародна линия на възпитание намери смел отпор сред нас болшинството от членовете на дружеството ни. И у нас загрижеността за живота, за мира за независимостта и свободата на народа ни беше от жизнено значение. Дружеството се раздели на две: шовинистично-фашистки настроено ръководство с част от членовете, от една страна, а от друга — демократично, прогресивно-антифашистки настроени членове.

Животът в дружеството ни течеше при постоянни конфликти и разпри, при подкрепа от училищни власти на фашизирани елементи.

За конгреса 1936/37 година в Плевен, дружеството избра двама делегати: единият прогресивен младеж-ученик, другият — легионер.

В Плевен — на конгреса — нашият делегат намира подкрепа и съчувствие от делегатката на III девическа гимназия и заедно, с цената и риска да изхвърнат от ученическата скамейка, високо от балкона на конгресната зала, един след друг смело, с младежки жар и увереност отправят зов:

„Драги червенкръстци! Хитлерска Германия се надига на война срещу народите в Европа. Нашата независимост и свобода също са застрашени. Идете на нашата червенкръстска организация за мир и международно сътрудничество и интересите на нашата родина ни задължават от тук да заявим: Зовем честната патриотична младеж да се противопоставим на войната. Жертвите трябва да се предотвратят. Свободата и независимостта на нашия народ трябва да се защитят . . .

Делегатката на III девическа гимназия, обаче, бива прекъсната и свалена от трибуната. Тогава взема думата нашият делегат.

„Аз поддържам делегатката на III девическа гимназия . . . но още не изказал се той бива сваден от трибуната сред злостните викове на фашистите.

Конгресът количествено и аритметично завърши в полза на поклонниците на войната, на Хитлеровата експанзия и великобългарски шовинизъм. Но победата беше наша защото се чу гласа на правдата, за великата идея за мир, за свобода, за независимост на нашия и на другите народи.

Люб. Василев

Платформът на тези спомени, впоследствие политически творение, е бил делегат на конгреса в Плевен.

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВА ЕЛЕКТРОНИЯ МИКРОСКОП

Да се види един предмет означава да се възприемат лъчите, които се отразяват (респ. излъчват) от него. Много малките предмети не могат да бъдат видени с невъоръжено око. Тогава на преден план изтъква нуждата от микроскоп. Изнамерен преди няколко столетия, усъвършенстван непрекъснато от тогава насам микроскопът се е превърнал в един от незаменимите уреди за разкриване тайните на природата и е имал огромна роля в редица крупни открития.

Независимо от изключително значение, което понастоящем е придобил във всекидневната практика в редица научни отрасли и по-специално за биологията, медицината и пр., микроскопът крие един съществен недостатък, именно че с него са осъществими увеличението до известна граница. Извън последната същият не е в състояние да ни окаже никаква помощ. Я известно е, че в тези микроскопични области също съществуват много интересни и извънредно важни явления, които се нуждаят от разкриване или по-обстойно проучване.

На какво се дължи невъзможността за по-голямо увеличение?

Да се направят видими телата означава, както вече казахме, че да бъдат облъчени с лъчи, които при отражението си попадат в нашия зрелен апарат. При телцата с твърде малки размери тези лъчи се разсейват и затова е необходимо те да бъдат събирани с помощта на специална система от увеличителни стъкла. Това е от голямо значение, за повишаване увеличителната способност на микроскопа. Ял съществува и един фактор, който за много малките телца придобива рещително значение. Думата ни е за дължината на вълната на самите лъчи, използвани за облъчване на микро-частичките. Това е видната светлина с дължина на вълната няколко хиляди части от сантиметъра. Ако обектите, които искаме да наблюдаваме са по-малки от този размер или дори съизме-

рими с дължината на вълната, тогава не е възможно да се осъществи отражение на светлината и следователно за тях не може да се получи никакън образ. И тъй, причината за ограничените увеличителни възможности на микроскопа е не толкова в невъзможността за по-голямо усъвършенстване на лещите, а съвместно на самата светлина т. е. тя е не толкова техническа, колкото обективна.

Съществува ли излез от това положение?

Хората на науката не могат да понесат ограниченията. Те влагат своите разбириания и знания, за да преодолее препятствията, които изникват пред тях. Впрочем, не е нужно да сме специалисти, за да се досетим и предложим да се използват лъчи с по-малка дължина на вълната и по този начин да се преодолее затруднението, произтичащо от тази страна. И действително, тъйко по този път се насочиха изследванията и в резултат на усилената работа беше постигнато да се построи микроскоп, който, вместо обикновенно използвава ултра виолетови лъчи

с по-малка дължина на вълната. С това положението беше подобро, но не и радикално изменено. Чувствително увеличение би се получило, ако можеха да се използват лъчи с много по-малка дължина на вълната. Такива са рентгеновите лъчи, които лесно проникват през човешкото тяло и се използват много успешно за подобна цел в медицината. За съжаление обаче, тези лъчи не проявяват нито едно от ония свойства, които са характерни за видимата светлина и които са използват в микроскопа. Рентгеновите лъчи нито се пречупват, нито отразяват, нито пък могат да бъдат събирани с помощта на оптически лещи. Всичко това не само прави невъзможно тяхното използване, но и дълго време след откриването им поставяше физиките в недоумение относно природата на тези лъчи. Впоследствие беше постигнато доказателство за тяхната пълна прилика с видимите лъчи по един много оригинален начин, заключаващ се в това, че ако се пропуснат първите през кристали дават същите явления, каквито светлината при преминаването ѝ през съвсем тесни отвори.

Сравнително доста по-късно беше постигнато доказателството, че почти същото нещо се случва и с електроните — съставни частички на атомите. При преминаването им през кристали те се отнасят също както и рентгеновите лъчи, т. е. като вълново лъчение. При това тяхната дължина на вълната е извънредно малка (както този на рентгеновите лъчи) и може да се променя, като се изменя скоростта на движението на електроните. Това именно дава първата идея за конструиране на нов вид микроскоп, при който вместо обикновенно светлина ще бъдат използвани електроните. Това именно е електронния микроскоп. За да се осъществи това се използвава благоприятно обстоятелство, че електроните се влияят от електрични и магнитни полета, които могат

да бъдат употребени като увеличителни стъкла, т. е. така пригодени, че да играят ролята на такива

Построеният на този принцип микроскоп дава едно увеличение хиляди и десетки хиляди пъти по-голямо от онова на обикновения микроскоп. Това разширява напълно най-поверно възможностите в тази област и още от сега дава забележителни резултати. Така например, по този начин е било потвърдено съществуването на така наречените вируси, което до скоро е било само една правдоподобна хипотеза за обяснение причинителите на редица заболявания в растителния и животинския свят. С електронния микро-

скоп беше постигнато да се направят видими очертанията на някои по-едри органически молекули. Разбира се, че това не става направо, тъй като електронните лъчи не са видими, а посредством специални фотографически плаки.

Такива електронни свръх-микроскопи за сега има няколко десетки в цял свят, именно в Германия, Съветския съюз, Франция, Съединените Щати и Англия.

Постоящем към електронния микроскоп са прибавени и нови усъвършенствувания, както по отношение на увеличението, тъй и при създаване възможност за пространствено (стереометрично)

фотографиране и дори за филмиране на микроскопичните процеси, което още повече разширява областта на приложение на новия уред. Напоследък се съобщава, че в Франция се правят опити за използване на протоните — другите съставни частички на атомите, с помощта на които се очаква да се получат увеличението до един милион пъти. Набелязват се и редица нови приложения и усъвършенствувания на новите уреди, което разкрива необикновени перспективи за изследванията в тази област, които току-що започват.

А. Поликарпов

НЕДОВОЛЕН

ЗАЩО ЛИ ЛЮБОМИР СЕ МРЪЩИ?
ЗАЩО СЪРДИТ СЕ ВРЪЩА ВКЪЩИ?
ТАКА БЛЕСТИ В НЕБЕТО СЛЪНЧО!
ТАКА Е ВЕСЕЛО НАВЪНКА!
НО ЛЮБОМИР, НАВЕЛ ГЛАВА,
СЪВСЕМ НЕ ВИЖДА ПРОЛЕТТА.
НА ГЛАС САМИЧЪК СИ ГОВОРИ
И С НЯКОГО ЗА НЕЩО СПОРИ:

— ЗАЩО И КАКА, И ИВАН,
И БАТЕ МИТКО ДА СА ТАМ,
А САМО МЕНЕ ДА НЕ ПУЩАТ!
САМО АЗ ДА СЪМ СИ ВКЪЩИ!
МАЛЪК СЪМ БИЛ! НЕ Е ПРАВО!
МОИТЕ РЪЦЕ СА ЗДРАВИ.
ВСИЧКО МОГА! ВСИЧКО ЗНАМ! —
НИЩО ЧЕ НЕ СЪМ ГОЛЯМ!
ПЪРВА ПОМОЩ ДАВАМ БЪРЗО!
МОГА РАНИ ДА ПРЕВРЪЗВАМ!
А ПЪК ПО УСПЕХ В КЛАС —
ПАК НАЙ-ПЪРВИЯ СЪМ АЗ. . .
А ТЕ КАК МИ СЕ ИЗСМЯХА!
ДАЛИ КРИВО МЕ РАЗБРАХА?

НИЩО, АЗ СЕГА ШЕ УЧА!
ЩЕ СЕ ТРУДА ДА СПОЛУЧА
И ШЕ ВИДИМ ПО-ЛОДИР
МАЛЪК ЛИ Е ЛЮБОМИР?

КАК ВИЙ МИСЛИТЕ, ДЕЦА,
ДАЛИ В НЯКАКВА ИГРА
НЕ ПРИЕХА ЛЮБОМИР
ТА ТАКА СЕ Е НЕРВИРАЛ?

ЛЪЖЕТЕ СЕ. ДРУГО НЕЩО
ИСКА ЛЮБОМИР ГОРЕШО.
ИСКА МНОГО ЛЮБОМИР
ДА Е В РОССТРОЙ БРИГАДИР! . . .

АЛА, ЗНАЕТЕ . . . БЕДА —
В ПЪРВИ КЛАС Е ЗАСЕГА!

МОЛЯ НЕКА ДА НЕ ПЛАЧЕ
НАШЕТО ДОБРО ЮНАЧЕ!
И ДО НЕГО ИДВА РЕД —
НО . . . ДА УЧИ ПО-НАПРЕД!

К. В.

МАЛКА ЧЕРВЕНОКРЪСТКА

Червен кръст мен ме учи,
както всяко дете:
да съм здрава, чиста, бодра
и да съм с добро сърце.

Рано лягам, рано ставам,
зъбите си мия с прах,
при отворен спя прозорещ,
без от студ да ме е страх.

А водата че е хладна
и сапуна че люти,
аз редовно с тях измивам:
ръце, лице, ушите си дори.

Със уроци пригласени
и със чистичко лице,
с учебници наредени,
училището ме зове.

Това знаят днеска всички:
възрастни и деца,
Тъй хубаво ни учат
червенокръстките правила.

Кети Ст. Папазова
уч. IV отд. — гр. Севлиево

МАЛКА КЪРВЕНКА

Малка песен

Анна Караманова

АКЦИЯТА за подпомагане ромънските деца

Акцията за подпомагане гладуващите ромънски деца е била подета навсякъде в страната с ентузиазъм от клоновете на Български младежки Червен кръст. Във Върховното управление се получили дописки за събрани продукти от: първоначалното училище „Др. Ив. Пайков“ — Берковица, където червенокръстците са събрали сумата 1995 лв., 30 кгр. брашно и много други продукти; първоначалното училище „Иоаким Груев“ — Пловдив, акцията проведена съвместно със „Септемврийче“; също съвместно със „Септемврийче“ акцията е била проведена в основното училище „Отец Паисий“ — гара Горна Оряховица, като са били предадени 4000 лв., 270 купони за хляб и много други продукти; с. Рулица, Луковитско също е провело акцията; с. Сараково, Хасковско е взело дейно участие в акцията; с. Трояново, Ст. Загорско е събрало извън помощите, दिलени от родителите, 40 кгр. брашно, 66 бр. яйца, 250 гр. памук; с. Иглика, Елховско, червенокръстците са събрали хляб, от който направили два човала сухар; с. Долна баня, Ихтиманско, червенокръстците са участвували в общоселската акция и са събрали много продукти; с. Кн. Евдокия, Ново-Загорско, акцията е била проведена съвместно със „Септемврийче“ и били събрали боб, ошав, сланина и др.; с. Кроля, Разградско, събрали 40 кгр. брашно само от червенокръстците; с. Пелевци, Ивайловградско, червенокръстците също провели акцията; с. Малко Търново, Чирпанско, акцията е била проведена съвместно със „Септемврийче“ и били събрали 105 кгр. брашно, 2 л. олио, 2 кгр. мас, 5 кгр. фасул, 3 кгр. леща; с. Извор, Радомирско, съвместно със „Септемврийче“ са били събрали 200 кгр. жито и брашно, 100 яйца и 14 кгр. ошав; с. Сеново, Разградско, събрали 30 кгр. брашно, 30 кгр. боб, 3 кгр. леща, 10 кгр. жито, 1 кгр. сланина, 5 броя дрешки и др.; с. Карбинци, Белградчишко, също е провело акцията; с. Бяла река, Първомайско, събрали 75 кгр. брашно, 12 кгр. болгур, 10 кгр. мърмелад, 2 кгр. сушени плодове;

г. Папукчан, Ст. Загорско, 105 кгр. брашно, 100 бр. яйца и 1000 лв.; с. Кацолово, Беленско, 1700 лв. 127 кгр. жито, 83 кгр. брашно и 65 кгр. боб; с. Боснек, Пернашко, 108 бр. яйца, 12 кгр. картофи, 36 кгр. брашно, 13 кгр. фасул и 2 м. американ; у-ще „Ст. Караджо“, Пловдив, 5700 лв. 12 кгр. боб, 12 кгр. брашно, захар, макарони, ориз, картофи и 67 купони за хляб; с. Козар Белене, Свищовско, акцията също е била проведена успешно; см. галмация, Брезник, 147 кгр. брашно, 36 кгр. фасул и 1500 лв.; с. Казашка река, Варненско, 91 кгр. брашно, 11 кгр. сушени плодове, 5 кгр. свинска мас, 25 бр. яйца, фасул, леща и 710 лв.; с. Липница, Годечко, 10 кгр. жито, 3,5 кгр. боб, 23 кгр. брашно, царевича, яйца и 500 лв.; с. Сушево, Кубратско, 80 кгр. брашно, 16 кгр. боб, 5 кгр. леща, 2 кгр. св. мас и 9 кгр. сушени плодове; с. Бураново, Дупнишко, 195 кгр. брашно, 42 кгр. ръж, 16 кгр. картофи, 3 кгр. сушени плодове и 2 кгр. орехи; с. Иордан Йонково, Добричко, 30 кгр. брашно, 5 кгр. боб и 3 кгр. св. мас; у-ще „Сава Ракоски“ — София, 370 кгр. хранителни продукти, 240 обикновени и 26 „ф. р.“ купони за хляб и 23,6 3 лв.; у-ще „Васил Друмев“ — Пазарджик, 20 кгр. фасул, 10 кгр. картофи, 5 кутин консерви, 3 кгр. ориз, 8 кгр. сушени плодове и 4000 лв.; с. Клементинино също е провело акцията, като са били събрани брашно, боб, картофи, лук, сланина и пр.; с. Янорово, Чирпанско, събрани орехи, яйца, свуп, боб и др.; с. Сараево, Оряховско, акцията е била успешно проведена; с. Балани, Габровско, събрани сушени сливи, боб и др.; у-ще „Неофит Рилски“ — София, събрани и опаковани в колети много продукти; с. Долно Абляново, Русенско, събрани много хранителни продукти и дрешки; с. Д. Панчарево, Н. Загорско, събрани брашно и много други продукти; с. Поваля ржж, Софийско, 103 кгр. жито и 23 кгр. царевича; с. Малево, Хасковско, акцията е била проведена с заключение, поради епидемия. Въпреки това, събрани били 56 кгр. брашно и 9 кгр. болгур; IV прогимназия, Русе, събрани 40 кгр. боб, 12 кгр. брашно, 8 пулвери, 6 възлени блузи, 10 чифта панталони, 6 палта, 16 роклици, 22 парчета бельо, 20 парчета ръкавици, шалчета, кърпи, макари и сумата 15750 лв.; с. Толодово, Харманлийско, 15 кгр. жито, 11,6 кгр. брашно, 9 кгр. болгур и др.; у-ще „Бр. Миладиновци“ — София, събрани купони за 100 кгр. хляб; с. Александрово, Шуменско, 22 броя яйца, 4 кгр. брашно и др.; с. Ръжково Харманлийско, акцията е била успешно проведена; с. Верско, Айтоско, 60 кгр. брашно, 15 кгр. сушени плодове и др.; с. Орешак, Троянско, 115 кгр. сушени плодове, сланина, боб и др.; с. Шърково, Пазарджикско, събрани яйца, ориз, боб и пр.; с. Войводово, Хасков-

ско, акцията е била успешно проведена; с. Гълъбанци, Яболокско, 152 кгр. брашно, 8 кгр. сланина и 10 кгр. лук; с. Раззагорско, Шуменско, 25 кгр. брашно, 45 кгр. жито и 14 кгр. царевича; у-ще „Арх. Занови“ — Радомир, акцията проведена много успешно; с. Криводол, Ломско, 50 кгр. боб, 47 кгр. брашно и 10 кгр. лук; с. Осиково, Поповско, 24 кгр. брашно, 100 кгр. жито, 40 кгр. боб; с. Вонеща вода, Търновско, събрани 17 кгр. най-различни продукти; с. Мариши, Хасковско, 24 кгр. брашно, 4 кгр. фиде, захар, свуп, яйца, 2,017 лв. и др.; у-ще „К. Хрстови“ — Ст. Загора, червенокръстите са се отказали от 527 кифли за сутринна закуска; с. Бисоляре, Плевенско, акцията е проведена успешно; с. Чешнегаро, Асеновградско, акцията проведена съвместно със „Септемврийче“. Събрани 65 кгр. брашно, 10 кгр. сланина, 19 кгр. боб, 2 кгр. олио, 2,938 лв. и др.; с. Г. Варенца, Михайловградско, 41 кгр. царевича, 77 кгр. пшеница и др.; с. Сивно върло, Врачанско, акцията проведена успешно съвместно със „Септемврийче“. гр. Калюфер, изработени чорали и терлички; с. Червенец бряг, Дупнишко, акцията проведена успешно; с. Саломодене, В. Търновско, събрани 2,430 лв.; с. В. Левска, Карловско, 47 кгр. брашно, 19 кгр. жито, 52 кгр. орехи, 73 кгр. сушени плодове, 18 кгр. боб и 1,250 лв.; с. Войска, Пловдивско, 40 кгр. брашно, 3 кгр. ориз, сланина и др.; с. Житница, Пловдивско, акцията проведена с голям ентузиазъм и много успешно; с. Мезек, Свиленградско, 60 кгр. брашно, 40 кгр. болгур, 30 кгр. царевича и 5 кгр. олио; с. Омале, Елховско, акцията проведена успешно; с. Радомиряци, Луковитско, 87 кгр. брашно, жито, царевича, сухари и др.; с. Шияково, Никополско, акцията проведена успешно и са били събрани много прдукти; гара Каспичан, събрани много продукти и предадени на местния комитет; с. Саломодене, Търновско, събрана е сума пари; с. Вързулица, Свищовско, 92 кгр. царевича, 63 кгр. боб, 61 кгр. брашно и др.; с. Лераково, Софийско, акцията проведена успешно; с. Кулата, Врачанско, събрани 4,50 лв., 2 ч. чорали и др.; с. Гада, Белослатинско, акцията проведена успешно; с. Котеловци, Ломско, събрани 900 кгр. жито и царевича; с. Негован, Софийско, събрани помощи в пари; с. Коприца, Беленско, 45 кгр. боб, 22 кгр. жито, 13 кгр. царевича и 48 кгр. брашно; с. Кн. Евдокия, Н. Загорско, акцията проведена успешно; с. Бенковски, Пловдивско, събрани много храни и 1,900 лв.; с. Любичево, Омуртазско, събрана сумата 3,125 лв.; гр. Попово, акцията проведена кето всяко дете е донесло по нещо; с. Трояново, Ст. Загорско, 40 кгр. брашно 66 яйца, памук и др.; Смегена търговска галмация, Бургас, акцията проведена успешно.

Отпразнуването на празника на БМЧК. — 1 март

Деня на Миледиан Червен кръст тази година е преминал в цялата страна с подобавяща тържественост. От оповестените във Върховното управление до 20. IV, т. г. отчети в видно, че през игитивната седмица са били изнесени, общо за цялата страна, 764 сказки с заравно проследено съдържание. На 6 места е бил използван за проваганди и кинематограф. В 3 провинциални местини са били дадени статуй и свободни във връзка с празника.

На много места са си послужили още и с плакати, позвати, стеннистници, агит-табла и др. Някъде (Ямбол и

др.) са проведи тържествена манифестация, час по високоговорител, посещения на болници и приюти, като са презели подарък. Након клонове са уредили витрини, изложби са на публични места заравни табла, дали са лонунга за промовения в акцията, уредили са тържествени публични събрания.

За отпразнуването деня на Миледиан Червен кръст са дали съдействието си над 20 други организации, между които: „Септемврийче“ (на 362 места), Р. М. С. (на 54 места), женските д-на (на 38 места), аладринателни общества (на 29 места), Е. М. О. С. (на 27 места), читалища, К. Д. М. С. М. С., Б. С. Д., П. Д. и др.

Организационен отдел

МЛАДЕЖКИ ЧЕРВЕН КРЪСТ

ПО
СВЕТА

ЧЕХОСЛАВИЯ

Чехословашкият младежки Червен кръст избора програма за хранене, според която ще се облагодетелствуват от 20—30% от децата, ползвайки се от подаръка на Канадския младежки Червен кръст. От месец януари до м. март всекидневно от 200.000—300.000 деца получават в продължение на 72 дена по 1/4 литър какао и малко хляб.

Чехословашкия младежки Червен кръст организира за през лятото един лагер в Моравия, където се надява, че ще може да настани известен брой червенокръстци и от чужбина.

БЕЛГИЯ

Младите в помощ на младите

Вследствие апела към младежта, отправен от Белгийският Червен кръст през м. януари 1946 г. на който отговориха с ентузиазъм всички ученици и младежки организации, бяха събрани повече от 2 милиона франка. Дори преди събирането на тая сума, 6 големи камиона напуснаха Белгия с предназначение за три пострадала области в Холандия и покровителствувани от Белгия. Тия шест камиона съдържаха провизии, засилващи лекарства, аптекарски и училищни материали, дрехи, обувки и други.

Малко по-късно един влак от 10 вагона замина за Полша, отнасяйки същите материали, които в по-голямо количество бяха разпределени между децата от 6 големи училища в областта Бялисток.

РОМЪНИЯ

Ромънският Червен кръст, в сътрудничество с правителството, предприе широка помощна дейност в полза на населението от източната и западната части на страната, жертви на сушата.

20,000 деца ще бъдат пренесени в най-облагодетелстваните области на Ромъния, а Ромънският Червен кръст предложи дрехи за 5,000 деца. Други 5,000 деца бяха изхранени през зимата от околните организации на Областното Разпределение на Трансилвания.

Секцията, която се занимава със закрилата на децата, ще поправи 4 изоставени диспансера, от които единия ще изхранва децата от гладните области.

ДАНИЯ

Датският Червен кръст откри един преванториум за туберкулозни в Нови-Сад в Югославия. Тоя диспансер е управляван от 2 датски лекари и до сега персонала беше изключително датски.

В един замък, намиращ се на 50 км. от Копенхаген, Датският Червен кръст организира Дом за оздравяващи бойци и такива от съпротивителното движение, които ще страдат от последиците на войната. През време на престояването им в тоя дом, което трае от 2 до 3 месеца, болните са подложени на лечение за намаляване болките им, за да могат след завръщането в страните си да се върнат отново към нормален живот.

В дома са били лекувани 80—90 болни от различни страни; Франция, Белгия, Великобритания, Холандия, Норвегия, Полша и Дания.

По покана на Датския Червен кръст, една група от 267 деца, избрани от Белгийския Червен кръст са прекарвали в датски семейства. Един влак на Червения кръст ги отведе в Белгия. Няколко дни преди това, 15 специално подбрани младежи отпътуваха за Дания за 3 месечно престояване

ПОЛША

Полският Червен кръст отправи до секретарията на Лигата апел за преванториум и сиропиталище в Долна Силезия, за настаняването на 500 деца, които имат спешна нужда от грижи и помощ.

Националните секции, които биха желали да подкрепят тази помощна акция да изпратят подаръците си в пари или в натура до Полския младежки Червен кръст.

Сирийски червенокръстци на обучение по първа бърза помощ

Организационен живот

Младенкият Червен кръст при уще „Хр. Ботев“ — с. Криводол е провело следната дейност:

1. Провело е три общодружествени събрания.

2. Провело е три настоятелствени събрания.

3. Изпълнило е здравни кониси, които обикналт селото по веднаж на 2 седмици.

4. Отпразнувало е най-тържествено празника на Бъл. мл. Червен кръст, като за целта е изнесено едно устро, една забава, една вечеринка, изнесло е анкетата „Момчето Мирко“

5. Провело е един трудоз полуден.

6. Подпомогнало е 3 свои болни члена с захар, купило е един панталон на един крайно беден член.

7. Подпомогнало е Бъл. Червен кръст с 500 лв.

8. Доставило е лекарства за друшествова аптека.

9. Разполовило е 60 друшествени календари и 6 здравни забави.

Ръководител: *Мара Тодорова*

Тие младите червенкръстци от с. Водича, Варненско работни упорито. На 2. 3. 1947 г. име отпразнуват най-тържествено празника МЧК. Вечерта бе изнесена вечеринка, която беше кратка, но затова пък беше доста добре подготвена и изнесена с успех. Особено впечатление направиха словото на ръководителя на тема „Ролата на МЧК в училищата“ и анкетата „Как тържествения Гого обикна водата много“. При подготовката за празника и при изня-

ването на вечеринката се отличиха младите червенкръстци: Стойна Радева от 3 кл. и Добри Димов от 1 кл. Приходът бе за подпомагане на бедните ни другарчета.

Райна Добрева — III кл.

Празника на младежкия Червен кръст в с. Сираково, Хасковско, уще „Сава Раковски“, бе отпразнуван тържествено. Делата бе безплатна забава.

1. Откриване с песни. 2. Стихотворения и 3. Пиещата „Обавникът затворник“.

Дошлата за значението на Българския младежки Червен кръст, като здравно възпитателен помощник в българското училище се изнесе от учителя-ръководителя Татяна Радева Иванова.

На 21 януари бе изнесена пиесата „Момчето Мирко“, от д-р Н. Манолов.

На 9 март 1947 год. група червенкръстци от с. Горна баня под ръководството на Руска Иванова изнесоха литературна забава с картината „Малкият пушач“ и пиесата „Уроц по чистота“. Масово стеглото се гредяло, особено остана много доволно от добрата игра и изпълнението на малките артисти.

Радулов

От възстановяването на 12 X. 46 г. клон при уще „В. Левски“, гр. Левски, работи дейно като до сега е провёл следните инициативи:

1. Изнесени са 4 реферата.

2. Организирана „Зимна помощ“, като срещу Кюлея са раздадени 1.200 кгр. дърва, дрехи, обувки, играчки и прочий вещи.

3. Червенкръстци суроваката организирано като събраха в полза на дружествовата каса — 4 032 лв.

4. Клонът взе участие със своя оркестър и група членове в посрещане „Нова година“ устроено от местния О. Ф. комитет.

5. Редовно списва съвестенник „Ла служба“.

Ръководител: Н. Пейчева

На 2. III. 1947 г. по случай празника на младежкия Червен кръст, червенкръстците от първон. уще „Неофит Врзавели“ — Ново село, котленско, представиха пиесата „Момчето Мирко“ от д-р Н. Манолов под ръководството на учителята Мина Хр. Далъчичева. Особено се отличиха в играта червенкръстците Величка Желазичева, Мариян Иванова, Гения Петрова, Димитро Копел и др.

Клонът млад Червен кръст при училището редовно прави сионте събрания, в които червенкръстците се учат на здравни напачки, взаимномощ, милосърдие и други добродетели.

Празникът на БМЧК в с. Бостина, Смолянско (възрочен. уще „Св. Кирил в Методи“, мина при гонимата тържествено. Уредна бе забава с хорова концерт, между които и марш на червенкръстците, декламации, полуконцерт за днес, между които и „Дз служба“ и сценките: „Летен“ и „Мал-

Националната конференция на Б.М.Ч.К. 22 и 23 май 1947 год.

Окръжното на Върховното управление

Българският младежки Червен кръст е масова младежка демократична организация. Широките демократични основи, на които той е изграден, изискват щото и неговите ръководни органи да се роиба на широко проявен демократизъм. Преди 9. IX. това беше невъзможно. Ръководните органи на БМЧК бяха оръдия на монархо-фашистките клонки и бяха назначавани от тях.

Като необходимо условие се налага да се направят един преглед в национален мащаб на миналата и настояща дейност на БМЧК и да се поставят задачи за в бъдеще. Да се избере по демократичен път и най-висшата организационна инстанция — Централното ръководство на БМЧК.

Поради това временното В. У. на БМЧК реши да свика на 22 и 23 май т. г. в София Национална конференция на БМЧК.

Конференцията ще има следния дневен ред:

1. Доклад за миналата, настоящата и бъдещата дейност на съюза. 2. Отчет за периода от 9. IX. 1944 г. до 31. XII. 1946 г. 3. Разискване по доклада и отчета. 4. Приемане на устава. 5. Избор на Върховно управление. 6. Приемане решенията на конференцията. За подготовянето и провеждането на конференцията В. У. на БМЧК нарежда:

1. Всеки клон на БМЧК избира свои делегати. На клон от

400 члена или на част от 400 се избира един делегат. 2. Всяка околия изпраща 1 делегат учител-ръководител от основните училища, който се избира на областна конференция. 3. Всяка област изпраща по 5 делегата учител-ръководители от средношколските клонове. 4. Делегати по право на нац. конференция на БМЧК ще бъдат всички членове на В. У. на БМЧК, председателите и организационните секретари на областните управления. 5. От 1. до 10. май да се проведат клонови събрания, на които да се отчете досегашната дейност на клон и да се избере делегат за нац. конференция. 6. Да осигурим редовното провеждане на конференцията налага се, всички клонове да се издължат незабавно за членския внос, отпразнуването на празника и получените материали от В. У. на БМЧК. 7. Делегатите ученици да носят удостоверение заверено от директора, от които да се вкогда броя на членовете на клон, чийто делегат е ученика. 8. Делегатите учител-ръководители да носят удостоверение за делегатство, заверено от председателя и орг. секретар на Обл. упр. на БМЧК.

Всички червенкръстци и червенкръстци да се включат на активна работа за достойно посрещане на първата национална конференция на БМЧК.

ните защитници", които се изнесоха много добре. Преди забавата изнесоха слово за значението и дейността на младежите Червен кръст във време на война, болести и др. бедности. Накрая забавата завърши с народни хора.

Празника остави следи в душите на седмичите и всека година ще го очакват с голям интерес и настроение.

На 1 март по случай патронния празник на младежите Червен кръст клонът при основното училище с. Лозен, Свиленградско, изнесе литературно-музикална вечер с песната "Момчето Мирво".

За големото дело на Български младежки Червен кръст говори ръководителя Т. Невелчев. Същата нощ се изнесе в с. Белик, Харманлийско. Получи се чист приход 6,000 лв., които при се дадоха за закупуване шаф за забавките от замърсаване продуктите на трапезариите, който ще струва 30,000 лв.

С тоя благороден жест, наските червенкръстци доказават, че са носители на истината на висока човечност и изпълняват една от най-важните си задачи — народното здравеопазване.

Ръководител: **Т. Невелчев**

Младежи Червен кръст при II мъжка гимназия "Христо Смирненски" в гр. Плевен възстанови дейността си на 20. X. 1946 г. Гимназията е смесена. Числува 280 ученици и ученици, всички емоции. Червенкръстците по групи на класове направиха посещения на военната болница, детски домове и старопалатото в града с подхождани прегледи и малки подаръци. През агитационната седмица на Българския Червен кръст изнесоха радиосво по градския високоговорител, специален час пред своите другари в гимназията, един стеникът за пропандандирани идеите на д-вото, а също така и задържаха нови клонове. За димитриевите момиче събраха 24 пакета продукти по 3 кг., а сумата 2,000 лева, които подариха за бедните граждани на 9-ия квартал в града. Клонът е имал 8 провектори и 2 организационни събрания. Прочетени им са следните реферати: "Народната република: Цели и задачи на Мл. Червен кръст"; Защо аз трябва да служа; Нашата помощ; Лична хигиена; Обществена хигиена; Кои са заразителните болести; Идеята на българската републиканска младеж.

През агитационната седмица на Мл. Червен кръст, червенкръстците изнесоха

радиосво по градския високоговорител, един стеникът за пропандандирани идеите на д-вото, а също така и задържаха нови клонове. За димитриевите момиче събраха 24 пакета продукти по 3 кг., а сумата 2,000 лева, които подариха за бедните граждани на 9-ия квартал в града. Клонът е имал 8 провектори и 2 организационни събрания. Прочетени им са следните реферати: "Народната република: Цели и задачи на Мл. Червен кръст"; Защо аз трябва да служа; Нашата помощ; Лична хигиена; Обществена хигиена; Кои са заразителните болести; Идеята на българската републиканска младеж.

Клонът организира курс за първа помощ, посещаван от 35 младежи, и курс за майчинство и детство за учениците от 7-те класове. Курсовете серъководат от училищния лекар Д-р Михайлов.

Ръководителя: **Р. Велова**

На 9 март 1947 год. в гр. Пловдив по почин на Общ. управление на М.Ч.К. се състои в салеа на кино-театър "Балкан" тържествено утро по случая 25 г. от основаването на БМЧК.

Тържеството беше открито от художествени колективи на V смесена гимназия, след което се поднесоха приветствия.

От името на Червен кръст — клон Пловдив, беше поднесено приветствие от председателя г-н Тодор Полков. Той наректо отчерта големата роля на МЧК, като наблюдава особено много на стъпките пред нас задачи.

Руслан Левин поздравя от името на КИДМ, като подчерта, че със само стопанска мощна България ще се осигури по-доволен и пощастлив живот на българската младеж. Младежите червенкръстци трябва също да се включат в общонаемните акции, за процъфтяване на нашата народна република.

След поднасянето на приветствията се пристъпи към същественията част на тържеството. Подпредседателя при О. У. — Цветан Нитолов изнесе доклад за дейността на БМЧК през своето четвъртгодишно съществуване.

Накрая се подчертаха инициативата на 25 младежи червенкръстци, които се награждават с значки от О. У. за проявена дейност. Я клонът при основно училище "Стефан Каранджа" за 100% масовизация и за отлична съвместна работа със "Септемвричиче", се награждава с цялото течение на списание "Аз служа".

Тържеството завърши с променителен на филм.

Обявена е за ударник по случай 1 май 1847 г. в II дев. гимназия — София д-р Кръстья Панайотова. Д-р К. Панайотова е ръководителя на МЧК при гимназията и първа е провела и завършила курс за първа и бърза помощ.

Акцията за чистотата

Насяждана из страната младежите червенкръстци са взели най-важно участие в провеждането на седмицата на чистотата. На всички клонове, обаче, са уведомили Върх. управление на Б. М. Ч. К. за провеждането на акцията. Съобщенията имаме от следните клонове:

Гр. Пловдив — почистване са били училищните помещения и училищните дворове. Разкопани са били детските и други градини и са били засели. Извършено е било обпоаване на дърветата, като са били почистени от изгнилите клони. Проведено е било почистване и унищожаване на гъсеничните гнезда.

с. Любичево, Омуртагско. — под ръководството на учител-ръководителя Я. Маринова почистване са били улиците, площадите, градините и др. Проведено е било унищожаване на гъсеничните гнезда.

с. Бевковски, Пловдивско. — дворовете, къщите, плевните и оборите са били идеално почиствани под ръководството на у-л-ръководителя Т. Йончева. Плевниците с гъсенични гнезда са били изгорени.

с. Ки. Бадяния, И-Загорско. — устроени са били няколко бригади за почистване селското, улиците, нивите от камъни и дърветата от гъсенични гнезда.

с. Версово, Лйтоско. — Обходено е цялото село и са почиствани къщите, оборите и дърветата от гъсеници.

За пролетната всенародна акция по чистотата младежите червенкръстци от смесена гимназия — Бургас, направиха следното: беседа за чистотата. На групи обходиха определените им квартали и почиства дърветата от гъсеници, а друга част групи почистваха улици. Почистен бе и двора на гимназията — стаяте и прозорците. Акцията беше проведена съвместно с училището и ЕМОС. Резултатите бяха отлични.

Ръководителя: **Ив. п. Тодоров**

с. Биволаре, Плевенско, бригадир на местната селска бригада са всички ученици-червенкръстци.

Те вземат най-дейно участие при изпълнението на местния двугодишен план.

Заедно с местната бригада извършиха следната работа:

1. Подсидиха край селото акациевни дърветата.
2. Препокриха акациевни разсадници.
3. Почистиха от гъсеници овошните дървета в училищната градина и в градините на някои стопани.
4. Учениците-червенкръстци почистваха най-старателно класните стени, разсадовете и посадиха цветя и лувя в училищната градина.

Учениците-червенкръстци ще продължават да вземат участие в изпълнението на двугодишния стопански план.

Учител-ръководителя: **И. Герданова**

Всеки червенкръстец — абонает на сп. "Аз служа".

Годишен абонамент 300 лв.

Манифестацията на старозагорските червенкръстци по случай 1 март — празника на БМЧК.

БЪЛГАРСКИ МЛАДЕНКИ ЧЕРВЕН КРЪСТ ДОСТАВЯ:

1. **Млад юнак — здравеняк** — здравни стихове и поеми за деца и юноши от Ас. Босев, цена 100 лв.
  2. **Момчето Мирко** — пиеса в 3 действия от Д-р Н. Манолов, цена 40 лв. — изчерпана
  3. **Аз служа** — детска пиеса в 1 картина от К. Воденичарова — 20 лв.
  4. **Как изързелиният Гого** обикна водата много — пиеса в 1 картина от К. Воденичарова, цена 20 лв.
  5. **Лагери** — живи картини — безплатно.
  6. **Марш на червенкръстците** — 15 лв.
  7. **Кръгъл курс по майчинство и детство** — 15 лв.
  8. **Ръководство за работа при децата** — от Славка Младенова — 20 лв.
  9. **Тезиси за курсовете по първа и бърза помощ** — безплатно.
  10. **Ръководство за санитарна подготовка на червенкръстеца** — 180 лв.
- Книгите могат да се набавят от Б. М. Ч. К., бул. „Дондуков“ 63, чекова сметка 4.000 —

Червенкръстци, набавете си

„Ръководство за санитарно обучение на червенкръстеца“

Съставители: Д-р Пасков и Д-р К. Ненков

Ръководството е съобразно с най-новите постижения в тази област и е най-доброто помагало за курсове за първа и бърза помощ, санитарни групи, селски и промишлени санитарни и др. Над 80 обяснителни рисунки.

Цена 180 лева. При доставка на повече от три екземпляра — 160 лева.

Издание на Български младежки Червен кръст — София

СЪДЪРЖАНИЕ

Първата национална конференция — Д-р Г. Ангелов; Международни конвенции за защита на жертвите от войната; За дисциплината в нашата организация; Заразнооплазването в С.С.С.Р.; Кой изчисти двора — Е. Райкова; Как се произвежда българския пеницилин — репортаж — Бор. Борисов; Червенкръстци на борба за прогрес и мир — Л. Василев; Какво представлява електрония микроскоп — А. Полихаров; Недоволен — К. В.; Малка червенкръстка — К. Палазова; Акцията за ромънските деца; Празникът на Б.М.Ч.К.; Младежки Червен кръст по света; Организационен живот;

Редактор АЛЕКО ГОЛЕМАНОВ — Художник КАРАНДАШ — Редактор на детските

страници К. ВОДЕНИЧАРОВА

Адрес: Бул. Дондуков 63, тел. 2-6618, чек. сметка 4000

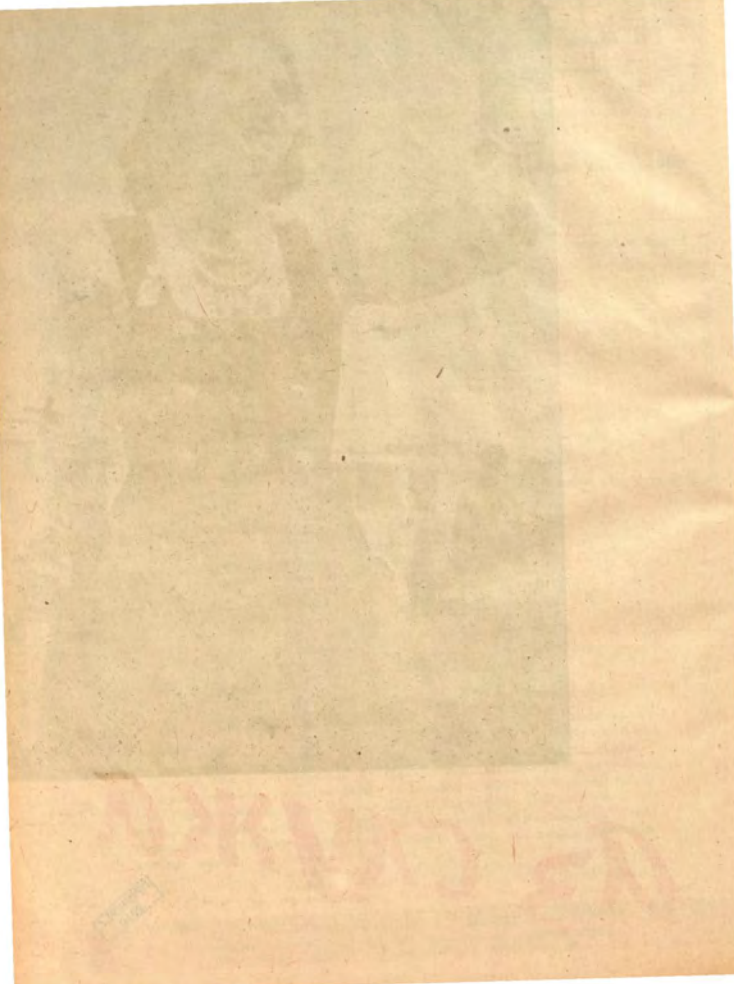
Книга гета се отпечата в печатница „НИВА“, ул. Цар Симеон, 120

АЗ СЛУЖБА

ПРОВЕРКА
2010

КНИГА ШЕСТА — 1947 Г.

Първата национална конференция на БЪЛГАРСКИ МЛАДЕЖКИ ЧЕРВЕН КРЪСТ

ТЪРЖЕСТВЕНО ОТКРИВАНЕ

Първата национална конференция на Български младежки Червен кръст се откри на 22 май 1947 год. в салона на Военния клуб. Още в 8.30 часа Военния клуб, един от най-големите салони в Столицата, се изпълни с делегати. Те търпеливо очакват започването на конференцията. Много от тях са пристигнали късно през нощта, посрещнати от специалните постове, които Столичния червенокръстки съвет бе уредил на двете големи софийски гари — Централната и Подуене. Сега делегатите, отпочинали, оживено беседват помежду си или пък подреждат бележниците си, на които ще водят записки от конференцията. След 9 часа, пристигат представителите на Български Червен кръст, на министерствата и на масовите организации.

Драги гости, скъпи учители и ръководители, драги делегати червенокръстци, за пръв път в своето 25-годишно съществуване Младежкия Червен кръст свиква национална конференция, за да се изкажете по всички онези проблеми, по всички онези задачи, които се поставят пред организацията, за да се изкажете по своето бъдеще ръководство, да дадете директивни и указания, да можете по един напълно демократичен начин да обсъдите миналото и бъдещето на своята организация. В миналото са били свиквани единични областни конференции, които са имали повече параден, повече показан но не и делови характер. Управ-

Тържественото откриване става с „Шуми Марица“, славянския химн и химна на Български младежки Червен кръст, изпълнени от Художествения колектив при Върховното управление. Изпълнена бе и кратка програма от народни български и съветски песни. Червенокръстецът от София Ив. Ягличев декламира стихотворението „Аз служа“. Представен бе и художествения монтаж „Бригадирска почивка“, изпълнен от софийски червенокръстци.

Председателят на Върховното управление д-р Георги Ангелов произнесе кратко слово, в което между другото каза:

Миналото на Младежкия Червен кръст никога не е било санкционирано от неговите членове, никога членовете не са знаели кой ще бъде в централното ръководство на организацията.

Върховното управление на Младежкия Червен кръст до 9 септември е било назначавано от отделни представители на наши културни учреждения, но никога членската маса на Младежкия Червен кръст не е вземала участие в техния избор, не се е изказвала върху техните качества, никога не е имала възможност да подложи на сериозна критика техните действия, техните положителни и отрицателни страни. Днес ние за пръв път по съвременно демократичен свободен начин ще обсъдим

25-годишното съществуване на Младежния Червен кръст, ще обсъдим неговия последен период, след 9 септември, ще начертаям бъдещите задачи на Младежния Червен кръст. Ще можете по един свободен начин да се изкажете върху временното ръководство на Младежния Червен кръст след 9 септември, ще го разкритикувате смело, открито, на честно и обективно, ще посочите на бъдещето Върховно управление неговите задачи с оглед на общите задачи на българската младеж и българският народ.

В своето 25-годишно съществуване Младежния Червен кръст не един път е измества от неговите основни задачи и цели, не един път Младежния Червен кръст е бил тласкан в една или друга посока и вместо един задачи да се осъществяват, са осъществявани противоположни намерения и задачи. Това се е дължило на неправилното тълкуване на задачите на Червен кръст от страна на неговото ръководство, на невъзможността на членската маса в една такава национална конференция да се изкаже върху целите и задачите на Младежния Червен кръст, върху дейността на неговите ръководители, да може действително правилно да посочи как трябва да се развие взаимопомощта, международната солидарност и т. н.

Опита, който носите вие от провинцията в две и половина годишното съществуване на Младежния Червен кръст след 9 септември е извънредно ценен. Вашата критика ще бъде извънредно ценна, за да можем да осветлим правилно днешните позиции на Младежния Червен кръст, за да можем да осветлим правилно местото на Младежния Червен кръст вред другите младежки организации.

Откривайки нашата първа национална конференция аз пожелавам успех в нейната работа. Пожелавам творчески обективни изказвания, пожелавам трезвости, които да легнат в основата на нашата бъдеща работа.

Поздравителните речи

Първ поздрав националната конференция председателят на Българския Червен кръст д-р Любен Рачев. В речта си той каза:

След това бе предложен почетен президиум: Васил Коларов, временен председател на Народната република; Георги Димитров, министър-председател на България; Цола Драгойчева, главен секретар на Националния комитет на Отечествения фронт, Жорж Милсом, директор на младежкото бюро при Лигата на Червените кръстовете в Женева, Миле Мандич, председател на Югославския младежки Червен кръст, д-р Рачо Ангелов, министър на народното здраве; д-р Минчо Нейчев, министър на народното просвещение, Здравко Митовски, министър на социалната политика, д-р Любен Рачев председател на Българския Червен кръст, Живко Живков, председател на ЦКДМ.

Предложен бе и делови президиум в състав: д-р Любен Рачев, председател на БЧК, д-р Георги Ангелов, председател на БМЧК, Г. Господинов, директор на БЧК, Александър Димитров от ЦКДМ, Ленко Антонов, организационен секретар на БМЧК, Алеко Големанов, редактор на сп. „Аз служа“, Нешо Пейчев, Ив. Арнаудов, член на Върховното управление на БМЧК, Лиляна Далева, Никола Узунов — с. Каменик, Разградско, Златка Данкова — у-ка гр. Плевен, Славка Йонкова — Плевен, Стела Цанкова — председателка на областното управление Варна, Йордана Йончева — София, Иванка Чомакова — ученичка София, Васил Атанасов от Пловдив, Любомир Бонев — у-к Св. Врач, Ирина Абаджиева — ученичка, Враца.

И почетния и делови президиум бяха приети единодушно със ставане на крака и продължителни ръкоплескания. Бурни овации бяха направени на любимица вода на българския народ и най-голям приятел на младежта Георги Димитров.

Членовете на делови президиум заемат местата си на сцената, украсена с знака на Червения кръст, зеленина и цветя.

„Младежния Червен кръст разгъна след 9 септември своите сили. Той почна да се организира в тежките години на Отечествения война, когато трябваше да се създават, да се организират редица помощни акции, и тогава Младежния Червен кръст се яви на своя пост. Спомнете си за организирането на кръводарителните центрове, за това кой извърши пропагандата за кръводарението в нашата страна и кои бяха първите кръводарители. Това бяха младежките червенокръстци. Не само това, младежите червенокръстци пренасяха тежко ранените бойци, които пристигаха с влакове от фронта.

Нашата червенокръстска младеж е днес на своето място. Тя се включва делово в гражданска работа за осъществяване на двегодишния стопански план. Тя се включва и в изпълнение на плана на старши Червен кръст за изпълнение на неговите задачи на вътрешния и външен фронт. На вътрешния фронт се отертават ясно и определено две основни задачи.

1. Хигиенно просветните задачи, които има да изпълни старши Червен кръст с задружните усилия на Младежния Червен кръст, санитарно здравата просвета, от която се нуждае нашият народ по отношение на майчинството, детството и отглеждане

на децата, хигиенични навики, борба с алкохолизма и т. н. На тази база Младешки Червен кръст има да изиграе огромна роля.

2. Ние трябва да организираме постоянни санитарни лагери. Тук ролята на Младешки Червен кръст, на младешките червенкръстци е да дават бърза и първа помощ и да бъдат винаги готови за защита на своето отечество и в мирновременна обстановка — при бедствия, при наводнения, при пожари, които винаги и всякога могат да се случат в историята на всеки народ. Трябва червенкръстците да бъдат на своя пост. Чрез тези санитарни лагери Младешкия Червен кръст ще изиграе голяма роля.

На външния фронт Български Червен кръст заедно с червенкръстките организации от всички прогресивни страни се стреми да спечели терен за динамичния хуманизъм. Червен кръст няма вече задача само да лекува раните от войната. Ние сме казвали: стига вече войни, Червения кръст би трябвало да си постави задача да резобличава бъдещите подпалвачи на нови войни, да направим войната действително невъзможна. Тази е основната задача, която стои пред нас*.

От Министерството на народното здраве поздравя д-р Н. Манолов:

„Драги червенкръстци от името на ръководителя на нашето здравно дело и голям приятел на младежта и особено на червенкръстката младеж Министър на народното здраве д-р Рачо Ангелов ви поздравявам и ви пожелавам ползотворна творческа дейност.

Струва ми се, че е излишно да се спирам тук на задачите, които вие ще начертаете и които ще има да реализирате, когато се върнете по места. Искам с две думи да ви обърна вниманието върху една подробност.

Вие получавате основни здравни познания, вие се учите на един обществен морал, вие усъществявате една практика, която е гаранция за здравното благополучие на българският народ. Но тези познания и тази практика не ги учете за себе си. Разпространявайте тази здравна просвета сред българското население, за да повдигнете здравната култура на един народ, който съзнателно четвърт век беше хвърлен в културно невежество. Дайте подкрепата си на Министерството на народното здраве за осъществяване на тази голяма задача, а заедно с това дайте и своята пълна подкрепа на Министерството и за осъществяване на втората голяма задача — да осигурим здравето на трудищите се, които гредят новия стопански облик на нашата страна*.

От М-во на социалната политика поздравя конференцията Кръстю Илиев:

„Скъпи младежи червенкръстци, идвам от името на господин министъра на Социалната политика да ви поздравя и пожелава най-ползотворна дейност в настоящата ви първа национална конференция. Същевременно съм натворен да ви уведомя, че министърът и всички служби в министерството от близо и с неотслабващ интерес следят живота на на вашата организация и с най-големи симпатии гледат на вашето дело. Животът извън на съществуване нашето Министерство. И вие и ние главно чрез службите на Дирекция за общест-

вени трини имаме еднакви задачи. Вие с вашата крилат идеализъм, ние с нашия опит и възможности догонваме една и съща цел.

Сега девиз „Аз служа“ трябва да стане неразделна част от българската младеж. „Аз служа“ трябва да бъде ръководния принцип на патриотичния българин. Ние служиме честно и достойно на българския народ.

Нека вашата организация следва заветите на нашите възрожденци, нека се вслушва в мъдрите съвети на великия български син Георги Димитров и тогава никога не ще сгрешим.

От Военното министерство конференцията бе поздравена от полковник Косерков:

„Драги младежи червенкръстци, от името на военния министър и от името на началника на военно-санитарна служба при Министерството на войната Ви поздравявам с добре дошли, като пожелавам творческа и делова работа през време на конференцията. През време на Отечества война не други, а младежите червенкръстци прекарваха безсънни нощи в подкрепителните спирки край гарите, подпомагайки ранените от фронта. Тук е главната задача, която стои пред вас за в бъдеще — именно да създадете една масова дисциплинирана и добре обучена червенкръстка санитарна отбрана на нашето отечество. Пожелавам най-ползотворна работа в вашата предстояща конференция*.

От името на Централния комитет на Демократичната младеж поздравя конференцията Александър Димитров:

„Драги другари червенкръстци и червенкръстски искрено се радвам, че мога във ваше лице да поздравя 200.000-те червенкръстци с тяхната първа свободна национална конференция. Както всички други демократични и прогресивни по своята дейност организации и Български Младешки Червен кръст беше силно ударен по фашизма. 9 септември откри пред цялата българска младеж и заедно с това пред червенкръстката младеж, нови необятни хоризонти за народнополезна, творческа културно-просветна дейност. В едногодишното дело на българската демократична младеж, което така широко се разгъва под ръководството на комитетите на демократичната младеж, ние с искрена радост виждаме в първите редове младите червенкръстци. Това разбира се не хареса на всички в България. Все още се намират у нас хора, които нищо старо не са забравили нищо ново не са научили. В техните безуспешни реста-

враторски опити възраха и тези малко на брой младежи, които поладнеха под лошо антипатриотично влияние, като мислеха, че може да се разедени българските младежи. Отдавна мина времето, когато таква опити получаваша лек успех. На всякъде, където живее, работи, учи и твори младежта, кини пълнокръвен творчески живот. Нас ни редва твърде много факта, че наред с ОСНС, ЕМОС, Септемврийче и комитетите на Демократичната младеж една от най-народополезните организации днес се явява Български младежки Червен кръст, който оставяйки верен на своите високо хуманни принципи, участва в борбата за едно ново и още по-щастливо бъдеще за нашият народ, а от тук за едно щастливо бъдеще за човечеството.

Не може да има съмнение, че първата национална конференция на Младежки Червен кръст ще набележи важни етапи в историята му. Със своите решения за още по-широко разгръщане на така необходимата санитарно-здравна просвета, за още по-тясно сътрудничество и единство с братските организации — ОСНС, ЕМОС и Септемврийче, за възпитание на подрастващото поколение в прогресивен демократичен отечественофронтowski дух, за осъществяване на прогресивните идеали на човечеството. Сърдечно пожелавам творческа делова работа на първата свободна конференция на Български младежки Червен кръст*.

Доклад на председателя на БМЧК д-р Георги Ангелов

ИДЕЙНИ НАСОКИ НА БЪЛГАРСКИ МЛАДЕЖКИ ЧЕРВЕН КРЪСТ И МЯСТОТО МУ ВСРЕД ДРУГИТЕ МЛАДЕЖКИ ОРГАНИЗАЦИИ

Младежки Червен кръст се основа през 1921 год., след първата световна война.

Замислен повече като здравно-просветна, отчасти помощна организация, в рамките и идеите на дружество Червен кръст, той, макар и не така бързо, почва да расте числено и постепено, започва да играе все по-значителна роля сред нашата учаща се младеж, започва да осъществява идеите на взаимопомощ, милосърдие, самаряниство, подготвя своите членове да бъдат на помощ при нещастни случаи, бедствия и война.

Обаче, тези идеи и задачи не бяха разяснявани основно, не се конкретизираха, не се поясняваха правилно причините на обществените събития. Войната например, не се говореше в чий интерес е, кой за какво я води, а членовете на организацията се възпитаваша да бъдат готови да подпомагат и се критичват на помощ на ранените, на нуждаещите се. На младежа червенкръстец не трябваше като че ли да се пояснява, че неговата готовност е не само да лекува раните от подобни обществени бедствия, а и да работи за тяхното предотвратяване. Подобно неправилно тълкуване можем да намерим и на другите основни задачи на организацията, например лекуване на социалните злини. Те не се разглеждаха като последица от обществената структура, и че със слабата, малката и временна помощ на организацията не ще се излекуват обществените злини, а с основно преобразование на обществената структура. Тази откъснатост погречи на организацията да се почувства като необходима, да се приеме от цялата прогресивна младеж като

От името на Върховния съвет на „Септемврийче“ поздравя Евгений Папазов:

„Скъпи другари и другарки червенкръстци, поздравявам ви от името на Върховния съвет на „Септемврийче“.

На всички нас и на целия български народ са известни благородните задачи на Младежки Червен кръст. Всички знаем, че той възпитаваша младежта във взаимопомощ и международна солидарност. Той е, който внедрява в младежите здрав морал и здрав обществено мироглед.

Все пак смятам да отправя един апел към бъдещето ръководство на Младежки Червен кръст, а последното да отправи апел от своя страна към местните организации, за още по-тясно сътрудничество между двете организации и вземане още по-активно участие в работата на „Септемврийче“.

Нека всички излезли утре от този салон след завършване на конференцията, да имат още по-голямото съзнание, че именно „Септемврийче“ и Младежки Червен кръст са организации, които създават утрешните нови граждани на младата ни република, утрешните млади ваши заместници червенкръстци. Нека на всички е ясно, че именно тези две организации са, които възпитават децата в здрав прогресивен отечественофронтowski дух, дух на хуманизъм, в дух на международна солидарност, милосърдие и верска търпимост*.

организация, която може да играе борческа възпитателна роля. Всичко това рече на организацията да се почувства от другите прогресивни младежки организации братска, като сътрудник в борбата им

за цялостно преобразование на живота, в борбата за по-добър живот, за премахване войната, за премахване обществените злини.

Младажа червенокръстед беше възпитаван да бъде в услуга, да подкрепя нашите власти в старинето им да лекуват тези злини без обаче да се разяснява какъв строй има нашата страна и как трябва да се извършат основните преобразования, за да се премахнат изворите на нещастията в обществото.

Липсата на тези правилни разбирания относно принципите на Червения кръст пречеше шото организацията да създаде от своите членове младежи с здрав обществен мироглед и здраво борческо обществено чувство. Младажа червенокръстед, както и цялата организация, останаха чужди на борбите, които водиха реални младежки организации. Младажия Червен кръст остана неподготвен за реална преобразование, които ставаха както в нашите училища, така също и в обществения ни живот. И ако в такава светлина разгледаме резултатите постигнати в миналото, ако направим един по-пълнен анализ, ще трябва с известно съжаление да констатираме слабите резултати. Бързам, обаче, да отбележа, че не могат да се отрекат големите придобивки, които има Младажия Червен кръст в областта на здравно-хигиенната просвета, в създаването на здравни навици сред нашите деца и юноши, развиване на здравно другарство помощно чувство и т. н.

Обаче, да се мисли, че идеала за „добрия човек“, за „милосърдния младеж“, откъснат от многобройните и вседневни проблеми на живота, може да бъде достъпчен, е погрешно. Още по-погрешно е да се създават рамки и да се работи за подобен идеал.

В годините след 1935, до към 1941, Младажия Червен кръст прави твърде големи завоевания по отношение на своята масовост в нашите училища. Това се дължи на специалните наредби на Министерството на народната просвета и поради това, че свободното изграждане на младежки организации, беше забранено. Обаче и тогава, в този именно период, когато организацията имаше възможност, обхващала почти цялата наша учаща се младеж да работи за нейното правилно обществено възпитание, тя не може да стори това. Организацията и тогава си остана на същите обществени позиции, каквито имаше при нейното основаване, макар че в този период тя имаше близо 400,000 членове.

Лесно е тогава да си обясним защо Младажкия Червен кръст се огъна под натиска на „Бранник“ да бъде негов колективен член, лесно е да си обясним защо организацията като Легиона, „Ратник“ и др. навлязиха със своите членове, превземаха ръководствата и в отделни клонове даваха отпечатък на своите идеи, на своите разбирания и предприемаха действия коренно различни от основните разбирания на Червен кръст. Лесно е да си обясним и бързите промени в основните цели и задачи на Младажкия Червен кръст в неговата практика, след включването му в „Бранник“.

Хуманизма, милосърдието, верската и расова търпимост, основните стълбове на организацията, които даваха обаяние и доверие сред обществото, бяха заменени с шовинизма, военнлюбивото, ре-

сова ненавист, каквато беше на практиката организацията „Бранник“.

Преминаването към „Бранник“ не мина без сътресения. Не малко червенокръстци напуснаха организацията, доста клонове дори не желаеха да се съгласят с това включване като колективен член на „Бранник“.

Съпротива действително имаше, но тя не беше масова, тя не беше принципна, тя не беше осмислена. Постепенно организацията изцяло премина в „Бранник“.

Това се получи поради повърхностния обществен мироглед, който се насаждаше в организацията — нездравото и неконкретизирано обществено чувство, което съществуваше сред членовете червенокръстци. Те не можаха да пренаят постъпките на своите ръководители. Младажия червенокръстци не можаха да направят правилна оценка на тогавашната обществена обстановка, не видяха бруталното настъпление на фашизма във всички подразделения на нашата държава, дори и към такава организация, каквато е Червения кръст. Фашизма не се спря пред световно известните задачи на Червения кръст. Нему трябваше младежта сред която да пренесе своите разбирания, той желаеше организацията да служи на него. Тези опити макар и не изпълно, макар частично, успяха. Сигурно мнозина от нашите делегати и гости от София, ще си припомнят как в първите дни след 9 септември, в приятелски разговори, обсъждания, понякога споряхме върху тези въпроси, как бавно разбираха своята заблуда, как трудно схващаша, че Младажкия Червен кръст, не може да се покрие с „Бранник“, че двете организации са коренно противоположни. Може би в единични още се крие това неправилно тълкуване на идните на Младажкия Червен кръст и то може би още им пречи да почувствуват здраво организацията, да разберат и почувствуват всички нови промени, които настъпиха след 9 септември.

Но, казвам, това са единичи и не само „Бранник“ е виновен за това, виновна е самата наша организация, нейните ръководители, които не можаха да конкретизират правилно идеите на Лирн Дюнац, в периода когато се създаваше организацията, не можаха да време и правилно да отчитат промените в обществото, бяха на позиции чужди за прогресивни преобразования, бяха далеч от идеите за истинско и цялостно изменение на обществената структура. Това явление подир събитията, това лошо копиране и формулиране на идеята за милосърдие, за хуманизъм доведе до крайно лошото насочване и конкретизиране на основните идеи на нашата организация.

Смятам, че този бегъл анализ, е крайно необходим за да можем да разберем днешния Младажкия Червен кръст, за да разберем и почувствуваме днешните негови цели и задачи и да видим какво е неговото място сред другите младежки организации.

9 септември направи исторически промени в живота на нашата страна. Тези промени се отразиха както в нещата стопански, политически структура, така също и във всички нейни по-големи или по-малки подразделения. Те не можаха да не се отразят и върху нашата организация, колкото и далече да стоеше тя от основните политико-обществени събития. Ние не можехме да не се съо-

разни с тях. Не можеме да ги отхнем. Не трябва повече организацията да се затваря в черупка, както беше в миналото, да се остави на същите тълкувания на принципите за хуманизъм, взаимопомощ, международна солидарност и т. н.

Тук е необходимо да проследим новата обстановка след 9 септември, да си дадем ясен отговор, за да сложим организацията на правилни идейни основи и така да можем действително да се наложим като желана, любима и необходима за младежката организация.

Първото нещо, което трябва да отчетем е това, че:

Отечествения фронт даде възможност

за очистването на организацията от плесента на „Браник“. О. Ф. даде възможност за демократично изграждане за нашата организация. Даде възможност да се възстановят истинските идейни позиции на организацията. Даде възможност основните цели и задачи на организацията да се конкретизират, да се пречупят и осветлят през прогресивните идеи на Отечествения фронт.

Отечествения фронт даде възможност на организацията да се свърже с останалите младежки организации, да заживее с техните идеи и практика, да се свърже с широките слоеве на нашия народ, да стане действително народна организация.

Организацията не можеше да съществува в този вид в който я заварихме на самия 9 септември. Тя не можеше да бъде в това състояние, което се показва малко след тази историческа дата.

Един пример. — Малко след 9 септември организацията се обърна с апел към софийските червенокръстци да образуват санитарни ядра в помощ на ранените от Отечествения война. Ядрите се 50—60 души младежки бяха и се показваха не само неподготвени за санитарно обслужване, но крайно лошо настроени към събитията, които ставаха. Това лошо наследство не можеше да даде какъвто и да е вид на организацията. Това само показваше колко лошо е работено и колко далеч е отишла организацията от нейните основни задачи.

В този вид организацията не можеше да съществува. — И не трябваше.

Не че отделни младежи не проявяваха доблестно и добро държание, не че те не изпълниха своя дълг. Не за това е думата. Имаше масово проявя-

ване, нямахме здравото червенокръстко и обществено възпитание, нямаше правилното тълкуване на редица настъпили събития. Те бяха далеч от тях, те бяха глухи на всеобщия народен подем. Мнозина, които споменах, останаха дълго време затворени в себе си, живееха с някакви червенокръстко-бранически идеи, смятаха че приемането ни в нея ще им дава възможност да работят против новото ръководство, да работят за възстановяването не на младежкия Червен кръст, а за възстановяването на редица фашизирани понятия за организация.

Тези опити се повиха тук-там, но те бяха постепенно разкривани и младежите навреме предупреждавани.

След 9 септември заживяха свободно редица нелегални дотогава организации, свързани зараво с възмездията, стремежите и борбите на нашия народ за демокрация и свобода, създадоха се и редица нови организации, които новите промени естествено наложиха.

Както всички младежки организации и Младежкия Червен кръст трябваше да заживее с нуждите и борбите на нашия народ, трябваше да започне да преустройва своя организационен и идеен живот.

Участието на младежкия Червен кръст в редица всенародни акции, както в първите дни след 9 септември, така и по-късно, лесно показва, че организацията може и трябва да бъде преустроена и приобщена към широките народни слоеве, към преобразованията, които се осъществяваха в живота.

Като вече подчертах, създадени бяха организациите „Септемврийци“ и ЕМОС, създаде се ЦМК, а по-късно ЦКДМ, като звено и координационен център на политическите, културно-просветните и спортните младежки организации при осъществяване на общите им задачи, произтичащи от програмата на Отечествения фронт.

Нашата организация

не можеше да не съгласува своите действия с другите организации;

Иначе тя рискуваше да остане далеч от народа, рискуваше да бъде отмината от живота и изместена от други нови, но жизнеспособни младежки организации.

Като израз на тези нови разбирания ние се включихме в събирането помощи за нашите войски, подпомагане югославянските деца, ние участвувахме във всички акции, които целяха преустройството на нашия стопански и културен живот, които целяха да очистят всички несъобразности и последици от миналото.

Нашата организация не трябва да върви в опашката на събитията, тя ще се данин в унисон с народа, ще се бори заедно с него както за запазване придобивките на неговата десетилетна борба, така също и в изграждането на по-добър и щастлив живот.

За това ние се приобщихме и приобщаваме към другите младежки организации и заедно с тях ще подпомагаме цялостното преустройство на нашия стопански и културен живот. Заедно с другите младежки организации, ние ще подпомагаме нашата народна власт в превъзпитанието на нашата младеж, в изграждането на новия живот.

Делегатите гласуват

Покай тези задачи, общи за всички младежки организации, нашата организация има неща особенни, които я отличават от останалите младежки организации. Това е санитарно-здравната подготовка която се стремим да дадем на своите членове, това е хигиенната просвета, това е взаимомощта, това е членуването ѝ в лигата на Младежките Червени кръстове в Женева, това е международната солидарност.

Този специфичен характер на нашата организация

спомага и за бързото и ясно определяне на нейното място сред другите младежки организации.

Естествено е, ние да поемем тези задачи като основни, да ги развиваме пълно, цялостно, да ги наложим съгласно новите условия, да влеем действително пълнокръвен живот в нашето всекидневие.

Но това не изключва, не отнема нашето задължение да полагаме грижи по създаването здрав обществен мироглед, обогатяване общата култура, подпомагане самообразованието на нашите членове, грижи по физическото им укрепване, грижи към червенокръстците като утрешни граждани на нашата млада република България. Това никога не е било чуждо на нашата организация, никогa не е липсвало от нейния живот, няма да престане да стои като задача, и за бъдещето. Но както в много цели и задачи които стоят пред нас ние влягаме ново съдържание, така в нашите основни идеи ние ще трябва да внесем нови разбирания.

Добротворството, взаимомощта не можем да ги чувстваваме както в миналото. Не че ние ще се откажем да си помагаме, не че ще се откажем да подпомагаме онези, които търсят нашата подкрепа. Няма да се откажем да възпитаваме нашата младеж в това. Но ние ще трябва да изясним правилно пред нашата организация как свъщаваме социалните грижи, кои са техните причини и как трябва да ги лекуваме.

Дали чрез дребната единична помощ, която ще дадем на бедния ученик ще премахнем бедността в неговото семейство или като се приобщим към усилията на целия наш народ в устрема му за изграждане на нов живот, в който не ще има безработни, не ще има малки надици, не ще има бедност. Това ще даде възможност на всеки наш червенокръстец не само да разбере правилно своята постъпка и действие като помощник, като младеж, в който има здраво социално чувство, в и другото, причините, поради които известни хора изпадат в положението на просияци и пътъ, по който ще се премахнат социалните злини. Младежът червенокръстец, не само че ще разбере това, но неминуемо ще се усили в него волята и желанието за изграждането на една по друга обществена структура. Този съвсем бегъл пример, макар и не пълно, смятам, че ще ни покаже как ние трябва да водим нашата просвета по отношение взаимомощта и как трябва да я тълкуваме.

Ако се спрем на другата наша основна задача — да бъдем готови за подпомагане нашите санитарни власти във време на война, и тук ние не можем да останем на същите разбирания както в миналото. Днес ние не можем да не уясним истинските причини на войната. Не можем да не поясним какви войни има въобще. Не можем да не поясним ролята на фашизма и т. н.

Та пещите на Майданек, Освиенцим едва що престанаха да димят. Ужасите които преживяха славянските народи, милионните невинни жертви, които се дадоха и слабата, дори ще кажем никаква защита на Червения кръст, трябва сериозно да ни накарат да помислим какво отношение трябва да имаме към войната.

Пиримиди от човешки жертви се издигнаха. Ако нашата роля, нашето възпитание е насочено само към това за лекуване и състрадание на жертвите, престъпните грабителски войни никогa няма да престанат. Нашата помощ ще бъде неефективна.

Колко слаби ще бъдем, ако лекуваме само раните на войната и колко силни ще бъдем, ако, заедно с цялата прогресивна световна младеж, се борим против подпалването на нова война, разобличаваме нейните агенти, работим за един траен и създателен мир нужен на уморените от последната война народи както въздуха и слънцето. Нашия хуманизъм, нашата международна солидарност трябва да почиват на тези именно основи, да бъдат осветлявани от тези именно разбирания.

Вързките ни с чужбина ще ги използваме с оглед на този

нов хуманизъм,

на новото, прогресивно и борческо съдържание което вливаме в него. С това ще целим да предотвратим, а не да лекуваме раните на войната. На младежите червенокръстци от целия свят ние ще обясним каква е нашата страна, каква е нашата младеж, за какво се бори тя, нейния принос в борбата против подпалвачите на войната, нейния принос при установяване на траен мир.

Това не изключва, шото ние да бъдем готови с нашите санитарни отряди, да бъдем винаги готови за една бърза подкрепа при евентуални катаклизми. Ние ще се борим за запазване на мира, но ние ще работим и за нашата санитарна готовност.

Ето на такава основа трябва да поставим нашата организация, в тази насока трябва да се извършат и преобразованията по отношение основните принципи в организацията. Затова ние влягаме усилията в изграждането Централния комитет на Демократичната младеж, затова и ние заедно с цялата българска младеж членуваме в Световната федерация на демократичната младеж.

Понеже се очертаваме като типично санитарна младежка организация, ние ще съсредоточаваме усилията си тук, а заедно с останалите младежки организации ще работим за изпълнението на останалите задачи.

Ние сме секция на Червения кръст, ние ще работим за осъществяването на принципите на Червения кръст сред нашата младеж, като на първо място поставяме санитарната подготовка. Целия план, който стои пред Червения кръст за изграждане мрежа от доброволци санитарни трябва да се приеме и осъществява и от младежкия Червен кръст.

Всеки член на Младежкия Червен кръст ще трябва да познава задачите и плана на местния клон на Червен кръст, да работи за неговото изпълнение.

Младежки Червен кръст ще създаде, в големиято болшинство, нужните кадри от санитарни, които винаги ще бъдат готови да се поставят в действие.

Общ вид на конференцията

Ето защо сближението, сработването, което трябва да се получи по места, трябва да бъде пълно. Ние ще работим неделимо с клоновете на Червен кръст при осъществяването на тази задача. Ние трябва да си поставим като главно условие да изпълним в тази част плана на старши Червен кръст, да вземем дейно участие при създаването на санитарни кадри.

Заедно с другите младежки организации, а най-вече с ЕМОС и „Септемарийче“, ще работим за общественото оформяване на нашия червенокръстец, ще работим за неговия мироглед, за неговата обща култура, за неговото физическо укрепване.

В санитарната подготовка и просвета, ние ще имаме ръководно място, подпомогнати от другите младежки организации, а в изпълнение на другите задачи ние ще предоставим първенството на останалите организации като ги подпомагаме.

Необходимо ли е да създаваме отделна физкультурна програма, когато прекрасно заедно с емоистите можем да спортуваме и се ръководим от тяхната програма. Това не значи в кръга на общата задача да не си образуваме отделен тим за волейбол, например, да не се състезаваме с тима на ЕМОС и т. н. Нашите задачи в училището не трябва да се засичат, а напротив — допълват и взаимно подпомагат.

Ето, така трябва да разбираме нашите основни принципи и мястото ни сред другите младежки организации.

Какви задачи стоят пред организацията?

1. В онова, което говорихме по-горе ясно се подчерта, че първата наша задача е *санитарната подготовка*. Обаче, ако тази задача се осъществяваше досега стихийно, ако нямаше известен план в тази насока, за в бъдеще това трябва да се премахне.

По отношение санитарната подготовка ние трябва не само да подготвим план, но и той да бъде в пълна хармония с плана на Червения кръст. Той трябва да бъде дори общ план.

Както се каза, нашият план трябва да бъде тъй подготвен, че всеки наш клон трябва да знае плана на съответния клон на старши Червен кръст, да знае колко и какви кадри са необходими и да си постави за задача да го осъществи.

Курсовете за първа помощ трябва да се провеждат във всеки гимназиален клон.

Нашите курсисти, ще трябва да следват курса със съзнанието, че техните познания, техните практически похвати ще бъдат използвани, че те са на разположение на организацията на Червения кръст, на нашите власти.

Всички завършили курсовете трябва да знаят известен минимум от практически сръчности, да могат винаги да влязат в услуга и помощ при нещастни случаи.

Към всеки клон ние трябва да имаме своето ядро от добре подготвени червенокръстци със своите отличителни знаци за завършен курс, подходящи униформи и т. н.

Към всеки клон ние трябва да имаме необходимия инвентар — носилки, чанти, медикаменти и други.

Конференцията трябва да обсъди този въпрос, тя трябва да покаже досегашния наш опит, слабостите и положителните страни, да вземе решения, относно броя на санитарните ядра, да даде своето мнение относно програмата, за да може бъдещето върховно управление при съгласуване работата си със старши Червен кръст, да има ясни и точни указания. Всички обсъждания и решения ще минат в бъдещия правилник за първа помощ.

2. *Засилване здравната просвета сред младежта*. Смятам, че тук ние не само можем да водим системна работа сред всички ученици, но и да се стремим да създадем здравни навики в тях.

Тази задача е и задача на нашето Министерство на народното здраве. В този случай ние ще се явим като негови сътрудници и помощници. Какво бихме могли да направим? Освен сказките, беседите, нашите класни стени трябва да бъдат изпъстрени с табла, диаграми, подобрени правила и т. н. От друга страна ние можем да се поставим в услуга на здравните органи в провеждането на на анкетни, здравни походи и т. н.

Санитарна просвета е не само необходима и желана за правилното хигиенно възпитание, но тя е необходима и желана от нашата учаща се младеж, въобще от цялата младеж.

3. Като трета задача, която трябва да бъде на първо място, това е *организационното затегване и изграждане на нашата организация*. Без да се впускам в подробна самокритика на Върховното управление аз трябва да отбележа, че действително в изминатия период след 9 септември ние можахме да създадем здрава, стегната, дисциплинирана организация. Тук на конференцията е желателно да се посочат всички онези слабости, които са допуснати от Върховното управление. Самото Върховно управление ще покаже слабостите, които са допуснати от нашите клонове. Тук на конференцията ще трябва да се обсъди въпроса за създаване истинска червеноръстка дисциплина, за да можем по този начин да осъществим всички онези задачи, които ни предстоят. Без здрава организация, без дисциплина в организацията ние не можем да помислим за осъществяването на която и да било задача. Ето защо, ние ще се научим от нашите грешки, ще се научим и от другите младежки организации, как работят, как осъществяват една здрава творческа дисциплина.

4. Като четвърта задача, която аз поставям, това е *задачата за вътрешното организационно и идейно сработване с Българска Червен кръст*. На тази основа трябва да поставим всички разглеждани въпроси и по един напълно братски начин да ги разрешим, защото както те, другарите от Червения кръст, не могат без нас, така и ние не можем без тях. Защото, както те, така и ние гоним еднакви цели и задачи в нашия живот. Техните планове и техните задачи, които си поставят, трябва да легнат в нашите планове и конкретни задачи.

5. На пето място аз поставям *културно-просветната работа*. По-горе аз споменах, че културно-просветната работа е работа не само на нашата организация, но и на другите младежки организации. Но ние покрай санитарно-здравната просвета, трябва да се занимаваме и с общо културно-просветните въпроси. В тази насока ще трябва да установим пълно сътрудничество с организациите ЕМОС, Септемврийче, защото нашите разбирания за културно-просветна работа в днешния момент напълно съвпадат с техните. Ние не трябва да повтаряме тяхната програма, както и те нашата културно-просветна програма. Тук особено ще ни бъдат в помощ нашите учители ръководители. Те ще покажат методите, чрез които да бъде осъществена хигиенната просвета, методите, чрез които да създадем здравни навики, чрез които можем да осъществим принципите на Червен кръст. Тук, на конференцията трябва да помислим и за червеноръстната литература, вестници, списания и др., какви материали трябва да влизат в нашите списания, какви книги трябва да издаваме и т. н. Нашето внимание трябва да насочим

чим и към децата червеноръстни и да ги подготвим още в основните училища за бъдещи свинтари, за бъдещи ръководители на Червен кръст.

6. На шесто място поставям задачата — *работата в служба на мира*. Аз подчертах как ние търкуваме и как трябва да работим за запазване на мира. Какви търкувания да даваме на поиятните войни, къде трябва да търсим причините на войните, как трябва да квалифицираме войните, за да видим кои войни са оправдани и кои не. В днешния момент народите на всички държави работят за създаване на един траен мир. Днес мирът е необходимо както слънцето и въздухът. Ние не можем да се откъснем от тази проблема. Не можем да не влеем нашите усилия в запазване на мира, защото само един дълъг мирен период ще даде възможност на нашият народ да поправи раните от войната, ще даде възможност на нашият народ да разгърне творческите си усилия за изграждане на едно щастливо бъдеще. В тази задача ще координираме усилията си с другите младежки организации за разобличаване на чуждите агенти и подпалвачите на войната, за посочване тяхното зловердно влияние сред нашата младеж и т. н. Както споменах, особена роля в това отношение ще изиграе нашата кореспонденция, нашите връзки с чужбина. Както ви е известно, нашият Младежки Червен кръст има многобройни връзки с чуждестранните клонове. Обаче, практиката в миналото е била такава да се приемат само колетки, албумчета, да се прешат картини, но да се говори за особеностите на народа, за борба против войната не е било в практиката на Мл. Червен кръст. В това отношение трябва да изменим нашата практика. Трябва да имаме една кореспонденция, с която правилно да обясним историята на българския народ, да обясним характера на тези проблеми, каква организация е Младежкия Червен кръст, какъв е приносът на нашия Отечествовен фронт в борбата му против фашизма, в борбата за възстановяване на здрава международна солидарност и в борбата за запазване на мира. Ние можем и трябва да участвуваме в такава именно кореспонденция. Също такива въпроси ние можем спокойно да задаваме на младежите от страните, с които кореспондираме.

7. На последно място трябва да поставим *задачата за участие на Младежкия Червен кръст в изграждането на нашата страна*. Фашизма нанесе тежки поражения върху нашето стопанство. На мястото на безплатното стопанство сега се създава ново, платено стопанство. Фашистките управници не даваха нищо за борбата със сушата, нищо за запазване на нашето национално богатство и стопанство, за самозадоволяване чрез нашата индустрия, за освобождаване нашата страна от икономическо робство на Германия и другите западни страни.

Отечествоният фронт си постави ясна и определена задача, че трябва да се започнат смели преобразувания в стопанския живот на страната. В декларацията на нашия Министър-Председател Георги Димитров беше дедело подчертано, че стопанските задачи, че бъдещето стопанско изграждане на нашата страна е въпрос на чест, въпрос на бъдещо съществуване на нашия народ. В резултат на това се яви и доегодинашния стопански план.

Пред нашите младежи се постави един лозунг. Всеки младеж бригадир, всеки младеж да даде

квотата дни и изграждане на моста Родина, а в това и за изграждане на своите блянове. Трябва да Младши Черен кръст да стигне до този етап и да се мисли само за издържането на здравените заводи или трябва да се включи в бригадирното движение и да действа чрез него. На цялостната бригада! Да кажат, че в това отношение не ще бъдат критикувани, не стравляват изпитания с подобно съдържание до нашите клонове. Ние трябва да се поздравим, че най-малко първи доброволни свещари са вече в бригадите. Нашите младежи като работници участват със своя труда в производството на турции и изграждането на азовата стена. Обичи, нашата основна цел е да насочим и участваме с младши от срамоте участващи. Младши срамоте участващи са ще бъдат на турция по вода и ще дават своите дни за обсъждания на демократичния стопански план. Ние имаме още време щото да привлечем когото се може повече младежи червенористи в бригадите. Ето защо аз мисля, че по всяко време, за да се поддържа трябва да се издават и категорично да се поддържа чуждеността да изберат максимална бригада на Националния фронт.

Приключвайки, нова да кажа, че в тези ринци, в които се очертава новия Младши Черен кръст, мисля и подкрепя със сърцето и душата на нашата народ, Младши Черен кръст, който работи за изолация преобразование на нашата страна, Младши Черен кръст, който ясно и точно вижда своето бъдеще като първа помощник на своя народ, като организация, която е необходима и има място за съществуване сред другите младежки организации, ще трябва. Аз завършвам с думите на нашия любим Министър-Председател Георги Димитров, казани на една среща с младежи червенористи: „...младши червенористи трябва да обичат как всички смеки Родина и да работят изцяло за нея“.

Състав на комитетите

След доклад на др. Личков бяха избрани следните комитети:

Комитет по връзки на устата на България с чуждестранен Черен кръст: председател Иван Араузов, заместители Лелия Антонова и членове Стефан Стояков, Васил Василев, Ахиса Савава, Стефан Николов и Р. Стефанов.

Комитет по разпространение: председател Алеко Големалик, заместители Лелия Далин и членове Мелка Стефанова, Илия Бечев, Полека Герасова.

Комитет по външнодействие: председател Кирил Тодоровски и членове Порден Далин и Веселка Ардавава.

С това преобилното заседание във Военния клуб завърши. Групово заседание се отпразни за един от ресторитите „Хорема“, където ни бе сервиран обяд.

Делеция връзки и конференцията

ДОКЛАД ПО ОРГАНИЗАЦИОННОТО СЪСТОЯНИЕ

Следобедното заседание започна в 3 часа и салона на Дана за връзки. Делеция бе думата на Сил Ридеков, който направи доклад за текущото организационно състояние на българския Младши Черен кръст. В доклада между другото бе изнесено следното:

„След 9 септември 1944 г. ригурентен от „Бренки“ български младежки Черен кръст започна отпозво своята дейност. До края на 1945 г. организационно има 700 възстановени клонове с около 30,000 членове. През този период, който включва Отечествената война, важно е да се отбележи участието на червенористите, спонсори от София, при принасянето на равнин българска, съветска и югославска бойни в местните военни болници, както и дейността при изграждането на свещарни владения, апарати от червенористи от клоновете в Кюстендил, Перник и София.“

В началото на 1946 г. се зредени вижда за възстановяване или образуване на клонове там, където такива немаше или не бяха ефективни. Като резултат от тази работа до края на м. март ние вече имаме 2,800 клонове, а до края на учебната 1945/46 г. тяхното число стигна 3,300 с около 196,000 членове.

Български младеж Черен кръст има 9 областни управления. Дейни областни управления през отчетния период е имало в Рус, Пловдив, Ст. Загора, София и Бургас.

През отчетния период бяха изстрепени двама червенористи като бригадирни единици в Югославия и другите в Ланн Боза. Освен това, най-висшата червенористите се включиха в днешната работа на местните комитети за ДМ.

По дни на БМЧК — 1 март 1947 г. се събраха 767 скани и беседи, изнесени са 6 кинопредставления, прочетени са 75,000 вестници. Днешните се нещата, важно на всички клонове са дават отговор за своята работа. По отразяването на Дана на БМЧК младежките червенористи са били подпомогнати от ЕМОС, „Селгетарийски“, КДМ, РНС, ЗМС, младежки дружества, читални, владенията и др.

Началото на лагер-школите се спомни в 1946 г. с единствено организирани тогава лагер-школи край с. Дряволяци. През него преминаха 80 младежи и 60 девойки и две селени. През летото 1946 г. джурни-школи бяха организирани, освен централната лагер-школа в Пловдивска, Русоска и Стрелогорска области. През пловдивската лагер-школа преминава 80 червенористи, през Стрелогорската — 83, през Варненската 50 девойки, а през старинната лагер-школа на Варшавското управление — 250 младежи и девойки.

Направени са опити да се създадат извъншколни клонове. За сега ние сформирали само 4 такива и то предимно в София.

Има организирани и студентски клонове, които ще бъдат един от основните грини на бъдещото Варшавско управление за тяхното разрастване.

Секретарио-здравна дейност може да се развие чрез два: 1. Варшавското управление чрез специалните оргини и чрез спонсирите и дава своите направи за провеждане на здравно-просветна работа в владенията. 2. В цялата страна клоновете при основните и подпомогнати участващи са имали изведнъж джурни червенористи ученици-инициативисти в помощ на учащите лекар или пък клонни инициативисти за основните клонни стая. 3,568 червенористи са завършили курсове по лична гигиена, 4,280 девойки са завършили курсове по личностно и действие. 5,884 червенористи са завършили курсове за първи и втора помощ. 1,592 клонове имат обраснали участващи в работи. 7,000 клонове имат машинни за стрижане на коса, имали са кофачета за смет, истривали за връзки и пр. Особено важно е дейността на червенористите при провеждане на Седмичната на чистота. Друга дейност е почистването на обществени градини от гасеници, убиване на комари и мухи, изготвяне владения за полския птици. Такава един са прочели 800 клонове.

Връзките ни с клубна са възстановени, освен с Германия, Япония, Италия, Австрия и Гърция. Поддържаме редовна международна кореспонденция, връзки на албуми и поддръжка. Във връзка сме с Лигата на Червените кръстоци в Женеве и Световната федерация на демократичните младежи в Париж.

В общата червенористична дейност има много клонове, които са се отличили през отчетния период.

Отличилите клонове са: оск. у-ще с. Ивандиково, Пазарниково, първои у-ще „Иванов Гурев“ гр. Пловдив, оск. у-ще „Св. Ив. Рилски“ — гр. Русе, гр. Софийски, гр. Соф. джа гинажики, гр. Соф. джа проф. гинажики, Механо-техническото училище — Стендил, Дем. гинажики — гр. Русе, Католически джа у-ще „Д-р Беран“ — с. Кривопаланка, Новоазорски, първои у-ще „Христо Ботев“, с. Пинтово — Новоазорски, първои у-ще с. Нова нахия — Стрелогорски, джа гинажики — гр. Горня Орфанови, оск. у-ще „Васил Левски“ — гр. Лясков, гр. Симеоновска прогимназия, първои у-ще „Д-р Беран“ с. Брестово, Алтоски, първои у-ще „Отец Паисий“ с. Долно Вадим, Орловски, оск. у-ще „Джуро“ с. Крива бара — Ломски, оск. у-ще „Св. Кирил и Методи“ — Пловдивски, прог. „Отец Паисий“ с. Кръшно, Поповски, първои у-ще с. Каулеури, Новоазорски, оск. у-ще „Св. Кирил и Методи“ с. Белив, Разложки, оск. у-ще с. Охридски, Св. Врещи, оск. гинажики Св. Врещи и оск. у-ще други също това дейни клонове, които немат възможност да спонсират, поради това, че спонсирите не бяха изстрепени навреме.

Като изтъняване тези клонове на преден план, ние помолем чрез упротата работа, младежкия ентузиазъм и устрем към труд още повече да издигнем нашата любима организация, за да можем през нея още по-лесно и по-добре да служим на родината и на съветската демократична солидарност.

ИЗКАЗВАНИЯТА НА ДЕЛЕГАТИТЕ

Васил Василев от Севлиево: — Как провеждаме сработването между МЧК и ЕМОС? Първото нещо, което трябва да се има предвид при характеризиране на нашата дейност е, че ние сме се ръководили от един лозунг „Всеки ученик емоист, и всеки емоист червенкръстец“. За винаги е унищожена в нашата гимназия каквато и да е вражда, несъгласие и противоречие с любимата ни организация ЕМОС, която развива такава гражданска дейност. Тъжко обратното, червенкръстите от Севлиевската гимназия са членове на ЕМОС и негови най-добри активисти. Ръка за ръка те върват към целите и задачите на МЧК и тия на ЕМОС, в интереса на нашите средношколци, утрешни граждани и строители на нашата щастлива родина.

За дейността ни за всяка седмица се изработва проектоплан съвместно с представители на МЧК и представители на ЕМОС при двете гимназии, като в този план се има предвид, кога и как да се проведе дейността на ЕМОС и МЧК, за да не се срещат противоречия. Ръководейки се от мъдрите напътствия на нашия любим учител и вожд др. Георги Димитров, че ние трябва да провеждаме нашата дейност при пълна планоვნост, контрол и отчетност. Пред всяка седмица ние си даваме отчет и провеждаме контрол върху проектоплана който сме представили в началото на седмицата. *Именно в този дух върви нашата дейност.*

Трябва да се подчертава на тази конференция, че сработването между ЕМОС и МЧК има доста богат опит и ние можем да си извадим заключение, защо в някои гимназии се случва таква нещето, че между ЕМОС и МЧК има противоречия. Тези противоречия, аз искам да ги сведа главно в три основни точки, а именно:

На места червенкръстите, които говорят за хуманност, за целите и задачите на МЧК не са съгласни с ЕМОС, защото ЕМОС е отечествено-фронтонска организация, тъй както е МЧК.

Второ, неуясненото положение между ЕМОС и МЧК. До скоро се съмняваха, дори и сега има таква неуясненост между МЧК и ЕМОС, а именно по въпроса МЧК дали е секция или не е секция на ЕМОС. Ясното разрешение на въпроса е, че МЧК не е секция на ЕМОС, той е самостоятелна организация и работи независимо от целите и задачите на ЕМОС.

Трето нещо е, че има емоисти, които не разбират нуждата от БМЧК.

Йордан Милков: — Разнебитената и продадена на фашистите младежка организация, след 9 септември в продължение на две и пол години успя да създаде в нашата страна организация с 200.000 членове. Това говори, че нашата младежка организация ще може да се справи с големите задачи, които тук конференцията набелязва, а именно, че *тя заедно с всички червенкръстски организации в целия свят ще работи за здрава мир.*

Друга важна задача, която предстои на МЧК в нашата страна е това, тя да подпомогне бедствувачите и да води разяснителна агитационна работа за преулавяне от войната и за унищожаване на тия реакционни кръгове тук и там, които искат нова война.

От друга страна да вложим всички свои сили в икономическо изграждане и издигане на нашия отруден и беден народ. Именно чрез включване на нашите сили в изпълнение на две-годишния стопански план.

Същевременно ние трябва да бъдем готови и да създадем нужните кадри, които във време на война и други обществени бедствия, да се покажат готови да помогнат на своите близки, именно в това отношение трябва да се създадат санитарно-здравни и просветни казари, които във всеки един момент да бъдат готови да се справят с предстоящите задачи.

Димитър Славчев — Бургас: Другари и другарки, за всяка работа се иска план, аз обаче трябва да направя малка забележка на Върховното управление в това отношение, че след затъгане организационно клоновете, малко поизостава планоვნостта.

Един друг въпрос, нашата дейност в гимназиите и техникумите училища е слаба, ние куцаме по тази линия и трябва усилено да бием по нея.

Ако има силни организации в Бургаска област, които са на завидна висота, това се дължи до 80% на учителите-ръководители. Ето защо обръщам внимание и особено подчертавам на върховното управление да си вземе бележка, и да обърне внимание на учителските институти. Аз зная много учителски институти, в които няма клонове на МЧК. А от тези учителски институти ще излезат утрешните ръководители на МЧК.

Д-р Минчева — Враца: Нашата нововъзродена организация след 9 септември е направил твърде много. Но аз като ръководителка забелязвам, че червенкръстските организации не са стегнати, както би трябвало да бъде. Забелязвам се една всеобща отпуснатост, незаинтересованост. Инициативи, които понякога се предприемат с голям ентузиазъм биват изоставени. Къде се крие причината. Причината се крие както в учителите ръководители, така и в самите ученици. В това, че преди 9 септември, особено по-прогресивните ръководители свободно работеха в Младежкия Червен кръст и клоновете бяха на завидна висота. След 9 септември същите прогресивни ръководители намериха широко поле за работа в другите училищни дружества. Намериха широко поле в ЕМОС и в различните партийни и О.Ф. организации и за Червен кръст започнаха да отделил много малко време. Какво трябва да се направя в това отношение? Върховното управление да помисли и да си вземе бележка. Учителите-ръководители, самите ученици и самото Върховно управление да затегнат окръжията на Червен кръст. Да се издават окръжията, които постоянно да напомнят за целите на Червен кръст и да се знаят рефератите в тази насока. Да се затегнат организационните секретари. Да се назначат във всички области секретари, които редовно да обикалят всички клонове и да затягат именно организациите.

Да се иска сътрудничество с Министерството на просветата с такива окръжия от Министерството на просветата, да се вмени на дълг на учителите и директорите да подпомогнат Червения кръст. Да се напомни на ръководителите в училищата да

обръщат по-сериозно внимание на Червен кръст. Също М-вото на народното здраве да вмени в дълг на всички лекари по места, да бъдат отчитани при провеждане на курсове на първа и втора помощ, защото често пъти учителите в провинцията не могат да намерят лекар, който да проведе курса.

Тодор Боневски — Враца: Един от въпросите е връзките ни с чужбина, които имат голямо значение за М.Ч.К. за българската младеж, за българския народ. Установявайки велика връзка с младежта от демократичните народи, ние ще опознаем тези народи, ще можем да извадим някои поуки, които да приложим в нашата дейност. Ще имаме възможност да опознаем младежта на Съветския съюз, оная младеж, която през Октомври направил чудеса, бори се за своята свобода и чест. С тази кореспонденция ще се запознаем и с братската югославска Титова младеж, която отстояваше в борбата срещу хитлеристка Германия своите интереси и своята свобода. Българската младеж, която ще се свърже с тази младеж, ще извлече някои поуки, които ще използва в по-нататъшното свое развитие. Освен това, връзките ни с чужбина, които ние ще установим, ще дадат възможност на свободолубивите народи от целия свят да добият ясна представа за нас.

Ние знаем, че една клика от политически възнемигачи иска всячески и се стреми да хвърли петно върху лицето на българския народ. С тази кореспонденция ние ще запознаем червенкръстците с истинското положение в България.

Недялка Кирякова: Областното управление да престане да бъде формално управление, както до сега, което до голяма степен съзва нашата дейност. Това дауначалие — от една страна Върховно управление, а от друга страна областно управление, трябва да се премахне. Двете управления самостоятелно изготвят директиви за една и съща дейност по различен начин, което води до спадане авторитета на областните управления, а ние знаем, че ръководителите без авторитет не са ръководители. При поставяне на задачите да има пълна централизация от Върховно управление и Областно управление.

Относно записването на бригадирци, за да не изпадне в пререкания с ЕМОС, поставям въпроса да работим съвместно. Тези младежи, които не са записани от ЕМОС, да се запишат от името на Червения кръст.

Също така санитарите ще бъдат включени в местните строителни бригади. Щабът на всяка строителна бригада, да има завеждащ санитарната служба със своите медикаменти и пособия.

Иван Ягличев — София: Сега, когато в България има едно истинско народно правителство, нашата организация трябва да се влее във всички тези мероприятия, които стоят пред българския народ. В киналото една от главните ни задачи беше да събираме пари и даваме на бедните ученици. Нима и в настоящия момент това е нашата главна задача? Не. *Ние трябва да се влеем в строителството на нашата страна, щото да няма нужда ще хора от нашата лепта.*

В настоящия момент ние да се включим във всички ония мероприятия, които ни представя Дигитровското правителство за изпълнение. Сега всички знаем, че целият народ, цялата младеж се бори за изпълнение на двегодишния стопански

план. Аз задавам един въпрос, какво е направила нашата организация, за да помогне за изпълнението на този две-годишен стопански план? Какво сме дали ние за неговото изпълнение? Това ли е, че ние даваме известно число санитарни-бригадирци? С това ли ще подпомогнем две-годишния стопански план? Не трябва да даваме само санитарни-бригадирци, трябва да дадем бригадирци-строители.

Също така ние имаме и едно хубаво списание „Аз служа“. С всеки месец това списание се подобрява, но аз познавам червенкръстци, които не са чели това списание. 300 лева абонамент за това списание не са много за нашите клонове и нашите червенкръстци, затова всеки червенкръстец да стане абонат на списанието „Аз служа“. Това ще бъде от полза за нашата организация. Проверете когато се върнете по вашите клонове, колко души са абонати. Малко е числото им.

Във връзка с отношението на директорите и учителите на гимназиите към Червен кръст, аз желая Върховно управление да си вземе бележка и да изпрати едно писмо, чрез М-во на народната просвета, щото директорите да оказват по-голяма помощ, по-голяма подкрепа.

Вардин Николов — Годеч: Както чухте от докладите, нашият Български младежки Червен Кръст има гражданско постижение след 9 септември. Нашата младеж, след като разбра иденте и задачите, които преследва Българския младежки Червен Кръст навлезе масово в неговите редове.

Съобразно дейността на нашите клонове аз мога да подкрепя такива слабости:

Като една основна слабост, която съществува в нашата организация това е, че в нашата организация не съществува добра дисциплина. А ние знаем, че дисциплината е първото условие което трябва да се спазва, за да се развие една организация и за да има тя успех (ръкоплескания).

Други, много често ние взимаме и критикуваме областното управление, критикуваме Върховното управление, а ниема предвид тези неща. Нека първо ние се спрем на това, какво вършим в нашия клон, дали имаме съзнателна дисциплина, дали сами изпълняваме членския си внос, че тогава да критикуваме областното и Върховно управление за

това, че имало нередовности в тях. Ако ние правим редовно членския си внос, то значи с това подпомагаме Върховното управление и то няма да се намира в лошо финансово положение. Ето защо аз наблягам, заинапред да се засили дисциплината, да се затегне нашата организация и вие ще видите, че в нашата организация няма да се срещат такива трудности.

Проданов: Подготовката на санитарните кадри — какво ние сме направили и какво е желателно да направим за в бъдеще.

Курсовете за първа помощ се водят ежегодно, които дават известен брой санитарни, обаче горедолу подготвени.

Искам да кажа по този случай причината за тази горе-долу подготвеност. Първо — причината се крие в преподавателските кадри. Второ — причината е, че материалите, които трябва да слушаме не се изпращат от Върховното управление с изключение на последното ръководство за първа и бърза помощ. Трета главна причина, и която трябва да се избегне, е тази, че във всички клонове нашите санитарни получават само теоритическа подготовка, но не и практическа. Необходима е на всяка цена практика от 7—8 дена в болница с лекари или специалисти в тази област. Тези неща в нашата област по места се почти преодолени.

Върховното управление чрез Министерството на народното здраве да изпрати окръжни до съответните органи да ни дават възможно съдействие за правилното подготвяне на нашите санитарни.

Цанкова, Варна. — Като представителка на Варненската област тука искам да направя няколко препоръки, които са много ценни за нас. Ние вече имаме практика с областните секретари и аз мога да кажа, че там, където има областни секретари, ще има отлични резултати и ще има затегнати организации.

Втора препоръка. Както се изказва някои много често, по-голямата част от работата лежи на учителите-ръководители. Затова се налага, както на учител-ръководители във всички други органи-

зации, както е и в ЕМОС, да се признаят часове и на нашите ръководители. Ето защо аз изказвам пожелание щото Върховното управление да влезе във връзка с Министерството на просветата и да се нареди щото на учителите-ръководители на Младежкия Червен Кръст да им се признават поне по два часа седмично, за да бъдат малко облекчени. Два часа специално за организацията като Младежкия Червен кръст са достатъчни. Това е като една препоръка, защото на ръководителите на ЕМОС се признават четири часа седмично.

Друго, отличниците от курсовете, които се провеждат, да бъдат изпратени като санитарни на бригадите и да се обърне по-голямо внимание по изготвянето на кадри по селата.

Тодорка Величкова: От изнесените доклади вчера ние имаме възможност да чуем съвсем малко за състоянието на клоновете във висшите училища, за да се каже само че клоновете във висшите училища работят слабо. Аз искам да направя една забележка в това направление. Не е толкова слаба дейността на клоновете във висшите училища. Слаба изглежда, защото не работят всички клонове. В София напр. работи клонът при Държавното висше училище за финансови и административни науки, основан на 6 март 1945 година и новооснования клон при Медицинския факултет който съществува само от един месец и наброява вече 550 члена (ръкопляскация). Това са факти, които говорят, че е невъзможно и наложително да се работи във висшите училища.

За извъншколските клонове. Аз намирам за много необходимо организирането на младежки червенкръстки организации за извънучилищната младеж по селата. За целта организационните секретари да си вземат бележка и да организират такива. Ние няма да очакваме от тях много, а ще се помъжим само да им дадем, защото знаем че смъртността между децата в селата е много голяма. Какво огромно ще бъде значението, ако се проведат курсове по майчинство и детство, а също така за първа и първа помощ в селата за извън школната младеж.

ДОКЛАД НА НОВИЯ УСТАВ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА

Част от делегатите

След изказванията на делегатите бе сложен на разглеждане уставът на организацията. Уставът бе докладван от *Ленко Антонов*, организационен секретар на БМЧК. Докладваня бяха също измененията, които комисията по устава е направила в първоначалния проект на Върховното управление. Всеки делегат имаше на ръка по един отпечатан проекто-устав.

Разглеждането на устава привърши на 23 май по обед. На следобедното заседание бе дадена думата на докладчицата на комисията по резолюциите *Лилия Далева*, която предложи за одобрение следната резолюция:

РЕЗОЛЮЦИЯ

ПРИЕТА НА ПЪРВАТА НАЦИОНАЛНА КОНФЕРЕНЦИЯ НА Б. М. Ч. К.

Първата национална конференция на Б. М. Ч. К. състояла се на 22 и 23 май 1947 год. в София, след като изслуша и обсъди доклада „Идејни насоки на Б. М. Ч. К. и местото му всред другите младежки организации“, изнесен от председателя на В. У. на Б. М. Ч. К. д-р Г. Ангелов, и отчета за дейността на Б. М. Ч. К. от 9 септември 1944 год. до сега, прие следната резолюция:

Досегашна дейност

1. В своята двадесет и пет годишна дейност Б. М. Ч. К. се наложи като масова, с обществен авторитет младежка организация. Високо чованите принципи и идеи за обществена взаимопомощ, международна солидарност, траен и справедлив мир в света, и здравно-санитарния характер на организацията привличат и печелят любовта на ученици и учители. През 1943 год. Б. М. Ч. К. имаше 5.000 члена с 400.000 членове.

Но има моменти в неговата история, когато по вина на господстващата у нас царедворска фашистка клика, той далече се отклони от своите демократични принципи. Фашистите се опитаха да превърнат Б. М. Ч. К. в шовинистическа фашистка организация, като се намесваха грубо в неговия вътрешен живот, превземаха ръководствата на отделни клонове, опитваха се да пълнят неговия печат с отровни шовинистически статии и пр. В началото на втората световна война, когато българските лакеи на Хитлер пресъединиха България към фашистката ос и се готвеха да увлекат българския народ и неговата младеж във войната, те разтуриха Б. М. Ч. К., защото се опасваха от неговите демократични идеи, от неговия високо-човечен характер на организацията, която ратува за братство и взаимопомощ между народите в света. Такава беше съдбата и на останалите младежки организации. На тяхно място беше създадена фашистката младежка организация „Бранници“.

2. 9 септември 1944 год. създаде прекрасни възможности за широко развитие на Б. М. Ч. К. В продължение на две и половина години са възстановени 3.000 члена с 200.000 члена. Днес за тържеството на основните принципи и идеи на М. Ч. К. за международна солидарност и обществена взаимопомощ, работят младежките демократичски организации и трите братски нам организации на учащата се младеж — ЕМОС, ОНСЧ и „Септемвричче“. За тържеството на нашите идеи работи могъщият Отечествен фронт.

3. Все още у някои червенокръстци и червенокръстни деятели не е настъпил прелом в разбиранята на принципите на международна солидарност и обществена взаимопомощ. Към тях те още имат старото пасивно отношение. Наличността на това старо отношение към идеите на М. Ч. К., неуяснеността за самостоятелното съществуване на ЕМОС, М. Ч. К. и „Септемвричче“ в училищата, опи-

тите на някои младежи да използват организацията за антиотечественофронтowska и анчервенокръстна дейност са причините, които пораждаха някъде търкания между клоновете на Б. М. Ч. К. от една страна, и дружествата на ЕМОС и „Септемвричче“ от друга.

4. Конференцията отбелязва, че организацията правилно се е ориентирала, като е определила за своя главна задача здравната просвета всред нашата учаща се младеж и изграждане санитарно-здравното дело у нас.

Но направеното до сега в тази област е съвсем недостатъчно. Организираните няколко десетки курса за първа и бърза помощ, по майчинство и детство, по лична и обществена хигиена, през които са преминали общо 6.000 червенокръстци, усроените санитарни постове за първа и бърза помощ в някои областни и околийски градове, далеч не изчерпват възможностите за санитарно-здравна просвета и практичката дейност на Б. М. Ч. К.

5. Конференцията отчита, че някои технически слабости, допуснати от В. У. и съществуването само на формални областни управления, до скоро време, са причина да не съществуват здрави организационни връзки между В. У. и клоновете и да се допускат по места редица организационни грешки. Поради това, конференцията одобрява мерките, които В. У. взима за укрепване на областните управления.

Бъдеща дейност

1. Първата и най-важна задача на Б. М. Ч. К. е да организира санитарно-здравната просвета и възпитание на цялата българска младеж; да бъде и пръв помощник на М-во на Народното здраве и Б. Ч. К. в изграждане санитарно-здравното дело в нашата страна. Във връзка с това конференцията реши:

а) Клоновете на Б. М. Ч. К. да организират курсове за първа и бърза помощ, по лична и обществена хигиена, по майчинство и детство.

б) Клоновете на Б. М. Ч. К., завършили курса за първа и бърза помощ, да организират санитарно-здравни ядра, които не само да поемат грижата за хигиената и здравеопазването в училищата, но и да бъдат в услуга на местните санитарни власти, когато това е необходимо.

в) Б. М. Ч. К. да направи всичко възможно, за да подпомогне Б. Ч. К. в изпълнението на двегодишния му план. В съгласие с този план и под ръководството на Б. Ч. К., Б. М. Ч. К. трябва да хвърли всичките си сили в подкрепа на здравната политика на Отечествения фронт.

2. Б. М. Ч. К. вижда тържеството на своите основни принципи за обществена взаимопомощ и международна солидарност в нашата страна в изпълнението на програмата на Отечественния фронт и реализиране двегодишния народостопански план. Във връзка с това конференцията решава:

а) Всички клонове на Б. М. Ч. К. да се включат, посредством К. Д. М., в изпълнението на двегодишния стопански план.

б) Най-добре червенкръстите ще осъществяват своя принцип за обществена взаимопомощ, като дадат даром труда си в Наш младежка бригада за ликвидиране причините за икономическата изостаналост на нашия народ.

3. Една от основните задачи на Б. М. Ч. К. е да се бори за изграждането на траен и справедлив мир между народите. Като член на Международната лига на Младежите Червени кръстове и С. Ф. Д. М., Б. М. Ч. К. трябва да използва своята международна кореспонденция, за да запознае червенкръстите от другите страни с изграждащия се нов живот и нов тип демокрация в нашата страна, да апелира към тях за разобличителна борба срещу подпалвачите на нова война.

4. Поради това, че Б. М. Ч. К., ведно с другите демократични младежки организации работи, за да се изградят от българските младежи всестранно развити и плодотворни граждани на народната република България, необходимо е тяхната дейност да се координира. За таа цел конференцията реши:

а) Всеки клон на Б. М. Ч. К. да изпрати свой представител в съответните ръководства на ОСНС, ЕМОС и Септемврийче.

б) Б. М. Ч. К., ОСНС, ЕМОС и Септемврийче в нашите учебни заведения да заплакират и координират всестранната си дейност така, че да не се явяват повторения и раздвоаване на силите.

5. За да разреши така поставените големи народополезни задачи необходимо е Б. М. Ч. К. да укрепи организационно. Във връзка с това конференцията реши:

а) да се създаде здрава организационна връзка между клоновете и областните управления, между областните управления и В. У.

б) да се осигури редовното изграждане на добре подработени окръжни, инструкции от В. У. и областните управления до местните съвети и клоновете.

в) да се въведе планоност, контрол и отчетност в нашата организационна работа.

6. Във връзка с изпълнението на първата и основна задача, конференцията възлага на В. У. да организира и разработи санитарно-здравната просвета на организацията.

Завършвайки, конференцията приканва младежите-червенкръсти към упорита и системна работа за изпълнение на взетите решения. Да вложим всичките си младежки сили в служба на народната република България, за изграждане щастливото бъдеще на нашия народ.

Директорът на Б. Ч. К. г. Г. Господинов за

ОТНОШЕНИЯТА МЕЖДУ БЪЛГАРСКИ ЧЕРВЕН КРЪСТ И БЪЛГАРСКИ МЛАДЕЖКИ ЧЕРВЕН КРЪСТ

Резолюцията бе приета без всякакви изменения от конференцията. Приемането ѝ бе съпроводено с бурни ръкоплескания и одобрения. По повод резолюцията думата бе дадена на директора на Български Червен кръст *Г. Господинов*.

„Да свързвам моето изказване с един от големите въпроси, който конгреса на старши Червен Кръст прие и препоръча за изпълнение не само от неговите дечтели и членове, но и за изпълнение еднакво и от кадрите на Български младежки Червен Кръст.

В национален мащаб, изхождайки от онези принципи, които са легнали в двегодишния стопански план на нашата народна република, Върховното управление на Български Червен Кръст постави на вниманието на своите делегати на конгреса през месец март т. г. една проект-програма, въз основа на която да развие своя двегодишен план за дейност, който план е един израз на широка здравно-санитарна просвета, целяща да даде здравни познания на нашата младеж, на всички трудищи се. *Нашия план, на Българския Червен кръст не би могъл да се одухотвори, да намери един пълен и целостен израз, ако в него не бъдат впрегнати нашите младежки кадри — нашата слава младеж.*

Най-напред в организационното преустройство Червения кръст си постави въпроса за *единието на конференция по области и области, в които е препоръчително и трябва все самите да вземат*

участие в тях, за което ще бъдете съевременно уведомени от нас и по линията на нашите клонове на страната.

В нашата културно-просветна дейност, изхождайки от досегашната разпокъсана работа в това направление, Върховният съвет на Българския Червен кръст реши да създаде едно *централно издателство*, в което ще се издават и разпространяват брошури, книги, табла и макети от здравно, санитарно естество, в което ще се включат публикациите и ще се печатат списанията еднакво и на старшия Червен кръст и на Българския младежки Червен кръст.

По отношение на нашата културно-просветна дейност. В нашия план ние включихме *доставката на редица филми* за разпространение между червенкръстите клонове, които филми трябва да се дадат и на младежите червенкръсти за проектиране в училищата по селата.

По-нататък в нашия двегодишен план ние поставихме въпроса за една *материална подкрепа, за организирането на няколко художествена добре подготвена колектива* из средата на младежите-червенкръсти.

В здравните мероприятия на нашия двегодишен план е поставен въпроса за създаването на *курсове за първа и втора помощ*. Това е един въпрос, при разрешението на който старши Червен кръст извършено много разчита на Младежки Червен кръст. Всички младежи-червенкръсти,

Най-младият делегат на конференцията Варадник Николов между председатели на БМЧК д-р Г. Ангелов и директора на БЧК г. Г. Господинов

които завършват курса за първа и бърза помощ, получават званието училищни санитарни или общо санитарни на Червения кръст, ще бъдат повече или по-малко включени или мобилизирани в служба на тези организации за първа помощ.

Ние виждаме един от най-главните помощници пак вас, пак младежите-червенокръстци и в развитието и подпомагането на двегодишния държавен стопански план. Един от големите въпроси поставен на старшия Червен кръст това е въпроса за организирането на *бригадирски болници*, за организирането на *санитарни постове* към *бригадирските пунктове*. Ние сега сме организирали две болници в „Росица“ и в язовира „Георги Димитров“. Те са изключително дело на Червения кръст, но това не е достатъчно. Ние получаваме много писма от другари-бригадери, които поемат инициативата и искат да бъдат подпомогнати с разни санитарни материали и медикаменти, за да бъдат в помощ на своите другари. Вие всички, завърнали се по места, сериозно да помислите, да се включите и час по-скоро да създадете свои постове там.

ДОКЛАД НА КОМИСИТЕ

След изказването на директора Г. Господинов председателстващият конференцията д-р Г. Ангелов прочете доклада на комисията по пълномощията. За Националната конференция на Български младежки Червен кръст са се явили всичко 248 делегати, от които с редовни пълномощия 221 делегати, с нередовни пълномощия — 3 делегати и без пълномощия — 24 делегати. Делегатите без пълномощия са се явили нередовни на конференцията поради неосведоменост, че трябва да носят свои пълномощия.

Комисията по резолюциите бе изготвила и поздравителни телеграми, които прочете пред конференцията докладчица *Лиляна Далева*. Поздравителните телеграми предаваме отделно в настоящия брой на „Аз служа“.

ПЪЛНО ЕДИНОДЕЙСТВИЕ С ЕМОС Речта на Ал. Димитров от ИК на ЕМОС

Преди да се премине към избиране на ново Върховно управление представителът на Изпълнителния комитет на ЕМОС *Александър Димитров* взе думата, като каза:

Във връзка със санитарното подпомагане на нашия народ днешното наше правителство постави пред нас въпроса да организиране и *санитарна авиация* в нашата страна. Това е една проблема, която е наистина трудна, но която смятам, че наистина Българският Червен кръст заедно с Младежкия Червен кръст ще може да организира. Това значи създаването на бази по нашите летища. Където със самолети ще се дава първа и неотложна помощ на най-нуждаещите се български граждани. Там виждаме пак *младежите червенокръстци-санитарни*, които ще придружават самолетите, за да могат да дават помощ на тези, които имат нужда.

Една голяма проблема от международно значение, която се поставя в дълг на нашия Червен кръст е въпроса за *кърводарителите*. Той е една обществена проблема, по която се натоварява за изпълнение пак Българския Червен кръст. Има създаден международен комитет за кърводарителите, в който членуват всички червенокръстни организации. В това направление те вербуват из своите среди кърводарители, които се явяват в помощ на тези, които имат нужда. Виждайки в лицето на Младежкия Червен кръст и в лицето на неговата организация, в лицето на неговите червенокръстци — дейци за разпространение на нашите идеи, Върховният съвет на Българския Червен кръст прие с готовност предложението на вашия председател Д-р Георги Ангелов на нашия конгрес за *включването на известни субсидии не само в бюджета на Върховното управление, но и по бюджетите на всички клонове по места* — известни субсидии за в полза на Българския Младежки Червен кръст — Върховното управление и неговите клонове (ръкопсаления).

Във вашия устав, който вие приехте и в нашия устав има редица повели за едно истинско сътрудничество между нас и вас. Това е гаранция, че ние заедно ще можем да успеем да поведем към възход делото на Червения кръст на нашата родина.

„На първо място трябва да се отбележи, че временното ръководство на Младежкия Червен кръст, съставено след 9 септември 1944 год. действително се е справило със своите основни задължения. То е успяло да помогне на клоновете в тяхната възстановителна работа и днес Първата Национална конференция отрази в своя състав дълбоките промени, които настъпиха в младежите-червенокръстци след 9 септември.“

На второ място ние трябва да отбележим, че новото Върховно управление, излъчено след 9 септември успя главно с усилията на Д-р Георги Ангелов, на Ленко Антонов и на главния редактор на списание „Аз служа“ *Алеко Големанов* да поставят на правилни идейни позиции Младежкия Червен кръст и отново да го върнат на онези светли, на онези пълни с идеалистични позиции, на които той стоеше преди да бъде разтурен по същество от Бранник.

Но новото Върховно управление, излъчено заедно с това, успя да укрепи организационно Младежкия Червен кръст. Младежкия Червен кръст може да се смята, че вече е преодолял почти изцяло колебанията, които съществуваха в неговата членска

мис около 9 септември и след 9 септември. И днес твърдо и уверено крачи напред към още по-голяма идейна избистреност и организационно укрепване.

Не може да има съмнение, че след тази конференция и опитите на някои враждебни на българския народ елементи да използват Българския младежки Червен кръст за свои, чужди на Младежкия Червен кръст и чужди на нашата демократична младеж цели и идеали са намаляли значително.

Аз трябва да подчертая, че конференцията правилно насочи бъдещата работа на Българския младежки Червен кръст към пълно единодействие с останалите младежки организации — под общото ръководство на комитетите на демократичната младеж. Това е отразено както в устава, който конференцията с такъв ентузиазъм и задълбочено внимание разгледа и прие, така и в резолюцията на конференцията.

Днес ЕМОС обхваща в своите редове от 180.000 ученици в средните училища 176.000 а Младежкия Червен кръст има в средните училища 70.000 члена. При това положение съвзршено ясно е, че дори в най-лошия случай само четири хиляди от членовете на Българския младежки Червен кръст не са членове и на ЕМОС. Това също извънредно ясно ни показва какви са възможностите и в каква линия трябва да се движат в бъдеще нашата обща работа.

НОВОТО ВЪРХОВНО УПРАВЛЕНИЕ

Като последна точка от дневния ред конференцията пристъпи към избор на ново Върховно управление — изпълнителен комитет и пленум. При пълно единодушие бяха избрани в

Изпълнителния комитет:

Д-р Георги Ангелов	Евгения Паничерска
Иван Георгаудов	Лилана Далева
Нешо Пейчев	Д-р Конст. Ненков
Ленко Антонов	Андрей Коцев

Подгласници:

Величко Николков и Иван Ягличев

Освен това във Върховното управление се включват по един представител на Българския Червен кръст и на Министерството на народното просвещение. За редактор на печатните издания на БМЧК бе избран Алеко Големанов

Пленум

В пленума бяха избрани *председателите и организационните секретари* на областните управления на Българския младежки Червен кръст.

Освен тях бяха избрани по един учител-ръководител и по един ученик от област, а именно:

Ал. Димитров от ИК на ЕМОС

На края аз съм длъжен да се спра на грешките, за които някои другари посочиха, че са допуснати по места по отношение на Младежкия Червен кръст. Аз се стреях да си вземам постоянно бележка от изказванията на другарите делегати, особено що се отнася до такива именно грешки, допуснати от членовете на ЕМОС по отношение на Младежкия Червен кръст. И на ръце с тези бележки ще направя необходимото пред Изпълнителния комитет на ЕМОС.

Бургаска: Руско Димитров, учител и Симеон Тушанов, ученик от Ямболската мъжка гимназия; *Варненска:* д-р Анастасия Ташева — Добрич и Андрей Ведеров — ученик I мъжка гимназия — Шумен; *Врачанска:* Тамара Костова — учителка Видин и Мария Нейчева — ученичка Враца; *Плевненска:* Златка Данкова — учителка Плевен и Васил Василев — ученик Севлиево; *Пловдивска:* Кръстю Калчев — учител с. Акаджиево, Пазарджишко и Борис Колев — ученик Асеновград; *Горно-Джумалско:* Василка Ангева — учителка Горно-Джумая и Илия Симчев — ученик Неарокопската гимназия; *Русенска:* Никола Узунов — учител Камеяр, Разградско и Стоян Тодоров — ученик с. Образцов Чифлик, Русенско; *Софийска:* д-р Кръстю Пенъв — учител София и Варадин Николов — ученик Годечката гимназия; *Старо-Загорска:* Васил Иванов — Хасково и Методи Запryanов.

Избрани бяха в пленума Величко Николков от София, като представител на клона в Медицинския факултет и Тодорка Величкова — представителка на клона при Висшето училище за финансови и стопански науки.

В пленума ще имат свои представители Министерствата на народното здраве, на социалната политика и на войната.

Върховното управление на БМЧК в пълен състав

ПОЗДРАВИТЕЛНИ ТЕЛЕГРАМИ

До Министър-председателя
Георги Димитров.

„Първата Национална конференция на Българския младежки Червен кръст поздравява любимия вожд на българския народ и най-голям приятел на младежта в България. Младежите-червенокръстци обещават да дадат всички свои сили за санитарно-здравното подготвяне на нашата младеж, за изкореняване противоздравните навици сред нашия народ.

Българската червенокръстка младеж ще участва най-активно в младежките строителни бригади за реализирането на двегодишния стопански план. Българския младежки Червен кръст ще се бори и ще използва своите международни връзки за укрепването на мира и за разобличаването подпалвачите на нова война.

До Васил Коларов

Първата Национална конференция на Българския младежки Червен кръст Ви поздравява и обещава да работи с всички сили за санитарно-здравното подготвяне на българската младеж за благоденствието на нашия народ и Народната република*.

Министъра на народното здраве
д-р Рачо Ангелов

„Първата Национална конференция на Българския младежки Червен кръст поздравява г-н Министра на народното здраве, като обещава организацията да стане пръв помощник на Министерството при провежданата от него здравна политика в нашата страна“.

Министъра на народното просвещение
д-р Минчо Нейчев

„Първата Национална конференция на Българския младежки Червен кръст поздравява г-н Министра на народното просвещение. Българските младежки червенокръстци обещават да изградят и поставят на добри основи санитарно-здравното възпитание в нашите училища и съвместно с ЕМОС и „Септемврийче“ да работят за общото културно-просветно издигане на учащата се младеж“.

Секретаря на НК на ОФ —
Цола Драгойчева

„Първата Национална конференция на Българския младежки Червен кръст Ви поздравява със следните свои решения: Обещаване пред Вас и Във ваше лице пред Националния комитет на Отечествения фронт, да се включим активно във всички общо-младежки начинания и да участваме в осъществяването на двегодишния стопански план, в изграждането на стопански мощна и истински независима народна република България*.

Председателя на Централния комитет на демократичната младеж — Живко Живков

„Първата Национална конференция на Българския младежки Червен кръст ви поздравлява и чрез вас целия Централен комитет на българската демократична младеж.

Българската червенокръстка младеж ще участва най-активно във всички акции на Централния комитет на демократичната младеж и ще работи за осъществяване пълното младежко единство“.

До Централното ръководство на ОСНС

„Първата Национална конференция на Българския младежки Червен кръст изпраща борчески привети на ОСНС с пожелание двете организации да работят при братско сътрудничество и единство за възпитание на новата народна интелигенция“.

Върховен съвет „Септемврийче“

„Първата Национална конференция на Българския младежки Червен кръст от името на малките червенокръстци предава чрез Върховния съвет на „Септемврийче“ до всички септемврийчета в страната своите другарски червенокръстски поздравии. Обещаваме да работим изпълнявайки лозунга „всеко септемврийче червенокръстче и всеко червенокръстче септемврийче“.

София — Изпълнителния комитет на ЕМОС

„Първата Национална конференция на Българския младежки Червен кръст в лицето на изпълнителния комитет поздравлява своята братска борческа средношколска организация ЕМОС и обещава, че Българския младежки Червен кръст ще работи в пълно сътрудничество и единодействие с ЕМОС за изграждане от средношколската младеж всестранно развити граждани на република България“.

До Върховния съвет на Български Червен кръст

Първата Национална конференция поздравлява Върховния съвет на БЧК. Младежките-червенокръстци обещаваат да бъдат в първите редици по осъществяване на двегодишния план на Българския Червен кръст. С вашата всестранна помощ Български младежки Червен кръст ще стане истински неизчерпаем резервоар на кадри на червенокръстното дело у нас.

Женева — Жорж Милсон

„Първата Национална конференция на Български младежки Червен кръст ви поздравлява и чрез вас всички национални секции в света и декларира, че ще работи за траен мир и пълна международна солидарност“.

Закриване на конференцията

Конференцията бе закрыта от д-р Георги Ангелов със следните думи:

„Другари, смятам, че тези два дни разменихме достатъчно много мисли, направихме твърде много предложения, изказахме се цялостно върху работата на Младежкия Червен кръст.

Като представител от старото Върховно управление и член на бъдещето Върховно управление аз добре зная, че всички ваши предложения и препоръки ще бъдат взети под внимание. Бъдещето ръководство ще се съобразява и води от решенията на нашата Първа Национална конференция.

Надявам се, че тази година нашата организация още по-здраво ще укрепне организационно, ще

се повдигне дисциплината и ще стане действително любима организация на учащата се младеж и на нашата младеж въобще.

Пожелавайки и на вас успех във вашата работа, нека още един път кажа да се съобразяваме с решенията на нашата Първа Национална конференция.“

Думите на председателствующия бяха изпратени с бурни одобрения и овации. Конференцията завърши с ентузиазъм и с горещо желание сред делегатите да слезат долу в клоновете си и да хвърлят всичките си сили за укрепването на любимата организация Българския младежки Червен кръст.

БЪЛГАРСКИ МЛАДЕНКИ ЧЕРВЕН КРЪСТ ДОСТАВЯ:

1. **Млад юнак — здравеняк** — здравни стихове и поеми за деца и юноши от Ас. Босев, цена 100 лв.
2. **Момчето Мирко** — пиеса в 3 действия от Д-р Н. Манолов, цена 40 лв. — изчерпана
3. **Аз служа** — детска пиеса в 1 картина от К. Воденичарова — 20 лв.
4. **Как изързелвият Гого** обикна водата много — пиеса в 1 картина от К. Воденичарова, цена 20 лв.
5. **Лагерен огън** — живи картини — безплатно.
6. **Марш на червенкръстците** — 15 лв.
7. **Кратък курс по майчинство и детство** — 15 лв.
8. **Ръководство за работа при децата** — от Славка Младенова — 20 лв.
9. **Тезиси за курсовете по първа и бърза помощ** — безплатно.
10. **Ръководство за санитарна подготовка на червенкръстеца** — 180 лв.

Книгите могат да се набавят от Б. М. Ч. К., бул. „Дондуков“ 63. чекова сметка 4.000 —

Червенкръстци, набавете си

„Ръководство за санитарно обучение на червенкръстеца“

Съставители: Д-р Пасков и Д-р К. Ненков

Ръководството е съобразно с най-новите постижения в тази област и е най-доброто помагало за курсове за първа и бърза помощ, санитарни групи, селски и промишлени санитарни и др. Над 80 обяснителни рисунки.

Цена 180 лева. При доставка на повече от три екземпляра — 160 лева.

Издание на Български младежки Червен кръст — София

СЪДЪРЖАНИЕ

Първата национална конференция на Български младежки Червен кръст; Идеини насоки на Български младежки Червен кръст и мястото му сред другите младежки организации — доклад на председателя на БМЧК — Д-р Георги Ангелов; Организационното състояние на БМЧК — доклад на секретара Ст. Райчинов; Изказвания на делегатите; Резолюция, приета на първата национална конференция на БМЧК; Отношенията между Български Червен кръст и Български младежки Червен кръст — изказване на директора на Български Червен кръст по повод на резолюцията; Отношенията между БМЧК и ЕМОС — реч произнесена на конференцията от Александър Димитров от И. К. на ЕМОС; Новото Върховно управление; Поздравителни телеграми; Закриване първата национална конференция на БМЧК.

ПРОВЕРКА
2010

КНИГА СЕДМА И ОСМА * 1947 г.

АЗ СЛУЖА

ОРГАН НА БЪЛГАРСКИ МЛАДЕШКИ ЧЕРВЕН КРЪС

REVISED
1905

AS CANON

ЕМОС И МЛАДЕЖКИЯТ ЧЕРВЕН КРЪСТ

В основата си ЕМОС и БМЧК са две организации, които имат една и съща цел: демократическото възпитание на нашата учаща се младеж, създаването на всеотранно развити в културно и физическо отношение хора. Възпитанието на младежта, обаче, засяга редица въпроси, то има не една, а много страни.

ЕМОС се занимава преди всичко с оформянето на идейния лик, с мирогледа на средношколската младеж. Това не значи, че той не може да я запознава с някои въпроси напр. из областта на здравната просвета, Това означава само, че неговата главна работа се изразява в запознаването на нашите средношколци със съвременния научен мироглед и с демократическите идеи на народното движение на Отествения фронт — и не само да ги запознава с тях, но и да ги прави активни техни носители т. е. активни борци за изменението, за коренното демократическо преустройство на живота в нашата страна.

БМЧК също така не може да бъде неутрален към мирогледа и идейното възпитание и оформяне на своите членове. Самият той също така възпитава младежите в демократически дух, в дух на взаимопомощ, преданност и верна служба на народ и родина. Неговият основен девиз е: „Аз служа“ Кому? — На капиталистите, на банкерите, на експлоататорите, на народните врагове ли? — Очевидно, „Аз служа“ е девиз на преданна и верна служба народу, на трудещите се от села и градове, за ония, които творят историята на нашата страна. За разлика, обаче, от ЕМОС, ударието на работата, материалът, с който се бори при БМЧК — това е санитарно-здравната просвета на нашата младеж, а чрез нея — и на нашия народ. Крайната цел е същата, която гони и ЕМОС: здрава младеж, просветена в санитарно-здравно отношение, но здрава именно, за да побеждава народните врагове и да отдаде своите сили за създаване на нова демократическа народорепубликанска България, осяяна с фабрични кумини, машино-тракторни станции, младежки домове, домове за култура и отдих и т. н. и т. н.

Но, ако това е така, то очевидно ЕМЧК и ЕМОС всеем не си противоречат, а само взаимно се допълват. Следва да се заключи, че между тях трябва да съществуват само отношения на пълно сътрудничество. Затова е нужно най-тясно и взаимно координиране плановете, дейността на ръководствата, а с това — и на самите дружества.

На Националната конференция на БМЧК, която се състоя през м. май тая година, някои делегати разказаха за много добра координация и щастливо сътрудничество между ЕМОС и БМЧК в техните училища. Самите те

бяха активни емосисти. Не липсваха, обаче, делегати, които говореха за обратното — за отсъствие на сътрудничество и взаимопомощ. На какво може да се дължи това?

Трябва да отбележим, на първо място, подценяването на БМЧК от страна на някои емосови ръководства. Не се разбира, че санитарно-здравната подготовка на нашата младеж има сериозно значение, което особено изпъква през време на война, но което е не по-малко и през годините на мирния живот. Счита се, като че ли, че заниманията в Червен кръст са не до там сериозна работа, с която в най-добрия случай могат да се заемат синовете и дъщерите на по-богатите слоеве, които „не жънат“, „не копаят“. Очевидно, това е остатък от старото отношение към БМЧК, когато последният беше в ръцете на фашистките елементи, които го противопоставяха на прогресивната учаща се младеж, въпреки го в противонародната колесница на фашизма. Но, ако тогава това отнасяне имаше оправдание в фашистките позиции на ръководствата на Младежкия Червен кръст, сега то няма никакво основание. Днес БМЧК е на здрави антифашистски позиции и всякакво въздръжане спрямо него е неправилно, погрешно.

На второ място, трябва да изтъкнем стремежа на някои червенокръстски ръководства и особено на някои ръководители на клонове на БМЧК, да разширяват дейността на Младежкия Червен кръст вън от неговите естествени предели, мъчейки се да му придадат характер на такава организация, която може няколко и изцяло да разреши въпроса за демократичното възпитание на учащата се младеж, без да става нужда от съществуващото на друга организация, занимаваща се специално с този въпрос. Това е също така свършено погрешно. Това може да доведе само до противопоставяне БМЧК на ЕМОС. В нашите средни училища ръководящата организация е ЕМОС. Тя обединява всички предишни ученически дружества, като въздръжателните, историческите, стенографските, политическите младежки организации и т. н. Вън от нея останаха да съществуват като самостоятелни дружества само клоновете на БМЧК, поради някои по-особени причини и съображения. Но от това съвсем не следва, че Младежкия Червен кръст трябва да работи откъснато от ЕМОС. Бюрошки организационно независими, клоновете на БМЧК трябва да работят в най-тясно единорядство с ръководствата на ЕМОС.

Техните планове, техните събрания, техните беседи и най-разнообразните други инициативи трябва винаги да се допълват, а не кръстосват. За това са необходими съвместни заседания на ръководствата им, приемане на планове за работа на съвместни заседания, та по този начин да се избегне заемането с една и съща работа от две места и да не се получи борба за подялба на средношколците между клона на БМЧК и дружеството на ЕМОС. Затова председателите на червенокръстките клонове трябва да участвуват в ръководствата на емосовите дружества, да присъствуват на всички техни заседания, както и в Изпълнителния комитет на ЕМОС участва организациялният секретар на Върховното управление на БМЧК. Естественото развитие на Младежкия Червен кръст не е в противопоставянето му на ЕМОС, а в най-тясното единорядство с него, не против него, а редом с него, заедно с него. Ръка за ръка с него. Фашистите бяха, които противопоставяха БМЧК на прогресивната младеж преди 9 септември 1944 год., когато тя работеше във въздръжателните, стенографските и други ученически дружества. Те искаха да направят от БМЧК една голяма младежка фашистка организация. Но, като не успяха да постигнат това, туриха кръст и на него и го превърнаха в колективен член на „Браник“. Днес опозиционери и др. врагове на ЕМОС се опитват да откъснат от него БМЧК. Те си надяват маската на големи червенокръстци, говорят за тилн Червен кръст и т. н. Техните опити трябва да се осуетят още в самото начало. Но това е задача и на младежките червенокръстци и на емосистите.

На. Вълос

Гл. секретар на И. К. на ЕМОС.

ТАМ, КЪДЕТО ЩЕ БЪДЕ СВЕТОВНИЯ МЛАДЕЖКИ ФЕСТИВАЛ

II. Макулов

Прага ви очарова. Този град е музей на архитектурата, на историята, на народа и на неговата култура. Чехословаците наричат своята столица „майка на чехските народи — Златна Прага“. И наистина, цялата история на Чехия е свързана с Прага.

Прага е разположена на брега на река Валтава. Многовековната история е оставила неизличими следи върху целия облик на тази славянска столица в Средна Европа. Тук са запазили постройки от Средновековието. Площадки, здания, паметници живо говорят за далечното минало на чехския народ. Аз непрестанно обикалях из улиците на столицата и като че четях увлекателна книга. В прекрасните творения на архитектурата и скулптурата долавях целия характер на свободолюбивите чехи.

Прага е неизменно красива през всички времена на годината. Широката лента на Валтава дели столицата на две части. През реката са прехвърлени няколко моста. Най-красивия — Карлов мост е построен в XIV в.

Исках да вида Прага от птичи полет. Качих се на кулата „Розглед“, построена на хълма. От тук се вижда целия град. Ето я красивата Прага! В лево е пражкия Град — резиденцията на председателя, дворците, катедралата Св. Вит. Върховете на катедралата се издигат към небето. Постройката ѝ е почнала в X в. По-нататък е храма св. Георги, кулата Делибора. В средните векове тук бил заточен чехския рицар Делибор за това, че през време на селското въстание взел страната на народа. Една от старинните части на града — Храдчани — е района на дворците, съградени в XVI—XVII в.

След като слезох от „Розглед“, тръгнах по тясната Златна улица. Тук от всеки дом вее далечна старина. Минах през Карловия мост и излязох на крайбрежната улица Масарик. Тук е парламента, а малко по-нататък по Валтава — зданието на Националния театър. На неговата фасада е написано „Народът за себе си“. Историята по построй-

ката на този театър е интересна. В началото на втората половина на XIX в. той бил построен с пари събрани от народа. Това е бил първия национален театър в Прага. Но след две три представления той изгорял. Тогава инициаторите на строежа отново се обърнали към народа. Пак събрали пари и след две години построили нов театър. Той станал едно от културните огнища на Чехия. Около него са се групирали писатели, драматурзи, артисти.

Пред парламента често се спирах на скулптурата „Раненият войн“. Скулпторът е изобразил страдащият човек, който събира всички сили, за да продължи борбата. Тези скулптури ми напомнише съдбата на чехския народ. Дълги столетия чехите са се намирили под немско иго, но са запазили своя език, своята култура, никога не прекъсвайки борбата с поробителя.

Неряд с парламента е Пращкия университет. Той е бил открит

Прага

втори по ред в Европа — след Парижкия. В този университет пражани са слушали пламенните речи на Ян Хус. Не далеч от университета е Стария площад. Площадът и неговите здания са били свидетели на ред исторически събития. Тук глосатавите са разгласявали гръмо указите на кралете. В XV в. тук са били наказани 60 последователи на Хуса. На този площад пражани са посрещали президента Масарик, празнувайки своето освобождение след първата Световна война. На стария площад е била връчена грамотата на маршал Конев, с която той се провъзгласява за почетен гражданин на Прага.

Старинното здание на кметството е разрушено от немците, обаче сега се ремонтира. На кулата на кметството е бил часовника, работа на майстора Гануш. Часовникът е бил пуснат в движение най-напред в 1490 год. Той показвал годината, месеца, числото и часа. От страни е имало подвижни фигури: смъртта с коса биела камбаната на часовника, скъперник разгърсвал човал с пари. Изкуригвал петел, над часовника се отварял прозорец, в който по ред се показвали дванадесете апостоли. Този часовник бил единствен в света. Чешките майстори са пристъпили към неговото възстановяване.

В центъра на площада се намира паметника на великия чех Ян Хус. Хус като професор в Пражкия университет смело се противопоставил на немското настъпление към това национално чешко учреждение. Немците е трябвало да напуснат университета. Ректор станал Хус. С още по-голяма сила той почнал да развива своята дейност, нападнали немците, папските служители и монасите. Иденте на Хуса стреляли римската църква и немските поробители. Римския папа обявил Хуса за еретик и отлъчил от църквата.

Изобразената на паметника фигура на Хуса е заобиколена от занаятчи и селяни. Техният поглед е прикован в учителя им, техните ръце се протягат към него, те са готови да умрат за иденте на Хуса. На паметника са издълбани думите на Хуса: „Обичайте правдата“, „Борете се за правдата“! Хус завършил своя живот като герой. В 1414 год. той бил повикан от римския папа на събор. Там, въпреки охранителната грамота от краля, Хус бил вярстваан. Константинския събор осъдил великия просветител и той бил изгорен на клада.

Последвало закриване на хуситските школи, което предизвикало въстание отначало в Прага, а после и по цялата страна.

Всяка година в деня от смъртта на Хуса в Чехия се изгаря клада в памет на великия чех, загинал на клада за народни правдини.

Стария площад на 5 май 1945 г. отново станал арена на борба с немците. Въоръжените пражани избират кметството като крепост при голямото въстание в Прага. В подземията на кметството се криели жените и децата. Хитлеристите обстрелвали с оръдия кметството, но не могли да избият въстаниците. Тогава те подпалили зданието. Огънят се разпространил по цялото здание и се приближавал към подземията. Вече почнал да се нагрява таванът на подземиято. Жените успокоявали децата и шептели: „Те ще дойдат“, „Те ще ни спасят“. Артилерийската канонада са приближавала все по-близо и по-близо... В Прага навлязла великата Червена армия и спасила жените и децата.

Прага посрещна Червената армия като своя освободителка.

БРИГАДА

Сред селото във неделна утрин
свириал на мегдана камцион
Наизязли хората немити
да посрещнат ранния си гост.

А от него гледали засмени
хубави девойки и момци,—
Светело им слънцето неделно
в ясните усмихнати очи.

А над тях два свилени байраци
един винен, друг със ален кръст
мъртели се с утрешния вятър —
сочили ги хората със пръст.

И разбрали: трудова бригада
е дошла таз сутрин от града.
Младите възторжени санитари
ще прегледат всеки стар и млад.

Ще потупат здравите другари
и ще кажат „Ха наздраве, брат!“
а на заболелите селяци
ще дадат безплатен чуден лек.

А когато свършат най-подире
и на запад слънцето клони,
ще говори мургав бригадирец
за единство в тези бурни дни.

Вечерта в читалището сбрани
ще разправят всичките със жар
пак за тая трудова бригада
и за двегодишния ни плак...

Срещнали ги селяните с радост
с радост ги проводили в града
и разбрали как велико братство
се съзидва в техните сърца.

Павел Матов

от литературния „В. Вилчарски“

ПРОТИВОЗДРАВНИ НАВИЦИ В РОДОПА

НАДЖИ АХМЕДОВ

Една от главните задачи на младите червенокръстци е да работят за изкореняване противоздравните навици, заблудите и невежеството сред нашия народ, задача колкото благородна, толкова и полезна. В изпълнение на тази задача младежите червенокръстци не трябва да жалят сили, защото изпълнени дълг към здравеопазването на народа е и изпълнен дълг към нашата народна република. Всяко спестено заболяване е влог в общия национален трудов фонд.

Има краища в нашата страна, които действително гъмжат от противоздравни навици и невежество. Такъв край са Родопите и то специално сред българо-мохамеданското население. Дългото петвековно робство, съчетано с една твърде консервативна религия, са сновали развитието в културно и здравно отношение на тези наши сънародници. Пословичното безразличие и незаинтересованост към нуждите на живота, към неговите изисквания се заменят с особените грижи за добър задробен живот.

Българските фашистки правителства не без охота поддържаха това състояние. Те имаха интерес да се държи в невежество българо-мохаме-

данското население, така както се мъчеха да държат в невежество целия наш народ.

В Родопа вярват в духове и нечисти сили, служат си нашироко и при всички случаи с баяния, връчвания и гадания. Тук има, тъй да се изразим, широка мрежа от врачки, разни народни лечители и др. В тяхна подкрепа са и ходжите, които упорито поддържат невежеството сред населението и правят особено трудна санитарно-здравната пропаганда тук. Ето някои противоздравни навици от Родопи:

Когато някой се изплаши много смятат, че му се е изместило сърцето. В такъв случай врачката се опитва да му го намести с заклинания.

Болките в главата се смята, че идат от това, дали болният е срещнал през деня лош дух, който го е урочесал. Баят му за уроки.

Получи ли човек някакъв обрив тогава смятат, че той минал през място, където са ношували дяволите. Безспорно, тук сред помашкото население такива обриви, понякога доста зловеществени епидемии, се срещат често, поради нехигиеничните условия за живот. Обривите лекуват, като от предполагаемото място, дето са ношували дяволите се събира

смет, с която се прекажда болния. Едновременно с наденето паят се молитви.

Фатализъмът сред помашкото население е страшен. Там са особено разпространени муските. Има врачки и бащи, които пишат такива муски и ги дават на пациентите си да ги носят на шията си или на края на пояса си. И който има такава муска фанатично вярва, че никакви болести или нещастия не могат да го сполетят. Не могат и други хора да му напакостват.

Фатализъмът докарва и едно страшно безразлично и незинтересованост към живота. Когато някой умре, казват, че така му било писано и то на члото още при раждането. И тая му съдба никой с никакви средства не може да отмени. Болката е нещо предопределено и лекар не може да помогне, ако не е писано болката да мине. Дали болният ще оживее зависи от това дали има още дни за живеене.

Родопа винаги е страдала за лекари, страда и сега. Затова пък тук чрез широка мрежа от клонове на Български младежки Червен кръст ще могат да се подготвят кадри, които да се борят срещу противоздравните навици, да дават съвети за опазване на личната и обществена хигиена и при леки случаи да дават съвсем елементарна санитарна помощ. Но за всичко това е необходимо Българския младежки Червен кръст да хвърли много сили. Нуждата от здравна просвета в Родопите е толкова голяма, че се налага да се предприеме и такава мярка: завършилните курсове по

първа и бърза помощ, майчинство и детство, лична и обществена хигиена от другите краища на нашата страна да се изпращат като санитарни отряди през лятото в Родопи. Особено е необходимо да отидат девойки-червенокръстки, за да работят сред жените, където невежеството е най-страшно и при които противоздравните навици дават най-сериозни последствия и за самата жена, и за поколенията и за цялото семейство.

Чрез просвета да превъзмогнем всички предрасъдъци

ТОВА КОЕТО ВИДЯХ В ЕДИН КОНЦЛАГЕР В ХОЛАНДИЯ

От средата на м. февруари 1943 г. се извършваха редовни транспорти на амстердамски жители към концлагер Vught, в южна Холандия. Този концентрационен лагер бе предназначен за политически затворници и за евреи. Германците бяха разпространили баснята, че в лагера ще се създадат индустрии, в които евреите ще могат да работят години наред. Командантът Хнилевски щал да се занимава специално с децата и между другите мерки бил създавал вече и игрища за тях!

Заедно с евреите идващи от други части на Холандия (които трябваше да се явят във Vught

преди известна дата, с разрешение да вземат всичко си имущество) — което при пристигането им бе веднага отнето), стотици родители с децата им бяха събрани тук. Тези от децата, които оцеляха при условията за живот във Vught, трябваше няколко месеца по-късно да се присъединят към хилядите деца, които с или без родителите, бяха транспортирани от други холандски концлагери в Полша, за да не се върнат никога вече. Пренасянето на тези нещастници стана в товарни вагони, без пейки, препълнени винаги с 45—60 души, които за пътуването от два три дни имаха на разположение една бъчва пълна с вода и друга за естествениге им нужди.

Можах да наблюдавам тези деца в лагерите Vught и Westerbork. Във Vught видях ужасната мизерия на децата, специално на стотици кърмачета — и се запознах с хигиеничните условия, за които един лекар и то детски лекар, не може да има представа.

Във Vught нямаше никаква лична хигиена, тъй като в помещенията от 40 на 10 метра се натрупваха повече от двеста майки и малки деца. Почти всички деца спяха в едно и също легло с майката. Поневе имаше винаги по три легла едно над друго, децата падаха от средното или горното легла. При тези условия децата, които почти без изключение бяха дошли във великолепно здравословно състояние, заболяваха неизбежно. Те не само живееха в непонишено мръсна среда, но често много дни на-

Гилотинирани трупове на затворници от фашистките концлагери, готови за преработка в сапун

ред нямаше, или почти нямаше, мляко за тях. Тогава животът им се поддържаше с бисквити, скрити от родителите — тъй като всичко, което майките бяха донесли за децата си, им беше отнето при пристигането в лагера — или пък с чорба, която не можеше да се яде. И тъй наречената болница за деца във Vught беше само карикатура на болница. В едно сравнително малко помещение имаше отначало 40 кърмачета, засегнати от най-различни заболявания; в друго тясно място имаше също толкова малки деца, боледуващи от най-разнообразни инфекциозни заболявания, като скарлатинозните бяха изолирани с помощта на едно мръсно перде. Местопребиваването на кърмачетата беше отвратително. В никоя стая нямаше с какво да се измият ръцете. В две бараци, където бяха нужниците, се приготвяваше храната, сушеха се пелените — без да могат да бъдат изпрани — и се оставяха труповете на децата. Тези стая служеха също за спални на десетки слуги и няколко болногледачки.

В този тъй наречена детска болница, личността недостатъци за зването човек, експериментираха, тъй да се каже, в голям мащаб. Експериментите завършваха с цяла серия от инфекции. По този начин, детският имунитет, вече дълбоко компрометиран от напълно недостатъчната количествено и качествено храна, съсем се загубваше. Тук, в една и съща стая, се намираха размесени деца, болни от шарка и магарешка кашлица, злокачествени форми на дизентерия, бронхопневмония, ринофарингити, средни отити, мастоидити; както вече казах — зад едно перде имаше още болни от скарлатина. Ако децата не умираха веднага, те в късо време изреждаха цяла редица от инфекциозни болести. Съществуваше един фактор в повече, който обясняваше жалкото физическо състояние на тези деца. Напълно липсваше материал за лекуването им. Беше забранено да се изследва кръвата, урината и пр. Кърмачетата и тежко заболялите малки деца бяха в допир едно с друго върху сламеници без чаршафи, без пелени, почти голи, нападнати от стотици мухи, които предпочиташа да се наситят с гнойните мизирни в секретите на носа, ушите, изпражненията. От тук мухите замърсяваха млкото — ако го имаше — или другата храна, с което затваряха порочния кръг.

За да се обясни тежестта на наблюдаваните тиндрони, трябва да се държи сметка, че децата, почти винаги, заболяваха най-напред от дизентерия. Водата в лагера беше негодна за пиене. Сол-титърът на тази тъй наречена годна за пиене вода, беше огромен, както това бе доказано от една официална анализ, извършена в Амстердам. Въпреки това комендантът на лагера не беше убедил, че водата, според докладите, получени от самия него, била изключителна. Лекарите, които трябва бяха да работят тук без средства, без помощта на специалисти и под ужасния терор на есесовците, се намираха пред отчайваща задача. За майките моралното страдание беше непоносимо: в продължение на дълго време правилникът не им позволяваше дори

Жестокия побойтел предизвика срещу себе си дълбоката омраза и на най-малките

да присъствуват на смъртния одър на децата си. Действително, може да се каже, че Дантевият Ад е ръв в сравнение със страданията наложени във Vught. Човешкото въображение не е достатъчно, за да даде представа за извършените жестокости спрямо децата и възрастните. А що се отнася до децата, страданията им бяха още в началото си.

В продължение на петте седмици, през които можах да посещавам на много пъти Vught имах илюзията да вярвам, че положението ще се подобри. Но опитът ми доказа, че окупаторите не служат никакво доверие, защото, когато се даде внезапно заповед да се транспортират всичките деца в Полша, германците не направиха изключение нито на единственото дете, което се роди в лагера Vught, нито за най-тежко болните деца с много висока температура. Едно новородено с тегло 1350 гр. при раждането, биде транспортирано на петия ден в една малка кошница. На деца с температура над 40 градуса не бе разрешено да останат; те трябва бяха, по заповед на лагерния „лекар“, да бъдат евакуирани „медицински“ опаковани. В всичко това бе търяно в Холандия от един германец, който имаше длъжността да се нарича лекар...

Този, който е присъствувал от близо, дори на една малка част от тази голяма низерия на депортираните холандски деца, ще запази спомена през целия си живот и мисълта за това, което им се случи след замиването, ще е за него вечен кошмар. В концлагера при Vught не са избивали децата в буквалния смисъл на думата, но стотици деца понесоха ужасна съдба и страдаха жестоко от условия, които са противни на най-елементарните правила на хигиената и на сивата представа за човека.

Проф. ван Гревелд
(Амстердам)

САНИТАРНАТА АВИАЦИЯ — ЕПОХАЛНО ДЕЛО

Д-р В. Вълчев

Нач. на кабин. възд. авиация при БЧК.

Откриване на първата санитарна авиация на Балканския п-ов — Министър-председателя Георги Димитров поздравява началника на санитарната авиация при БЧК д-р В. Вълчев

Народните бедствия, причинени от наводнения, земетресения и др. природни стихии, идват внезапно, нанасят многостранни повреди и загуби. Нуждата от бърза помощ в такива случаи израства страшна и неумолима още в момента на нещастията и всяко закъснение с часове и дни води към усложнения — епидемии и др., а също и увеличаване на жертвите и загубите.

Катастрофалното наводнение в Разград подчерта още веднаж тази неоспорима истина. Бедствието беше страшно, щетите неимоверно големи, нуждаещите се от помощ с хиляди.

Колкото по-голямо и внезапно се явява едно бедствие, толкова по-бърза и ефикасна трябва да бъде дадена помощ.

При страшното бедствие в Разград младата току-що формирана санитарна авиация от Българския Червен кръст получи своето бойно кръщение и извърши своя пръв подвиг. Готовността и устремът,

с които се даде първата и бърза помощ в Разград от Българския Червен кръст чрез санитарната авиация, е факт, който обществото трябва да узнае и оцени като нещо ново, родено в новото време и закъсмено с могъщия импулс за творчество и всеотдайна служба на народа.

С получаване на известието за страшното наводнение в Разград, Върховното управление на Българския Червен кръст сложи върху крилето на санитарната авиация задачата за бързо проучване на щетите и незабавна помощ за пострадалите. Решаваща се важна санитарно-тактическа задача, от чието правилно провеждане зависеше здравето на пострадалите, а също и на цялото население на Разград и пострадалите села.

Санитарния въздушен екип

Първа помощ в Разград

Още рано сутринта на 3. VII, отлетяха първите два самолета от санитарната авиация на БЧК и един разузнавач, който да донесе събраните данни за размера на щетите и пострадалите.

Само след 2 часа и 15 минути самолетите бяха над опустошения град. Слезли на полето до самия град, пратениците на Българския Червен кръст бяха сред нуждаещите се и започнаха своята дейност, когато още водите на Бели Лом течеха по улиците. След бързото разузнаване, в конференцията с лекарите и отговорни лица бяха установени нуждите от медикаменти, дрехи, храни и предпазна ваксина против коремна тиф. Не мина час от кацването на самолета, разузнавачът пилот отлетя веднага с писмени искания за необходимата помощ.

Два часа след излитането на първите самолети в изпълнение на задачите за бърза и ефективна помощ, излетя и големият транспортен самолет с началника на отделение „Обществено подпомагане“ при Българския Червен кръст и екипи от лекари: хирург и епидемиолог, медицински сестри и 1,400 кгр. медикаменти, превъзрочен материал, захар, кондензирано мляко и дрехи за пострадалите. Това разградчени видяха и, потънали в тинята по къщите и улиците, почувстваваха, че правителството знае за тяхното нещастие и първата помощ иде под знака на Българския Червен кръст.

По този начин, преди да изтекат 12 часа от страшното бедствие, помощта дойде по въздуха, за първи път в нашата история, за първи път в нашата страна и за първи път на Балканския полуостров.

Но с това не се завърши делото на Българския Червен кръст. Въз основа на разузнаването, направено от първите самолети още на 3. VII, Българският Червен кръст изпрати специален санитарен vlak с големи количества ценни медикаменти, захар, мляко, дрехи, противотифусни ваксини за 20,000 души, стотици ампули противотетаничен серум, дезинфекционни средства за борба с евентуални епидемии и 100 комплекта легла за разваляне обожението за пострадалите.

И ето, мечтата е действителност — чрез възможностите на санитарната авиация и подчертаната готовност на Българския Червен кръст за пълна и

многогранна помощ при народни бедствия, важната санитарно-тактическа задача за ефективно подпомагане на пострадалите в Разград се осъществи навълно и нейните последици са от огромно значение.

Разрушването на две от трите аптеки в града лишаваше населението от медикаменти. Българският Червен кръст, чрез санитарната авиация и санитарния vlak, запълни почти мигновено нуждите от медикаменти и превъзрочен материал. Чрез местния клон на БЧК за първите нужди на населението бяха дадени: 6,000 броя аспиринов, 3,000 броя сулфатинов, 62 кгр. хлорина, 300 броя бинтове, 2 кгр. йодова тинктура и 400 дози противотетаничен серум.

На превъзрочния пункт на БЧК, от екипа пренесен по въздуха, и от 4 подвижни санитарни постове, бяха превъзрани 1352 пострадала, един опериран от нашия хирург и друг спасен с 500,000 единици пеницилин, пренесен пак по въздуха. Освен това, органите на въздушния санитарен отряд на Българския Червен кръст изразходваха при своята дейност: 2,700 бр. аспиринов, 1,000 таблетки хиинин, 103 ампули противотетаничен серум, 250 таблетки сулфатинов, 650 бинта, 1,000 гр. йодова тинктура. Голяма част от тези медикаменти и санитарни материали дойдоха само за няколко часа със санитарен самолет на Българския Червен кръст.

Раздаваха се горни и долни дрехи на 1436 души. Даден за захар на 825 семейства и кондензирано мляко на 500 деца. Голяма част от тези продукти и дрехи бяха пренесени със самолет.

Нека читателят след горните редове помисли за тази крилатата помощ, за устрема на носителите на знака Червен кръст и неустрашимата им и неуморна дейност през дните на Разградското наводнение.

Те бяха горди, че им се възлага тази тежка и отговорна, но славна задача, да отлетят в помощ на нуждаещите се. . .

Те са горди и сега, че изпълниха блясаво своя дълг под знака на Българския Червен кръст — знак на доверие, пълна отзивчивост и постоянна готовност в служба на Родината.

(Из сп. „Български Червен кръст“)

ИСТОРИЯТА НА ЕДНО ОТКРИТИЕ

Откритието на доктор Луини

Един ден през 1890 год. знаменития професор-физиолог Бунге повикал в своя кабинет доктор Луини, руски учен, който работел в неговата лаборатория в гр. Базел.

— Аз чух, че вие се готвите да изучавате съставните части на храната на животните? — попитал той.

— Да, аз искам да изясня, какви вещества са необходими на животните за живота и растенето им — отговорил Луини.

Професор Луини свил плещи.

— Но това е вече напълно установено — казал той.

Професорът изредил на Луини имената на книги, в които подробно се излага ролята на съставните части на храната — белтъчини, масти, въглехидрати, соли и вода. Няколко от книгите били написани от самия професор.

Луини благодарил на професора. Да, той знае тези книги. Известни му са възгледите на съвременните учени. И все пак той иска да провери дали в храната има всички необходими за живота на животните вещества.

В стаята, където работел Луини, се появили две клетки с мишки. На обитателите на едната клетка Луини ежедневно давал чисто краве мляко. Това била най-здравата храна, тъй като организацията на майката изработва млякото специално за храненето на детето. В него има всички необходими за живота и растенето на животните вещества. Учените са били уверени, че познават всички съставни части на млякото. В справочника Луини прочел, че във всеки килограм чисто краве мляко има 39 гр. масти, 32 гр. белтъчини, 51 гр. въглехидрати, 7 гр. соли и 871 гр. вода. Мишките с удоволствие приемали млякото и се развивали така, като на свобода.

Храната на обитателите от втората клетка Луини приготвял по-специално. Той сам правил мля-

Във втората клетка не останала жива нито една мишка

ко от каймак, захар, соли и други вещества. Той получавал питие, напълно подобно на обикновеното краве мляко. Сходството било не само външно. В изкуственото мляко се съдържащи същите проценти масти, белтъчини и пр. както в обикновеното мляко.

Мишките не забелязали измяната. Те също тъй се трупили около съда с изкуственото мляко и също тъй бързо го погълждали, както това правели техните съседи с кравето мляко. Но още на втората седмица настъпила промяна в поведението на мишките от втората клетка. Отначало те станали лениви. След това загубили апетита си — вече не се навързвали с предишната жадност върху съда с млякото. Мишките ставали все по-зле, докато след няколко дни се наложило Луини да извади от клетката умрели животни. Скоро във втората клетка не останала жива нито една мишка.

В първата клетка всички мишки до една били съвършено здрави.

Луини повторил още много пъти своя опит и винаги получавал все същите резултати.

В 1881 г. Луини напечатал статия относно своите опити, в която писал: „Очевидно, че в естествената храна има в малки количества, освен главните известни съставни части на храната, още и неизвестни вещества, необходими за живота“.

Ръководителят на лабораторията проф. Бунге повече не се чудил на „чуждестовото“ на руския учен. Той възложил на своя сътрудник Зокин да започне работа в същата област.

„Окови на краката“

Едва ли доктор Такаки, главен санитарен инспектор на японския флот, е знаел за опитите на руския учен Луини. Него не му е било до съдбата на мишките, хранени с изкуствено мляко. Неговото внимание изцяло било погълнато с изучаването на причините за честото избухване на епидемия от страшната болест, която ежедневно изваждала от строя около една трета от японските моряци.

Болестта се появявала в човека неусетно. Отначало моряците се оплаквали от лош апетит и отпаднала работоспособност. Те оставяли неизядени своите порции и се търкаляли от умора след такава работа, с която в друго време лесно се справяли. Към това се присъединявали болки в краката и засилено сърцебиене.

Постепенно отпадналостта се увеличавала, появявала се и слабост в краката. Походката ставала неуверена, също както като че на краката са били надяжнати тежки окови. Заедно с общата отпадналост наблюдавало се и спадане на температурата на тялото, разваляне на слуха и зрението. Цели участъци от тялото губели своята чувствителност. Следвал парализи. Шестдесет до седемдесет процента от болните умирали от парализи в сърцето.

Тази болест в Далечния Изток е известна от хиляди години. Заради появяването на слабост в краката нарекли я „бери-бери“ или преведено „окови на краката“.

Пред санитарния инспектор Такаки стояла задачата да изгони бери-бери от японския флот. Но как? Трудно е да се отстранява болест, на която не знаеш причините.

Все пак той забелязал, че болестта започва с загубата на апетит.

— Очевидно, решил Такаки, от прекомерното еднообразие на храната. Ако храниш човека всеки ден с една и съща храна, то толкова той се насища с нея, че му се губи желанието да яде повече. Главната храна на японските моряци бил ориза — любимото национално ядене на японците. На моряците бил давал най-хубавия олющен ориз.

На Такаки идвала и друга мисъл, може би загубата на авитиг е от непълноценността на ориза като храна. Ориза е беден от белтъчини. Не се ли появява от това бери-бери?

Но както и да е, изводът е един и същ — да се дава на моряците разнообразна храна. И в 1882 год. Такаки направил тази промена в храната. Резултатите били поразителни. Страшната болест а японския флот намаляла, а в последствие почти изчезнала.

Три години Такаки наблюдавал резултатите от своята работа. Избухването на епидемия бери-бери не се забелязало. В 1885 г. Такаки публикувал своите наблюдения. Неговия главен извод бил, че причината на бери-бери била липсата на белтъчини.

Обаче, другите лекари не се съгласявали с него.

— Бери-бери е също такава заразителна болест, както чумата, холерата, тифа — говорили те — защото бери-бери почти винаги се появява като масово епидемическо заболяване. Следователно, тя се разпространява чрез микроб.

Такаки не можал да обяснове както трябва своята теория и лекарите се отказали от нея. Победила теорията за заразно произхождение на болеста. А причина за нейното изчезване — подобрение на хигиеничните условия в японския флот.

В болницата при затвора

В 1890 год. влязъл в борба с бери-бери холандски учен д-р Ейкман, главен лекар на затворническата болница на остров Ява. Бери-бери била чест гост в холандските затвори на острова Ява.

Веднаж разхождайки се по двора на затвора, Ейкман бил свидетел на любопитна картина. На площадката, където обикновено се разхождали кокошките, той забелязал, че няколко от тях се държали съвсем странно. Една лежала със свити крака, дръпната глава назад и плътно прилепена към тялото си. Трета била в припадък от гърчове.

Бери-бери била чест гост в холандските затвори на остров Ява

Кокошките лежали из тъмничния двор в най-странни пози

Ейкман се приближил. Кокошките се опитали да избягат, но на много малко се удало да сторят това. Ейкман се навел и установил, че това е типичен паралич на краката и крилето.

Като че нещо познато напомняло това на лекаря. И изведнаж се сетил. Това е бери-бери, от която страдат повече от половината затворници.

Докторът бил развълнуван. Той първи наблюдавал бери-бери по домашните животни. Неговото откритие давало възможност за изучаването на болеста. Към животните могат да се прилагат такива методи на лечение, които не могат да се използват спрямо хората.

От какво са заболели кокошките? Ясно, че те са се заразили от заболелите хора, решил Ейкман. Но как? Тук болните не се разхождат и следователно не може да има непосредствена зараза.

Ейкман си спомнил, че кокошките са хранени с остатъците от храната на затворниците.

Ейкман купил няколко здрави кокошки. Половината от тях той почнал да храни с остатъци от ориз, събран от паниците на болни от бери-бери. Останалите кокошки получавали също такъв ориз, но направо от кухнята.

— Ако кокошките действително се заразяват от болните — казал Ейкман — то щеще заболят само половината.

Резултатът, обаче, се оказал съвсем неочакван. Всички кокошки еднакво заболели от птичи полиневрит (така наречъл тази болест Ейкман).

Може би пък контролните птици, получаващи ориз непосредствено от кухнята, са недостатъчно изолирани от болните? За проверка Ейкман настанил далеч от болницата нова група кокошки и ги хранил с ориз, сварен в неговия собствен дом. Резултатът бил същият.

— Това значи, че причината не е заразяване, заключил Ейкман.

Докторът предприел нови опити. Той закупил десетки нови кокошки и ги хранил с различни сортове ориз. Дали пък няма някои особени, отровни видове ориз? Един от опитите му като че потвърдил тази му мисъл. В дукиана на един от

местните търговци Ейкман намерил ориз с червен отенък. Кокошките, хранени с червен ориз, оставали здрави.

Задачата изглеждала разрешена.

Но когато докторът се спривал, каква е този ориз, отговорили му, че червения ориз е просто лошо очистен най-обикновен ориз.

Нима нищоиното количество от оризовата люспа може да има толкова огромно значение?

Докторът взел здрави кокошки и почнал да ги храни с бял полиран ориз. Тогава всички кокошки почнали да проявяват признаци на болестта бери-бери. Той ги разделил на три групи. Едините хранил с неочистен ориз, другите — с лошо очистен ориз, а третите с бял полиран ориз, като му прибявял оризови трици.

Всички кокошки оздравявали в няколко дни. Ейкман бил поразен.

— Излязъл, мислил той, че като се стареем да храним хората с най-хубав, чисто полиран ориз, ние с това предизвикваме у тях болестта бери-бери.

Ейкман се опитал да отдели от ориза противотровата. Той залял оризови трици с вода, оставил ги да постоят няколко дни така, а след това излял водата и пак с получената утайка напоил болните кокошки. Всички кокошки оздравели.

Всичко е ясно — заключил Ейкман — противотровата е разтворима в вода и е отишла от триците в разтвора.

В 1897 год. доктор Ейкман публикувал своите работи. Той опровергал теорията за зерното произхождение на бери-бери и я заменил с отравяне с очистен ориз.

Несполуката на Ейкмана

След няколко години д-р Ейкман се върнал в Холандия и станал професор в Утрехтския университет. Тук той продължил изследванията си по болестта бери-бери. Той привлякъл в работа и свои ученици. И ето един от тях — Грийнс, в 1901 год. неочаквано излязъл с предположение против учителя си.

— Не е ли по-правилно да се предположи, казал Грийнс, че бери-бери се предизвиква не от присъствието в ориза на особена отрова, а напротив, в отсъствието на някакви полезни, необходими за живота вещества?

Професор Ейкман не се съгласявал.

— Моите опити ясно показваха, казал той, че противотровата, извлечена от мен от оризовите трици бързо обезврежда отровата в чистия полиран ориз и спасява умиращите кокошки.

— Но защо вие смятате, че в триците има непременно противотрова? Да отделите от ориза отрова не ви се удаде. Очевидно такава там няма. Ето защо аз смятам, че в оризовите трици се съдържат именно тия необходими за живота вещества, които в самия ориз отсъствуват.

Професор Ейкман изгубил още няколко години, опитвайки се да отдели отрова от очистения ориз, но безуспешно. Тогава той се предал. Той се казал от своята теория за отровата, като причина за заболяването от полиневрит. В 1906 год. той писал: „В оризовите трици има вещество, различно по своята природа от белтъчните, мастите и въглеродите и солите, което е необходимо за здравето и отсъствието на което предизвиква полиневрит.“

Но да каже нещо по определено за това вещество Ейкман не е могъл.

Нови факти

Числото на последователите на Лунна стъкло.

В 1909 г. немският учен Степ преработил с спирт и етер мляко и хляб и почнал да храни с тях мишки. Оказало се, че спирта и етера извадили от млякото и хляба никакви вещества, без които животните загивали. Но даде ли им от спирта и етера, с които обработил млякото и млякото, картината рязко се променила: мишките бързо се поправяли и се чувствували отлично.

Още една атака над бери-бери

Изследванията продължавали, а болестта бери-бери продължавала да нахана неизчислими бедствия в източните страни. Около 1910 год. за нея се заинтересовал Лондонският институт за хигиенични изследвания.

Директора на института доктор Мартин бил много радостен, когато в 1910 г. при него дошел един познат, завърнал се след много години живот в източните колониялни владения на Англия. Гостът с удоволствие разправял на д-р Мартина за бери-бери. За щастие познатият бил добре запознат и могъл да отговори на всички въпроси.

Д-р Мартин знаел за работата на Ейкмана. И, разпитвайки госта, той особено се интересувал от храната на болните.

— Ейкман е прав — казал д-р Мартин, когато гостът си отишел — бери-бери несъмнено се предизвиква от отсъствието на някакви необходими вещества в очистения ориз.

Вниманието на д-р Мартин било привлечено от полузабранената работа на санитарния инспектор от японски флот Такаки.

— Той е прав — решил д-р Мартин, прочитайки статията на Такаки за недостатъчността на белтъчните в ориза, като причина за болестта бери-бери. — В същност истината не е в това, че липсват белтъчини, а в непълноцеността на белтъчините в ориза.

Предположението било верно, но трябва да се докаже. Това д-р Мартин лоръчал на работещия по това време в Лондон полски учен Казимир Функ.

Победа над бери-бери

Казимир Функ пристъпил към работа. Неговата лаборатория се изпълнила с човали с оризови трици и клетки с гълъби, върху които Функ провеждал всички опити.

Функ започнал да изследва веществото, което придава на оризовите трици лечебни свойства.

Той изгорил част от триците, събрал пепелта и я размесил с храната, която давал на болните гълъби. Излекуване, обаче, не дошло. Птиците загивали. Значи, не солите, които се намират в пепелта, имат лечебни свойства.

Функ извакъл от триците белтъчните вещества и, като ги пренесил, ги изпитал върху болните животни. Обаче, гълъбите не оздравявали. Значи бери-бери не се причинява от непълноценността на белтъчните вещества в ориза.

Функ залял оризовите трици с разтвор от сярна киселина и варил сместа, докато не получил едно-

Казимир Функ започнал опитите с оризови трици и гълъби

роден разтвор. Той изпитал разтворва върху птиците — болните птици били излекувани. Значело, че сярната киселина не разрушавала активното вещество.

Тогава Функ започнал последователно с различни химически вещества да утайва съставните части на получената течност. Отделяйки твърдите части от течността той почнал да изследва тяхното действие поотделно върху гълъбите. Той отхвърлял всяка част, която не могла да излекува птиците. А останалата активна част, той подхвърлял на по-нататъшно разделяне. Така Функ постепенно, стъпка по стъпка, освобождавал оризовите трици от ненужния баласт и получавал все по-активни продукти.

Необходима била огромна настойчивост. Лекарството се губело в огромни маси от ненужни примеси. Всъщност, то самото било нищожен примес към неактивните съставни части на триците. И ако то не произвеждало чудното въздействие върху болните птици, не би имало никаква възможност да се отдели от оризовите люспи.

Най-после в 1911 год. получил от 50 кгр, трици 0,4 грама активно вещество. Една част от 125,000 части оризови люспи. Но пък за това един милиграм активно вещество напълно излекувало умиращи гълъби.

Впрочем, оказало се, че и полученото вещество далеко не е напълно чисто. За пълното очистване са били необходими още няколко години.

Но и това, което добил Функ в 1911 год. било огромно постижение. Пръв той държал в ръка веществото, от което зависел живота на животните.

Първоначалното предположение за ролята на нищожно малките примеси, които поддържали нормалното развитие на животните, била окончателно потвърдена.

Функ направил химически анализ на полученния продукт — определил какви химически елементи съдържа той. Той намерил въглерод, водо-

род, кислород, азот, сяра и хлор. Той не могъл, обаче, да установи, как са свързани атомите в молекулите на активното вещество. Това се оказало особено трудна задача, която костува на химичите почти 25 години.

Все пак Функ установил, че във всяка молекула от активното вещество един атом е съединен с два атома водород. Такива групи от един азотен и два водородни атома влизат в състава на много известни химически съединения. Химичите ги наричат аминогрупи, а веществата, съдържащи такива групи — амини.

На Функ предстоело да даде име на открития амин. Той искал да подчертае значението му за животните. Той взел латинското название на думата живот „вита“ и я съединил с думата „амин“. Така се получило названието „витами“, което скоро обхващало целия свят и влязло в езичите на всички културни народи.

Витамини

Функ измислил името „витами“ за напълно определено вещество. Но скоро това име се превърнало във фамилия.

Функ мислел, че всички необходими за живота вещества, които сам организъм не умее да си изработва, а трябва да ги получи с храната, се отнасят към класата на амините и ги нарекъл витамини.

По-нататъшното развитие на науката не потвърдило неговото предположение. Оказало се, че болшинството от витамините не са „амини“. Но затова пък главната мисъл на Функ за значението

От 50 кгр, трици 0,4 гр. активно вещество

на витамините за живота се потвърдила блестящо.

По-късно били открити и отделени в чист вид витамини, които предпазват от кокоша слепота и болести на очите — витамин „А“, от бери-бери — витамин „В“, от скорбут — „С“, — от рахит — витамин „Д“ и пр.

Установена е и химическата природа на болшинството от откритите витамини. Разработени са и методите за изкуственото им добиване на много от тях.

Много още в науката за витамините е неизвестно, тайнствено и загадъчно. Но изключителното значение на витамините привлича толкова учени към тяхното изучаване, че заветата на тайнствеността над витамините се намалява всеки ден.

Б. Степанов

ЕДУАРД ДЖЕНЕР

1749—1821

Името на този велик лекар е нерезивно свързано с историята на така наречената буба шарка, стара остра заразна болест, известна още от древността. Тя се проявява с висока температура и с особен обрив на кожата — гнойни пъпки, които след оздравяването си оставят тралчинки. Много често тя засяга важни органи и причинява смърт.

В XVII век тя е въздушна в Европа и Америка, като извънредно разпространена и опустошителна епидемия със смъртност 50—100%. На всеки 12-и погребан се е падало по един починал от едра шарка. Предавала се е с пряк контакт и посредством предмети. По това време туземното население на Мексико и Перу е било унищожено от пренесената шарка, а в XVIII век Гренландия е била обезлюдена от подобна епидемия.

Народът забелязал тогава, че тя не се повтаря у този, който я преболежда веднаж било в лека, било в тежка форма. Логическа последица от това било започналото изобретяване на различни начини за прихващане болеста в лека форма. В 1721 год. жената на английския посланик в Цариград писателката Мария Монтего пренесла от Изтока също някои начини: използването на ризи или постелки от болен, на гной от пълките и пр. Приложения били и изпитаните преди хиляди години начини на заразяване (инокулация) от китайските лекари: поставяне изсъхнали корички в носа на здравия; от индийските и персийски лечители: поставяне на размекнати корички в кожни разрези; от грузинските и черкески майки, които, за да запазят красота на дъщерята си са ги убояждали с игла, върха на която била замърсена с гной от шаркава пъпка. Тази практика позволила да се установи, какво изкуственото заразяване довежда до по-лека шарка от естествената, но от друга страна оказало се, че заразените били опасни за околните и шарката продължавала да се шири.

Ясно е, че само при преценката на всички тези исторически данни може да се оцени както трябва голямото дело на Дженер, човекът, който спаси човечеството от една епидемична болест.

Той е роден на 17. V. 1749 г. в гр. Беркли — Англия. Още двадесетгодишната си възраст, той отива в Лондон да учи медицина — хирургия при прочутия Джон Хунтер. Талантливият ученик завършва занятията с успех и в 1772 г. се завръща в родния си град, където се установява на чествана практика. Поддържайки тесен контакт с народа на село, той се натъкнал на интересното заболяване кравешка шарка у млекодайните краве. При подробно проучване установил, че кравите се заразяват при доенето от шаркави доячки. По виемето им се появявали гнойни пъпки, подобни на тези

при човешката шарка. Кравите от своя страна заразявали ръцете на здравите доячки и тъй се продължило предаването на кравешката шарка. От друга страна у народа съществувало убеждението, че доячките, които се заразявали при доене на кравите не бокедували от шарка. Това накарало Дженер да помисли, че двата вида шарка се взаимно изключват.

В 1775 г. той почва трудните си опити и изследвания. Данните от народните поверия и наблюдения, от натрупаните исторически факти е трябвало да бъдат научно проверени, изпитани на практика, за да може да бъдат издигнати до степен на вечна научна истина.

След двадесетгодишен упорит труд, на своя 47-и рожден ден — 17. V. 1796 г. той прави опит да инфицира осемгодишния Джеймс Филс с материал взет от гноята по ръцете на доячката Сара Нелмс. На мястото на заразяването се появили две гнойни пъпки, придружени с лека температура. Няколко дена след това по кожата останали само корички и люспи. На 1 юли той заразил Филс с гной от човешка шарка. Появило се само зачервяване, което изчезнало след два дена, а малкият Филс останал здрав. С това хипотезата на Дженер станала научна истина. Пред целият свят било доказано, че кравешката шарка (или материал взет от нея — вакцина) предпазва от заболяване от човешка шарка.

В 1798 г. Дженер повторил успешно опита с друго момче. Работата си написал под заглавие: „Изследвания за причините и следствията на шарката у кравите“. Тази работа той изпратил на научното общество при кралския двор. За негово огорчение тя не била приета за публикуване, а обратно върната със съвет да не вреди на репутацията си с подобни фантазии. Упоритият Дженер не се отчаял, а я напечатал в частна типография. Наскоро тя претърпяла и второ издание. В тази книга-паметник са изложени плодовете на многогодишния наблюдения, опит и труд в полза на народа.

Заслугите на Дженер били най-после признати в 1802 г. парламентът му гласува награда от 10.000 а в 1807 — 20.000 ливри. Наблюденията му били потвърдени в целия свят и убеждението му, че с ваксинирането на новородени е възможно да се изкорени окончателно шарката като народна болест, въведено в практиката като задължителен закон. В 1857 г. на лондонския булевард Трафалгар е бил издигнат паметник в негова чест.

В 1880 г. великият Пастър намери начин за намаление силата на микробите и създаде активното имунизирание с убити микроби. За слава и чест на Дженер той нарече откритието си ваксинация

Д-р К. Ненков

Уручасан си, баби!..

Фейлетон от ЕМИЛ РО

Бях се поразболял нещо. Простуда, навярно... За два дни ме свали на легло. С чай се парих. Тухлички слагах на краката си. С гроздовка се разтривах. Не минава. Просто, зявдлива работа. А в село, знаете, лекари няма. Подхвърлих на домашните си две словца по този въпрос...

— Ами, доктор зер... Празни приказки! — съглася ме леля Рада. Я чакай да извикам баба Вида. Тя ще ти наиди цър...

Пошегува се, рекох, жената. Засиях се веселичко под ревиния поглед на температурата, която, важициеше към 40°. Но скоро забравих... Намерих си по-приятно занимание. Почнах да броя мухите по тавана. Бях стигнал, струва ми се до 847, когато вратата любопитно скръдна. Някаква бабичка протегна тънка шийка над миндера и упорито ми дъхна на чесън, краставички и прясно сирене. Възпалените ѝ очи замигаха с телеграфна бързина, а устите ѝ многозначително пошушнаха:

— Тъй, тъхъй!... На лош час го е срещнала...

Разшета се баба Вида като у дома си. Домъкна от бунничето мръсна олющена паница, в която по-рано леля ми е бъркала трици на пилетата. Сябра няколко въгленчета край огнището. Измъкна от пазуха си кирливо парцалче с десетина бели камъчета. Отскубна от черния котарак 4 фандака с по седем влакна. После сипа вода в паницата, разбърка я нещо с нечисти пръсти и зафъфли нещо... Може би, нещо като „Сезам, отвори се“!... Може би, друго... Но благодарение на това заклинание водата скоро доби желания мазножълт цвят. Тогава врачката взе белите камъчета и ги дамбурна последователно вътре. При това тъй се мусеше, хилеше и плезеше, че мен здравата ме изби на смях. Но не успях да се изкискам... Тя грабна мокрото апетитно парцалче и сърчно ме плесна с него през устата.

След този забавен номер, в паницата плунаха въглените, следени с подчертано оживление от баба Вида. Тя самодоволно мъркаше, подобно самозван селски псалт. От време на време невъзмутно се почесваше където трябва и където не трябва. Бъркаше с черни нокти в ушите си и чистеше от там завидни количества ароматна сива кал. Вадеше усърдно от носа си разни съблазни и спокойно ги разващаше между двете си длани или по сукмана.

Скоро деремонията навлезе в най-тържествената си фаза. Врачката взе седемте котарашки влакна, поплъ го и ги разчепка в паницата. Започна ново измиване на бабешките ръце и ново заклинание, което напомняше: „Петър плет преллита. Петре, Петре, плети! С пъстри пръти преплитай!“

На края ти доближи паницата до устата ми с властен жест.

— Уручасан си, бабини! С черна котка в черна доба на черно място черна среща си сторил... Зла жена с зли очи от празни менци вода ти е дала... Ха сега, сръбни си, да ти умине!...

Ех, защо да лъжа? Що си е право, право! Умина ми. След три дни напуснах миндерчето. Помага бабината Видина водича понякога... Когато не я пиеш, разбира се! И когато навреме повикаш лекаря... Другата е от Матая...

А баба Вида до ден днешен е жива и здрава. Славата ѝ чак по Торбалъжките се носи. Умее си занаятца бабичката... Това е! И развит път може да управи... И кокоши трън в горите тилилейски праша... И змеюва поръка от юдино хоро тъй изкусно разпознава, както ти никога не би сбъркал поп Данко с Мишо биволарчето.

Вярно, случват се и неуспехи понякога... „Когато челоवेशкото сърце е заключено за моите нагги, не мога да помогна, бабини!“ — пояснява врачката. Не е виновна, значи, тя! Защо пък някой ще тури катанец на сърцето си!... От где на где?... Я гледай ти, прицъкни!... Нека тогава! Заслужава си!... Все пак баба Вида не бяга от подобни нерезуции. Ами, може случайно да се отклони катинара!... Тя и на тях помага... да се преселят по-бързо в царството небесно. Колко такива са минали през ръцете ѝ!... Хе!... Брой нямет те...

Но за тях друг път.

В СЛУЖБА НА ЧОВЕКА

ЛЕКУВАНЕ СЪС СВРЪХТОНОВЕ

Човешкото ухо долавя звукове с фреквенция от 16 до 17,000 трептения в секунда. Над тях вече се намират свръхзвуковете. Трептенията се предават през приемателната среда и се приемат от приемателния орган. Бързината на предаването зависи от плътността на средата. Колкото последната е с по-голяма кохезия и еластичност, толкова по-бърже и по-добре ще се провеждат звуковете.

В природата много често се получават свръхзвукове. Даже някои животни и насекоми ги произвеждат, а други пък ги долавят: такива са мишките, щурците, прилепите. Ние много често сме се очудвали как прилепите избегват от много далече приближаването на човека — сега се знае, че те са чували свръхзвуковете, произведени от него. Има два начина за опитно получаване на свръхзвуковете: единият с магнитна индукция, другият с помощта на кварцова пластинка.

Пиер Кюри е открил, че налягането върху кварцов кристал произвежда електрични явления. Достатъчно е налягането да се променя в равни интервали, за да се получат вибрационни явления с определено число трептения — т. е. да се получат свръхзвукове. Основавайки се на тези принципи именитият френски физик Ланжевен е построил специален апарат за получаване им, състоящ се от генератор за високо напрежение и от предавател на свръхзвуковете. В последния именно е поставена и трептящата кварцова пластинка. Той е силно подвижен, за да може да се поставя изде да е по тялото. За улавяне района на действие на свръхзвуковете има и специален детектор — ултрасоноскоп. Съгласно горните принципи свръхзвуковете няма да се предават еднакво по тялото, ако

има средн с различна плътност. И тогава, с помощта на тези апарати ще бъде възможно да се определи точно границите на вътрешни плътни органи или на чужди тела. Едно увлечено сърце или един воден плеврит ще могат да бъдат ясно ограничени и просто изписани по кожата. Вижда се колко много би спечелила медицината от приложението на този нов способ на изследване. Колко лесно би било да се открие заболяването на далака или на черния дроб!

Интересно, че при вибрирането си кварцовата пластинка изпраща в тъканите на тялото определени вълни на налягане, които действуват вече като повърхностен и дълбок масаж. Установява се, че за много заболявания, това е един отличен начин за лечение: различни невралгии, ишиас, хронически ревматизъм, неподвижни стави и др. Нещо повече тези вълни упражняват добро влияние при поставяне в действие не само на мястото на болката, но и далеч от нея. Това е особено полезно при болести на органи, лежащи дълбоко в телото: черва, бъбреци, пикочен мехур.

Успехите постигнати от свръхзвуковото лечение са още едно доказателство, че науките не могат и не трябва да се развиват откъснати една от друга. Теоретичните дисциплини могат да водят самостоятелен живот, но трябва и да помагат на практичните, а практичните от своя страна да трупат опит и проверка, необходими за теоретичните. Само по този начин и едните и другите ще бъдат полезни на човечеството.

И така давете сестри, физиката и медицината, при сговорна работа, успяват още веднаж да помогнат на болния човек.

В центъра генератор за ултра-тонове и телескопическия му проводник

Приложение на ултра-тонолечение върху коляно

МЛАДЕЖКИ ЧЕРВЕН КРЪСТ

по
СВЕТА

ПОДГОТОВКАТА НА МЛАДИТЕ ЧЕРВЕНОКРЪСТЦИ В СЪВЕТСКИЯ СЪЮЗ

Червенокръстците в Съветския съюз следват редовни курсове за първа помощ при произшествия, за елементарни грижи към болните, за хигиена и за здравеопазване. Подготвителния курс обхваща 18 часа — уроци, състои се от 2 групи по 2 часа седмично. Участващите във всяка група броят от 12 до 18 души. Материалът е бил разпределен, както следва:

- Първа помощ, елементарни грижи за болните . . . . . 8 часа.
- Заразителни болести и предпазителни мерки . . . . . 3 "
- Лична хигиена на учениците . . . . . 6 "
- Дялото на дружеството на Червения кръст и Червения полумесец в Съветския съюз . . . . . 1 "
- Освен подготвителните, организиран е и горен курс, който се състои от 22 часа и се провежда три пъти седмично. Освен по-горе посочените предмети, той обхваща още:
  - Грижи за болните и ранените . . . 4 часа.
  - Лична и обществена хигиена . . . . 4 "

През войната повече от 10 милиона ученици са следвали тези курсове. След завършване на изпита, който дава правото за носене на значка, те са подпомагали жертвите от въздушните нападения, предлагали са помощта си на обществени хигиенични служби,

при предприемане предпазни мерки (ваксинации, разпределяне на таблетки, др.), изпълнявали са службата в помощните постове за противоаеропланна защита и в скривалищата, подпомагали са лекарския и санитарен персонал в болниците.

Дейността на червенокръстните отряди.

Червенокръстците, който са завършили с успех посочените курсове сформират екипи. Всеки екип се състои от 4 члена, от които един от членовете е шеф. Задачата им е да дават първа помощ при нещастни случаи, да подпомагат санитарния персонал в училището, да бдят за чистотата в училищата, да следят за опазването хигиеничните правила от страна на учениците.

Учениците от горните класове са организирани в отряди от 20 члена с един шеф, три групи от 4 носачи на носилки, един член за връзка и пет помощници. Те са обучени от лекари и хирурзи и стажуват в болниците, разпределителните центрове, поликлиниките и др.

Взаимопомощ.

Групите червенокръстци извършват чудесна работа по отношение на обществената

В медицинската аудитория на Харковския университет

вззаномиш: подпомага семействата на мобилизираните войници, на старите бойци и децата, настанени в приюти и сиропиталища. По долу предаваме един пасаж от доклада представен от Съветската делегация на Конференцията на Младежкия Червен кръст в Стокхолм, през септември 1946 година.

През периода на мирното възстановяване, членовете на Младежкия Червен кръст помагат при лекуване раните от войната. Дялото на Червения кръст в училищата не престава да се разширява.

Много е важно да се грижат за човека и по-специално за децата, жертви на войната.

Управлението, както и цялото население, отдават специално внимание за децата.

Притежаваме голям брой сиропиталища, интернати и ясли. В тези институти децата се отглеждат с най-голямо внимание и се чувствуват много щастливи.

Червенокръстците поемат шефството над сиропиталища, най-вече над ония, които са в териториите, освободени от германската окупация.

Например, групите от Ленинградската област са събрали 20 хиляди рубли и са създали фонд при Червения кръст в полза на сираците. Членовете от Свердловск са събрали 50 хиляди рубли за децата от Краснодар.

В Съветския съюз брой 50 хиляди групи на Младежкия Червен кръст и Червен полумесец и приблизително 4,000,000 членове.

ЮГОСЛАВИЯ

Югославския младежки Червен кръст организира в цялата страна хигиенични курсове за първа помощ, които ще позволят на червенокръстците да участвуват в здравната пропаганда, която се провежда сред масите.

Освен това, Югославския младежки Червен кръст ще построи санитарни постове, чийто персонал ще бъде набран от червенокръстците санитарни по продължението на железния път от Шамац до Сараево, в построяването на който участвуват 180 хиляди младежи доброволци от всички краища на Югославия. Югославските червенокръстци си поставят организирането на лагер за бригадирците в Словенските али.

Местните комитети са раздали на младите бригадирци дрехи, обувки и провизии.

Повече от 95% от младежите в Югославия са организирани в Младежкия Червен кръст;

Забележка — Югославския Младежки Червен кръст приема в своите редове всички младежи по-млади от 23 години. Той е организиран групно едновременно в училищата и извън тях.

ПОЛША

В областта на Бялисток, няколко групи са изработили играчки и кукли по искането на малките. Други са сформирали трудови екипи, които почистват улиците, плевят бурените и помагат при възстановяването на училищата. Болшинството от групите от тази област имат малки аптечки. Населението от селата и малките селища прибягват често

Инвалиди от войната в Англия на работа с успешно направени протези

до аптеките на Младежкия Червен кръст. Здравните въпроси са предмет на особено внимание. В областта Люблин са били организирани областни курсове по здравеопазване. Към 15,000 червенокръстци са участвували в тия курсове. Областния комитет в Люблин издава Бюлетин на Младежкия Червен кръст.

БРОЯТ НА МЛАДЕЖИТЕ ЧЕРВЕНОКРЪСТЦИ В СВЕТА ПОСТОЯННО РАСТЕ

Според най-последните изчисления, общият брой на членовете на Младежкия Червен кръст достига до 32 мил., разпръснати в 51 страни. Смята се, че трябва да има приблизително 150 милиона ученика в 59 страни, където има дружества на Червения кръст. Естествено, съществуват още много милиони в страни, като Германия и Австрия, където дружествата са в процес на възстановяване, и в страните, където няма дружества на Червен кръст. Прочие, въз основа на посочените по-горе цифри, може да се сметне, че около 20% от децата на страните, които имат национални секции, са за сега членове на Младежки Червен кръст. Следователно, остават 120 мил. деца да се спечелят за каузата, която защитаваме.

Както свидетелствува по-долу поместената таблица бързото развитие на организацията от основаването ѝ (към 1914 г.) трябва и е възможно да се включат и тези деца в редовете на Младежки Червен кръст.

Година	Брой на страните	Брой на чл. на МЧК	Нарастване
1922	21	5,713,100	за 9 г. нарастване с
1931	49	12,592,804	7 милиона.
1937	53	16,883,742	за 6 г. увеличаване с
1942	49	24,584,029	8 милиона.
1946	51 повече от 32 ил.		16 милиона.

Първата Национална конференция. Делегатите, снети след закриването ѝ

Организацѝонен живот

Участнето на БМЧК в бригадите

Българската младеж извърши през тази година едно епохално дело. Тя успя под ръководството на Централния комитет на демократичната младеж и комитетите на демократичната младеж по места да организира 80,000 младежна строителна бригада. Български младежки Червен кръст, като част от общото младежко движение, взе дейно участие в набирането на бригадирци за първите смени на бригадата. По всички обекти за работа имаше младежки червенокръстци, които наред със задължените си като бригадирци поемаха доброволно върху себе си санитарно-здравните грижи около своите другари. Имаше много червенокръстци, които бяха на работа в бригадирските болници, санитарни пунктове и пр. Със завършването на строителния сезон и прекратяване работата на бригадата Върховното управление на БМЧК ще има възможност да излезе с пълни данни по участието на младежките червенокръстци в изграждането на нашата страна чрез младежките строителни бригади.

Размяна на български и югославски червенокръстци-бригадирци

През м. юли т. г. заминаха български младежки бригади за Чехословашко, Югославия и Албения. Бригадата за Югославия наброяваше 260 души, а за Чехословашко и Албания по 50 души. По споразумение с братския Югославски младежки

Червен кръст бе направена размяна на 10 души червенокръстци между България и Югославия. Югославските червенокръстци бяха настанени на работа по линията Перник—Волуиж. Българските червенокръстци, които заминаха за Югославия се водят от Величко Николов, член на Върховното управление на БМЧК.

Български червенокръстци в Чехословашко и Албания

За Чехословашко замина като санитарка към българската бригада, която ще работи по строителните обекти на Чехословашката република, членката на Изпълнителния комитет на БМЧК Катя Воденичарова. За Албания замина, също като санитар на бригадата, Иван Ягличев, секретар на Софийското областно управление на БМЧК и участник в строежа на линията Бръчко—Бановичи в Югославия през миналата година.

БМЧК на Световния младежки фестивал в Прага

Като представители на Българския младежки Червен кръст за Световния младежки фестивал в Прага Върховното управление на БМЧК определи д-р Георги Ангелов, председател на БМЧК и Алеко Големанов, редактор на печатните издания. На 18 юли т. г. делегатите заминаха за Прага.

Конструирани на новия Изпълнителен комитет на БМЧК.

Избраният от първата Национална конференция Изпълнителен комитет на БМЧК в първото си заседание се конституира както следва:

- председател: д-р Георги Ангелов
подпредседатели: Нешо Пейчев
Иван Арнаудов
орган. секретар: Ленни Антонов
зав. култ.-просветния отдел: Диляна Далева
зав. детския отдел: Андрей Коцев
Катя Воденичарова
зав. външния отдел: Евг. Паничерска
зав. санитарния отдел: д-р К. Ненков

В същото заседание Изпълнителния комитет определя за административен секретар Ст. Райчинов, а за редактор на печатните издания Алеко Големанов.

Нашите лагери през тази година

През тази година Върховното управление на Българския младежки Червен кръст уреди два лагер-школи, съвместни с ЕМОС — единия край село Батак, Пещерско, а другия на Черно море, край гр. Варна. В следующия брой на „Аз служа“ ще поместим репортаж от лагерите. Освен това лагер за деца от прогимназиите организира в с. Земен Софийското областно управление на БМЧК. Също такъв лагер организира Пловдивското областно управление в местността Цигов чарк в Родопите.

— Съгласно решението на първата Национална конференция всеки клон е задължен да получава по един абонамент от органа на БМЧК сп. „Аз служа“.

Изплатете дължимите суми към Върховното управление.

— Поради това, че Българския младежки червен кръст пое издаването на детското списание „Детско здраве“, което ще служи за червенокръстците до 3 прогимназиален клас, то отделянето на място в списание „Аз служа“ за детски страници става безпредметно, заради което се и спират.

Списание „ДЕТСКО „ЗДРАВЕ“ става издание на БМЧК.

Върховното управление на БМЧК е издало следното окръжно № 1152:

Първата национална конференция на Българския младежки Червен кръст взе решение, което бе формулирано като уставно положение, нашата организация да започне издаването на детски вестник или списание.

В изпълнение на това решение на националната конференция Изпълнителният комитет на БМЧК влезе в преговори с редактора — стопанин на списание „Детско здраве“ д-р Александър Недев и пое издаването на същото списание.

Следователно, от новата, 1947/48 учебна година списание „Детско здраве“ става издание на Българския младежки Червен кръст под редакцията на д-р Александър Недев и със сътрудничеството на широк редакционен комитет от видни наши детски писатели и активни червенокръстски деятели.

Списание то ще запази своя предимно здравно възпитателен характер, като ще застъпва дълбоко човеколюбивите и прогресивни демократични идеи на БМЧК и неговия организационен живот.

Списание то ще излезе през годината, както досега, в 8 книжки при абонамент 150 лева годишно. Редовното излизане на списанието е напълно осигурено. На записалите повече от 5 абонати се прави обичайната отстъпка.

Първата книжка ще бъде изпратена към 15 септември т. г. на всички досегашни абонати на списанието, а също така и на всички червенокръстски клонове при първоначалните и прогимназиални училища. Всеки клон при тези училища по устав е задължен да получава по един абонамент на списание „Аз служа“, а един абонамент от списание „Детско здраве“.

Нека ръководителите на клоновете и червенокръстците изпращат за списанието дописки със снимки из живота на клона, стихотворения, разкази и пр. Материалите ще бъдат помествани в списанието.

С помощта на ръководители, учители и червенокръстци нека се надяваме, че „Детско здраве“ ще стане любимо списание на българското дете, а с това ще можем да спомогнем за здравното издигане на нашия народ.

ЦЕНТРАЛЕН КООПЕРАТИВЕН СЪЮЗ

СОФИЯ, ул. ГЛАДСТОН № 69

Обединява и представява целоуп-
ното кооперативно движение в страната.

Членуват 60 районни кооперативни съюзи, които об-
диняват над 4.500 кооперативни сдружения с 1.500.000
члена, 7 милиарда лева собствени средства и 20 ми-
лиарда влогове.

ЦЕНТРАЛЕН КООПЕРАТИВЕН СЪЮЗ

РАЗПОЛАГА с 1 милиард лева собствени средства :

Той е организационна, стокова, кредитна, ревизионна и
просветна централа на всички районни кооперативни съюзи.

ИЗДАВА: идейно организационен седмичник и 5 месечни списания,
засягащи организационни, културно-просветни и стопански въпроси.

ЦЕНТРАЛЕН КООПЕРАТИВЕН СЪЮЗ

ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ — тел. №№ 2-21-38 2-23-19 2-58-61

ОРГАНИЗАЦИОННО ФИНАНСОВ ЦЕНТЪР — пл. Славейков 6 тел. 2-19-64

Развива стопанска дейност:

Чрез център „ПОТРЕБЛЕНИЕ“ — тел. 2-23-38 — ул. Славянска № 5

„ПРОИЗВОДСТВО“ — тел. 2-36-60 — ул. Раковски № 103

„ПРОДАЖБИ“ — тел. 2-36-60 — ул. Раковски № 101

Чрез дирекция „ВНОС-ИЗНОС“ — тел. 2-43-52 — ул. Денкоглу № 26

Телеграфически адрес: „КООПЦЕНТЪР“

БЪЛГ. ПЧЕЛ. КООП. ЦЕНТРАЛА „НЕКТАР“ ул. „Парчевич“ № 42

ПРЕДАЧНА ФАБРИКА
„ПАМУЧНА ПРЕНДА“
Акционерно Дружество
СОФИЯ-ТРЯВНА
Телеграф. адрес :
ПРЕЖДА-ТРЯВНА
Телефон 28

ЮЧБУНАРСКА ПОПУЛЯРНА БАНКА—СОФИЯ

Централа на пазарята ул. „Тито“ (Пирот) № 20
КЛОНОВЕ : на ул. Тито (Пирот) № 102 и на ул. Г. Димитров № 4
КАПИТАЛ и ФОНДОВЕ . . . . . 160 018 476 лева
ПЛАСМЕНТ . . . . . 609 357 338 лева
ВЛОГОВЕ . . . . . 926 773 502 лева
РАЗПОЛАГАЕМИ СРЕДСТВА . . . . . 497 695 311 лева
Банката извършва всички видове операции : преводи, инкесо, вземн,
скonto, вярнти, гаранции и пр. Приема влогове при най-износни условия
и СПЕЦИАЛНИ ВЛОГОВЕ със седмични вноски от по 20, 50, 100 и 500 лв.
Станете член и спестявайте в Ючбунарска популярна банка.

Лекарска кооперация „ЛЕКОП“

София, Белчев 18

Телефон 2-34-02

„ЛЕКОП“ — отдели :

Общи доставки — продажби ;
ремонти на лекарски инструменти и др.
Собствена галвано-техническа работилница ;
Книгоиздателство ;
Собствена печатница и производство на учебници,
научна и популярна медицинска литература. Сътруд-
ничат видни професори, лекари, учени

„ЛЕКОП“ — цели :

Ниски цени ;
Доброначествени материали ;
Бърза доставка.
„ЛЕКОП“ — гаранция за всички лекари !
Търсете и разчитайте винаги и само на услугите
на „ЛЕКОП“ !

КНИГОИЗДАТЕЛСТВО „ХЕМУС“ — СОФИЯ ИЗДАВА

**СЪБРАНИ СЪЧИНЕНИЯ
на АНТОН П. ЧЕХОВ**

под редакцията на Н. О. МАСЛАТИНОВ и РАЧО СТОЯНОВ
Преждат доказано добри преводачи

15 тома в три серии по 5 книги
Първа серия — 1000 лв. и 1500 лв. подвързани

АДРЕСИ ЗА АБОНИРАНЕ:

ЗА КНИЖАРИ — Хемус Л. Д. — София, Гр. Игнатиев 18 — чек. с-ка 607

ЗА ЧАСТНИ ЛИЦА — Книгоцентрална „Хемус“ Ген. Бирюзов 5, чек. с-ка 8702
Книжарница „Хемус“ — Солун 2, телефон 2-15-17 и
в всички уредени книжарници в София и провинцията

== ВАГОН-ЛИ || КУК ==
WAGONS - LITS || COOK

Международно д-во на спалните вагони
и големите европейски екопреси

СОФИЯ — Лере 2

За телеграми: СЛИПИНГ — СОФИЯ

SOFIA — Lege 2

Телефон: 2-13-96

Пощенска чек. с-ка № 3006

ПОЩЕНСКА СПЕСТОВНА КАСА

I. СПЕСТОВЕН ОТДЕЛ:

Влонители 1,053,000

Събрани влогове . . . . . 17,464,000,000 лева

II. ЧЕКОВ ОТДЕЛ:

Сметкопритежатели 11,974

Авоари по сметките 1,281,000,000

Месечния оборот възлиза на 6,822,000,000 лева от
които 75% се извършва безкасово (с вирменти)

Касова служба при Централното управление в София, ул. „Московска“ № 19
и 100 клона — т. п. станции и постове в Републиката.

БАНКА БЪЛГАРСКИ КРЕДИТ

ЦЕНТРАЛА — СОФИЯ

30 КЛОНА В ПРОВИНЦИЯТА

В ОСТАНАЛИТЕ ГРАДОВЕ — ПРЕДСТАВИТЕЛ-
СТВА ПРИ КЛОНОВЕТЕ НА БЪЛГ. НАР. БАНКА

КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ	лева	700.000.000
ПЛАСМЕНТ		14.500.000.000

Извършва всички банкови операции — Телеграфен адрес — БЪЛКРЕД

Българска земеделска и коопер. банка

ДЪРЖАВЕН КРЕДИТЕН ИНСТИТУТ

Централно управление в София, с 119 клона и 56 агенции действащи в страната.

Капитал и фондове	4.225.000.000 лева
Пласмент в заеми	38.844.000.000 "
Пласмент в доставки	14.242.000.000 "
Влогове и текущи сметки	52.979.000.000 "

БАНКАТА:

Снабдява земеделските стопани и занаятчии с евтин кредит за разширение и рационализиране на стопанствата им;

Кредитира, напътотвува и контролира кооперативните сдружения и техните съюзи и централи;

Кредитира водните синдикати за извършване строежи и снабдяване с необходимите им съоръжения;

Отпуска заеми на министерства, дирекции и общини за благоустройствени и стопански мероприятия и за построяката на училища;

Финансира доставките на земеделски оръдия и машини, на материали за занаятчийските кооперации;

Продава и подпомага износа на земеделски и занаятчи йски произведения;

ИЗВЪРШВА вътрешни и чуждестранни преводи и кредитова: депозити и комиссионни операции, както и всички банкови операции в страната и в чужбина; **ПРИЕМА** за обезпечаване всички видове влогове и текущи сметки

С кредитната си дейност, с извършените доставки, преработки и продажби, с провежданите мероприятия и широко развита влогова служба, банката чрез клоновете и кредитираните кооперативни сдружения се намира в досег с всички стопански дейности и обслужва цялостно българското народно стопанство.

Българската Държавна Лотария
НОСИ ЩАСТИЕ ЗА ВСИЧКИ
Купувайте редовно билети
от всеки дял!

БЪЛГАРСКИ МЛАДЕЖКИ ЧЕРВЕН КРЪСТ ДОСТАВА:

1. **Млад юнак — здравеняк** — здравни стихове и поеми за деца и юноши от Ас. Босев, цена 100 лв.
2. **Момчето Мирко** — пиеса в 3 действия от Д-р Н. Манолов, цена 40 лв. — изчерпана
3. **Аз служа** — детска пиеса в 1 картина от К. Воденичарова — 20 лв.
4. **Как мъзеливият Гого** обикна водата много — пиеса в 1 картина от К. Воденичарова, цена 20 лв.
5. **Марш на червенкръстците** — 15 лв.
6. **Кратък курс по майчинство и детство** — 15 лв.
7. **Тезиси за курсовете по първа и бърза помощ** — безплатно.
8. **Ръководство за санитарна подготовка на червенкръстеца** — 180 лв.
9. **Устав на Българския Червен Кръст** — безплатно
10. **Идейни насоки на БМЧК и мястото му** сред другите младежки организации — доклад на д-р Г. Ангелов, председател на БМЧК, пред първата Национална конференция — безплатно.

Под печат:

Бележник на червенкръстеца — 32 стр. двуцветен печат.

Книгите могат да се набавят от Б. М. Ч. К., бул. „Дондуков“ 63, чекова сметка 4.000 —

Червенкръстци до III прогимназиялен клас

Станете абонати на отличното здравно списание

„ДЕТСКО ЗДРАВЕ“

Издание на Български младежки Червен кръст — София

Редактира комитет Редактор: д-р Александър Недев

Годишен абонамент 150 лв. в предплата — чекова сметка 11.100

Адрес: бул. Дондуков 63, София.

СЪДЪРЖАНИЕ

ЕМОС и Младежкия Червен кръст — Ив. Вълков, гл. секретар на ИК на ЕМОС; Там, където ще бъде Световния младежки фестивал — П. Мануилов; Бригада — стих. — Павел Матов; Противоздравни навици в Родоп — Наджи Ахмедов; Това, което видях в един концлагер в Холандия — проф. ван Гревелд; Санитарната авиация-епохално дело — д-р В. Вълчев; Историята на едно отиритие — П. Степанов; Едуард Дженов — д-р К. Ненков; Урочасан си, баби! . . . — фейлетон — Емил Ро; Лекуване с връхтонове; Подготовката на младите червенкръстци в Съветския съюз; Броят на младежите червенкръстци в света постоянно расте; Организационен живот; Сп. „Детско здраве“ става издание на БМЧК.

Редактор АЛЕКО ГОЛЕМАНОВ — Художник КАРАНДАШ

Фото-сътрудник Т. СЛАВЧЕВ

Адрес: бул. Дондуков 63, тел. 2-6616, чак. сметка 4000

Книж. седмич. и осмич. се отпечатва в печатницата „НИВА“, ул. Цар Симеон, 120

ПРОВЕРКА
2010

КНИГА ДЕВЕТА * 1947 г.

АЗ СЛУЖА

ОРГАН НА БЪЛГАРОКИ МЛАДЕНКИ ЧЕРВЕН КРЪСТ

БМЧК И БРИГАДИРСКОТО ДВИЖЕНИЕ

Българският младежки Червен кръст е хуманна организация, която служи на принципите на човеколюбието, взаимопомощта и международната солидарност. В изпълнение на тези свои социални задачи БМЧК, в продължение на своето многогодишно съществуване, безспорно е бил съпътстващ и от политическото развитие на страната ни и често пъти организацията му и неговите прекрасни принципи са били обект на политическо посегателство и той е бил принуден в миналото да се развива при една атмосфера и един курс, които далеч не са отговаряли на неговите действителни и високочовешки задачи. Известно е на всички, че бившето управление бе превърнало БМЧК в една казимова организация, която трябваше да бъде в услуга на една политическа кауза, далеч не отговаряща на преките и съществени задачи на БМЧК.

Девети септември дойде и внесе дълбок прелом и промяна във всички сектори на нашия политически, стопански, правен и културен живот. Като смени формата на управлението, внесе нови елементи в обществното устройство и бъдещето развитие на страната ни, чрез промяна в основния ѝ закон, като посочи за важен обществено-фактор в живота ни — трудът и едминизиране експлоатацията на човек от човека. Около това ново и основно начало — трудът, се явиха нови елементи в нашата общественост: трудови норми, планово стопанство и строителство и нов морал в отношенията на хората, които събрали всички заедно имат за задача да изградят светлото бъдеще и благодеяние на широките народни маси. Като част от този голям процес на нашата нова общественост и като сериозен фактор в строенето на демократичната ни република се създаде, организира и бележи възторжен възход на нашето бригадирско движение, което с младия, творчески труд на нашата народна младеж, която вложила силите си в изпълнение на двегодишния стопански план, в електрификацията, водоснабвяването и шопарето на страната ни, както и в помощ на селото, даде обществен израз на принципа на взаимопомощта и я манифестира днес по един блестящ начин, който разчули програмите на отселните организации, а по замах и проява е добил всенароден характер. В това отношение девизът на бригадирското движение „Строим за родината“ се покрива с лозунга на БМЧК — „Аз служа“. Ето защо бригадирското движение е всички негов инициативни мамери най-топъл и сърдечен отклик в организацията на БМЧК, като реален израз на принципа на народната самопомощ, легнал в основите на организацията ни. Като резултат на горното разбиране БМЧК участва дейно в бригадирското движение и има активен дял в националната и местните строителни бригади, както следва:

Над 70 младежи червенокръстци участваха като санитари — бригадери по различни обекти на Перник—Волуяк, Ловеч—Троян, Хаин боаз, Д. Т. О. и Т. Е. Ц. Надежда, 14 младежи и девойки бяха изпратени в чужбина за санитари — бригадери, към представителните групи на националната младеж, строителната бригада „Георги Димитров“; една червенокръстка в Чехословакия, един червенокръстец в Албания и 12 — в Югославия.

Освен това младежите червенокръстци в цялата страна се поставиха на разнопосочените на КДМ и масово налязоха в националната и местните строителни бригади, като строители бригадери. Навсякъде нашите санитари работеха и като строители през свободното си време. На много места те се класираха като ударници. Така нашият санитар към бригадата изпратена в Албания се завърна като ударник, награден със съответния орден — същото се отнася и за нашата санитарка в Чехословакия, а в Югославия, един от нашите санитари се класира като ударник и висока надморска работа. Ние получихме от Югославския младежки Червен кръст писмо, с което възхваляват отличната работа извършена по линията Шамац—Сараево от нашите санитари.

Така, Българският младежки Червен кръст с участието си със свои бригади в чужбина служи не само на своя народ, но на цялото човечество, въдъновявайки се от принципа на международната солидарност.

Ето защо, БМЧК и майки пригърне каузата на бригадирското движение, все едно, че служи на делото и принципите на взаимопомощта и международната солидарност, които са основни елементи на собствения му девиз — „Аз служа“.

Нешо Пейчев

Подпредседател на БМЧК

Югославянски бригадири-червенкръстци с председателя на БМЧК — д-р Г. Ангелов

ЕДИН Е ПЪТЯ НА НАШИТЕ ДВА НАРОДА — ПЪТ НА ВСЕ ПО-ТЯСНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

*Типолд Миодраг
шеф на болницата на Югосл.
Червен кръст в България*

Заедно с младежката строителната бригада от Югославия, пристигна в България и един санитарен екип, организиран от Югославянския Червен кръст.

Екипът се състоеше от 11 души, като в него бяха представени всички републики на Югославия.

Още когато ни бе казано, че заминаваме за България, ние бяхме необикновено радостни. И действително, истинският образ на братската любов се показа пред нашите очи още при преминаването на границата при Цериброд. Ние границата само видяхме, но в сърцата не я почувствувахме. Видяхме, че тук живее същият народ, същата младеж, прензпълнена с идеали, вяра в своята сила и истинския трудов героизъм, както в нашата родина.

За мястото, където щяхме да бъдем настанени, ние чухме още във влака. „Пенчов мост“ е един

от най-тежките обекти на линията Перник-Волуяк*, ни каза командирът, който ни посрещна от името на българските бригадири. „Та това и търсиме ние“ отговориха нашите бригадири, „като ще е помощ, нека бъде най-пълна“.

Като огледахме границите на този огромен обект, изпитвахме удивление пред делото на българската младеж. Ширината на насипа, голямата височина, тежестта на самия терен за работа ни увериха, че българската младеж е изпълнена с неизчерпаеми творчески сили, че тези сили са получили пълен разцвет след 9 септември 1944 г. и сега българската младеж знае какво иска и какво може.

Нашата работа не беше особено тежка. От нашата палатка ние направихме на бърза ръка болница. „Болница братство и единство“ — я наричаха нашите бригадири.

Югославянски бригадир-червенокръстци

Болните ни изпращаше българската амбуланта и югославянската бригада амбуланта. В болницата лежах тежко болни, с признаците на възпалени плеври или подобни случаи, както и тежко ранени на обекта. Преминаха през болницата около 150 другари и другарки, българи и югославяни.

Помощта, която ни указаха българските санитарни и нездравни. Командирите на отреди се напънаха да бъдат в наша услуга. В болницата ние имаме електрическо осветление, макар и да се намирахме на по-високо място от останалите помещения. Лекарите, които посетиха нашата бол-

ница, се произнесоха, че това е едно голямо постижение за българските санитарни и специално за бригадирите на Пенчов мост.

Членовете на нашия екип работеха през свободното време и на самия обект. Нашето желание бе да работим в същия дух на съвръщаване, който владее на линията Шамац—Сараево.

Нашият санитарен екип бе почетен с посещение от членове на Върховното управление на български младежки Червен кръст, начело с секретаря на Върховното управление другаря Ст. Райчинов. Подаръците, които получихме и сърдечните приветствия към делегацията ни, затвърдиха у нас горещото желание да бъдем и в Югославия неуморни пионери за задълбочаване братските връзки между два народа.

Екипът напусна Пенчов мост, заедно с югославската бригада. Ще остане нездравни в нашите сърца раздялата с героичните български бригадир.

При обиколката из страната ние видяхме, че не е останал нито помен от шовинизма и че един е пътя на нашите два народа — пътя на все по-тесното сближение.

Ние сме горди, че бяхме първите, които почнаха на дело да осъществяват това, което решиха в Блед нашите мъдри ръководители, гениалните Димитров и Тито.

Да живее вечното братство между югославския и българския народи.

ЧЕРВЕНOKPЪCTИЦЕ В ТРУД БДЯХА И ИЗГРАЖДАХА МЛАДЕЖКОТО ЕДИНСТВО НА ШАМАЦ—САРАЕВО

На първи септември в България се завърна българската бригада „Г. Димитров“ три пъти ударна, която работи в братска Югославия на младежката линия Шамац—Сараево. Високата оценка и награда, която получи нашата бригада не се дължи само на извършената огромна физическа работа, а на всеотдайна добре организирана дейност.

Голям дял в успехите на нашата бригада имат и червенокръстците. Единствената бригада, която беше най-добре подсигурена със санитарни, беше именно нашата. Доброто разпределение на червенокръстците можа да ангажира всички и даде възможност за добра работа.

При българската бригада се създаде амбуланта, която обслужваше не само нашата бригада, а и всички останали бригади.

Не мога да се каже, че енергичната и съвестна работа особено на някои от другарите червенокръстци не даде големи резултати по опазване здравето на бригадирите и хигиената в лагера, което е много необходимо там, където живеят много хора.

В бригадата служеха като червенокръстци другарите Величко Николков, Тодорка Величкова, Велю Иванов, Енил Богданов, Антон Войнов, Веселин Кръста, Михаелина Михайлова, Цанко Календишев, Димитър Червиников, Георги п. Русев, Никола Н. Любчанов.

Под енергичното ръководство на младия лекар в бригадата Г. Икономов резултатите на на-

шата амбуланта са много добри, а някои от червенокръстците с право получиха званието ударници.

Неоспорими са заслугите на другаря Велю Иванов, който най-съвестно служеше в амбуланта, а след обед изкараше колички наравно с най-добрите ни ударници. Зетова той с гордост може да носи ударническата значка на гърдите си. Ударничка е и другарката Тодорка—Дора, която полагаше майчинни грижи за болните. Похвален е др. Величко Николков за примерната му и упорита делова работа, заслужава да се похвали младата червенокръстка Михаелина, която показва образ на младия волеви човек. Тя не се изплъща от физическия труд, а се хава здраво за количката и работи упорито и с вялост до завършването на обекта, въпреки че никога преди това тя не е работила такава тежка физическа работа.

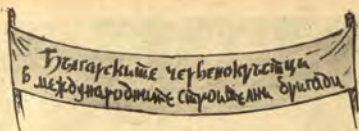
За всеки червенокръстец може да се посочи случай на готовност да помогне на болния си другар или да защити името на бригадата ни.

Червенокръстците работиха с количките на линията Шамац—Сараево, бдяха за здравето на своите другари и изграждаха единството на демократичната младеж.

В труд те бдяха и изграждаха себе си като нови граждани на новата ни страна.

Славко Виденов

командир на Български три пъти ударна бригада на линията Шамац—Сараево

НА ЛИНИЯТА ШАМАЦ—САРАЕВО

Младежката линия Шамац—Сервеево е една огромна школа, където югославската младеж калява волята си и укрепва добродетели на истинска народна младеж—гаранция за утрешното светло бъдеще на Югославия.

Линията Шамац—Сервеево е също така мястото, където това

лято си дадоха срещу хиляди бригадири, дошли от различни краища на света, водени от великата идея за единна световна демократична младеж, верен страж на световния мир.

Българският младежки Червен кръст също изпрати група младежи червенокръстци, които заминаха с българската бригада и имаха за задача да уредят бригадирска амбулатория.

Нашата бригада, а с нея и ние червенокръстците пристигнахме на строящата се линия на 9 юли късно след обед.

Няколко часа преди това редно преподавателят на младежкия строителен обект Шамац—Сервеево беше предал съобщението за нас и часа за нашето пристигане.

Тесиолинейният влак, с който пътувахме още от сутринта се провираще между живописните хълмове на красивата Босна. По същия път щеше да мине и новата нормална линия, която ще има грамадно стопанско значение както за Босна, така и за останалата част на Югославия.

От разсъмяване наблюдавахме строителните обекти разположени непрекъснато по нашия път. Където с непозната бързина и въз-

хителна сръчност работеше младежта на Тито.

Това беше един безкраен шпалир от красиви и ентузиазирани младежи, които с непрекъснати и радостни викове посрещнаха нашето минаване.

Грамадни бели надписи чертвеха: „Да живее Тито“, „Ние сме Титови, Тито е наш“, „Ние изграждаме линията, линията гради нас“, „Да живее единството на славянските народи“, „Да живее световната младежка федерация“.

Късно след обед един завой ни откри няколко големи бели барки, пръснати сред грамадни дървета само на няколко метра от тихата и пълноводна река Босна.

Районът украсен с много знамена, на платца издигната трибуна, а всичко наоколо изпълнено с младежи, които щом забелязаха влака с радостни викове се спускаха към мястото, където щеше да спре. Издигаха лозунги, много от тях на непознати езици, в които името на Георги Димитров беше единственото нещо, което разбиряхме. Гръмна и нашето непрекъснато и мощно ура. После, преди още да слезем от вагоните, ни грабнаха на ръце и отнесоха до мястото, където до късно ве-

Георги Русев
Ямбол

Димитър Часовникarov
Севлиево

Маргарита Божикова
София

Веселин Кръстев
София

Никола Людциканов
Русе

Величко Николов
София

Георги Иконова
Юстендил

Тодорка Величкова
София

Цанко Календжиев
София

черта продължи веселието в чест на нашето пристигане.

Неповторими ще останат в живота на всеки от нас чувствата, които изпитахме и възлението, което преживяхме през този първи ден на нашето пребиваване на линията.

След няколко дни открихме на линията Шамац—Сарево първата българска бригадирска амбулатория „Д-р Рачо Ангелов“, обслужваща българската, две френски, две унгарски, белгийска и много югославски бригади.

Амбулаторията притежаваше богата аптека и инструментариум. На вратата поставихме надпис за приемните часове на четири различни езика.

За шеф на амбулаторията лекаря Георги Иконова, член на БМЧК в клона при медицинския факултет и лекар на българската

бригада. Заместник шефа Величко Николов, зав. превързочната Велю Тончев, зав. аптеката Тодорка Величкова, за кухня и диетична храна Веселин Кръстева. За санитар на обекта Георги Русев, хигиенисти и санитари в бригадата: Михайлина Михайлова, Маргарита Божикова, Антон Войнов, Емил Богданов, Никола Людцканов, Димитър Часованикаров и Цанко Календжиев.

Без да спазват определения час първи доходоха французите. За момент в амбулаторията се говореше само на френски. С веселите младежи, дошли от далечна Франция, се сприятелихме бързо. Говорихме им за българските младежки Червен кръст, разглеждаха с любопитство купчината книжки от нашето списание, за което казваха най-ласкави думи.

Нашите бригадери, станали вече образец за ред и дисциплина, образуваха сутрин редица, всяка чета отделно със своя дежурен, за преглед при лекаря, за превързки и лекарства.

Още през първите дни ни направи впечатление малкият брой болни, които даваха югославските бригадери, въпреки че и те бяха дошли от различни краища на Югославия и както чуждестранните бригадери се поставяха при местни условия и климат.

Причината за това открихме в уредбата на тяхните помещения, трапезарии, кухни, района на техните бараки, а най-вече в отношението на техните командири към въпросите засегащи хигиената и битовите условия и в организацията на тяхната здравна служба.

Посетихме Люблинската бригада, първенец по хигиена и уредба. Бригадата се помещаваше в две просторни палатки. Денят беше слънчев и платнищата вдигнати така, че слънцето проникваше свободно. Нито следа от непрани дрехи, или излишен багаж. Одеждата изструпани и изгнати върху леглата като в помещението на наши новобранци при най-строг ротен фелдфебел.

Теренът около палатките изравнен с чакъл и покрит с жълт пясък, както аленте на най-добре поддържания парк.

На видно място голям резервоар с хлорирана вода за измиване на ръцете. Край реката място за изпиране и скеле за сушене на прането.

На кухнята стените варосани и украсени с рисунки, а всички съдове така изпъкнали и подредени, че нито можеше да се

Сдигнен общ медицински преглед, извършен от червенкръстите при Бълг. амбулатория „Д-р Рачо Ангелов“

допусне, че тук три пъти дневно се приготвя храна за 500 бригадири. В трапезарията масите са покрити с бяла хартия.

На страна е клозетът, стегната бяла барака, която всеки ден се пръска с хлорна вар, на отходните места капаци, а при входа резервоар с хлорирана вода за измиване на ръцете.

По района срещнахме група бригадири, които само преди половин час са били на обекта. Изтъпани и всички в бели дрехи, като че ли за пръв път сега облечени. Те бяха образец за добре поддържана лична хигиена. В лагера нямаше нито един болен на легло, или неотишел на работа, поради болест.

Очудваше ни енергията на отговорника санитар при бригадата, една малка засмяна девойка, ученичка в средното аптекарско училище в Люблина, която беше успяла да издигне на таква висота уредбата и хигиената в лагера, за които неща тя бе отговорна.

Всяка седмица шефът на секцията имаше заселение със санитарите от отделните бригади, където се разискваха мерките, които трябва да се вземат, или материалите, които трябва да се отпуснат, нужни за здравеопазването на бригадирите в тази секция.

Отделна санитарна комисия всеки ден обикаляше всички бригади в секцията и в санитарната книга отбелязваха нередовностите.

На третия ден Велю Иванов, завеждащ превързочната в амбулаторията, е нещо недоволен. Неговото желание да отиде и работи на обекта е почти неизпълнено. В амбулаторията работата е толкова много, че едва се смогва. Но той е непреклонен и отива. В негово отсъствие в превързочната работят тези, които остават. Още същия ден, вечерта на проверката, командирът съобщава: „За днешния ден най-висок процент над нормата е дал бригадирът червенокръстец Велю Тончев Иванов, който през деня е извозвал едновременно две пълни колички“.

Гиреъръка на бригадир

Нашата бригада работеше като никоя друга. За трудовите подвизи на българската бригада, станала вече ударна и носеща името на великия Георги Димитров, говореха всички бригадири по линията.

Дните и за нас минаваха в непрекъсната работа. Голямият портрет на Д-р Рачо Ангелов, наричан от художника при бригадата Димитър Остойч, украсяваше една от стените и образът на старият комунист и учител на помладите вдъхновяваше за по-предавна работа.

Бяхме горди, че служехме на великата идея на Червения кръст, а заедно с това и на безсмъртната идея за братството и единството между славяните.

След близо два месеца си тръгнахме от линията с двама от нашите червенокръстци с значки на ударник — Тодорка Величкова и Велю Тончев Иванов и похвалени с диплом — лекаря Георги Йкономов, Михаиллина Михайлова, Антон Войнов, Величко Николов и Емил Богданов.

Получихме и благодарствено писмо от шефа на здравната служба на линията Шамец—Сараево, майора д-р Конфорти, за големите грижи, които са полагани за

болните в нашата амбулатория и това, че нито при един случай не е допуснато да се яви усложнение и алошаване на състоянието на болния.

Последния ден в Белград посетихме Югославияския младежки Червен кръст, където близо половин ден прекарахме в най-сърдечен разговор с председателя на централното младежко Вече при Югославияския младежки Червен кръст, другаря Миле Мандич. Идетая за размяната на санитарни червенокръстски екипи е на другаря Миле Мандич и той изказва пожеланието, че това сполучливо начало между Югославияския и Българския младежки Червени кръстове ще се използва и от други национални секции на Младежкия Червен кръст за по-тисното сближение и опознаване на младежите в служба на мира.

Върнахме се от братска Югославия щастливи, че сме служили на великата идея на Червения кръст за международна солидарност и братство между народите.

Величко Николов

Отговорник на българската червенокръстска бригада по линията Шамец Сараево.

МЛАДЕЖЪТ-ЧЕРВЕНОКРЪСТЕЦ ТРЯБВА ДА ОБИЧА

НАД ВСИЧКО СВОЯТА РОДИНА.

ГЕОРГИ ДИМИТРОВ

НА БРИГАДА В ЧЕХОСЛОВАКИЯ

К. Воденарова

- Bulharské brigady Dimitrova trikrát zdar!*
- Zdar! Zdar! Zdar!
- За Чехословашката младежка бригада „Ура“ другари!
- Ура-а-а...

Сиво-зелените редици се наклониха, разкъсаха строя и... вдигнаха високо на ръце петдесет и един синевълну бригадир.

Така стана познаването на строителния обект край град Мост — 60 километра северозападно от Прага. Заобиколена съм от цяла група девойки и младежи от Острава и Бърно, които постоянно ме питат нещо на чешки език. Стоя смутена сред тях и с яд констатирам колко бедни са моите познания по този славянски език, получени в университетта. И все пак ние прекарасо се разбрахме — не на чешки, не на български, а на някакво наше, славянско есперанто. Само нашият Стойчо от Трън стоеше мъълчаво и лисан настрани, защото изглежда никой в Чехословакия не говореше трънски...

От поведената руско-чешко-сръбско-българска реч стана ясно, че тух младежта строи път и постройки, като създава удобно миньорско селище.

Пълни с впечатления от няколкодневното пътуване, от сърдечния прием и с мечти за трудов героизъм ние се настигнахме в удобните дървени къщички. Това беше лагер, да, но с електрическо осветление и ред подобни уреди — електрически ютии, електрически котлони, радио и... баня...

Заредиха се дни на трудов ентузиазъм и бодър младежки живот. Пред нашите бараки се появиха оригинални украси с лика на Георги Димитров и релефна карта на България; по стените запъстриха интересни стен-вестници; трудовите норми започнаха луд бят — 120%... 180%... 350%... 370%... 400%... 600%... 800%... Пълни с любопитство и възторг очи следяха всяка наша постъпка, всяко действие. С тържествените вечерни проверки, импровизирани забави и изнасянето на радио-часове ние печелехме все повече и повече приятели.

Започна прекрасен заруджен живот. Ако ние с радост пеехме „Марш“ и „Света Катерина“, то с не по-малко възторг чехите изпълняваха „Елате хиляди младежи“ и „Димитров“. Ако нашите командири изнасяха сказки за България, то любимият на чехословашкия народ поет Илия Баар и известният командир на младежката бригада Вацлав Колар, често беседваха с нас.

Край моята санитарна чанта на обекта все по-често започнаха да идват чехи — кой пръста си ударил, кой с главобол, или зъбобол. А санитарна работа имаше доволно много, тъй като на лагера нямаше лекар, а за 300 бригадирци отговаряше само 1 милосердна сестра.

Пред моята натъпкана с теоретични познания глава, но ръце с много малко практика и главно пред кутината, пълна с лекарства за разслабване и

стерилни марли се изправяха често трудни и отговорни задачи за разрешение. Няма да ви описвам подробно първата помощ на разсеченият от вагонетката крак на Данчо, трите инцизии направени умело от моята неопитна ръка и т. н. . . и т. н. . .

Заруденият живот и приятелството от ден на ден ставаха все по-здрави. Размениха се значки, фотографии, адреси, обещания. . . Ние бихме слушали за друга чехословашка младеж, а се срещнахме с ново, здраво поколение. Срещата на трудовия фронт укрепи в нас братската любов. Нашата Димитровска младеж и младежта на нова Чехословакия разбраха, че аред по славянските страни растат млади кадри, които не се боят да прекратят старите производствени норми и поръчки, кадри на смели организатори в производството, рационализатори на производствения процес, изобретатели, кадри — упорити работници за славянска солидарност.

След един месец упорита съзнателна работа, нашата бригада бе обявена за първа ударна и на гърдите на 51 бригадирци блеснаха ударнически значки.

Като награда — три шеметни, пълни с блясък, музика и знамена дни на фестивала, където световната младеж си беше дала среща, жадувайки справедлив мир и щастливо бъдеще. А след това — раздялата с бригадирците от град. . .

Аз никога няма да забравя малката тъмноока Ива, която непрекъснато питаше: „Маш ме рада?“. Нито русата Зденка с нейното любимо възклицание: „Ну, правда!“ . . . Нито Карел с неговото: „Почкай човече!“ . . . Нито Иван Поледне с неговия неизчерпаем запас от енергия . . . нито Дража . . . нито Марта . . . всички, с които прекарахме толкова прекрасни дни.

Аз никога няма да забравя младия, ентузиазирания поет Павел, който неотлъчно маршируваше в редиците на нашата бригада и непрекъснато пов-

На обекта кипи съревнование

твърше на български: „Да изпеем „Поклон народе мили“, да изпеем, другари!“ Ози Павел, синьоният възторжен чех, който се раздели от нас с думите:

— Влюбих се! В петдесет и един човека се влюбих! Ех, ако цялата младеж се обичаше така, както аз в обичам, братя! . . .

След това започна нашето пътуване из красивата чехословацка земя.

Но на две страници не бих могла да ви разкажа за прелестите на Хрженско, наречено Чешка Швейцария, за чудните пейзажи на Татрите, за красиво забукания в мъгли връх Риси, за възшебната пещера „Данияновске яскине“, в която са правени снимки за приказния руски филм „Каменно цвете“, за сърдената ни среща в Братислава със словенски бригадери, за размяната на наши със словашки бригадирски значки . . . за пътя през унгарската пуста

и нова Югославия . . . и за славното завръщане в нашата скъпа родина.

В страниците на това списание бих споделила с вас за въздуше всичко, което видях и научих там. Всичко за новата Готвалдова младеж, които смело пише:

My stavime stavbu,
Stavba stavi nas! *)

*) Ние градим строев.
Строежът гради нас!

В ЕДНА ПРИКАЗНА СТРАНА

Ил. Ясичев

Само преди няколко часа ние пренинахме границата между Югославия и младата Албанска Република . . . Сега, нашата цел е гр. Драч. Всички сме неспокойни. Не можем да стоим на едно място. Как ли ще ни посредничат? Къде ли ще бъдем настанени? Каква ли ще бъде нашата обект? Питаме се един други и не можем да си отговорим. Шосето минава покрай новоотрождата се ж. п. линия Драч — Елбасан. Трасето почти

навсякъде е готово. Там и сега работят. Ние махаме с ръце на младежите, но те не ни забелязват. Работата ги е завладяла напълно. Спираме камиона, за да го украсим с зеленина. Късмет от близките дръвчета зелени клонки и ги окачваме по напачите на колата, по прозорците на кабината, по мотора — навсякъде, където може. Изваждаме нашето бригадирско знаме с линия на вождя Георги Димитров, а до него поставяме и знамето на Албанската република. Вятърът подема краищата им и те гордо се развяват. Потегляме отново. Остават ни още 6 км. до целта. Пред нас между дърветата забелязваме едно голямо синьо петно, което малко по малко се уголемява, разширява се, оживява. Изведнаж то изпъкна пред нас с всичката си красота. Адриатическо море. Гледаме малките вълни, които се разлитват бавно по брега и си спомняме за нашето Черно море. И тук и там водите се разлитват свободно на свободна земя. Камионът дава сигнал. Поглеждаме напред. А там ни чакал. Шосето е затворено от младежи, девойки, знамена, плакати. Въздухът кънти от мощните им викове. Чувам ура. Всички изтръбват. За таква посрещане не бяхме и помислили. Гърдите ни се надуват, поемаме с дробовете си дълбоко въздух и над албанската земя се понеся нашето мощно бригадирско българско „ура“. Спираме. Оправяме дрехите си и същевременно гледаме тези, които ни посрещат. Радостни лица. Очите им светят възторжено. Ръцете им държат здраво плакати, на които четем на наш български език: „Да живее българската младеж“, „Да живее Георги Димитров“, „Да живее балканското единство“. И ние отговаряме: „Да живее Енвер Ходжа“, „Да живее героичната албанска младеж“. Те са ни чакали вече няколко часа до нашето пристигане. Но сигурно не чувствуват умора. И ние не я усещаме. Протъгане ръце и ловим здраво други ръце. Те са корави като

нашите — силни работни ръце. Правим опит да слезем от камиона, но не успяваме. Поемат ни на ръце и ни понесат по шосето. Искаме да запеем бригадирски марш, но гласовете ни треперят. Викаме „ура“ и чустваме как гласа ни става все по-дрезгав и по-дрезгав. Свалят ни внимателно пред една дървена трибуна, украсена с знамена и лозунги. Поздравяват ни. Говорят на албански, но ние разбираме какво искат да ни кажат. Знаем какво мислят. Виждаме това в тяхния поглед, усещаме го от тяхната топла прегръдка. От лявата ни страна забелязваме младежи в светли униформи. Те ни гледат с любопитство, с обич. Поглеждаме тяхното знаме. Бяло и синьо. Гърци. От устата ни се откъсва вик: „Да живее героичната гръцка младеж“. „Да живее ЕПОН“ . . .

Българската младежка представителна бригада „Георги Димитров“, която замина да работи зведно с албанските младежи на линията Драч — Елбасан броеше 41 души, от които 36 младежи и 5 девойки. Българският младежи Червен кръст участваше в бригадата с един санитар. За място, където да се разположи през време на престоя си в Албания, ѝ бе определена една къща на около 50 м. от морето, която на времето е служела за хотел. За чистотата и личната хигиена на бригадирите трябваше да се държи особено много, защото това влизаше в плана за съревнуване между отделните бригади. И културно-просветниците и санитарят се заеха на работа . . .

Обектът, към който беше придадена бригадата беше особено труден. Той представляваше мост — втория по-големиня по цялата линия и трябваше да бъде завършен в разстояние на един месец, въпреки, че до пристигането ни постройката бе останала назад с 21 дни. На нас се падаше задачата да навикаме изгубеното и да построим моста до определения срок. Бригадата разпределена на три сменя започна работата. Още от първия ден тя изненада със своя устрем, със своето желание и с бързото заучаване на естеството на работата. Всеки бригадир желеше час по-скоро да хване в здравите си ръце кирката, или лопата и да покаже на албанската младеж, как работни ние в България. А това беше нужно, защото самите албанци казваха: „Ние ще гледаме вашата работа, ние ще следим вашия начин на работа, ние ще се учим от вас“. И наистина през цялото работно време през деня, а дори и през нощта, около нас имаше младежи, които наблюдаваха това, което вършим,

Албанска младежка бригада

питаша за различни неща във връзка с работата, радваха се на нашите успехи...

Работното време беше 8 часа. За всеки десет дни получаваше от Главния щаб на Албанската бригада план, по който трябваше да работим. Като първа задача ни се възложи да изкопаем двата темела на моста дулки, където се изсипва бетон, за да бъдат основите по здрави, с дълбочина 4 метра. Въпреки лошите условия за работа и няколкократно промена на плана, задачата бе изпълнена на време. След извършване на подготовителната работа по постройката на моста, дойде ред на наливането на бетон в основите и издигането на колоните, на които трябваше да се държи бетонната плоча на моста. За тази цел беше докарана една бетонобръчка, която да ни помогне при приготвянето на бетона и неговото наливане. Обаче, още при първото пускане тя се повреди и стана негодна за понататъшна употреба. Сега нашите бригадирци се заловиха с ръце да бъркат бетона и да го изсипват по дървени улеи, или с колички по дървените колони. Работата беше такава, щото трябваше да се бърза. Всяко забавяне означаваше усложнение на работата — неизпълнение на плана. За това, винаги когато трябваше, не обръщайки внимание на умората, нашите бригадирци отиваха с песен на уста на извънредна работа. Тахната упоритост, тяхното желание за срочното изпълнение на плана очудиха всички. Името на българската бригада и устремът, с който тя работи стана известен по цялата линия на Албания. Усилията, които се положиха дадоха резултат. Планът беше изпълнен...

За хигиената на помещенията, за здравната уредба между бригадирците също така има какво да се каже. Бригадата имаше само един санитар, а работата беше разпределена на три смени. Естествено санитарят не можеше да работи непрекъснато и с трите смени, затова, по предложение на четните командири, той подбери няколко бригадирци, на които обясни някои от правилата на първата помощ и ги запозна с различните видове рани и превръзки. По този начин всяка смена се осигури с по един санитар, който между работата си на обекта имаше и задачата при леки наранявания да дава първа помощ, а при по-тежки случаи да заведе пострадалия. За наше щастие през цялото ни престояване в Албания, нашата бригада можа да отбележи само два по-тежки случая — и то още през първите дни на работата, поради невнимание от страна на бригадирците. По-късно, всички разбраха, че трябва да се внимава особено много през време на работата, защото и най-малката невнимателност от страна на някой бригадир би отстранила друг, а това означаваше намаляване на производителността на бригадата, чиято численост и без това беше малка.

В самото помещение бе определена една стая, която служеше за амбулатория. Тук се набираха и всички лекарства, с които разполагаше бригадата. Разбира се, материалите, с които тя беше снабдена от България не можеха да стигнат през цялото време. И санитарят не зее да влезе във връзка с местните здравни власти. След станалите разговори, всеки бригадир беше инжентриран против коремни тиф и през една неделя водени на баня в бригадирската болница. Всички необходими санитарни материали за бригадата се взимаха от там.

Благодарение на добрата хигиена в бригадата, благодарение на съзнателното отношение на бригадирците към здравните въпроси, през времето на престоя си в Албания бригадата отбеляза само два случая на заболяване.

Българската младежка строителна бригада работи в Албания 24 дни. През време на престоя си тя се прояви с отличната си работа на обекта, със своята културно-просветна дейност и с връзките си с останалите бригади по линията в I секция. За тази нейна дейност главният щаб на Албанската строителна бригада провъзгласи бригадата за „герой на труда“ и ударна бригада, като й връчи специално изработено за целта знаме. През време на обиколката си и при завръщането си в България наред с нашето бригадирско знаме и знамето на Албания се развяваше гордо и знамето на ударничеството. Българската младеж беше представена достойно.

Самолетът

в помощ на санитарната служба

До преди неотдавна у нас много нарядко се говореше за съществуването и дейността на санитарната авиация, за развитието на която по-големите и богати страни полагаха отдавна сериозни грижи. През време на войната и непосредствено след нея периодичният печат отделяше предимно място за бойната авиация и нейните постижения, като бегло даваше понякога откъслечни сведения за инак така нарастналата санитарна авиация. Днес ние имаме щастието не само да чуваме нещо повече за нея, но също така да притежаваме и собствена санитарна авиация, която макар и малка в сравнение със съществуващите такива в другите страни, работи вече непрекъснато в помощ на своя народ и дава своите първи, крайно надеждни резултати.

Въпросът в различните страни за поставянето на самолета в помощ на санитарната служба възникна едновременно с позвата на самолета, и паралелно с усъвършенстването на последния се създават и развиват организациите за санитарно-въздушната помощ. Извикването на самолета в помощ на санитарната служба идва от необходимостта да се даде бърза медицинска помощ в райони, отдалечени от санитарните центрове или в такива, които се оказват мъчно достъпни за земните превозни средства.

В периода от развитието на самолета до днес, конструкторите аероинженери са поставили на разположение на човечеството редица видове специално пригодени за санитарно ползуване самолети, които по възможност най-пълно да задоволяват поставените на санитарната служба задачи. До днешните типове санитарни самолети се е стигнало, като се е изхождало предимно от най-важните задачи на санитарната служба, една от които — отвозване на тежко ранени или тежко болни, нуждаещи се от сложни операции, от мъчно достъпни или отдалечени райони до местата, където може да се даде съответната медицинска помощ. За изпълнението на такава задача, от самолета се изискват качества, като:

— възможност за кацане и излитане върху сравнително малка площ около 1:0 м. дължина и 40 м. ширина, каквато площ лесно би се намерила почти в всеки район;

— възможност за монтиране в талото на едно или повече санитарни легла;

— възможност за вметване в кабината на бордов санитарен персонал; (един или повече бордни санитарни органи)

— възможност за вметване в кабината на необходимите санитарни чанти за даване бърза помощ, както и чанти за надлежните медикаменти и инструменти, за належащи малки операции.

Днешните санитарни самолети отговарят на тези изисквания. Такива качества притежават и самолетите, които днес са поставени в служба за даване бърза помощ у нас.

В последните години, в страните със силно развита самолетна индустрия, започнали да правят опити, които се показали напълно успешни за използване като санитарен новия тип самолет — така наречения хеликоптер, който позволява освен познатите нам постановелни движения по посока на дъж на самолета, но също така и движения в посока на вертикална му ос или застояване във въздуха на желана височина. Това ценно качество позволява, при даване на бърза медицинска помощ, самолета да каца на съвършено малка пло-

Вътрешност на самолета

щадка или при липса на такава, да се установи във въздуха непосредствено над самия обект, след което бордовият персонал посредством прикревяне към самолета на височа стълба да даде нужната помощ. С наличието на това така съвършено въздушно средство — хеликоптера — въздушната санитарна служба ще може да се притече на всяко място, независимо от терена, и да даде своята помощ.

Интересът към санитарното въздухоплаване не е преставал да съществува сред всички санитарни организации. Особено след първия международен специален конгрес за санитарното въздухоплаване в Париж през 1929 година и по-късно —

Санитарният самолет е готов за излитане

през 1934 година, на които конгреси са били разглеждани въпросите свързани със санитарното въздухоплаване: пропагандирането му, приложението му и международното сътрудничество между отделните национални организации, интересът към санитарното въздухоплаване е бил засилен още повече. Понастоящем значението на въздушното санитарно дело в много страни е правилно оценено и на въздушно санитарните организации е отдадено заслужено внимание.

Благодарение на отлична организираната бърза въздушна медицинска помощ в повечето страни, биват спасявани с десетки хиляди ценни човешки живота из различните краища на света, при всевъзможните случаи на катастрофи.

Примерно за човечеството е съществуващата понастоящем отлична организация на въздушната санитарна служба в Съветския съюз, където за изграждането и развитието ѝ са вложени голями усилия и средства. Ролята на тази организация е огромна, като се има пред вид обширната територия на страната и съществуващите там непроходими и отдалечени от здравните центрове райони. За голяма ръст на тази поставена в служба на народа организация, говорят официалните данни, които дава въздухоплавателният печат. Така, през 1945 г. съветските санитарни самолети са пренесли повече от 33,000 болни и ранени за болнично лечение; същите са използвани и за пренасянето на 383,000 кгр. медикаменти. За първите шест месеца на 1946

год. пилотите на санитарните самолети са достигнали 62,800 пролетени часове, като са пренесли 26,520 болни и лекари и 400,000 кгр. медикаменти.

У нас, санитарно-въздушната организация има само няколкомесечен живот. През това кратко време, обаче, тя показва на дело своята дееспособност и качествена стойност.

Паметни ще останат дните, през които нашата санитарна авиация извърши първите подвизи, като даде бърза и въздушна помощ на пострадалите при бедствията станали в Разград, Добрич, Казанлък и др. Гордите и ласкави отзиви на пострадалите хиляди граждани и селяни, които получиха помощ при страшните бедствия през тази година, говорят най-добре за героизма на въздушната санитарна служба. Само няколко часа след съобщаване за бедствията, самолетите на санитарната служба се явяваха на обектите, където бордовият санитарен персонал веднага започваше даването на така нужната бърза помощ.

С ентузиазъм младите бордни санитарни екипи на българския народ изпълняват своя дълг и укрепват едно от най-културните начинания на нашето правителство.

С героични подвизи те осъществяват думите на министър-председателя на нашата родина — др. Георги Димитров:

„Развитието на нашата санитарна авиация ще помогне за спяването на много ценни живота“.

П. Петров

ДРЕБНА РАБОТА

Фейлетон от ЕМИЛ РО

Иваше си Лелин Маринчо тридесет зъба, бели като свинарски престилки и здрави като бригадири. Усмивнеше ли се, сякаш слънце в майско утро изгряваше. А закружеше ли, да речем, ябълка, всеки си преглъщаше слюнките и думаше „Блазе му!“, тъй апетитно беше всичко това — и ябълката, и зъбите му, и хрупкането. . .

Иваше си ги Маринчо от „максул“, както назоваше баба Вида врачката. Ни пари бе дал за тях, ни труд бе положил. За това навярно много-много не ги ценеше. И не ги пазеше. Сръбкеше горещата бобена чорбида. Хрускеше заскрежен януарски сняг. Трошеше със зъби орехи и лешници пред другарите си, за да му кажат: — „Брей, че здрави тесли носиш! . . .“ Колято за изчистване . .

— Да ги мия ли? — опулавше се несреща ми той, кога се опитвах да му прочета кратка лекция по хигиена на зъбите. — С паста? Хи-хи-хи-хи! . . . С чет-а? Хо-хо-хо! . . . Стига, стига! Ще ме пукнеш от смях. . . Еснафина е то, братле! Дай ми свобода на тия грешници там, зъбите де! . . . Нена се развиват свободно! Самоинициативно. . .

И Лелин Маринчо остави инициативата, ако може така да се каже, в ръцете на своите тридесет зъба.

Търкулна се незабелязано една годинка. . . Към края на втората — някаква черна точица се ококори върху един от горните му десни кътници.

— Там става някакъв процес! — му рекох, при това с известна важност. — Ти не губи време. Иди при зъболекар!

— Дребна работа! — изпъчи гърди той. Зъбите ми са здрави като стомана! — и бръкна в джоба си, па измъкна шела лешници.

По късно черната точица се очерта като малка пукнатина в кътника. Но все пак остана дребулия за „човека със стоманените зъби“.

С течение на времето кътникът се разяде и не на шега започна да шрака от вътре. А Лелин Маринчо нехаше. . .

По едно време го срещнах и просто не можах да го позная. Поправил се оня ми ти човек. . . Надул бузи ще се пръсне. . .

— Какво става с тебе, брат? — го подхванах с мейстофелска усмивка. Потъргнало ти е нещо! . . . На кой ресторант се храниш?

И дори се приготвих да поотпусна кашша за повече глъстинка, т. е. да се абонирам на маринчовия ресторант. Пък то какво излезе. . .

— Стига! — сряза ме той. Ще се пукна от мъка!

— Хайде, хайде! Казвай! — продължавах да го дракам аз. Не бъди егост! Еснафина е то, братле! . . .

— А бе, ти не виждаш ли, че ме боли зъб? . . .

Тогав чак забелзех, че Лелин Маринчо се бе поправил на половинка. Само дясната му буза беше надута.

— Веднага на зъболекар! — издекламирах като добър ученик назубрения урок.

— Ха! Голямо уважение на нищо и никакъв зъб! Дребна работа е то! Ще мине! Сега го налагам с горещи трици. Тъй ми рече стрина Гина. . .

След седмица отново видях „напълнелия“. Беше му „подобрено“. . . От горещите трици навярно. . . Страната му се беше подула още. А дребосът-зъб, както каза Маринчо, вече нетърпимо нахално го човъркеше. За зъболекар, естествено, и дума не можеше да става!

Но по-късно, когато Лелин Маринчо от страх и болки загуби „ума и дума“, операционното ножле остави по бузата му няколко резки „за спомен“.

От този ден Маринчо незабелязано отне самоинициативата на своите зъби и узурпира свободата им. А самият той стана първостепенен кръгъл „еснеф“. Започна да измива зъбите си по три пъти на ден. С четка. С паста. Посещаваше зъболекаря поне два пъти в годината. На другарите му дойде до гуша да слушат ежеминутно безконечни съвети по здравеопазването на зъбите, предписвани тъй охотно от Лелин Маринчо.

МЛАДЕЖКИ ЧЕРВЕН КРЪСТ

по
СВЕТА

НА ЕДИН МЕЖДУНАРОДЕН ЧЕРВЕНОКРЪСТКИ ЛАГЕР

Патриция Дрю*

Бях избрана да представя Британския младежки Червен кръст на един младежки червенокръстки лагер в Швеция. Бяхме петима — 2 момчета и 3 момичета и на път за лагера в Швеция трябваше да посетим и Дания. Пътувахме по вода 24 часа и пристигнахме в Есберг — Дания в 2 часа на следния ден и от там взехме експреса за Копенхаген. Това беше нашият първи поглед на чужда земя. И ние всички се взирахме усърдно през прозорците навън. Дания е една равна земя, която ми изглежда така спокойна. По нея няма никакъв преград и се простира надалеч до където ти видиш очите. Изпъстрена тук там с малки бели с червени покриви къщички. Ние преминахме от Ютландия до острова Флин с ферибота и после до остров Зеланд. Към 10 часа пристигнахме в Копенхаген, където бяхме посрещнати от официални лица от Датския младежки Червен кръст.

В четвъртък потегляхме с ферибота за Швеция. Беше ни много, много мъчно за Дания.

Пристигнахме в Малмо — Швеция в 6 часа привечер и там се срещнахме с Датската и Холандската групи. Прекарахме нощта в дома на тенис-клуба. На следната утрин станахме рано и взехме

която надзърташе в красиво езеро. Момчетата спяха в палатки, а момичетата бяха настанени в дървени бараци разпръснати наоколо между дърветата. Лагерът се ръководеше от г. Флинг, подпомоган от г-ца Уернгист — секретария на Шведския младежки Червен кръст. Всичко бяхме около 120 души, от които 70% бяха шведи. Другите бяха червенокръстци от Холандия, Белгия, Дания, Финландия и Норвегия. Много малко от нас можеха да говорят другите езици, но беше удивително как бързо и лесно ствахме приятели.

Събуздаха ни всяка сутрин в 7 часа и в 8 се събирахме за церемонията около адигане на знамената, следвана от закуска в 8.30. От 9.30 до 11.30 следваше червенокръстна дейност, а в 12 отивахме да се къпем. Обедът се поднасяше в 1 часа и по-неже следобедите ни бяха свободни, ако искахме можехме пак да се къпем. В 4 часа се сервираше чай, след което имахме лекция по първа помощ. Вечера правехме в 7 часа, следваше церемонията, при която се сваляха знамената и се пееха националните химни на всички страни с представители в лагера. Денят приключваше с забави, в които всяка страна изнасяше по нещо. Обикновено си лягахме в 9.30 вечерта.

В неделя сутринта имахме свободно време, а след обяд отидохме на екскурзия до един стар манастир отстоящ на около 20 мили.

В четвъртък вечерта са произведоха спортни състезания. В петък, нашия последен ден, пристигнаха група официални лица от Червения кръст на посещение в лагера. Преди обяд се произведе голямо състезание по ориентировка и червенокръстско дело. Вечерта за закриване на лагера направихме огромен лагерен огън и дълго време пяхме най-различни песни.

На следния ден трябваше да станем рано, тъй като автомобилите дойдоха рано да ни вземат в 8 часа. Беше ми така мъчно да се разделя с всички тези нови приятели, въпреки че се надявам един ден да ги видя отново.

От английски — Паничерка

Шведски младежки-червенокръстци край лагерния огън

експреса за Стокхолм. Това беше едно дълго пътешествие и ние трябваше да се прехвърляме на три пъти докато достигнем в 5 часа вечерта. На гарата ни очакваха автомобили, за да ни закарат в лагера отстоящ на 10 мили от гарата.

Това бе една красива местност заобиколена от всякъде с гори. Лагерът обкръжаваше къщата,

* Ученицката Патриция Дрю от средното училище в Труроу Коридал, членка на Британския младежки Червен кръст дава в този репортаж описание на прекарването си в един лагер на Шведския младежки Червен кръст, където тя е била изпратена заедно с още 4 свои другари.

Организационен живот

БМЧК има свой имот за постоянен лагер-школа

БМЧК е чувствувал винаги нужда от място край брега на Черно море, където да може да си устрои постоянен лагер-школа за червенокръстци от цялата страна. Върховното управление направи постъпки пред народната община на с. Бяла, варненско. В резултат на тези постъпки общинският съвет на селото с протокол държан на 23 август 1947 год. отпусна бесплатно на Българския младежки Червен кръст място от около 50 декара покрай брега на Черно море. Делегация в състав Ст. Райчинов, адм. секретар на Върховното управление и Г. Големанов отпътуваха за с. Бяла и там на място оточниха границите на отпуснатия имот. Самият имот заема началото на носа „Св. Атанас“ в дъното на тих залив. Плажът тук има южно изложение.

Върховното управление на БМЧК изказва най-дълбока благодарност на Беленската народна община за щедрото дарение и на Г. Големанов за ценното съдействие при издирване на имота и оточняване границите му.

Ставайки притежатели на такъв ценен имот, за Върховното управление, областните управления, клоновете и всички български червенокръстци възниква задължението да станат добри стопани. Ние трябва да организираме и обзаведем образцово нашия бъдещ лагер-школа на Черно море. През учебната 1947/1948 година Върховното управление ще проведе акция сред всички червенокръстци в нашата страна за подпомагане организирането на нашите лагери. А областните управления във Варна и Бургас, бидейки най-близо до имота, трябва да положат особени грижи за мястото, като организират бригади от червенокръстци, които да работят по облагоурояването на имота и подготовката му за строеж.

Със собствени сили да изградим наш образцов лагер-школа.

Във Върховното управление на БМЧК се получиха редица писма от червенокръстци-бригадери в националната младежка строителна бригада „Г. Димитров“. Тук поместваме едно от тези писма.

Драги ръководители,

Тук работата ни е доста тежка, обаче, чрез труд и старание преодоляваме всички пречки и работата върви добре и бързо. Работя наедно с всички бригадери от ядрото. До вчера бяхме ношна смяна и работехме вечер от 10 ч. до 6 ч. сутрин, после

се връщаме, мием се, закуваме и лягаме да спим до 2 часа. След обед имаме културно-просветен час и след него спорт и разни други занимания. Скоро започваме работа 2-ра смяна от обяд 2 ч. до 10 ч. вечерта.

Приемете бодр бригадирски поздрав от бригадите при с. Храбърско.

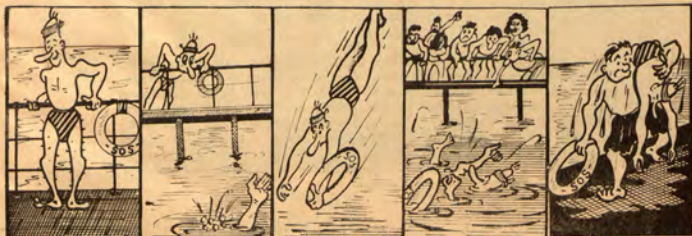
„Аз служа“.

Г. Масларски

рис. П. ПЕТРОВ

„О П А С И Т Е Л“

Текст ЕМИЛИЯ

Над морето дреме моста,
а над моста — летен зной, ...
Подсънуват само поста
на спасител-серой, ...

Той внезапно забелязва
над вълните лещи крак
и подхвърля го каляк
— Но! ни се удади лав 2, ...

Нама време за размисъл —
там сега човешк жре! ...
И сплителт полети
към дълбото море, ...

Слушати из водата
под разлетения свод —
гледай как мекси борбата
за човешките живот! ...

А след миг... на моста някой
къпан лъжко в месец —
той е смелите „дълбока“
със „святите“ лъжест! ...

На корищата е снимката на червенокръстцата Велю Иванов, ударник-бригадир от линият Шампа—Сараево

БЪЛГАРСКИ МЛАДЕЖКИ ЧЕРВЕН КРЪСТ ДОСТАВЯ:

1. Млад юнак — здравеняк — здравни стихове и поеми за деца и юноши от Ас. Босева, цена 100 лв.
2. Момчето Мирко — пиеса в 3 действия от Д-р Н. Манолов.
3. Аз служа — детска пиеса в 1 картина от К. Воденичарова — 20 лв.
4. Как изързеливият Гого обикна водата много — пиеса в 1 картина от К. Воденичарова, цена 20 лв.
5. Марш на червенокръстите — 15 лв.
6. Кратък курс по майчинство и детство — 15 лв.
7. Театри за курсовете по първа и бърза помощ — безплатно.
8. Ръководство за санитарна подготовка на червенокръстеца — 180 лв.
9. Устав на Българския Младежки Червен Кръст — безплатно
10. Идејни насоки на БМЧК и мястото му сред другите младежки организации — доклад на д-р Г. Ангелов, председател на БМЧК, пред първата Национална конференция — безплатно.
11. Да бъдем чисти и здрави — 32 стр. двуцветен печат.

Под печат:

Трицветен блок—календар за 1948 год.

Книгите могат да се набавят от Б. М. Ч. К., бул. „Дондуков“ 63, чекова сметка 4.000 —

Червенокръстци до III прогимназиялен клас,
запишетете се за отличното детско списание

„З Д Р А В Е Ц“

Редактори: Трайко Симеонов, д-р Пелин Велков и Катя Воденичарова

По решение на Върховното управление на БМЧК поетото от Български младежки Червен кръст сп. „Детско здраве“ се преименува в сп. „Здравец“. Записалите се абонати за „Детско здраве“ продължават да бъдат абонати и на новото списание „Здравец“.

Адрес: бул. „Дондуков“, 63, тел. 2-66-18. Годишен абонамент 150 лв.

За повече от 5 абонати се прави обичайната отстъпка.

Суми внасяйте по пощенска чекова сметка 11.100

СЪДЪРЖАНИЕ

БМЧК и бригадирското движение — Нешо Пейчев, подпредседател на БМЧК;
Един е пътя на нашите два народа — път на все по-тясно сътрудничество — Типолд Миодраг; Червенокръстците в труд бляха и изграждаха младежкото единство на Шамац—Сараево — Славчо Виденов; На линията Шамац—Сараево — Величко Николков; На бригада в Чехословакия — К. Воденичарова; В една приказна страна — Ив. Ягличев; Самолетът в помощ на санитарната служба — П. Петров; Дребна работа — фейлетон — Емил Ро; На един международен червенокръстки лагер — Патриция Дрю; Организационен живот.

Редактор АЛЕКО ГОЛЕМАНОВ — Уредник ЕМИЛ РОБОВ — Художник КАРАНДАШ

Фото-сътрудник Т. СЛАВЧЕВ

Адрес: бул. Дондуков 63, тел. 2-66-18, чек. сметка 4000

Книга деветта се отпечата в печатницата „НИСИ“ ул. Цар Симеон, 120

ДА ЖИВЕЕ

9

СЕНТЕМВР

ПРОВЕРКА
2010

КНИГА ДЕСЕТА • 1947 г.

АЗ СЛУЖА

ОРГАН НА БЪЛГАРСКИ МЛАДЕНЧКИ ЧЕРВЕН КРЪСТ

Ударници-чернокръстци от българските бригади в Югославия, Чехословакия, Албания и от националната бригада „Георги Димитров“ в бодър деветосептемврийски марш.

Младежи-чернокръстци от София дефилират на празника на свободата.

9 СЕПТЕМВРИ

Денят 9 септември е героичен, боен празник на българския народ. 9 септември 1944 год. ще остане в нашата история велик ден, който затвори последната страница на монархо-фашисткото робство и откри нова ера в историята на нашия народ — ерата на действителната българска демокрация.

Безпримерен ще остане героизма на хилядите партизани, партизанки, политзатворници и концлагеристи, изгорелите или убити по участия и затвори народни синове и дъщери, които с примера си заразиха широките трудици се маси за борба срещу фашистката тирания и чужди окупанти.

Под ръководството на Отечествения фронт, по примера на активните действия на партизанските ни народоосвободителни войски и на надигналата се в стачка борба работническа класа от Перник, София, Пловдив, при непосредствената помощ на победоносните съветски войски—освободители—нашия народ се възбуди на всенародно антифашистко въстание на 9 септември 1944 г. и срина монархо-фашистката власт. Чрез народното въстание, каза другара Георги Дамитров, самата държавна власт бе изтръгната от ръцете на обидимите около двореца и дворцовата камарилка спекулантски, хищнически и крупнокапиталистически групи, свързани за пъла си с германския империализъм, за да премине в ръцете на самия народ, на неговия Отечествен фронт, т. е. в ръцете на бойния съюз на работническата класа, селяните, занаятчиите и народната интелигенция. Нови хора, хора на народа застанаха начело на управлението. Повечето от тях бяха жестоко преследвани в миналото от бившите реакционни и фашистки режими. В затворите и концлагерите, в партизанските отряди или като неметални дейтели, понасяйки нео-

ликуема лишения и мъчения, те още повече закаляха своята воля, своя патриотизъм и своята решителност да се борят за благоденствието на народа и за разцвета на България*.

Само благодарение на 9 септември нашият народ се включи решително и реално в Отечествена война срещу фашистка Германия и с тоя си решителен и реален принос можа да спаси нашите градове и села от опожаряване, да си възвърне и спечели приятелството и дружбата с братските съветски, югославски и всички останали свободолюбиви народи. Без 9 септември и Отечествена война България щеше неизбежно да понесе като сателит на Германия ужасния разгром на последната, а вместо мирен договор, спокоен творчески възстановителен труд и национална независимост, ние щяхме да бъдем под тежка и позорна окупация, без суверенно правителство, при погледна национална независимост и изнемощаващи под тежестта на жестоки репресии.

Без 9 септември ние не бихме могли решително и справедливо да обезвредим, накажем и ликвидираме е фашистките престъпници, главорези и шовинисти и не бихме могли да осигурим за страната вътрешен мир, спокойствие и народо-стопанско творчество, не бихме могли да създадем условия за доверие на останалите демократични народи към нас.

Без 9 септември не биха били възможни нито републиката, нито аграрната ни реформа, нито законите за правата на жените, за свободното организиране на ОРПС, на ОЗПС и другите организации, за трудово-кооперативното стопанство, за разволя на кооперациите, за конфискуване незаконно натрупаните богатства, за правата на младежите, за физкултурата и пр.

Без 9 септември не би било възможно никакво народно строителство, нито стопански план, нито стремеж на електропроводи, на язовари, ж. в. линии, химически заводи и пр.

9 септември е жизнената гаранция за демократичното, волялно и културно преустройство на нашата народна република, гаранцията, че България ще се превърне в действителен фактор на мира и демокрацията на Балканите.

Великото дело на 9 септември не е без врагове. Противонародната предателска опозиция, обединила в своите редове всички остатъци на фашизма и реакцията у нас, бе най-злия враг на народните достижения, придобити с 9 септември. Само благодарение на Отечествения фронт тази зловеща агентура бе обезвредена и по този начин бе осигурено спокойното демократично развитие на нашия народ.

Червенокръвната младеж с особени чувства празнува 9 септември. Тя обещава, че е още по-голяма енергия ще заработи за делото на мира, за укрепване на нашата независимост и държавен суверенитет, за укрепване дружбата и приятелството между главячките свободолюбиви народи, за организиране народната ни младеж на борба срещу подпаднаците на нова война.

Да живее 9 септември — всенароден празник на свободата, демокрацията и мира.

Да живеят братските съветски народи — освободители от фашизма и назители на мира.

Да живее младата ни народна република и ръководителя и вдъхновителя на делото на 9 септември народния вожд — Георги Димитров.

аз служа

ПОЛОЖЕНИЕТО НА МЛАДЕЖТА В КОЛОНИИТЕ

О. Четкина

На заседанието на Съвета на световната федерация на демократичната младеж бе изслушан доклад на делегацията, посетила страните под британско владичество в юго-източна Азия — Индия, Бирма и Малайя. Делегацията е посетила също така и Индонезия. Делегацията разказа на Съвета за това, което е видяла в тия страни.

Работническата младеж е подхвърлена на безпощадна експлоатация. Делегацията е видяла в фабриките на Калкута, Бомбай, Мадрас и в другите градове на Индия юноши, които работят по 9—10 часа на ден за заплата, с която може да се купи само една паница ориз на ден. Няма никакви социални застраховки и охрана на труда. В кожарския завод в Калкута членовете на делегацията са видяли млади работници на 16—17 години, които са стояли боси до колена в пепелива вода за шавене на кожи. Работниците щавят кожите с ръце без ръкавици. Дори квалифицираните работници в най-добре организирените в техническо отношение предприятия, където заплатата е по-висока, често нямат възможност да си купят дрехи и носят само пояс.

Не е по-добре и положението на младите селяни. Като правило, земята в тия страни принадлежи на британските колонизатори или на местните земевладелци. Селяните обработват тая земя на изпоница, за половин реколта. И от тая половина селяните трябва да плащат и многобройните данъци, така че нищо не им остава. И едва събрали реколтата те са вече принудени да отидат

при землевладелеца и да му искат на заем ориз — за сметка на реколтата през следващата година.

На най-страшна експлоатация са подхвърлени в колонните деца. Английските империалисти и местните буржоа отдавна са разбрали доходността от детския труд и го използват в широки мащаби. Младешта на тези страни е лишена от канвата и да е възможност да се развие физически и духовно. Възрещето ѝ е мрачно и без перспективи. Младите общи работници в Индия и Малайя не могат да се надяват, че ще получат квалификация, защото в тия страни няма професионални училища. Младите селяни нямат нито най-малка възможност да се запознаят с агрономството или с опита на селско-стопанските работи в другите страни. Вратите на училищата са затворени за милионните маси деца на трудовия народ.

В Индия 90 процента от населението са неграмотни. В Малайя само 5 процента от децата учат в правителствените училища. В Бирма за цялата страна има само един университет, а в Малайя изобщо няма университети. Обучаването във всички училища на тия страни се води на английски език, което лишава много деца от възможността да ходят на училище. Подобен принцип на образование изхожда от интересите на колонизаторите, за които училището е необходимо само за подготовка на необходимите кадри чиновници за учрежденията, а не за просвещение на народа. Подготвил за младешта участва на колониални роби империализмът я лишава от всякакви демократични права. В Ин-

Жертва на глада в Ниша

дци само 10 процента от населението могат да гласуват. За да се ползват от активно изборително право в Малая, необходимо е задължително да знаят английски език, освен това да притежаваш големи имоти. От къде могат да ги вземат младите работници или селяни? В Малая английските власти измъкнаха от архивите един закон от 1909 година, според който всички организации трябва задължително да се регистрират и да се намират под контрола на полицията.

Калмет е роден в Ниша на 12.VIII.1863. След свършването на медицина постъпва на санитарна служба в френската флота и участва като лекар във военните експедиции в Китай, Кобан, Конго, Нова земя, островите St. Pierre и Miquelon.

В 1890 година бива пренесен на служба в колониалния санитарен корпус и поради подциртан интерес към бактериологията, бива командирован на работа в Пастъровския институт в Париж. Тук младият Калмет, благодарение на голямото си трудолюбие, успява да обрне върху себе си вниманието на великия Пастъров, става негов ученик и последовател за през целия си живот и продължител на великото му дело. Доверието, което е имал Пастъров в него личи от задачите, които му поставя на следната година, като го напраща да се бори с varioлната епидемия в Сайгон. Там младият бактериолог основава Пастъровски институт и работи в него до 1893, като през това време се занимавал по-специално с изучаването на възкохолната ферментация на оризовото нишесте под влиянието на някои туземни гъбички. Тогава той открива специалните ферменти Amylozymes, на които той дава името на другия голем ученик на Пастъров Е. Ру. Откритието му бива веднага използвано в индустрията при сирнатите ферментации на нишестето. В Сайгон Калмет е работил също и върху въпросите по представянето и социалната хигиена на кохерата, дезинтерната и върху змийските отрови. В 1893 г. се връща в Париж, където работи върху завършването на започнатите работи в Сайгон. В 1895 бива натоварен да уреди Пастъровски институт в Лион, който под негово ръководство и с неговите големи усилия

Делегацията разказа на Съвета за репресивните и полицейския режим, налаган от английските империалисти и от местните реакционери по отношение на младежта и нейните организации. Делегацията разказа също така, че никакви политически репресии не могат да спрат нарастващата политическа активност на тия страни. Младежта е огромна сила в национално освободителната борба.

Въпреки опитите на някои реакционни империалистични елементи да внесат разкол в нейните редове, младежта се бори за единство и вече е постигнала в това отношение големи успехи. Членовете на делегацията разказаха на Съвета за огромните надежди, които младежта на колониалните и зависимите страни възлага на помощта на световната федерация на демократичната младеж. Федерацията трябва правилно да разбере всички нужди на тая младеж и своевременно да ѝ помогне.

Това, което делегацията на СФДМ доложи на Съвета, изцяло отразява положението на младежта във всички колониални и зависимите страни.

В решенията, приети по въпроса за нуждите на колониалната младеж, Съветът изказва своя енергичен протест против системите на колониални режими, които доведоха тия страни до обединяване и бавно разпадане.

Алберт Калмет

става важен научен център за оригинални изследвания. В Лион Калмет довършва изследванията си върху змийските отрови и открива протозимийско серум, употребяван днес навсякъде.

През това време той разработва въпросите за биологичното прочистване на ключовите води и за разгръщането и по-голямата ефективност на социалната хигиена на туберкулозата. Той основава още тогава първия противотуберкулозен диспансер, който по-сетне за образец на тална профилактични заведения. Славата и авторитетът на Калмет, които той спечелва със своите ценни трудове, не престават растени. В 1896 година той бива избран за член на държавния бактериологичен комитет, а в 1898 става титуляр професор по хигиена и бактериология. В 1899 г. го напращат да се бори с чумата в Порто, където били приложени на практика модерните придобивки в областта на серологията.

В 1900 г. е бил натоварен да организира в Алиор специална лаборатория за борба с епидемичните болести.

В 1904 той е вече член на Медицинската академия и член кореспондент на Академията на науките. Но научният път и възход на Калмет не спира тук. С упорит труд той продължава напрегнатата си научна дейност и лечели все нови и нови почитатели и сътрудници. След смъртта на Мечников — другият велик учен от Пастъровската епоха — който е авнал до 1919 г. поста поддиректор на Пастъровския институт в Париж, Калмет заслужено заема неговото място.

Мислята за обуздаване на една от най-разпространените и смъртоносни болести на човечеството — туберкулозата — е занимала неспрестано Калмет. Туберкулозният бацил е бил отдавна открит от Роберт Кох, но въпросът за създаване имунитет спрямо него, върхви многобройните опити, оставал нерешени. Неу Калмет по-сетни останалите години от своя живот. Главната идея, която Калмет преиспитал, е била да се намери начин да се поспри и спре развитието на туберкулозата чрез активна промяна на почвата за вирене на бацила — човешкия организъм. Това може да се постигне само с противотуберкулозна ваксинация. Трудът му в това направление се увенча към края на живота му с успех и става едно от най-великите дела на Пастъровската епоха. Това бв ваксината В. С. G., мива културо от туберкулозни бацили говедата тит, отслабени посредством многобройни превесивни върху социална среда.

В 1927 година той бива избран за член на Академията на науките. А в 1933 година смъртта го заваря поддиректор на Пастъровския институт в Париж.

Д-р К. Ненков

Павел Кохорт

Било тогава. . . Горял в морето запад,
вълни блестяли в замиращия ден.
Сив воал пълзял високо над земята,
над нейното уханье — прохладен и студен,
когато гърци с песни на каталански войни
отново заминавали на бой за чест и слава,
към страшна екзекуция, именно тогава,
отвеждали тринайсет малки барселонки.

Най-чудни летни дрехи, усмивка мълчалива
и всяка в къдършите с рубинена роза.
На показ ги водели по улиците криви
и целият град бил в плач, в изнемога,
и целият град бил в плач и в скръбен клик,
че стъпват тъй чудно, боже, като в танец.
В полето стояли бледи мароканци,
когато пръв стрелял черен войник.

И станало така, че точно в тази привечер,
кога звучали римите на каталански гърци,
разбил жестоко залпът от черните револвери
всичките тринайсет белички момиченца.

Испания мълчи. Със нежна мандолина
свирят певци само, отивайки към смърт.
Те от своята сянка треперят на земята,
те под земята не могат да мълвят.
Любимите, песни, море, кърпата бяла,
арената във слънце, подвижен пикадор,
под страшното насилие тишина покрила
и всички вкаменели в една дума: Отпор.

Испания мълчи. И в тази тишина ужасна
гореща съпротива диша от лицата:
да се избие хайката от фашисти и монаси,
затвори да се разбият, а за кръвта — разплата!
Когато в каталански край гърците говорят
и девойки носят цветя от мъка тежка,
за тринайсет алени рози да се спомня
и мълком да се свиват юмруци горещи.

Народи, без оръжие напразна е борбата!
Защо се колебаят мъжете ти в оръжие?
Нека не забравят убийството на розите!
Да се върви трябва! Иска се разплата!

От чешен: Катя Воденичарова

НА СВЕТОВНИЯ МЛАДЕЖКИ ФЕСТИВАЛ

Подготовката на българската младеж за фестивала в Прага почна твърде рано. Изпълването на участниците в делегацията стана по малко съвместен път. Из всяка страна се проведоха околнински и областни прогледы на художествена самодейност. Изпълнените прогледы участваха в национален проглед за художествена самодейност, който се състоя на 24 май 1947 г. в София. Националният проглед бе един от най-блескавите манифестации на българската демократична младеж. На националния проглед пролича с какви колективи, танцови групи и индивидуални изпълнители ние ще се представим на Световния младежки фестивал в Прага.

Първата група от българската делегация замина за чехословашката република на 18 юли. Осем изпълнители към делегацията бяха припадени и представители на масовите и политически младежки организации. От страна на Български младежки Червен кръст, по решение на Изпълнителния комитет на БМКЧ, заминаха председателът д-р Георги Ангелов и Алеско Големиков. По-доку предаваме някои впечатления от Световния младежки фестивал.

Прага ни посрещна приветливо. Въпреки ранния час между посрещачите бе и Вилиям, секретар на СФДМ. Бяхме настанени в Рузвелтовия студентски колеж, който два дни подслон на 1500 души студенти. Под покрива на тази голяма сграда се бе събрал екстрат от младежта в целия свят.

Нашата първа група броеше 90 души, от които 45 души танцова група. Стодач на групата бе др. Нинко Стефанов, секретар на ЦК на РМС.

Първото ни проявление бе пробното откриване фестивала, което стана в един от най-големите салони в Прага — „Соколовна“, побиращ 9,000 души. Тук българската танцова група завоюва първите си успехи. За пръв път тя показа своето изкуство пред наистина твърде разнообразен букет от националности.

В единия край на салона се бяха събрали не по-малко от 2000 души, между които можеха да се видят и ниските, винаги безупречно чвсанн китайци, внимателните и учтиви французи, русите и изящно облечени шведи, негри, индийци с пестроцветни като вратовръзки дрехи, италианци с техните продълговати и обичени с всички възможни дреболини шапки. Цялата тази пестроцветна младежка група бе единодушна в бурните си одобрения към нашите национални танци и хора.

Те бяха поразени от темперамента, неизчерпаемата жизнерадост и невидания ритъм.

И другарите, които знаеха френски можеха да дочуят такива разговори:

- Кои са, които играят?
- Българи.

— А-а! Българи — Георги Димитров. Вълшебно.

Трябва човек да попадне в такава международна среда, сред толкова много националности от всички краища на земното кълбо, за да почувства какъв голям капитал е за нашата родина пред целия свят любимият ни учител и вожд др. Георги Димитров.

Ние се срещнахме, или по-право те ни намери, с бразилци, аржентинци, индийци, на които най-голямото желание бе да научат нещо за Георги Димитров, въпреки че познаваха отлично биографията му.

А дребиничкият индиец с валчесто лице и рядка коса, направи ми каза като завършек на своя разказ за мизерстващата под владицството на английския капитал Индия:

— О, вие сте щастлива страна! Вие имате Георги Димитров.

През време на фестивала ние завързахме много приятелства, записахме си адреси, от които можеше да се състави цял телефонен указател и разбрахме с какъв интерес следят какво става в България. Политиката откровено:

— Ние сме малка страна, а толкова внимателно сте следили всичко у нас. Защо?

— Защото сте оня тип демокрация, от която ние можем само да се учим.

Може би тъкмо за това американската делегация поиска да се състои една конференция между българската и американската делегации. И действително

такава среща се състоя в Рузвелтовия колеж. Американците, около 20 души, се водеха от Едуард Умвърт, негр от южните щати на САЩ. От българска страна присъствава цялото ръководство на нашата представителна група начело с др. Нинко Стефанов.

Американците зададоха около 20 въпроси, на които отговори др. Нинко Стефанов. Сведения за отделните младежки организации в нашата страна дадоха представителите на тези организации в групата.

Особито интересни бяха отговорите на американската делегация на нашите въпроси. Например един от въпросите ни бе: „Смята ли американската делегация, след като е преминала през толкова страни, за да дойде на фестивала в Прага, че има в Европа „железна завеса“? На това младите американци просто се изсмяха.

— Ако има желязна завеса, знаям водачът на делегацията, то тя е в Америка.

Танци на съветските народи в Прага

И допълни изказването си със сведения относно това, какви пречки са им били правени, за да не могат да отпътуват от Америка. Така са им били отнети билетите в пътническия параход, та трябвало е да пътуват с товарен параход, който преминал океана едва за две седмици.

Конференцията завърши с рядка сърдечност. Сложи се шастливо начало на близки връзки между българската младеж и американската младеж.

През време на фестивала имаше толкова много проявления от всякакъв род, че всъщност беше физически невъзможно един човек да ги проследи. Всяка вечер имаше по два и повече спектакъла едновременно в различни салони на Прага. Струваше ми се, обаче, като че България бе една от малкото страни, които излязоха в състезанията единствено с любители, така както беше и инструкторията на международния комитет по фестивала. Повечето страни излязоха с изпълнители-професионалисти. Това, обаче, не ни попречи да вземем две втори и една трета награди. Първата седмица, ние взехме първо място по танци.

В общото класиране по танци ние останахме на трето място, а в състезанието на хоровете — второ място.

Спектаклите на съветския ансамбъл наистина бяха рядко тържество за Прага. Съветските хора на изкуството показата на каква висота е културния уровень във великата страна на социализма.

По повод Световния младежки фестивал бе организирана голяма манифестация на световна младеж. Манифестацията започна от „Соколова“, мина през централния площад на града „Вавлашки намести“, през историческия „Карлов мост“, и завърши от другата страна на Валтава. Хиляди граждани поздравляваха сърдечно младежката от 67 страни, дошла тук да утвърди световното младежко демократично единство. Отначало твърде скромна, към 9 часа вечерта манифестацията нарастна неимоверно. Беше една от най-масовите манифестации, каквито са ставали в Прага.

Тържественото откриване на фестивала стана на Масариковия стадион. След масовите гимнастически игри на чехската младеж на огромния плац излязоха предста-

Конференция между българската и американската младежки делегации

вителни групи от всички народности. Бе дадено предимство на колониалните народи Индонезия, Виетнам, Индия, и народите още пъшкащи под ярема на фашизма — Испания, Гърция. Обаче най-възторженото посрещане бе към съветската делегация, която излезе на стадиона със своите красиви бели спортни облекла начело с две големи знамена с образите на Ленин и Сталин. Младежката на ЕПОН, гръцката младежка антифашистка организация, прояви особена активност. През цялото време тя пръскаше хвърчащи листчета с лозунги като „Ние няма да оставим никогата нашата земя да стане англо-американска колония“ или „Демократичната армия е железния юрук на гръцкия народ“ и др. Освен това същите лозунги младежката на измечения гръцки народ скандираше със специални, характерни за гръцката младеж, книжни хунии.

Откриването на фестивала бе обявено от Гюи де Боасон, председател на СФДМ и от представител на Чехското правителство. Към 11.30 ч. вечерта се състоя футболен мач на електрическо осветление между един югославянский и един чехословашки тимове.

Още от първите дни от пристигането си в Прага представителите на Българския младежки Червен кръст направиха посещение на Чехословашкия Червен кръст. Зданието, в което се помещава Чехеният кръст, се намира в старата част на Прага, откъд Валта-

ва. То е голяма сравнително твърде стара сграда. Тук българските делегати бяха посрещнати от инж. Бим, завеждащ международните връзки на Чехословашкия Червен кръст. Г. Сушанек, главен секретар на Чехословашкия младежки Червен кръст, отсъстваваше от града и бе невъзможно да се уреди среща между него и българската делегация. В приятелска беседа инж. Бим обясни, че поради училищната ваканция делегатите на Българския младежки Червен кръст, не знаят възможност да се запознаят с конкретната работа на Чехословашкия младежки Червен кръст сред учащата се младеж. С работата през лятото делегатите ще могат да се запознаят като направят посещение на най-близкото до Прага леговище за деца на Чехословашкия Червен кръст.

Такова посещение ние направихме на другия ден. Леговището отстои на 80 км. от Прага, което разстояние изминахме по отличните чехски шосета за около два часа. Да пътува човек из чехската земя е действително рядко удоволствие. Ние не видяхме никъде пустеющи места. Навсякъде е засадено и привлекателно се зелене. Ливните са дълги и правилно отмерени. Личи си, че тук широко се използва машината. Често край прозореца на колата преминаваха хмелови засадвания, извисили се на няколко метра височина.

Младенци от гръцката демократична младежка организация ЕПОН демонстрират свои национални танци

На 50 километър навлязохме в района на най-големия концентриционен лагер в Чехословакия през време на Германската окупация. Потресающо място! Тук германците са вършили ужасяващи зверства над 70.000 затворници. Само на една незначителна част от избитите са открити имената и днес техните гробове изпъхват едно грамадно пространство пред вратите на лагера. Може би ще имаме друг път възможност да споделим с читателите впечатленията си от този, създаден от зъл човешки ум, ад.

Летовището на Червения кръст е организирано в една от крайните къщи на селото Требнилице, малко село близо до германската граница. Началничката на летовището с готовност ни разведе из спалните помещения, трапезарията и стайте за занимания. Това бе едно отлично организирано и обзаведено с всичко необходимо летовище. Когато влязахме в една от спалните, началничката ни съобщи:

— В тази стая е спал Гьоте.

Стаята е пространна с балкон към двора.

Сега тук заварихме няколко руси пелавци, които се бяха вкопчили в здравя борба върху един от креватите. Останалите деца бяха във в красивия парк на летовището, всред който блещеше естествено езеро. Край езерото момиченцата играеха красиви национални чехски танци. Летовището разполага с широка баня, а като децата всяка сутрин се изкъпват и калват със студена вода. Летовниците тук в болшинството си са деца между 7 и 10 години. Разгледахме и отлично обзаведения с материали склад на летовището.

Тъй като летовището е повече почивна станция програмата на заниманията е сведена до минимум.

Летовището напуснахме въсно привечер, изпратени сърдечно от децата и ръководителите им. Обещахме да отнесем сърдечните поздравя на чехските червонокръстци до техните другари — българските червонокръстци.

От фестивала ние се върнахме с бодро чувство. В света е израстнала всред бурята на войната славна младеж, която ни на Йота не явява на брътвежите за „желязна завеса“ в Европа, а с дълбоко съчувствие и истинско възхищение гледа на непрекъснатия възход на новите демокрации в източната част на нашия континент. В колониалните страни расте младеж, която е готова с всички сили да се бори за своята независимост, обладана от светлата вяра в бъдещето, когато няма да има повече поробени и експлоатирани народи, защото лаконите и жестоки ръце на хищния империализъм ще бъдат пресечени от самата тази младеж. Ние истински се възхищавахме на гръцките, китайските, испанските и индонезийските младежи за тяхната непоколебима твърдост в борбата, която техните народи водят с фашистите и империалистите.

— Да, Славна младеж има сега в света.

Алеко Големанов

НАШИТЕ ЛАГЕРИ 1947.

ЕДНА ВЕЧЕР В ЛАГЕРА КРАЙ с. БАТАК

Евгений Узунов

Незнам дали на чистия планински въздух, или на чувството обхванало ме при вида на герончния Батак се дължеше това, но когато сляхох от омнибуса, не чувствавах никаква умора от дългото пътуване и реших незабавно да потегля към лагера.

От Батак нагоре няма рейс, нямах и търпение да чакам благоволенieto на някой случаен шофьор, затова се задоволих да питам за пътя и поех по шосето за Таш-боаз.

Упражнение по пренасане на носила

Беше шест часът когато пристигнах на лагера.

Разположен на една полянка край шосето, той прави впечатление на някакъв военен стан, където са разположени най-малко два полка войници. На преден план са няколко големи, туркоазни палатки. В зад тях се подават един ред осморки. Нагоре из гората се бележат множество единични безредно построени палатки. В най-долната част на лагера са кухните и столовата. Палатките имат вид на пчелни кошери, около които се шуре едно гъмжило от човешки фигурки.

Вековна борова гора е обхванала от всички страни това малко, но оживено селище и го е приютяла в своите зелени прегръдки. Ако не е големият шум на обитателите на палатките и апетитната миризма носеща се от кухнята, човек и от близо не би могъл да забележи лагера.

Отправлям се към тържествения вход. Посреща ме часовият — лагерничка с пушка на лявото рамо. Тя получава разрешение от началника на лагера да ме пустне и аз прекрочвам лагерната линия.

Щабът има кратко съвещание във връзка с приключването на лагера. Школяничките са завършили следобедните си занятия и сега вършат домашната си работа около и в палатките. Някои от тях се движат на групи и четат за утрешните изпити. Други са се натрупали по многобройните

чешми и приготвят съдовете си за вечеря. Една лагерничка се реше пред централния стеновник. . . Нали стеновникът е огледалото пред лагера. . .

Внезапно, рязък звук пронизва въздуха и отеква няколкократно в околните хълмове. Тръбачът свири „Чорба-каша“. — О, любим сигнал! — пее една малка, руса, златокъдра девойка.

В лагера настанва необикновено оживление. Следа втора тръба — сбор.

За миг всички лагернички са строени около знамето и побаталйонно, с песни потеглят към столовата.

Остават няколко дни до края на лагера и лагерничките са с повишен дух. Много от тях са си взели изпитите с отличие, други са спечелили съревнуването и сега не могат да удържат напора на силните чувства. Те пеят, непрекъснато пеят. Хранят се и пеят. Ръководителите и командирите са дали днес малко повече свобода на младежките лудоори.

Аз с възторг наблюдавах тяхната весела вечеря. Разбира се не само наблюдавах. . .

Храната в лагера е преизобилна. Много питателна, добре приготвена и в достатъчно количество.

След вечерята направих първата си обиколка. Пред всяка палатка има изработена хубава градинка. Написаните лозунги са бойки. Портретите на Малчика и Йорданка са майсторски изработени от цветни камъчета.

Макар и в последните дни на лагера, вътрешността на палатките е приветлива. Из тях се мъркат само по няколко лагернички, а другите къде са?

На единия край на поляната е лумнал огън. Там са лагерничките. Там е спасението. Защото иначе, какъвто студ хваща тука вечер, човек рискува да се разглоби от треперене. . .

Но там, край огъня е топло. И лагерничките пеят: ний младата сме гвардия. . .

Много дни са преминали на лагера така. Девойките са ставали сутрин, правили са сутринна гимнастика, огласяли са поляната със своите бойки песни. След закуската са започвали упорити, системни занимания. Техните командири и ръководители са ги запознавали с нашата история, нашите борби и постижения с нашето сто-

Пред стеновника на червено-кръстите в лагера

Общ изглед на лагера

панство. В кръжоците лагерничките са изучавали прогресивната наука и са си разяснявали новите политически събития. Девойките-червенокръстки са усъзавали санитарното дело, въпросите из нашата организация и са се готвили да станат достойни ръководители на младежите червенокръстци в нашата страна. Сега, всички те се радват на големите си успехи в тази насока.

Песните и веселието продължават до вечерна проверка. Тръбата свири „сбор“. Лагерничките са строени. След няколко делови слова на дежурния по лагер, тръбата свири „заря“. В пълно мълчание лагерничките поменават своите другари загинали на бойното поле или в родния балкан в бой срещу фашизма. Тържествените зауци на зарята отекват по тъмните хълми на Родопа.

След проверката, лагерничките са разпуснати и огънят отново пръщи под кравата им. Понасят се нови песни и шегки, но те постепенно замират, защото нощта отдавна е настъпила и е дошло време за сън.

Бавно, неохотно се прибират девойките по палатките си. Няма що, ще трябва да се спи. Оставам сам край огъня. Освен прашението на догаряща главня, нищо повече не се чува. Лагерът заспива. Само на горният край някъде, в една палатка тихичко се пее. „Пак софиянките...“ Командантът на лагера знае това и се отправя за там да [въдвори ред.

Лагерът е съвсем утихнал и в тишината леко се понася плачуща цигулка. Един момък от караула свири приспивната песен на лагера. Скоро и неговата цигулка замира.

Когато на другия ден напуснах лагера, беше ме обхванало особено чувство. Само след няколко дни тук ще бъде съвсем пусто. Няма да ги има белите палатки, вечер няма да се носи тихата песен на цигулката, а тях златна младеж ще се пръсне по всички кътища на родината, дето ще приложи в живота своите знания и сръчности, придобити тук, на лагера.

ЛАГЕРЪТ КРАЙ гр. ВАРНА

Колата лети със стремглава бързина по красивия път край брега на Черно море. В ушите ми непрекъснато звучи прекрасния пясък на вълните. Наоколо се носи мирис на водорасли. Намирам се в един от най-красивите кътове на родината.

Колата изведнаж прави завой в някаква гора и спира. Пред мен стои хубаво младо момче с пушка на рамо. Това е поста при входа на лагера ЕМОС и Български младежки Червен кръст в местността „Златните лясци“ на 18 км. от Варна.

Пристигам в района на лагера и първото нещо което ми прави впечатление е многобройността на лагерничките. Пред погледа ми се вижат стотици девойки, разпръснати по различни места и заети с най-разнообразни дейности. По голямата част от тях се занимават с физкултурни игри и от това вада заключение, че има час по физкултурна подготовка.

Между палатките царя ожилване. Взирам се в тях с желание да открия някоя червенокръстка. Разпитвам нетърпеливо и научавам, че червенокръстният батальон се намира в горния лагер. Придружена от една девойка се запътвам по стръмния път, от двете страни на който има гъста гора, а която по-горе е разположен лагерът. Палатките са наредени около плаща в форма на правоъгълник. Нашият батальон се намира в най-горния край.

Повече от червенокръстните палатки се намират под сянката на големи дървета. Пред всяка палатка са изработени релефно от пясък, камъни и миди, емблемата на Червения кръст и името на патрона на палатката. В палатката лагерничките спят на слава постлана върху земята, но това не им пречи да се чувствуват отлично. Тук там в палатките намирам по някоя болна лагерничка. Всички други са на занимания някъде по поляните над лагера.

В лазарета ми се усмихват приветливо две червенокръстки, на които днес е ред да дежурят тук. Те са така словоохотливи и бързат да ми разкажат последните новини от лагера. Животът тук, казват, е суров, но нищо. Това ги калва. Имат много занимания,

много за учение, та остава малко време за физкултурни игри.

Червенокръстният батальон успял да приготви и изнесъл лагерен огън, с който спечелил първенство. На тържеството присъствувал и министърът на информацията и изкуствата Димо Казасов; г. министърът останал във възторг от изнесената програма. Когато разглеждал лагера и достигнал до палатките на червенокръстния батальон, казал: „Ако има място в този лагер, където бих желал да остана, това са палатките на червенокръстните“.

Запътваме се нагоре по стръмния сенчест път. Недалеч пред нас се открива групата червено-

кръстки, внимателно заслушани а лекцията на лекера. Днес те ще полагат писмен изпит върху взетия материал.

Изпитът е придружен с много възгласа и благопожелаване. Но всичко минава благополучно. С края на изпита програмата микрофонът и подкана за вечеря. В широки редици стотици девойки от горния и долен лагер се отправят към трапезарията. Трапезарията се намира в една низина по средата на пътя между двата лагера. Всички се хранят прави, край дълги тесни маси, но тук дори компютът е така вкусен, когато се сипе в чиниите, а които си ял второто. Лагерничките не се за-

Лагерен огън

държат дълго в трапезарията. Стройват се за вечерна проверка. Всички батальони са строени в форма на правоъгълник около пилонна. Дежурният по лагер командва проверката, репортите, а избрана лагерничка сваля знамето при пълно мълчание. Следват няколко съобщения за проявления и провинения в лагера, разяна на мисли и дване нареждания по батальони и лагерничките биват разпуснати за свободни занимания.

Вече е съвсем тъмно. В палатките няма осветление, затова път всеки батальон си е направил лагерен огън. Събрани около него, девойките разменят впечатления от деня, шеги, закачки и веселите им гласове отекват в тъмнината. Постепенно уюрата от преминалия ден затваря кле-

Физкултурни занимания

пачите на унесените девойки и не след дълго всички заспиват приятен здрав сън в палатката си.

В целия лагер царя вече пълна тишина. Чува се само стъпките на патрула. В палатките девойките спят дълбоко, спокойно унесени.

Тъй лагерничките, събрани от всички кътища на нашата родина, ръководени от любимите си организации ЕМОС и Български младежки Червен кръст, си отпочиват и трупат знания, за да бъдат полезни със своя ентузиазъм и младежки сили на народната ни република, за да оправдаят доверието, което има любимият учител и вожд на българския народ др. Георги Димитров към нашата славна младеж.

Евгения Паничерска

Списание „Аз служа“ започва своята юбилейна 25 годишнина

Намаление на абонамента му

С настоящата книжка 10 списание „Аз служа“ пръврява своята 24 годишнина. От новата 1947/48 учебна година списанието ще започне юбилейната си 25 годишнина.

В едно от последните си заседания В. У. ма БМЧК реши, въпреки поскъпването на хартията, да намали от идущата учебна година абонамента на списанието от 300 на 250 лева, като за клоновете и теза, които заплащат 5 и повече абонати се прави 10% отстъпка. Следователно клоновете, окол. ръководства, областните у-ния и настоятелите ще отчитат към Върх. управлене абонатите, като заплащат върху 225 ле. единия. По този начин „Аз служа“ става най-евтиното младежко списание.

С това намаление за клоновете, окол. ръководства и обл. у-ния възниква задължение да предприемат инициатива за увеличаване повече абонати за сп. „Аз служа“. Нека не остане червенокръстек, който да не бъде абонат на списанието през новата юбилейна 25 годишнина.

Издаването на списанието е малко осигурено.

От своя страна редакцията ще положи всички усилия, за да подобри списанието „Аз служа“ като запази сегашния му обем и размери. Също така редакцията отправя апел към всички червенокръстци да изпращат разкази, стихотворения, дописки, снимки, които ще бъдат поместени в списанието.

На работа за органа на нашата организация — сп. „Аз служа“!

БЪРЗА ПОМОЩ

Рис. П. ПЕТРОВ

КНИЖНИЦА

ШЕНКЕР & С-ИЕ БЪЛГАРСКО АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО ЗА МЕЖДУНАРОДНИ ТРАНСПОРТИ

Генерално представителство на Съветското държавно черноморско параходство и на
Съветско-Ромънското дунавско параходно дружество Телеграфен адрес ШЕНКЕРКО

ЦЕНТРАЛА СОФИЯ, ул. „Леге № 4 — телеф. № № 2-19-68; 2-30-33 и 2-53-04.

СОБСТВЕНИ КЛОНОВЕ — АГЕНЦИИ: Варна—Бургас—Русе—Свищов—Лом—Пловдив
ул. „Крале Марко“ № 2 телеф. № 45-20

Отлично уредени служби за транспорт на вносни и износни стоки по Дунава, море и железница от всички страни на света за България и обратно.

СПЕЦИАЛНИ СЛУЖБИ:

Транспорт от и за С. С. С. Р.

Транзит от държавите на централна Европа, Ромъния и Югославия за Турция и Ливан.

Редини групови вагони от странство, от Български дунавски и черноморски пристанища за вътрешността на страната

СОБСТВЕНИ СКЛАДОВЕ — СОБСТВЕНИ КАМИОНИ — ТАРИФНА И РЕКЛАМАЦИОННА СЛУЖБА

Продажба на пасажерски билети за пътуване до всички пристанища по море и Дунава със съветски параходи. Справки и упътвания се дават безплатно от Централата.

ИЗЛЕЗЕ ОТ ПЕЧАТ НОВА БЪЛГАРСКА ЛИТЕРАТУРА

от Георги Константинов

От Паисий до Вазов, второ допълнено издание.

Пълна културна история на българското възраждане

Стр. 500 — Цена 300 лева.

ДОН КИХОТ ЛАМАНШКИ

от М. Сервантес

Превод на Дим. Подвързачев, V-о специално издание по случай 400 год.
от рождението на Сервантес. Стр. 500 — цена 200 лева.

И двете книги са издания на Хемус — А. Д.

Ул. Ген. Бирюзов 5 и Солун 2.

Пош. чек. с/ка 8702.

ЛИТОГРАФИЯ

БАЛКАН
ИВАН Ц. НАЙДЕНОВ

СОФИЯ

Бул. Г. Димитров, 94

(Близко до трамвайното депо)

Телефони 3-16-75

РЕПРОДУКЦИОННА ИНСТАЛАЦИЯ
ОФСЕТОВ ПЕЧАТ
ФОТО-ОФСЕТОВ ПЕЧАТ
ПЛОСЪК ПЕЧАТ
РЕЛЕФЕН ПЕЧАТ
ФОТО-ЛИТО
ТРИЦВЕТЕН РОЛЕМ ПЕЧАТ
ПАРАФИННА ИНСТАЛАЦИЯ
БОБИННА ИНСТАЛАЦИЯ
ИНСТАЛАЦИЯ ЗА ЛАКИРАНЕ И ДР

БЪЛГАРСКИ МЛАДЕНКИ ЧЕРВЕН КРЪСТ ДОСТАВА:

1. Млад юнак — здравеняк — здравни стихове и поеми за деца и юноши от Ас. Босев, цена 100 лв.
2. Момчето Мирко — пиеса в 3 действия от Д-р Н. Манолов.
3. Аз служа — детска пиеса в 1 картина от К. Воденичарова — 20 лв.
4. Как мързеливият Гого обикна водата много — пиеса в 1 картина от К. Воденичарова, цена 20 лв.
5. Марш на червенокръстците — 15 лв.
6. Кратък курс по майчинство и детство — 15 лв.
7. Тезиси за курсовете по първа и бърза помощ — безплатно.
8. Ръководство за санитарна подготовка на червенокръстеца — 180 лв.
9. Устав на Българския Младенки Червен Кръст — безплатно
10. Идејни насоки на БМЧК и местото му сред другите младежки организации — доклад на д-р Г. Ангелов, председател на БМЧК, пред първата Национална конференция — безплатно.
11. Да бъдем чисти и здрави — 32 стр. двуцветен печат — 40 лв.

Под печат:

Трицветен блок—календар за 1938 год.

Книгите могат да се набавят от Б. М. Ч. К., бул. „Дондуков“ 63, чекова сметка 4.000 —

Червенокръстци до III прогимназиален клас,
запишете се за отличното детско списание

„З Д Р А В Е Ц“

Редактори: Трайко Симеонов, д-р Пелин Велков и Катя Воденичарова

По решение на Върховното управление на БМЧК поетото от Български младежки Червен кръст сп. „Детско здраве“ се преименува в сп. „Здравец“. Записалите се абонати за „Детско здраве“ продължават да бъдат абонати и на новото списание „Здравец“.

Адрес: бул. „Дондуков“, 63, тел. 2-66-18. Годишен абонамент 150 лв.

За повече от 5 абонати се прави обичайната отстъпка.

Суми внасяйте по пощеска чекова сметка 11.100

СЪДЪРЖАНИЕ

9 септември — уводна; Положението на колониалната младеж — О. Четкина; Алберт Калмет — д-р К. Ненков; Роза и кръв — стих. — Павел Кохорт; На световния младежки фестивал — Алеко Големанов; Една вечер в лагера край с. Батак — Евгени Узунов; Лагерът край гр. Варна — Евгени Паничарова; Хумор.

ПРОАКТ
1938

Редактор АЛЕКО ГОЛЕМАНОВ — Уредник ЕМИЛ РОБОВ — Художник КАРАНДАШ

Фото-събудник Т. СЛАВЧЕВ

Адрес: бул. Дондуков 63, тел. 2-66-18, чек. сметка 4000

Цялата цена се отплаща в печатилни „НИВА“, ул. Цар Симеон, 120

